

Economisch-Statistisch Kwartaalbericht

Uitgave van het Nederlandsch Economisch Instituut
(Bijvoegsel van het Weekblad „Economisch-Statistische Berichten”)

No. XIV

WOENSDAG, 25 JULI 1934

INLEIDING.

Het afgelopen kwartaal toont met betrekking tot de conjunctuur een weinig homogeen beeld. Internationaal moet de toestand nog steeds slecht geacht worden. Tegenover oplopende prijzen van granen, katoen en rubber staan dalende prijzen van vrijwel alle andere grondstoffen en genotmiddelen. De eersten worden in de hand gewerkt door natuurlijke oorzaken eenerzijds (droogte in verschillende landen), kunstmatige beperking anderzijds (men denke aan de beperking van den katoenooft en de rubberrestrictie). Zou de stijging van de prijzen van voedingsmiddelen op een zeker herstel doen hopen, de daling van de prijzen van belangrijke grondstoffen, inzonderheid veroorzaakt door de Deutsche moeilijkheden, opent voor de productielanden van deze grondstoffen wederom slechte perspectieven en daarmee ook weinig hoopvolle verwachtingen voor een spoedig en algemeen wereldherstel.

Binnen de grenzen der verschillende landen is het beeld zeer ongelijk. Over het geheel is echter het tempo van verbetering, dat in het vorig Kwartaalbericht met betrekking tot een aantal landen werd geconstateerd, in het afgelopen kwartaal verlangzaamd. In de Vereenigde Staten is een geringe terugslag waar te nemen. In Engeland heerscht eenige stagnatie in den economischen vooruitgang. In ons eigen land zijn, wat productie en werkgelegenheid betreft, eenige teekenen van achteruitgang; wij wijzen in dit verband op de kleine vermindering der van seizoensfluctuaties ontstane uitvoerwaarde en op de tendens tot stijging der werkloosheid in vergelijking tot de overeenkomstige periode van het voorgaande jaar.

In de meeste landen kan men intusschen waarnemen, dat de toestand op de kapitaalmarkt merkbaar beter wordt. Dit geldt zoowel voor goudlanden als voor niet-goudlanden. Daarin is zeker een der voorwaarden voor het economisch herstel gelegen. In sommige landen kan men reeds een toenemende particuliere bedrijvigheid op de emissiemarkt ontwaren, met name in Engeland; in andere landen, waaronder Nederland, is de particuliere kapitaalvraag nog steeds miniem, eensdeels in verband met het te hooge kostenpeil, anderzijds uit hoofde van de door handelsbelemmeringen afgenomen internationale afzetmoge-

lijkheden. In elk geval is echter de daling van de kapitaalrente als een gunstig feit te beschouwen, ook al zijn de gevolgen in de meeste landen op dit moment nog slechts beperkt tot een vermindering van den rentelast van de publiekrechtelijke lichamen, die op groote schaal conversietransacties tot stand weten te brengen.

De internationale credietverleening is echter nog in een stadium van droevig verval en de toestand is daar uiteraard nog bedenkelijker geworden door het Deutsche transfermoratorium. Ook het vraagstuk der valutastabilisatie is, naar het schijnt, nog geen stap nader tot zijn oplossing gekomen. Over en weer zijn de autoriteiten op hun tot dusverre ingenomen standpunten blijven staan; de Ministers der goudlanden hebben trouw aan de huidige metaalbasis betuigd en van Engelsche zijde is met niet minder pertinentie verklaard, dat de voorwaarden voor terugkeer tot het goud nog niet waren vervuld.

Zoo moet dus over het geheel het tweede kwartaal van 1934 minder gunstig worden geacht dan het eerste kwartaal van dit jaar is geweest.

INHOUD:

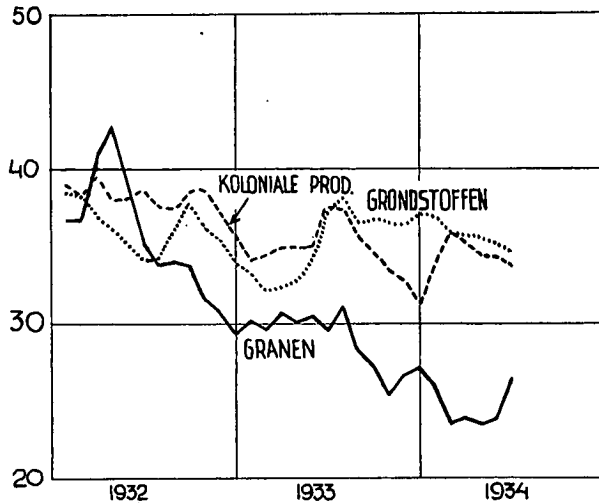
	Blz
Inleiding	649
De loop der prijzen	650
Productie van voedings- en genotmiddelen	650
Productie van metalen en andere grondstoffen	651
Voorraadstatistiek van groothandelsartikelen	652
Industriële productie	653
Geld- en kapitaalmarkt	655
Deviëzenmarkt	657
Lijnen betreffende de conjunctuur in Nederland	658
Crisiswetgeving in Nederlandsch-Indië	662
Crisiswetgeving in Nederland	666
Crisiswetgeving in de Vereenigde Staten	670
Het prijsverloop van groothandelsprijzen gedurende het tweede kwartaal van 1934	674
Statistisch overzicht van groothandelsprijzen	676
De economische toestand van:	
Nederlandsch-Indië	685
Duitschland	685
Groot-Brittannië	686
Vereenigde Staten	687
Tsjecho-Slowakije	689
Italië	689
Conjunctuurgegevens betreffende Nederland, Nederlandsch-Indië, Duitschland, Groot-Brittannië, Vereenigde Staten, Tsjecho-Slowakije en Italië	691

DE LOOP DER PRIJZEN.

Op het gebied van de prijzen is de wereldmarkt in de afgelopen maanden weer zeer bewogen geweest, enerzijds door de verwachting van een aanzienlijke vermindering van de graanoogsten, anderzijds door de sterke daling van de vraag naar grondstoffen uit Duitsland. De prijsindex van grondstoffen en genotmiddelen bewoog zich dan ook in dalende richting, terwijl die van granen sterk steeg. Hoe gelukkig dit laatste verschijnsel ook is, het niveau, waarop de graanprijzen zich bewegen, is, met het oog op de groote nog aanwezige voorraden en de afsluitingspolitiek van de invoerlanden, nog steeds buitengewoon laag.

De prijsindex van grondstoffen, die sedert het midden van 1933 vrij stabiel was gebleven, is in de laatste maanden weer gedaald, evenals die van koloniale producten (genotmiddelen).

1925 = 100.

De prijsdaling van grondstoffen is vooral een gevolg van de plannen tot invoerbepanking in Duitsland met het oog op de deviezenpositie; daarnaast werkt de afnemende bedrijvigheid in de Ver. Staten in dezelfde richting. Dat het vraagstuk van de

voorziening van Duitsland met grondstoffen voor de wereldmarkt zeer belangrijk is, moge uit het volgende, door het Institut für Konjunkturforschung opgestelde, overzichtje blijken (op basis van het jaar 1931).

	Productie	Invoer in	Inprocenten v. d. productie
	in metrieke tonnen		
Wol(wereld)	1.650.000 ¹⁾	220.000	13,3
Zijde(wereld)	58.100	3.049	5,2
Katoen(wereld).....	5.969.000	379.809	6,4
IJzererts:			
Frankrijk	38.784.200	1.920.339	5,0
Algiers	898.800	403.358	44,9
Tunis	447.000	118.369	26,5
Zweden	7.070.900	2.802.822	39,6
Spanje	3.190.200	803.590	25,2
Koper(wereld)	1.250.700 ¹⁾	192.104	15,4
Lood(wereld)	1.242.100 ¹⁾	64.570	5,2
Tin(wereld)	152.900 ¹⁾	13.513	8,8
Zink(wereld)	951.900 ¹⁾	118.982	12,5
Tabak(wereld)	1.700.000	69.791	4,1
Rubber(wereld)	810.000	48.010	5,9

¹⁾ Wereldproductie zonder Duitsland.

Hieruit blijkt, dat Duitsland op de wereldmarkt een belangrijke koper is van wol, koper en zink; de prijsdaling van wol en koper is voornamelijk een gevolg van het verbod in Duitsland van aankoop van deze producten.

Wat de indexcijfers van groothandelsprijzen betreft, deze blijven over het algemeen, met uitzondering van de Ver. Staten, waar de stijging nog aanhoudt, vrij stabiel. Groote veranderingen vinden op het oogenblik niet meer plaats. In de meeste goudlanden is echter nog steeds een dalende tendens op te merken (vooral in Frankrijk).

Productie van voedings- en genotmiddelen.

Temidden van alle kunstmatige maatregelen, die in de laatste jaren zijn ingevoerd om den prijs van tarwe naar een hooger niveau te verheffen, heeft in de afgelopen maand de natuur op normale wijze een klein herstel teweeggebracht. De maatregelen, die de

Data	18 September 1931 = 100			1913 = 100		1914 = 100		1913 = 100								
	Indexc. „The Economist” Totaal index in £	Grondstoffen in £	Grondstoffen in papier §	Irving Fisher Ver. Staten	Statistique Générale Frankrijk	Kamer v. Koophandel Milaan, Italië	Statistisch. Reichsamts Duitsland	Nederland ¹⁾	Zweden ²⁾	Dene-marken ¹⁾	België ²⁾	Zwitserland ²⁾	Australië ²⁾	Ned.-Indië ²⁾	Canada ²⁾	Japan ²⁾
30 Dec. '31	108.9	117.1	94.4	96.1	93.4	96.9	94.6	85	109.9 (76.5)	119	83.1	103	131.0	105	110.0	114.1
27 Jan. '32	108.3	115.7	93.8	93.5	93.6	95.8	91.6	84	108.5 (77.6)	118	80.8	101	130.0	93	108.4	120.5
29 Juni '32	97.4	99.3	80.5	86.4	91.5	89.5	88.1	78	107.5 (75.0)	113	74.7	95	127.8	84	104.0	110.6
21 Sept. '32	106.0	117.4	89.6	90.5	89.7	91.2	87.1	76	109.4 (72.6)	119	77.0	95	132.4	83	104.5	126.5
14 Dec. '32	102.2	112.1	78.2	85.1	87.9	91.4	85.0	77	106.7 (71.2)	119	75.4	92	125.6	78	100.0	139.5
11 Jan. '33	101.8	109.7	80.3	83.1	87.1	90.7	83.8	75	104.1 (70.9)	117	75.3	91	123.5	77	99.8	139.8
8 Febr. '33	100.0	105.2	77.2	80.2	88.1	89.8	83.2	74	103.6 (70.4)	124	74.6	90	122.2	77	99.3	135.7
8 Mrt. '33	99.2	105.1	—	—	87.2	88.0	84.1	72	103.6 (70.2)	123	73.5	90	122.5	72	100.6	134.0
5 Apr. '33	98.2	102.9	82.0	81.5	87.0	86.2	83.2	71	103.9 (69.2)	122	72.2	91	124.8	71	102.1	133.1
17 Mei '33	103.1	112.5	104.5	87.9	86.1	86.0	84.8	72	104.6 (67.2)	123	72.3	92	129.2	74	104.5	133.6
14 Juni '33	105.5	115.0	110.6	92.1	87.0	86.9	85.4	73	104.6 (67.5)	123	73.1	91	132.3	72	105.6	135.7
12 Juli '33	109.1	119.9	129.2	99.8	90.2	86.5	86.1	73	105.9 (67.7)	125	72.9	92	133.7	72	110.1	137.6
9 Aug. '33	107.6	118.6	122.1	101.9	88.6	86.4	86.7	73	106.6 (67.1)	126	72.2	91	134.6	71	108.4	136.0
6 Sept. '33	108.6	118.4	118.2	102.8	88.8	86.3	86.6	75	108.0 (65.0)	128	71.5	91	136.1	69	107.6	137.8
4 Oct. '33	107.2	114.8	119.4	103.1	87.2	84.9	87.8	—	108.3 (65.0)	127	70.5	91	132.8	68	106.1	136.3
1 Nov. '33	105.9	114.4	114.0	104.1	86.5	84.3	88.3	76	108.9 (66.6)	128	69.9	91	130.0	68	107.3	135.0
13 Dec. '33	105.3	114.8	117.0	104.4	87.2	84.5	88.4	77	109.3 (68.3)	129	69.8	91	132.0	67	107.8	132.6
31 Jan. '34	108.8	118.0	124.8	105.6	87.2	84.4	88.5	79	111.3 (67.9)	130	69.8	92	133.8	68	110.3	132.6
28 Febr. '34	109.1	121.3	128.0	107.9	86.1	84.1	88.0	80	111.2 (64.8)	131	69.6	91	133.5	69	112.6	134.1
28 Mrt. '34	108.3	121.4	127.5	107.3	85.9	84.2	88.1	79	111.7 (64.9)	129	68.9	91	134.1	68	112.5	133.7
25 Apr. '34	108.2	119.8	125.3	106.0	85.4	83.2	87.7	79	113.5 (66.5)	128	68.3	90	135.2	68	111.1	133.7
23 Mei '34	108.2	121.4	128.8	109.5	84.7	83.9	88.5	77	113.2 (65.7)	128	67.7	89	133.8	—	111.1	133.1
6 Juni '34	108.2	122.3	134.4	110.1	84.1	83.8	88.9	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20 Juni '34	108.1	123.4	133.9	113.1	82.7	83.9	89.6	—	114.0 (65.6)	128	68.0	89	—	—	—	—
4 Juli '34	107.7	123.2	133.4	112.8	82.0	83.7	90.1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18 Juli '34	109.5	124.8	136.7	112.9 ¹⁾	81.6 ¹⁾	83.1 ¹⁾	90.8 ¹⁾	—	—	—	—	—	—	—	—	—

¹⁾ Deze cijfers hebben betrekking op 11 Juli. ²⁾ Maandgemiddelden. Cijfers tusschen haakjes goudpariteit.

verschillende invoerlanden individueel hadden genomen, hadden bijna alle tot een opvoering van den binnenlandschen prijs boven den wereldmarktprijs geleid. Daarom heeft de stijging van den tarweprijs voornamelijk belang voor de uitvoerlanden. Doch enkele van deze landen (Donaulanden en de Ver. Staten) hebben sterk onder de droogte geleden, waardoor de oogsten kleiner zullen zijn dan het vorige jaar.

Deze prijsstijging is zonder twijfel van groot belang, omdat de beperking van het aanbod van tarwe op de wereldmarkt, als gevolg van de overeenkomst, die in September 1933 te Londen is gesloten, de prijsdaling niet heeft kunnen stuiten. Over de uitvoering van deze overeenkomst, geeft de onderstaande tabel, ontleend aan het Int. Landbouw Instituut, uitsluitel.

	Quota's volgens de conferentie van Londen	Uitvoer Aug. 1933/ April 1934	Saldo te exporteeren van 1 Mei tot 31 Juli 1934	Beschikb. uitvoeroverschot op 1 Mei 1934
	in miljoenen quintalen			
Canada	54	39	15	59
Ver. Staten	13	7	6	55
Argentinië	30	27	3	31
Australië	29	17	12	32
Donaulanden ..	14	9	5	6
Rusland en andere landen	12	12	0	3
Totaal	152	111	41	186

Gedurende dezelfde periode (Aug. 1933 t/m April 1934) bedroeg de invoer van tarwe in Europa 79 miljoen quintalen; voor de geheele campagne wordt de invoer geschat op 102 miljoen quintalen tegen 122,1 miljoen in 1932/33 en 166,8 miljoen in 1931/32.

Deze afnemende invoer in Europa is, zooals reeds meermalen opgemerkt, een gevolg van de uitbreiding van de tarwecultuur in de invoerlanden, die tot een steeds toenemende productie heeft geleid. Tengevolge van de droogte, zal de Europeesche tarweproductie dit jaar echter geringer zijn dan in 1933. Het Internationaal Landbouw Instituut komt, zeer aarzeland geschat, tot een productie van 400 miljoen quintalen.

Tarweproductie van Europa (in miljoenen quintalen)

	Invoerlanden	Uitvoerland.	Totaal
1924-'28 (gemid.)	253	94	374
1929	292	103	395
1930	249	121	370
1931	265	126	391
1932	328	77	405
1933	350	122	472
1934	310 ¹⁾	90 ¹⁾	400 ¹⁾

¹⁾ Zeer ruwe schatting.

De daling met 70 miljoen quintalen t.o.v. 1933, wordt ongeveer gelijkelyk door de Europeesche in- en uitvoerlanden gedeeld. De voor 1934 geschatte productie is ongeveer gelijk aan den overvloedigen oogst van 1932 en overtreft nog alle vroegere oogsten.

De markt voor *suiker* toont nog altijd hetzelfde gedepreimeerde beeld; lage wereldmarktprijzen en dalende uitvoer van Java. De moeilijkheden voor dit productieland blijven nog steeds bestaan en lichtpunten vallen er nog niet te ontdekken.

De productie van suiker in Britsch-Indië daarentegen breidt zich nog steeds uit, zooals blijkt uit de volgende tabel, ontleend aan Czarnikow.

Typeerend voor den omvang, die de bescherming op de suikermarkt heeft aangenomen, is het feit, dat de prijzen (in goud) een nieuw laagterecord hebben bereikt, terwijl de wereldvoorraden voor dit tijdstip van het jaar (de suikervoorraden vertoonen een seizoensbeweging), lager zijn dan sinds 1930 is voorge-

Suikerindustrie van Britsch-Indië.

	Prod. van witte suiker.		Totaal tons	Fabrieken	
	Uit riet	Geraffin. uit gur		welke suiker uit riet produceeren	welke gur of ruwe suiker raffineeren
1924/25	33,805	33,593	67,398	23	13
1925/26	52,990	38,409	91,399	23	19
1926/27	62,941	58,085	121,026	25	22
1927/28	67,648	52,055	119,739	26	19
1928/29	68,050	31,038	99,088	24	14
1929/30	89,768	21,150	110,918	27	11
1930 31	119,859	31,791	151,650	29	10
1931/32	158,581	69,539	228,120	32	17
1932/33	290,177	80,106	370,283	57	27

komen. Zoolang de wereldvoorraden niet sterker dalen dan de inkrimping van de behoefte op de vrije suikermarkt, is met een aanzienlijk prijsherstel niet te rekenen.

De prijs van *thee* is in den laatsten tijd gedaald, hetgeen voor een deel als een reactie op een al te sterke prijsstijging is te beschouwen. De definitieve cijfers van het eerste restrictiejaar toonen, dat het quotum door de deelnemende landen niet is overschreden.

Bruto uitvoeren in mill. lbs. van 1 April tot 31 Maart.

	Uitgevoerd 1933/34	Toegestaan quotum	Minder uitgevoerd	Uitgevoerd 1932/33
Nederl.-Indië ..	136.1	147.6	11.5	186.6
Britsch-Indië ¹⁾	317.8	320.6	2.8	378.8
Ceylon	201.8	213.8	12.0	258.8
Totaal..	655.7	682.0	26.3	824.2

¹⁾ Alleen de uitvoeren over zee.

In ons vorig bericht vestigden wij, op grond van de toen beschikbare cijfers, er de aandacht op, dat Britsch-Indië wellicht moeilijkheden zou veroorzaken. Volgens de mededeelingen van de Ver. voor de Theecultuur is in het quotum van Britsch-Indië ad 325.205.563 lbs. ook de uitvoer over land begrepen. Voor uitvoer over zee was aanvankelijk toegestaan 320.570.560 lbs., zoodat voor uitvoer over land gereserveerd was 4.635.003 lbs.; het is echter mogelijk, dat de werkelijke uitvoer van Britsch-Indië over land iets meer heeft bedragen.

Vergelijkt men den uitvoer van de aan de restrictie deelnemende landen met de voornaamste buitenstaanders, dan komt men tot het volgende resultaat:

Van 1 April tot 31 Maart.

	(Uitv. in mill. lbs.)		Stijging of daling
	1932/33	1933/34	
Deelnemende landen	834.2	655.7	- 21.4 %
China, Japan en Formosa ..	134.6	142.1	+ 5.6 %
	968.8	797.8	- 17.7 %

Bij de beschouwing van deze cijfers moet men er rekening mede houden, dat de door de deelnemende landen in het eerste restrictiejaar te weinig uitgevoerde hoeveelheid, in het loopende restrictiejaar mag worden geëxporteerd.

Eenige analogie met de ontwikkeling op de rubbermarkt vóór het totstandkomen van de restrictie, toont de markt van *cacao*. Ondanks de nog steeds ongunstige statistische positie van dit product, bewegen de prijzen zich op een niveau, dat daarmede niet in overeenstemming schijnt. Dit is een gevolg van de maatregelen, die in producentenkringen worden overwogen om tot een internationale restrictie-overeenkomst te komen. Met het oog op het groote aantal producenten is een schema, dat gunstige resultaten belooft, zeer moeilijk op te stellen.

Productie van metalen en andere grondstoffen.

De prijs van *tin* schijnt voorloopig het hoogtepunt te hebben bereikt, ondanks het feit, dat het verbruik volgens de laatst bekende gegevens nog steeds de productie overtreft.

De sterke stijging van het verbruik is vooral een gevolg van de groote vraag uit de Ver. Staten en Rusland. De volgende cijfers, ontleend aan het Internationaal Statistisch Tin Bureau, laten dit duidelijk zien.

Verbruik van tin voor de twaalf maanden eindigende met April.

	1932	1933	1934
Ver. Staten	50.730	37.090	58.352
Engeland	21.762	17.478	20.563
Duitsland	10.208	8.911	10.686
Frankrijk	9.002	9.393	9.925
Italië	3.516	3.711	4.069 ¹⁾
Rusland	6.334	2.715	4.915
Britsch-Indië	2.307	2.137	2.000 ¹⁾
Totaal	103.859	81.435	110.510 ¹⁾
Wereldverbruik ..	123.613	99.621	129.700 ¹⁾

¹⁾ voorloopig.

De bufferpool, die ten doel heeft groote prijsfluctuaties te voorkomen, is begin Juli definitief tot stand gekomen.

Belangrijk is, dat onlangs tot het internationale tinkartel verschillende outsiders zijn toegetreden. Tot de belangrijkste behoort zonder twijfel de Belgische Congo, die voor toetreding tot de overeenkomst voordeelige voorwaarden heeft kunnen bedingen. Evenals voor den Congo zal ook voor Fransch Indo-China het toegestane quotum van 1934 tot 1936 stijgen. De toetreding van Portugal en Cornwall is van minder betekenis.

De prijzen van Amerikaansche katoen zijn in den laatsten tijd meer gestegen dan die van andere soorten (Egyptische en Britsch-Indische katoen). Dit is een gevolg van de drastische productie-beperking, die de Amerikaansche regeering toepast op grond van de Bankhead Cotton Control Act, volgens welke de productie dit jaar niet meer dan 10 miljoen balen mag bedragen. Want niet alleen de bebouwde oppervlakte — volgens ramingen bedroeg deze op 1 Juli 28.024.000 acres (het vorige jaar 40.852.000) —, doch ook aan den totalen oogst is een limiet gesteld, om de inten-

VOORRAADSTATISTIEK VAN GROOTHANDELSARTIKELEN. ¹⁾

	TIN ²⁾		LOOD ³⁾	ZINK		RUBBER ⁴⁾		PETRO- LEUM	STEEN- KOLEN	SUIKER ⁵⁾		KOFFIE ⁶⁾		THEE		TARWE ⁹⁾	KATOEN ¹⁰⁾	
	Wereld	Verbruik	in 1000 tons	Kartel	Wereld	Verbruik	Vereen. Staten	Europa	Wereld	Verbruik	Wereld ⁷⁾	Verbruik	Londen	Amsterdam	Wereld	Wereld	Voorraad	Verbruik
	in 1000 long-tons	Voorraad		in 1000 tons	Voorraad	Verbruik	in mill. barrels	in mill. tons	in mill. tons	in mill. tons	Voorraad	Verbruik	in mill. balen	Voorraad	Verbruik	in mill. qtrs.	in 1000 balen	Voorraad
1925	17.1	11					—	—	3.3	13	9.6 ⁸	50	187.3	31.5			5.635	26
1926	15.8	11					—	—	3.2	12	10.9 ⁸	53	191.3	57.4	40.5		8.225	35
1927	15.6	11					543	5.7	3.8	15	18.4 ⁸	59	213.0	64.7	47.3		7.037	28
1928	24.9	15					624	6.0	4.4	16	18.8	83	220.5	88.2	50.0		7.024	28
1929	32.4	18			334.5	42	630	5.0	6.7	25	25.1	118	260.4	69.6	72.9		7.234	28
1930	46.6	29	90.5		479.9	69	603	17.4	8.5	31	29.3	131	261.6	68.5	72.9		9.731	32
1931	59.2	44	148.3		623.6	90	568	20.7	8.8	33	34.3	154	244.7	89.4	76.1		10.709	48
1932	55.9	56	177.0	148.6	611.8	92	525	20.8	8.9	33	28.4	121	285.8	64.2	74.1		10.807	49
1933	29.1	23	210.5	134.2	650.5	81	513	18.9	8.3	31			269.8	75.2	66.6		10.240	42
Jan. '32	60.4	60	156.4	189.3	646.6	99	547	20.7	8.3	32	34.4	146	248.3	83.4	79.0		10.742	48
Febr.	59.6	60	161.9	191.2	634.9	97	568	21.0	8.4	32	34.2	146	240.4	80.2	76.5		10.613	48
Maart	60.2	60	165.7	177.5	614.9	94	549	21.0	8.6	33	34.3	146	213.3	75.9	74.5		10.243	46
April	60.5	61	165.3	177.5	614.7	94	570	21.0	9.0	34	33.4	142	171.2	71.7	66.2		9.462	42
Mei	59.4	59	169.1	174.4	621.8	95	571	21.6	8.7	33	30.7	131	182.1	73.6	61.0		8.849	40
Juni	58.2	58	176.8	167.8	585.2	89	538	21.5	8.3	32	29.1	126	182.2	72.0	55.6		8.281	37
Juli	59.8	60	176.8	167.8	572.4	87	559	21.5	7.8	30	—	—	183.9	75.4	51.0		7.682	34
Aug.	56.7	57	173.4	163.2	589.0	90	560	21.1	7.9	30	—	—	202.7	92.5	53.0		7.546	31
Sept.	56.3	56	169.9	154.6	594.8	91	530	20.0	7.2	27	—	—	219.1	79.0	62.2		8.239	34
Oct.	56.1	56	167.1	154.6	598.7	91	526	20.0	7.8	29	29.1	126	239.0	61.1	66.1		9.552	39
Nov.	56.2	56	175.1	153.8	602.5	92	545	19.7	9.0	34	28.8	123	263.8	61.7	65.7		10.778	44
Dec.	55.9	56	177.0	148.9	611.8	93	509	19.5	8.9	34	28.4	121	285.8	64.2	74.1		10.807	44
Jan. '33	54.3	42	188.6	152.2	651.7 ⁴⁾	81	508	19.5	8.6	32	27.1	115	295.5	83.9	80.4		10.832	45
Febr.	52.7	41	194.7	150.0	642.9	80	503	19.7	8.5	32	25.4	108	292.1	98.6	77.6		10.365	43
Maart	51.7	40	198.7	151.3	642.2	80	510	20.4	8.9	34	24.7	105	275.6	95.9	72.2		9.866	41
April	49.9	39	201.9	148.2	626.1	78	504	21.0	8.8	33	23.7	101	262.4	96.8	65.3		9.362	39
Mei	48.9	38	202.2	141.9	625.0	78	510	21.1	8.4	32	21.8	89	257.4	114.2	59.4		8.661	36
Juni	46.6	36	198.3	131.8	623.6	77	514	21.0	7.9	30	20.9	89	244.8	115.3	57.3		8.038	33
Juli	44.9	35	180.6	128.1	616.9	77	521	21.0	7.5	28	20.3	86	234.4	119.1	57.5		7.510	31
Aug.	40.0	31	170.1	125.5	602.6	75	530	21.2	7.3	28	20.2	86	235.1	106.0	60.3		7.088	29
Sept.	35.9	28	175.1	129.2	616.7	77	530	20.9	6.4	24	21.3	91	235.3	96.1	64.5		7.871	32
Oct.	33.8	26	184.1	130.8	622.1	77	525	20.4	7.8	29	22.5	96	248.3	89.2	64.6		9.253	38
Nov.	31.7	25	197.5	128.7	636.6	79	518	19.9	8.4	32	22.6	96	254.5	94.0	62.6		10.842	46
Dec.	29.1	23	210.5	134.2	650.5	81	513	18.9	8.3	31	7.7 ¹¹⁾		269.8	75.2	66.6		10.240	42
Jan. '34	28.4	22	214.8	139.9	650.8	81	507	18.6	7.7	29	7.8 ¹¹⁾		275.1	81.1	72.8		9.764	40
Febr.	27.6	21	222.4	134.2	651.9	81	502	18.7	7.6	29	7.6 ¹¹⁾		265.8	77.8	69.8		9.033	37
Maart	24.4	19	227.7	123.8	652.0	81			8.0	30	8.1 ¹¹⁾		251.5	69.8	66.6		8.546	35
April	22.4	18	244.6	113.8	649.4	81			8.2	31	16.5 ⁸⁾		239.2	84.8	61.9		8.026	33
Mei	21.0	16			670.6	83			8.0	30			222.0	88.2	58.0		7.406	30
Juni	20.1	16											212.2	83.7			6.948	29

¹⁾ De cijfers hebben betrekking op het einde van de maand (jaar) of het begin van de daarop volgende maand.

²⁾ De visible supply volgens W. H. Gartsen (vroeger Ricard en Freiwald). Het wereldverbruik bedroeg in 1932 ruim 117.000 ton.

³⁾ Voorraden in de Ver. Staten en Engeland.

⁴⁾ Wijnand & Keppler's Rubberbericht. In Februari 1934 zijn de wereldvoorraadjfers gewijzigd. De gewijzigde cijfers gaan niet verder terug dan Januari 1933. De wereldvoorraden van vóór 1933 zijn dus niet te vergelijken met die vanaf 1933.

⁵⁾ Zichtbare voorraden volgens Czarnikow.

⁶⁾ Statistiek der firma G. Duuring & Zoon.

⁷⁾ Niet inbegrepen de binnenl. voorr. in Brazilië. Sedert Juni niet inbegrepen de gouvernementvoorraden van Sao Paulo.

⁸⁾ Zonder Rio.

⁹⁾ Statistiek van George Broomhall. Zichtbare voorraden in de tweede hand in de Ver. Staten en Canada, en in de voornaamste havens van Groot-Brittannië, in Europa, Argentinië en Australië en stoomende partijen.

¹⁰⁾ Liverpool Cotton Association. De cijfers hebben betrekking op de voorraden in Engeland, op het Continent, in de Ver. Staten, te Alexandrië, te Bombay en in den Oriënt.

¹¹⁾ Zonder Santos.

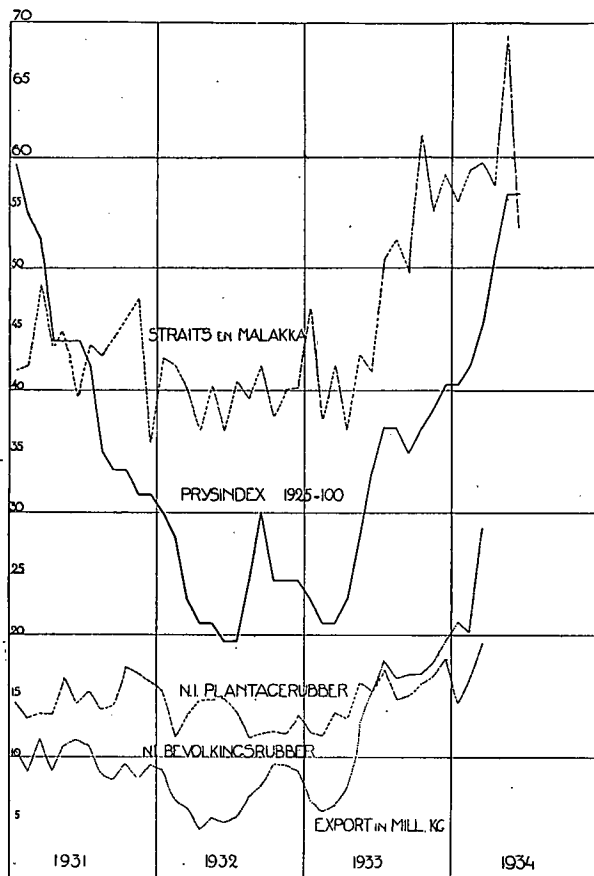
siveering van de cultuur te voorkomen. Het vorige jaar zijn de restrictieplannen immers, voornamelijk om deze reden, voor een belangrijk deel mislukt.

De lang verwachte restrictie van de productie van *rubber* is in het afgelopen kwartaal eindelijk tot stand gekomen. De markt, die reeds langen tijd hierop geanticipeerd had, reageerde dan ook met een betrekkelijk geringe prijsstijging. Het nadeel van de langdurige onderhandelingen is geweest, dat de prijzen zich reeds langen tijd op een niveau bewogen, dat in normale omstandigheden (d.w.z. bij dezelfde productie- en verbruiksvoorwaarden) niet mogelijk zou zijn geweest. Mede door dezen factor is de wereldproductie in de eerste 5 maanden van dit jaar groter geweest dan ooit is voorgekomen.

Wereldproductie van plantage rubber.

	1927	1929	1932	1933	1934
Jan. t/m Mei	243.971	351.765	297.693	302.405	456.194

De wereldproductie was dus in de eerste 5 maanden van dit jaar nog 153.789 ton groter dan in het recordjaar 1929. Onderstaande grafiek laat van de laatste jaren de ontwikkeling van den uitvoer van rubber voor Ned.-Indië en Malakka zien.

De ontwikkeling op de wolmarkt toont een eigenaardig beeld. Begin Januari van dit jaar waren de wolprijzen sedert het dieptepunt bijna verdubbeld (14.75 p. voor Mexico op 1 Dec. 1932 tegen 27.75 p. op 11 Jan. 1934). Vanaf dit hoogtepunt zijn de prijzen gestadig blijven dalen en bereikten 12 Juli jl. een notering van 17.25 p. of 38 pCt. lager dan in het begin van dit jaar. Deze prijsdaling is enerzijds een reactie op een te snelle prijsstijging, anderzijds een gevolg van de dalende behoefte. In Duitsland bestaat een verbod tot aankoop van buitenlandsche wol, terwijl in enkele andere landen (o.a. Italië) de behoefte kleiner is dan het vorige jaar. Bovendien verwacht men, dat de productie van wol in Australië dit jaar groter zal zijn dan in 1933.

Industriële productie.

Terwijl de internationale conjunctuur — handels- en scheepvaartbeweging, kapitaalbeweging en prijzen — nog geen werkelijk herstel toont, zet de verbetering van de conjunctuur zich in verschillende landen voort. Tot deze landen behoren zoowel industriële als grondstoffenleverende landen. Wat het laatste betreft, wijzen wij op de verbetering van de conjunctuur in Zuid-Afrika, Australië, Canada en enkele Zuid-Amerikaansche staten. Evenmin als echter in de niet-uitgesproken industrielanden de ontwikkeling van de conjunctuur uniform is — de agrarische exportlanden lijden nog steeds onder de lage prijzen en de moeilijke afzetverhoudingen — evenmin is zulks het geval met de industrielanden.

Hier is echter een duidelijke scheiding te maken tusschen de landen, die den gouden standaard hebben verlaten en die, welke dezen handhaven. Hoewel ook in enkele niet-goudlanden in den laatsten tijd hier en daar een geringe terugslag heeft plaats gevonden, ligt het niveau van de industriële bedrijvigheid nog aanzienlijk hooger dan dat van de goudlanden.

De goudlanden lijden tenslotte in wezen voor een groot deel onder dezelfde moeilijkheden, de gevolgen van de deflatie. Het is in deze landen tot dusverre niet mogelijk geweest om de productiekosten voldoende bij de gedaalde prijzen op de wereldmarkt aan te passen. De nood in deze landen wordt echter steeds groter en men ziet dan ook, dat in die landen, waar vroeger veel werd verwacht van de z.g. automatische aanpassing, thans de Staat meer en meer een actieve rol gaat spelen. Het is niet alleen Nederland, waar de invloed van den Staat allengs toeneemt. Ook in België en voor een deel ook in Frankrijk is dit verschijnsel waar te nemen.

In België heeft de regeering voor een periode van zes maanden financiële volmachten verkregen om de noodzakelijke verlaging van productiekosten tot stand te brengen. Daarnaast wil de regeering door het uitvoeren van openbare werken de bedrijvigheid stimuleeren. Tot de verlaging van de productiekosten behoort natuurlijk ook een verlaging van de staatsuitgaven.

Dit punt vormt eveneens een belangrijk onderdeel van de conjunctuurpolitiek van Frankrijk, die ook nog in een ander opzicht een wijziging heeft ondergaan. Tot dusverre heeft Frankrijk de gevolgen van de wereldcrisis trachten af te weren door een rigoureuze beschermingspolitiek. De wijze, waarop o.a. de landbouw, speciaal de tarwebouw, gesteund werd, vormt hiervan een duidelijk voorbeeld. De bescherming van de binnenlandsche markt verhinderde echter een daling van de kosten van levensonderhoud. Ook de loonen zijn dientengevolge in de laatste jaren slechts weinig gedaald. In de laatste maanden is de Fransche regeering echter den strijd tegen het starre kosten- en prijspeil begonnen. Evenals in België en Nederland, zal verder ook in Frankrijk de uitvoering van openbare werken ter hand worden genomen. Het plan van Marquet beoogt een uitgave van Frs. 10 milliard in vijf jaren, welk bedrag door de sociale verzekeringsfondsen beschikbaar zal worden gesteld.

In Italië is de toestand ook nog steeds ongunstig. De goud- en deviezenportefeuille was zoo sterk gedaald, dat de centrale bank begin April tot ingrijpende maatregelen haar toevlucht moest nemen (strengere controle op de valuta, deviezenoewijzingen enz.). Kort daarop volgden nieuwe deflatie maatregelen als verlaging van de salarissen van staatsambtenaren, verlaging van huren en prijzen.

In Zwitserland blijven de moeilijkheden nog steeds toenemen. Ook hier tracht de regeering reeds langen tijd door vermeerdering van protectie de gevolgen van de wereldcrisis te verzachten, maar tegelijkertijd werd dientengevolge de exportindustrie en het vreemdelingenverkeer sterk benadeeld.

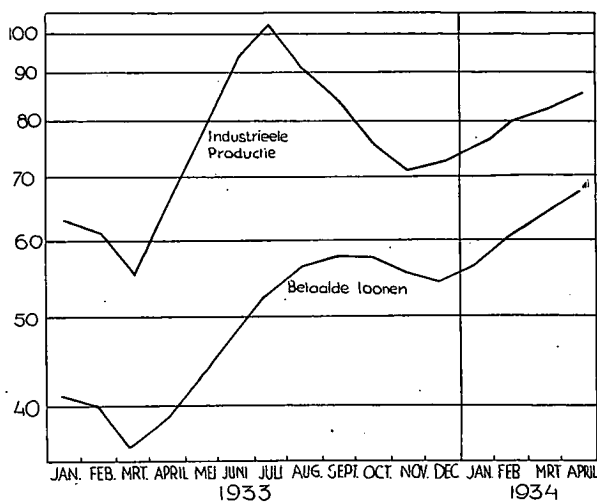
Hoewel in de industrielanden, die den gouden standaard hebben losgelaten, de moeilijkheden nog allerminst uit den weg zijn geruimd, is de toestand daar in elk geval beter dan in de genoemde landen. Dit is vooral het geval in *Engeland*, waar het herstel nog steeds geleidelijk plaats vindt; het beperkt zich voornamelijk tot de binnenlandsche markt. De ontwikkeling van den uitvoer houdt geen gelijken tred met de stijging van de binnenlandsche productie.

Het omgekeerde verschijnsel is tot op zekere hoogte in *Zweden* waar te nemen. Daar is de uitvoer den laatsten tijd sterker gestegen dan de vraag uit het binnenland.

In tegenstelling tot Engeland toont de conjunctuur in de *Vereenigde Staten* een onregelmatig beeld. Zooals reeds meermalen in deze kolommen opgemerkt is, werken de maatregelen van President Roosevelt niet alle in dezelfde richting. Met het oog op de gecompliceerde conjunctuurpolitiek is het geheel nog steeds zeer moeilijk te beoordeelen. In het overzicht van de Vereenigde Staten (zie blz. 687) hebben wij op enkele gunstige verschijnselen de aandacht gevestigd, doch tegelijkertijd op het kunstmatige karakter van andere maatregelen moeten wijzen.

Groote beteekenis hechten wij vooral aan de wijziging van de politiek van de N.R.A., een wijziging, die waarschijnlijk een zekere mate van elasticiteit in het economisch leven van de Vereenigde Staten zal herstellen. Hoewel het uiterst moeilijk is, om met het oog op de veelheid van conjunctuurmaatregelen, die sedert Maart 1933 zijn genomen, de gevolgen van één bepaalden maatregel te isoleeren, is in een recent onderzoek zulks gedaan voor de politiek van de N.R.A.¹⁾

Een van de doeleinden der N.R.A. was, zooals bekend, een verhooging van de koopkracht van de bevolking, o.a. door het vaststellen van minimum loonen. Uit de onderstaande grafiek zou kunnen blijken, dat dit doel inderdaad voor een deel is bereikt.²⁾

De genoemde schrijvers wijzen er echter op, dat een groot deel van de stijging van de uitbetaalde loonen in den zomer van 1933 aan andere oorzaken kan worden toegeschreven, zooals de anticipatie op de inflatie, of aan het vormen van voorraden, voordat een stijging van de kostprijzen tengevolge van de N.R.A. plaats vond. Het is zelfs mogelijk, dat de terugslag in den herfst gedeeltelijk — misschien voor het grootste deel — een gevolg was van de N.R.A., vooral door de tendens tot verhooging van de kosten bij marktverhoudingen, die niet gunstig waren voor een stijging van de prijzen. Het is mogelijk, dat het her-

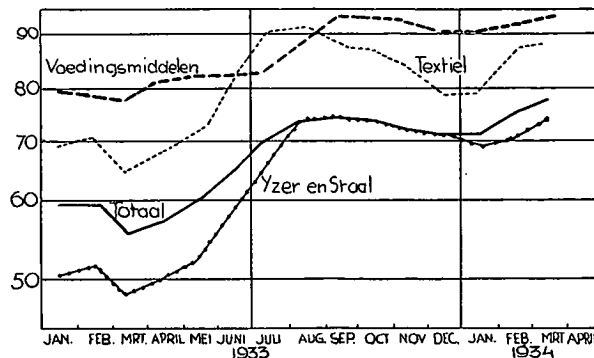
¹⁾ „The N.R.A. and Business Improvement” door R. S. Meriam en W. L. Crum in „The Review of Economic Statistics”.

²⁾ Deze grafiek is, evenals de volgende, op een logaritmische schaal geteekend.

stel sinds December heeft plaats gevonden, ondanks de N.R.A., en dat dit herstel grootser zou zijn geweest, indien de industrie niet gebonden was aan de codes.

Volgt men de lijn van het aantal tewerkgestelden, dan blijkt deze geleidelijker te loopen, zooals de zwarte vloeiende lijn in onderstaande grafiek laat zien (de andere lijnen hebben betrekking op enkele belangrijke industrieën).

Indexcijfers van het aantal tewerkgestelden

De sterkere stijging van de uitbetaalde loonen dan van het aantal tewerkgestelden wijst op een loonstijging. Volgens de genoemde schrijvers geldt deze uitspraak alleen voor de gemiddelde loonen, omdat de vermeerdering van het aantal arbeidenden voornamelijk kan hebben plaats gevonden in industrieën of beroepen, waarin reeds hoge loonen werden betaald. Tengevolge van loonverschillen kan de vermeerdering van het aantal tewerkgestelden in de industrie als geheel zeer goed gepaard gaan met een ongelijkmatige stijging van de uitbetaalde loonen.

Belangrijk is verder, dat de stijging van het aantal tewerkgestelden (zie de tweede grafiek) veel geringer is geweest dan die van de betaalde loonsommen. Voor zoover het doel van de N.R.A. was om werklozen op groote schaal aan het werk te zetten, heeft deze politiek weinig succes gehad. Het schijnt gerechtvaardigd, te veronderstellen, aldus de schrijvers, dat de officiële drang naar hoogere loonen en andere veranderingen, die de kostprijzen doen stijgen, een groote belemmering voor een vermindering van het aantal werkzoekenden is geweest.

Beschouwt men nog eens de eerste grafiek, dan blijkt, dat de bedrijvigheid sedert de N.R.A. haar werkzaamheden aanving (Juli 1933) per saldo aanzienlijk is verminderd. In de periode van de grootste daling (Juli tot November) stegen echter de uitbetaalde loonen, terwijl het aantal tewerkgestelden iets afnam.

Wij zijn het geheel met genoemde schrijvers eens, indien zij erop wijzen, dat de stijging van de loonen op zichzelf geen bewijs is voor een herverdeling van rijkdom. Dit is immers een van de sociale doeleinden, die Pres. Roosevelt nastreeft en die in onmiddellijk verband staan met de koopkrachttheorie. Intusschen zijn de loonen sterker gestegen dan de prijzen, waaruit valt af te leiden, dat het aandeel van de arbeiders in het totale inkomen is toegenomen. Dit verschijnsel deed zich echter voor in een periode van afnemende bedrijvigheid in de industrie, gevolgd door een periode, waarin het herstel slechts langzaam heeft plaats gevonden.

Bovendien is in deze laatste periode (December tot Mei) de regeering op grootere schaal tot credietexpansie overgegaan; het is daarom voor ons nog een open vraag, of dit geringe herstel niet in hoge mate kunstmatig is geweest. Zolang de productiekosten in een onevenredige verhouding staan tot de prijzen is een permanent herstel van de industrie niet te verwachten.

Geld- en kapitaalmarkt.

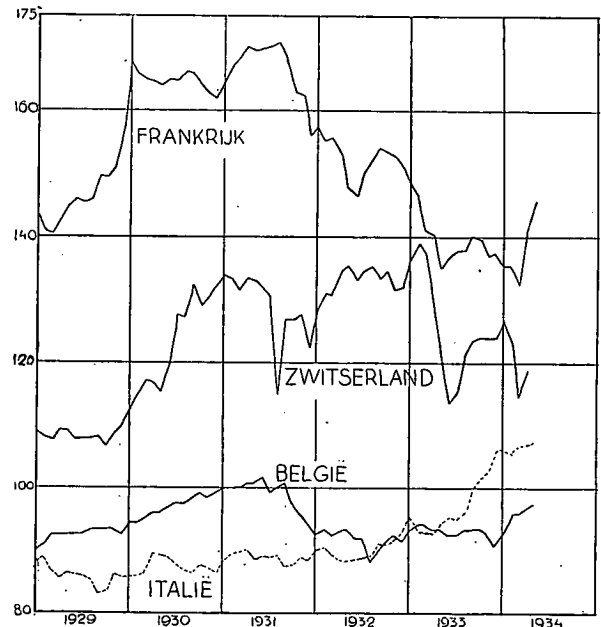
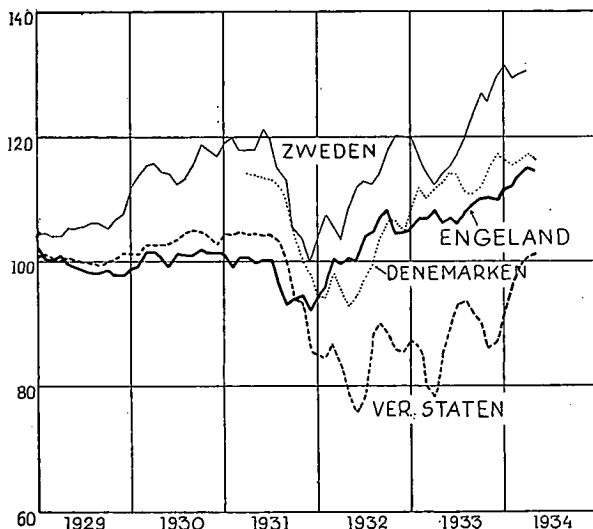
De geldmarkt heeft zich na een zekere verstijving in April in de voornaamste geldcentra, inzonderheid in Londen en New-York, gekenmerkt door groote geldruimte en door een lagen stand van het particulier disconto.

Particulier Disconto.

	Amsterdam	Berlijn	Londen	New York	Parijs
1928	4.18	6.54	4.16	4.10	3.02
1929	4.82	6.87	5.31	5.03	3.44
1930	2.06	4.43	2.62	2.46	2.31
1931	1.42	6.14	3.56	1.58	1.56
1932	0.85	4.95	1.94	1.26	1.31
1933	1.08	3.88	0.71	0.61	1.82
Jan. '33..	0.37	3.88	0.92	0.31	1.27
Febr.	0.37	3.88	0.88	0.44	1.99
Maart ..	0.69	3.88	0.68	2.88	2.18
April	0.62	3.88	0.66	0.88	2.06
Mei	2.07	3.88	0.53	0.50	1.95
Juni	2.19	3.88	0.48	0.38	1.75
Juli	3.53	3.88	0.51	0.44	1.71
Aug.	1.21	3.88	0.40	0.44	1.59
Sept.	0.77	3.88	0.42	0.25	1.39
Oct.	0.50	3.88	0.72	0.25	1.52
Nov.	0.47	3.88	1.07	0.38	2.09
Dec.	0.50	3.88	1.22	0.60	2.36
Jan. '34..	0.50	3.88	0.98	0.50	2.27
Febr.	0.75	3.88	0.94	0.50	2.72
Maart ..	1.23	3.88	0.94	0.36	2.88
April	2.04	3.88	0.97	0.19	2.86
Mei	1.37	3.88	0.90	0.19	2.79
Juni	0.77	3.76	0.91	0.19	

Evenals in het vorige kwartaal kan men ook in dit kwartaal weder een voortgezette toenadering tusschen de rente op de kapitaalmarkt en die op de geldmarkt waarnemen. Allerwegen worden conversie-transacties doorgevoerd tot rentetypen, waaraan kort geleden nog niet zou zijn gedacht. Merkwaardig is het zeker, dat dit proces blijkbaar geen verband houdt met de vraag, of een land den gouden standaard heeft gehandhaafd dan wel verlaten. In sommige goudlanden verloopt het conversieproces zeer bevredigend, met name in Nederland, waar 4 pCt. Gemeenteleeningen thans boven pari worden uitgegeven en waar de provincies al reeds tot een 3½ pCt. rentetype zijn overgegaan. Doch daarnaevens valt te wijzen op den eveneens zeer gunstigen loop van den rentestand in een aantal niet-goudlanden, zooals Engeland, Zweden en de Vereenigde Staten. Omgekeerd zijn er goudlanden, die ondanks de recente koersstijging van obligaties een minder gunstig figuur maken, zooals o.a. België.

Men hoede zich dus wel voor al te krasse bewe-

ringen ten aanzien van het staan of vallen van het openbaar crediet met de goudbasis van het ruilmiddel; de feiten nopen hier tot voorzichtigheid in de beoordeeling en tot vermindering van niet aan de ervaringen in andere landen getoetste „Schlagwörter”, waarvan hier te lande nog al eens gaarne misbruik wordt gemaakt. Voor het overige verwijzen wij naar onze beschouwingen over de conjunctuurlijnen van Nederland, waar wij nog op ditzelfde onderwerp terugkomen.

Wat nu den omvang van de emissiebedrijvigheid betreft, zoo is deze, afgezien van conversie-transacties, in het afgelopen kwartaal in de onderscheiden landen niet bijzonder groot geweest met uitzondering van de Vereenigde Staten, alwaar de emissies van obligaties van officiële of semi-officiële lichamen de hoofdrol hebben gespeeld.

Belangwekkend is thans de vraag, in hoeverre de dalende rentestand voor crediet op langen termijn, welke, toch in de meeste landen onmiskenbaar valt waar te nemen, stimulerend werkt op de emissies van het particuliere bedrijfsleven. Eerst dan toch, wanneer de lage kapitaalrente invloed gaat uitoefenen op den expansiedrang der ondernemingen, kan men zeggen, dat zich het begin eener opleving, die sinds geruimen tijd reeds in een aantal landen waarneembaar is, via de kapitaalmarkt doorzet en daardoor een meer duurzaam karakter verkrijgt.

Ons eigen land, waar men van eenige opleving niet kan spreken, vertoont uiteraard in dit opzicht een teleurstellend beeld. In totaal werd hier te lande in het eerste halfjaar van 1934 geëmitteerd een bedrag van f 34.2 miljoen tegen resp. f 137.7 en 230.4 miljoen in het eerste halfjaar van 1933 en 1932. Daarvan kwam onderscheidenlijk f 7.3 miljoen, f 1.6 miljoen en f 1.0 miljoen voor rekening van particuliere ondernemingen.⁴⁾ De emissie van aandelen bleef in het afgelopen halfjaar tot een minimum beperkt. Blijkbaar remt de bestaande wanverhouding tusschen kosten en opbrengst nog steeds iedere meer belangrijke expansie van het bedrijfsleven.

⁴⁾ Bij de scheiding van de emissies in die van particuliere fondsen en Overheidsfondsen hebben wij de emissies van kerkelijke leeningen, de Bank voor Ned. Gemeenten en de Mij. voor Gem. Crediet bij de Overheidsemissies gerekend; daarentegen hebben wij de uitgaven der spoorwegen, die dichter dan de zoeven genoemde instellingen bij het bedrijfsleven staan, bij de particuliere emissies ondergebracht, ondanks het feit, dat men hier o.m. door de staatsdividendgarantie met een semi-overheidsbedrijf te doen heeft. Opgemerkt moge nog worden, dat van het bedrag van f 7.3 miljoen aan particuliere emissies in 1934 niet minder dan f 5.9 miljoen voor rekening der spoorwegen kwam.

Anders is de toestand in Engeland en volgens recente berichten ook in de Ver. Staten.

Met betrekking tot Engeland laten wij hieronder een staatje volgen, ontleend aan het Juni-Julibericht van de Midland Bank.

Emissies in Engeland.
(in £ 1000.-f.-)

	Eerste halfjaar van		
	1932	1933	1934
<i>Engeland:</i>			
Openbare lichamen	28.767	23.677	10.348
Productie	15.295	18.969	19.795
Handel	3.576	9.689	10.832
Transport	4.117	3.102	1.570
Financiën	2.617	2.282	4.540
Totaal	54.371	57.719	47.085
In proc. van het totaal bedrag aan emissies	72.7	83.3	68.2
<i>Britsch-Indië en Ceylon:</i>			
Openbare lichamen	4.532	4.746	—
Particulieren	1.591	99	385
Totaal	6.123	4.845	385
In proc. van het totaal bedrag aan emissies	8.2	7.0	0.5
<i>Andere Britsche bezittingen:</i>			
Openbare lichamen	13.443	2.324	8.934
Particulieren	819	2.142	11.539
Totaal	14.265	4.466	20.473
In proc. van het totaal bedrag aan emissies	19.1	6.4	29.7
<i>Buitenland:</i>			
Openbare lichamen	—	965	—
Particulieren	13	1.332	1.079
Totaal	13	2.297	1.079
In proc. van het totaal bedrag aan emissies	—	3.3	1.6
Totaal exclusief Engeland	20.401	11.609	21.937
In proc. van het totaal	27.3	16.7	31.8
Totale emissies	74.772	69.328	69.022

Men ziet daaruit, dat het totale bedrag der emissies niet is vermeerderd, doch zelfs verminderd. Wanneer men echter de emissies van het particuliere bedrijfsleven uit het totaal licht, zoo ontwaart men, dat deze een zeer aanzienlijke toeneming vertoonen.

	totaal geëmitt. in £ 1.000.-f.-	voor rekening van particul. in £ 1.000.-f.-	Particul. in % totaal
1e halfjaar 1932	74.772	28.028	37,5
1e " 1933	69.328	37.615	54,3
1e " 1934	69.022	49.740	72,1

Deze beweging is nog wel niet van dien aard, dat daaruit reeds zeer ver strekkende conclusies getrokken zou mogen worden, doch te loochenen is het niet, dat er op de Londensche emissiemarkt meer particuliere bedrijvigheid is dan tevoren het geval was.

Volgens recente berichten uit de Ver. Staten zijn daar de verwachtingen ten aanzien van de emissiebedrijvigheid in de komende maanden hoopvol. De emissiebedrijvigheid schijnt nl. reeds een weinig toe te nemen met betrekking tot particuliere ondernemingen, vallende buiten de rechtstreeks door de Overheidsmaatregelen beïnvloede sfeer. In Juni was er een kleine stijging van de aandelen-emissies, hoewel deze nog op een zeer laag peil is gebleven. Het wordt intusschen niet onmogelijk geacht, dat de particuliere emissies na de verzachtingen in de Securities Act en in de Beurswet, zullen stijgen en dat dus het begin van verbetering verder zal aanhouden.

Meerdere levendigheid openbaart zich met betrekking tot de Ver. Staten ook in de bankomzetten. Onderstaand staatje, waarin de bankomzetten gesteld zijn naast de opvraagbare deposito's en waarin voorts door de berekening van beider verhouding een beeld gegeven is van de omzetsnelheid van het girale geld, geeft daarvan een indruk.

	Bankomzetten in miljoen Dollars	Net demand deposits in million Dollars	Verhouding
1926	50.663 ¹⁾	13.007 ¹⁾	3,90
1927	56.155	13.316	4,22
1928	67.200	13.469	4,99
1929	77.919	13.504	5,77
1930	55.163	13.576	4,06
1931	40.113	13.206	3,04
1932	26.866	11.184	2,40
1933	25.397	10.562	2,40
Jan. 1933	24.466	11.233	2,18
Febr. "	22.437	9.996	2,24
Mrt. "	22.062	9.745	2,26
April "	22.624	10.348	2,19
Juli "	31.232	10.475	2,98
Jan. 1934	27.221	11.118	2,45
Febr. "	25.015	11.398	2,11
Mrt. "	29.685	11.794	2,52
April "	31.132	12.221	2,55

¹⁾ De jaarcijfers geven de maandgemiddelden aan.

Het blijkt, dat de omvang der opvraagbare saldi volgens de laatste gegevens sterk is toegenomen en thans op een veel hoger niveau staat dan een jaar geleden. De politiek van verruiming der geldcirculatie, die in de Ver. Staten wordt gevolgd, heeft daarop invloed gehad. Voorts bleek in April jl. het bedrag der bankomzetten zeer aanzienlijk te zijn gestegen en het reeds sterk verhoogde niveau van Juli 1933 te hebben bereikt. Het totaal blijft echter nog verre beneden het niveau van een betrekkelijk normaal jaar als 1926. Hetzelfde kan ook gezegd worden van de omzetsnelheid; deze neemt wel toe, maar toch nog slechts in zeer beperkte mate. De ruime credietbasis, welke thans in de Vereenigde Staten door de Regeeringspolitiek is geschapen, opent echter de mogelijkheid van belangrijke uitbreiding der effectieve geldcirculatie; het gevaar is op den duur grooter, dat zulk een uitbreiding te snel, dan dat zij te langzaam zal plaats vinden. Voorshands echter heeft men nog slechts met eene matige vergroting der geldcirculatie te maken.

Zoo zien wij in de Ver. Staten en op het gebied der emissiebedrijvigheid en op dat der geldcirculatie zekere teekenen van herstel. Wat zich daarentegen nog in het geheel niet herstelt, is de internationale emissiebedrijvigheid. Het volgende staatje toont zulks duidelijk.

Buitenlandsche Emissies in miljoenen Gulden.

	Ver. Staten ¹⁾	Groot Brittannië ¹⁾	Neder- land ¹⁾	Zwitser- land	Totaal
1e kwart. 1929	838	547	55	31	1.471
2e " "	622	317	14	12	965
3e " "	164	132	25	10	331
4e " "	331	145	14	—	490
1e kwart. 1930	804	402	65	14	1.285
2e " "	1.245	423	141	74	1.883
3e " "	451	110	22	23	606
4e " "	354	382	15	36	787
1e kwart. 1931	385	292	8	12	697
2e " "	159	228	20	38	445
3e " "	126	36	8	—	170
4e " "	0.2	0.9	—	—	1
1e kwart. 1932	2	57	—	36	95
2e " "	—	127	—	—	127
3e " "	54.6	1	4	14	74
4e " "	10.4	74	124	20	228
1e kwart. 1933	—	33	—	19	52
2e " "	—	66	—	—	66
3e " "	—	172	—	—	172
4e " "	—	40	—	—	40
1e kwart. 1934	—	38	—	3	41
2e " "	—	52	0.7	—	52.7

¹⁾ Buitenland en koloniën.

Het eenige land, waar van eenige bedrijvigheid sprake schijnt te zijn, is Engeland. In werkelijkheid gaat het hier echter in hoofdzaak om emissies voor

rekening van koloniën en dominions. De buitenlandse emissies in engeren zin hebben in de periode Januari—Juni der laatste jaren in procenten van het totaal beloopt:

1932	0 pCt.
1933	3,3 "
1934	1,6 "

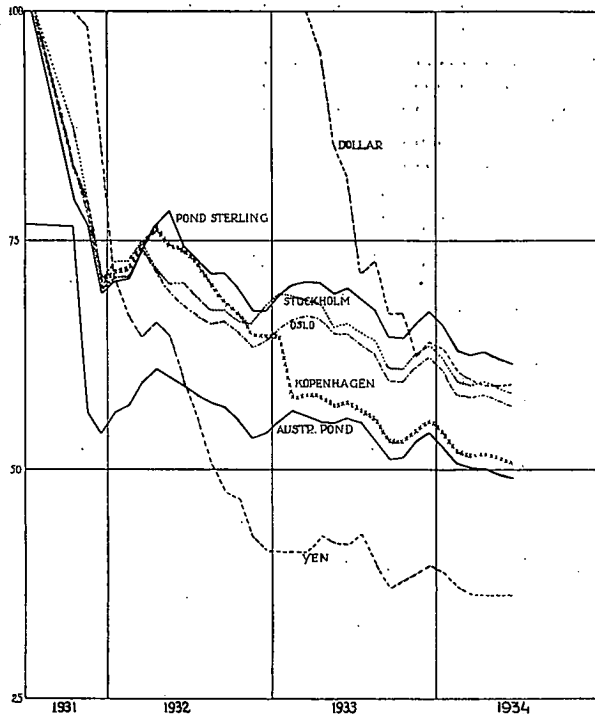
De vraag, hoe het verder met de bedrijvigheid op de emisiemarkten zal gaan, hangt thans in de eerste plaats af van de ontwikkeling in Engeland en de Vereenigde Staten en het schijnt ons niet te loochenen, dat zich op dit gebied in die landen zekere, zij het ook nog zwakke, lichtpunten voordoen.

Deviezenmarkt.

Op de deviezenmarkt vormen de moeilijkheden van Duitsland het belangrijkste punt van het laatste kwartaal. De afkondiging van het transfermoratorium en de zwakke positie van de Reichsbank deden de koersen van de onderscheiden soorten van Marken dalen.

De verhouding van de valuta's der Sterling-groep onderging eenige wijziging ten opzichte van de goudlanden en van den voorloopig gestabiliseerden Dollar, en wel in dezen zin, dat de koers van het Sterlingblok eenigszins daalde. In de Sterlinggroep zelf zijn de verschuivingen slechts gering gebleven. De Yen bleef in het laatste kwartaal betrekkelijk stabiel ten opzichte der goud-valuta's, hetzelfde was het geval met den Dollar. Onderstaande grafiek geeft van een en ander een beeld.

Ontwikkeling van de koersen van enkele belangrijke valuta's t.o.v. den Gulden.

De vraag „handhaving van de bestaande goudbasis of devaluatie” werd in de afgelopen maanden in vrijwel alle landen met meer of minder openhartigheid besproken. Inzonderheid hebben in Frankrijk de uitlatingen van oud-minister Reynaud de aandacht getrokken. De officiële instanties der goudlanden hebben uiteraard doen weten, dat aan de bestaande goudbasis zal worden vastgehouden. Dergelijke uitingen zijn weinig belangwekkend, om de eenvoudige reden, dat door de regeering van een goudland nooit iets anders kan worden gezegd, dan dat men aan de bestaande goudbasis zal vasthouden. Zeide men iets

anders, zoo zou terstond een wilde speculatie ontstaan. Veel belangwekkender is het daarom, te vernemen, wat de autoriteiten in niet-goudlanden hebben gezegd; deze toch hebben t.a.v. dit punt de noodige vrijheid van uiting. Het heeft de aandacht getrokken, dat de heer Neville Chamberlain nadrukkelijk heeft verklaard, dat de voorwaarden, waarop Engeland tot den gouden standaard zou kunnen terugkeeren, nog niet vervuld zijn en dat daarom voorshands moet worden vastgehouden aan de huidige monetaire politiek, waarbij Engeland zich zeer wel heeft bevonden.

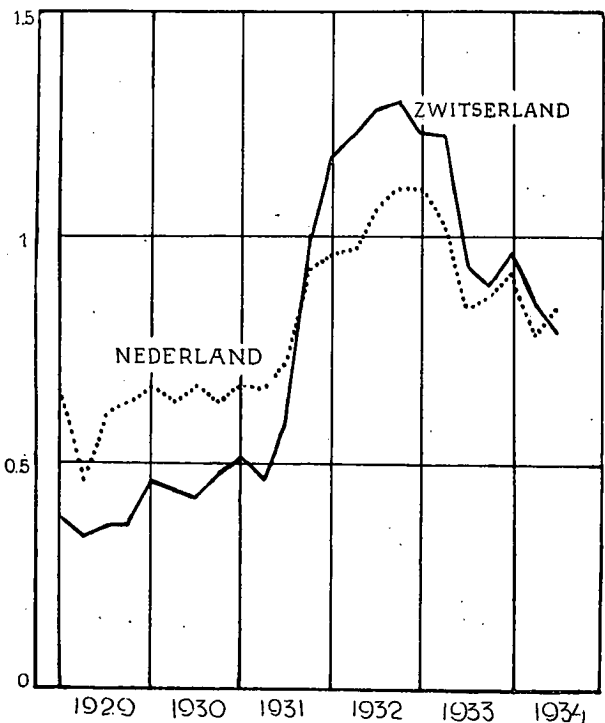
In de laatste maanden hebben wederom enkele niet onaanzienlijke goudverschuivingen plaats gevonden. Het volgend staatje geeft daarvan een beeld.

Totale goudvoorraad

	begin April	begin Juli	± begin Juli t.o.v. beg. Apr.
Nederland f mill.	786	847	+ 7,8 %
Duitsland R.M. mill.	231	70	- 69,7 %
Frankrijk fr. milld.	74,8	79,7	+ 6,6 %
Engeland £ mill.	191	191	—
Vereen. Staten \$ mill.	4.343	4.808	+ 10,7 %
België fr. milld.	13,5	13,2	- 2,2 %
Zwitserland fr. mill.	1.710	1.637	- 4,3 %

Inzonderheid trekt de sterk verzwakte positie van Duitsland de aandacht. Verder is de goudvoorraad van Zwitserland ook in het tweede kwartaal blijven dalen. Daarentegen is de goudvoorraad van De Nederlandsche Bank in de laatste maanden toegenomen en is diens gevolg weer grooter geworden dan die van Zwitserland.

Goudvoorraad van centrale banken in Nederland en Zwitserland in miljoenen Gulden.

In Amerika werd eindelijk de zilverwet van Roosevelt aangenomen. De strekking daarvan vindt men uiteengezet in de hierna volgende behandeling van de Amerikaansche crisis-wetgeving. Op den goudprijs van het zilver heeft deze wet voorshands nog geen invloed gehad, zooals uit onzen hierachter gepubliceerden staat van groothandelsprizen moge blijken.

LIJNEN BETREFFENDE DE CONJUNCTUUR IN NEDERLAND.

(Samengesteld in overleg met het Centraal Bureau voor de Statistiek te 's-Gravenhage.)

Inleiding.

De conjunctuur in Nederland beweegt zich nog steeds op een zeer laag niveau, dat weliswaar iets ligt boven het laagtepunt van 1932/'33, maar dat nog steeds door een toestand van ernstige depressie is gekenmerkt. De geringe teekenen van herstel, die wij soms konden constateeren, zijn niet anders te beschouwen dan als tijdelijke en partiële verbeteringen. De fundamenten, waarop een blijvend herstel in ons land zich moet baseeren, zijn nog niet aanwezig. Weliswaar is het aanpassingsproces in verschillende deelen van onze volkshuishouding in vollen gang, maar ons kostenpeil blijft nog steeds, vergeleken met dat van de niet-goudlanden, veel te hoog; de prijzen van half- en eindfabrikaten, vooral op de wereldmarkt, zijn nog te laag om een rentabiliteit van ons bedrijfsleven in zijn geheel te waarborgen.

Dit ongunstige verschijnsel, waarop wij reeds herhaaldelijk de aandacht hebben gevestigd, is nog eens met cijfers aangetoond in de jaarverslagen van de specifiek Nederlandsche ondernemingen, die in de afgelopen maanden zijn verschenen. Daarbij moet men niet uit het oog verliezen, dat een aantal ondernemingen nog over reserves hebben beschikt, die haar in staat stelden, de crisisperiode tot dusverre door te komen. Doch de overbruggingsperiode (periode, die verloopt tusschen het oogenblik, waarop de verliezen beginnen, tot het oogenblik waarop weder winst gemaakt wordt) wordt steeds langer en dit beteekent een verdere intoring van onze reserves. Hier en daar zijn deze reserves reeds uitgeput of beginnen zij haar einde te naderen. Het verschijnsel van het sluiten van ondernemingen en van uitstel van betaling, wijst erop, dat het proces van afbraak nog steeds in vollen gang is.

Scheen het op grond van de gegevens van het eerste kwartaal van 1934, dat de daling van onze uitvoerwaarde, bevrijd van seizoensschommelingen, tot staan was gekomen, het afgelopen kwartaal toont weder een, zij het ook uiterst geringen achteruitgang. Wat dan ook de huidige situatie betreft, zouden wij, zonder groote wijzigingen, hier de uitvoerige beschouwingen kunnen herhalen, die in het Kwartaalbericht van 17 Januari jl. zijn gepubliceerd.

Intusschen moet met twee gunstige factoren rekening worden gehouden. De eerste factor is de kapitaalrente, die na de met groot succes doorgevoerde conversies van Nederlandsche en Nederlandsch-Indische leeningen, zich thans ook op andere gebieden dan dat van overheidsleeningen in dalende richting beweegt. Voor het bedrijfsleven kan de dalende kapitaalrente echter eerst dan ten volle effectief worden, indien ook andere voorwaarden zijn vervuld; naast verlaging van de kapitaalrente toch zal veelal nog verdere loonsverlaging noodig zijn; voor de uitvoerbedrijven doen de talrijke handelsbellemmeringen nog steeds haar nadeeligen invloed gevoelen, terwijl ook de huidige omvang van den landbouwsteun niet bevorderlijk is voor het aanpassingsproces in de industrie.

Een anderen factor, die gunstig kan werken, vormen de plannen over de besteding van het f 60 miljoen Fonds. Met de uitvoering van de verschillende projecten, die op het oogenblik worden uitgewerkt, zal waarschijnlijk in het najaar worden begonnen. Hoewel de invloed van deze werkzaamheden op de algemeene bedrijvigheid moeilijk is na te gaan, zal deze werkverruimingspolitiek zonder twijfel op verschillende deelen stimuleerend kunnen werken, resp. een verdere afbraak verzachten of tegenhouden.

Nederland staat met deze politiek niet alleen. Ook enkele andere goudlanden, die tot voor kort afkeerig

waren van het uitvoeren van openbare werken als middel tot crisisbestrijding (Frankrijk en België) hebben tot deze politiek hun toevlucht genomen. In dit verband is het van belang na te gaan, hoe de positie van Nederland op het oogenblik t.o.v. die van andere landen is. Wij zullen daartoe vijf gebieden onderzoeken, t.w. de ontwikkeling van de industriële productie, de werkloosheid, onze positie in het internationaal handelsverkeer, de beweging van de prijzen en den toestand op de kapitaalmarkt.

De conjunctuur in Nederland vergeleken met die in andere landen.

Industriële productie.

Hoewel in Nederland geen productie-indices bestaan, kan men de ontwikkeling van de bedrijvigheid in de industrie benaderen door gebruik te maken van den index van den invoer van grondstoffen, zooals deze door het Centraal Bureau voor de Statistiek wordt berekend. Deze index is in onderstaande tabel vergeleken met de productie-indices van de belangrijkste industrielanden, waarbij een indeeling is gemaakt naar landen, die al dan niet den gouden standaard handhaven. Bij de beoordeeling van onderstaande gegevens moet intusschen worden bedacht, dat in sommige landen, met name in de Ver. Staten en Duitschland, krachtige pogingen van Overheidswege zijn aangewend tot verruiming der effectieve geldcirculatie, inzonderheid door het verstreken van met Overheidsgeld gefinancierde opdrachten aan het bedrijfsleven, hetgeen voorshands de economische activiteit sterk heeft beïnvloed.

Productie-indices voor de periode van Oct. t/m. Maart.

	1929/30	1930/31	1931/32	1932/33	1933/34
Nederland ¹⁾	100.0	81.0	71.2	68.7	70.6
België	100.0	81.7	75.3	72.6	72.0 ²⁾
Frankrijk	100.0	93.7	75.5	69.9	74.1
Italië	100.0	90.8	84.4	80.7	84.4 ²⁾
Engeland	100.0	79.2	81.0	78.1	89.0
Zweden	100.0	85.8	62.4	61.7	71.6
Ver. Staten	100.0	78.7	63.9	57.4	72.2
Duitschland	100.0	75.0	60.9	65.0	80.4
Japan	—	—	100.0	118.5	133.3 ²⁾

¹⁾ Import grondstoffen.

²⁾ Oct. 1933/Febr. 1934.

Hieruit blijkt, dat voor de goudlanden, vooral Nederland, de productie-indices der laatste kolom over het algemeen ongunstiger zijn, dan voor de niet-goudlanden. Neemt men als basis van vergelijking de periode, waarin voor ieder land het laagste punt bereikt is, dan geeft België het ongunstigste beeld te zien, gevolgd door Nederland, waar het herstel slechts van beperkten omvang is gebleven en in elk geval kleiner was dan in de andere goudlanden, Frankrijk en Italië. Doch het herstel in deze landen is weer veel kleiner geweest dan in de niet-goudlanden. In deze ongelijke ontwikkeling van de industriële bedrijvigheid van de goud- en niet-goudlanden, is blijkens de meest recente gegevens, nog geen verandering ingetreden.

Werkloosheid.

Het beeld van de werkloosheid is, zooals vanzelf spreekt, wat de algemeene tendens betreft, met het voorgaande in overeenstemming. Voor het verkrijgen van vergelijkbaar materiaal konden wij echter niet verder teruggaan dan 1931/'32 (zie volgende kolom).

De werkloosheid is in alle landen, met uitzondering van Frankrijk, gedaald. In de goudlanden is deze daling echter van veel geringeren omvang gebleven dan in de niet-goudlanden. Een opvallend sterke daling vindt men in die landen, welke groote werkverschaffingsmaatregelen hebben genomen. Zooals reeds opgemerkt, heeft de groote werkloosheid in enkele goudlanden (Nederland, België en Frankrijk) nu ook geleid tot plannen voor het uitvoeren van openbare werken.

Indexcijfers van de Werkloosheid (Oct. t/m. Mrt.).

Landen.	1931/32	1932/33	1933/34
<i>Goudlanden.</i>			
Nederland	100.0	127.1	121.9
België	100.0	115.6	109.7
Frankrijk	100.0	154.2	161.9
Zwitserland	100.0	136.5	132.6
Italië	100.0	112.6	109.6
<i>Niet-Goudlanden.</i>			
Engeland	100.0	101.8	85.2
Denemarken	100.0	131.6	102.6
Zweden	100.0	119.4	104.8
Noorwegen	100.0	115.0	112.2
Ver. Staten	100.0	115.3	98.6
Japan	100.0	65.8	52.3
Duitschland	100.0	111.0	50.0

Prijzen.

De goudlanden zijn er nog steeds niet in geslaagd het vraagstuk van de wanverhouding tusschen prijzen en productiekosten op te lossen. Dit probleem is in het bijzonder acuut voor de exportindustrie, omdat het grootste deel van de productiekosten in de niet-goudlanden, vergeleken met die in de goudlanden, met 30 of meer pCt. in goud is gedaald. Dit geldt niet alleen voor de vaste kosten, maar ook voor de loonen. Deze achterstand is door de loonsverlaging hier te lande slechts voor een gedeelte ingehaald. Slechts in de Vereenigde Staten zijn de loonen, voor zoverre wij kunnen nagaan, sterk gestegen. Alleen voor de grondstoffen en halffabricaten, die uit het buitenland worden betrokken, hebben de exportindustrieën in de niet-goudlanden geen voorsprong op de goudlanden. Van den loop van de kosten van levensonderhoud geeft het staatje bovenaan de volgende kolom een beeld.

Bij vergelijking van deze gegevens moet men er rekening mede houden, dat de kosten van levensonderhoud in de niet-goudlanden, in goud uitgedrukt, — en dit is een belangrijke maatstaf voor beoordeeling van de positie van deze landen op de wereldmarkt — evenveel lager zijn als de depreciatie van de betreffende valuta ten opzichte van de goudvaluta's bedraagt.

Vat men dit voldoende in het oog, dan is de buitengewoon ongunstige positie van Nederland duidelijk. Afgezien van een voordeel van 30 tot 40 pCt. in verband met de depreciatie, zijn in landen als Engeland, Zweden en Noorwegen de kosten van levensonderhoud in een periode, dat de concurrentiestrijd zich buitengewoon heeft verscherpt, sterker gedaald dan in Nederland.

Kosten van Levensonderhoud (Oct. t/m. Mrt.).

Landen.	1931/32	1932/33	1933/34
<i>Goudlanden.</i>			
Nederland	100.0	97.2	99.2
België	100.0	97.5	94.3
Frankrijk	100.0	98.2	99.4
Zwitserland	100.0	92.5	90.4
Italië	100.0	102.4	99.2
<i>Niet-Goudlanden.</i>			
Engeland	100.0	94.1	94.5
Denemarken	100.0	101.0	105.8
Zweden	100.0	97.8	97.5
Noorwegen	100.0	98.5	97.2
Ver. Staten	100.0	90.0	94.7
Japan		100.0	102.8
Duitschland	100.0	92.4	94.5

Handelsbeweging.

Het behoeft dan ook geen verwondering te wekken, dat de goudlanden den concurrentiestrijd op de wereldmarkt niet meer konden volhouden en langzamerhand terrein moesten verliezen. De sterke daling van de uitvoerwaarde van Nederland in de laatste jaren kan, behalve natuurlijk met de talrijke handelsbelemmeringen, ook in rechtstreeksch verband gebracht worden met de verminderde concurrentiekracht (zie de tabel onderaan deze pagina).

Te midden van de goudlanden neemt Nederland een ongunstige positie in, terwijl inzonderheid de positie van Zwitserland is verbeterd.

Na correctie op basis der groothandelsindices geldt dit laatste ook voor België. Beschouwt men den sterk gedaalden uitvoer van Italië, dan ligt het voor de hand om te veronderstellen, dat de sterke vermindering van de goud- en deviezenportefeuille hiervan een gevolg is. Het is zeker opmerkelijk, dat de positie van Duitschland en Italië, landen, waar het protectionisme de laatste jaren steeds grootere afmetingen heeft aangenomen, en waar de Staat, afgezien van Rusland en de Vereenigde Staten, grooten invloed heeft op het economisch leven, in het internationale ruilverkeer meer en meer is verzwakt.

Onder de niet-goudlanden trekt de sterke stijging van den uitvoer van Zweden de aandacht. Dit land profiteert thans van het herstel van de industriële bedrijvigheid in een aantal landen, daar het enkele belangrijke grondstoffen en halffabricaten exporteert. Bij de Vereenigde Staten moet men er rekening mede houden, dat de Dollar intusschen is gedeprimeerd, zoodat de vergelijking op ongelijke grootheden is gebaseerd. Hetzelfde is tot op zekere hoogte het geval met de andere niet-goudlanden, daar de betreffende valuta's sedert de periode Oct. 1931 t/m. Maart 1932 verder zijn gedeprimeerd. Ook al houdt men hiermede rekening, dan blijft echter het groote voordeel van de niet-goudlanden (met uitzondering van Denemarken) t.o.v. de goudlanden bestaan.

Indexcijfers van de waarde van den uitvoer in de periode Oct. t/m. Maart.

Landen.	Ongecorrigeerd			Gecorrigeerd met indexcijfers der groothandelsprijzen			Gecorrigeerd met indexcijfers der kosten v. levensonderhoud		
	1931/32	1932/33	1933/34	1931/32	1932/33	1933/34	1931/32	1932/33	1933/34
<i>Goudlanden.</i>									
Nederland	100.0	78.1	67.7	100.0	88.5	74.2	100.0	81.5	69.1
België	100.0	76.7	76.6	100.0	83.9	90.7	100.0	78.8	81.3
Frankrijk	100.0	78.5	77.0	100.0	85.9	85.6	100.0	83.2	84.5
Zwitserland	100.0	75.2	79.4	100.0	84.2	89.3	100.0	81.3	87.6
Italië	100.0	76.4	64.5	100.0	83.2	74.7	100.0	81.9	71.4
<i>Niet-Goudlanden.</i>									
Engeland	100.0	97.1	102.4	100.0	104.6	104.2	100.0	100.9	105.9
Denemarken	100.0	92.6	94.3	100.0	90.3	85.5	100.0	91.4	88.8
Zweden	100.0	90.7	107.0	100.0	92.6	105.6	100.0	92.4	110.8
Noorwegen	100.0	102.4	104.8	100.0	101.6	104.1	100.0	104.1	107.7
Ver. Staten	100.0	72.5	105.5	100.0	79.7	99.8	100.0	80.4	107.1
Japan	100.0	168.9	195.2	100.0	145.4	169.6	100.0	157.8	177.3
Duitschland	100.0	68.0	60.8	100.0	75.7	65.1	100.0	73.5	64.3

Indexcijfers van de koersen van obligaties
(Oct. tm. Mrt.).¹⁾

Landen.	1931/32	1932/33	1933/34
Goudlanden.			
Nederland	100.0	111.9	112.2
België	100.0	98.6	99.3
Frankrijk	100.0	94.0	86.1
Italië	100.0	104.0	107.6
Zwitserland	100.0	105.5	96.0
Niet-Goudlanden.			
Engeland	100.0	111.4	117.0
Zweden	100.0	113.0	123.2
Noorwegen	100.0		
Ver. Staten	100.0	98.3	105.3
Duitschland	100.0	100.0	115.8

¹⁾ Berekend op grond van de gegevens van het Institut für Konjunkturforschung.

Kapitaalmarkt.

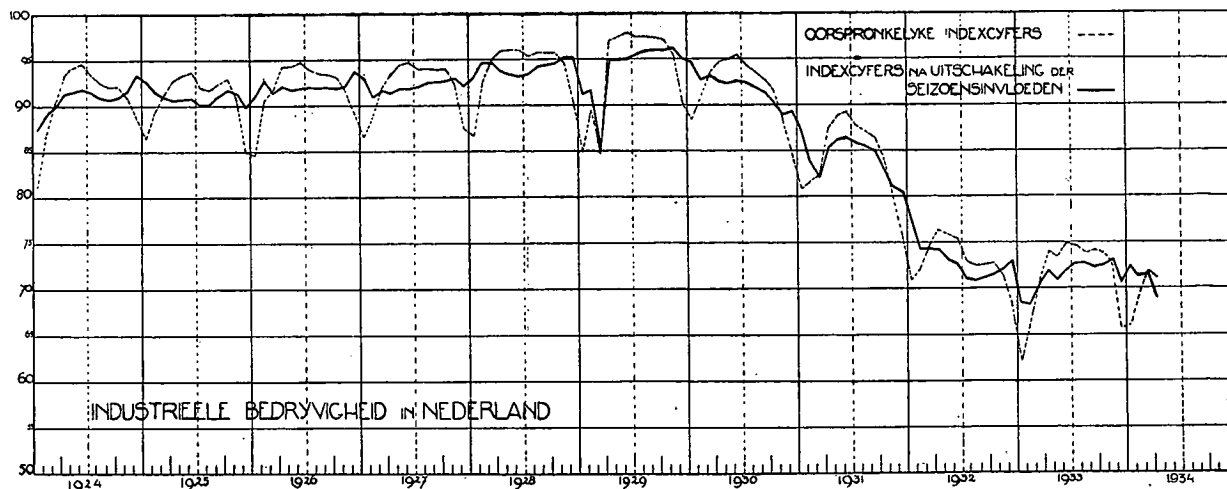
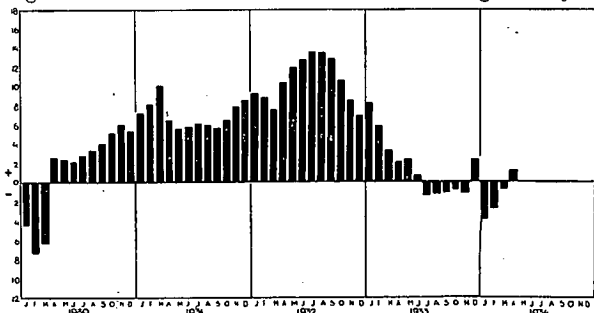
Een vergelijking van de kapitaalrente in de goud- en niet-goudlanden bevestigt het beeld, dat de bovenstaande gegevens toonen. Want ook op dit gebied zijn de niet-goudlanden in het voordeel. De daling van de kapitaalrente heeft zich in deze landen vrijwel zonder onderbreking voortgezet.

Intusschen dient men zich ervoor te hoeden alle goudlanden over één kam te scheren; de onderlinge verschillen toch zijn zeer groot; in dit verband dient op de gunstige positie van Nederland te worden gewezen. Want in dit opzicht kan ons land een vergelijking met de niet-goudlanden ten volle doorstaan.

Industriële bedrijvigheid.

De bedrijvigheid in ons land beweegt zich, afgaande op de werkloosheidscijfers, sedert het midden van 1933, op een vrij stabiel niveau, indien men althans rekening houdt met de seizoensschommelingen. Dit blijkt niet alleen uit de gewone grafiek van de industriële bedrijvigheid, maar ook uit de volgende grafiek, die wij voor het eerst opnemen.

In deze grafiek is de verandering van de werkloosheid (+) en daling (—) van de werkloosheid per maand vergeleken met dezelfde maand van het voorafgaande jaar.

loosheid in een bepaalde maand aangegeven ten opzichte van de overeenkomstige maand van het jaar tevoren. Zodoende worden de seizoensschommelingen ook, zij het weliswaar op ruwe wijze, geëlimineerd. Volgens deze grafiek was de stijging der werkloosheid van het midden van 1931 tot het midden van 1932 het grootst (grote werkloosheid in het bouwbedrijf) om daarna geleidelijk af te nemen. In de periode van Juli t/m. November 1933, is de werkloosheid kleiner dan in de overeenkomstige periode van 1932. Daarna volgt weder een stijging in December 1933 als gevolg van de koude. De gunstige ontwikkeling in de eerste drie maanden is ten deele als een reactie op deze maand te beschouwen, want het gunstige verschil wordt steeds kleiner en in April jl. (het laatst bekende cijfer) is de werkloosheid weder groter dan ooit in deze maand is voorgekomen. De voorloopige cijfers betreffende de latere maanden wijzen in dezelfde richting.

De stijging van de werkloosheid in April is o.a. veroorzaakt door de conjuncturele stijging van de werkloosheid in de steenkolenmijnen en in het verkeerswezen, sedert het begin van het jaar, terwijl in de textiel- en de kledingindustrie de toestand in April plotseling een ongunstige wending heeft genomen. Daarentegen is een uitgesproken herstel in de diamantindustrie op te merken, hoewel de werkloosheid daar nog steeds zeer groot is.

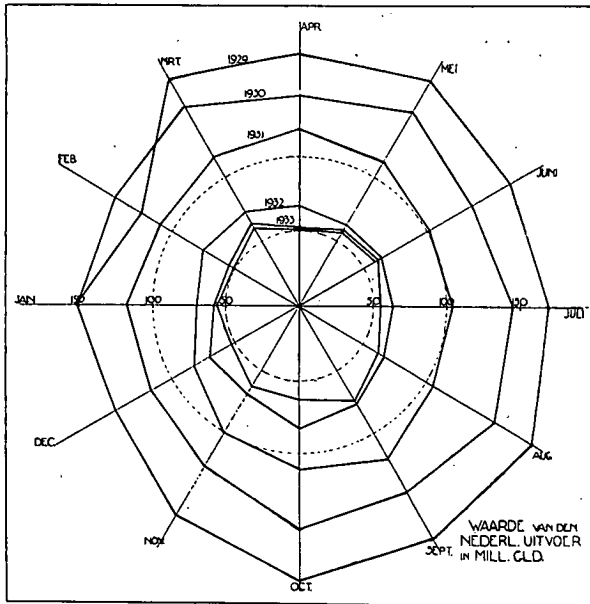
Handelsbeweging.

De ontwikkeling van onze buitenlandsche handel gedurende de laatste drie maanden demonstreert de groote moeilijkheden en bezwaren, waartegen tendensen tot een gering herstel opboksen. In ons vorig Kwartaalbericht wezen wij erop, dat het eerste kwartaal van 1934 een verbetering te zien gaf van de waarde van den uitvoer, wanneer deze op seizoensinvloeden was gecorrigeerd. Deze verbetering heeft geen voortgang gemaakt; een nieuwe terugslag heeft weliswaar niet plaats gevonden, doch van een geleidelijke stijging is nog geen sprake. Dit blijkt ook uit de bekende spiraal-grafiek, die nog steeds een achteruitgang toont.

Wij geven hieronder de totale cijfers van de Nederlandsche handelsbalans, die een en ander aantoonen.

Waarde in	1932	1933	1932	1933	1934	1934	1934
mill. Guldens			eerste helft		1e kw.		2e kw.
Invoer ...	1299,4	1209,2	676,5	562,9	538,2	276,3	261,9
Uitvoer ..	846,1	725,8	417,8	355,5	338,7	167,8	170,9
Perc.							
inv./uitv.	65,1	60,0	61,8	63,1	62,9	60,7	65,3

De in- en uitvoer waren in de eerste helft van 1934 nog kleiner dan in 1933, tenminste wat de waarde betreft. De verhouding van invoerwaarde tot uitvoerwaarde was voor ons land iets ongunstiger dan in de eerste helft van het vorige jaar. Doordat echter de invoer in het tweede kwartaal van 1934 belangrijk verminderde, vermoedelijk hoofdzakelijk

doordat men aan het eind van 1933 de voorraden had aangevuld met het oog op de komende omzetbelasting, misschien mede door de verscherpte contingentering vanaf het begin van dit jaar, was de verhouding tusschen uitvoer- en invoerwaarde in het tweede kwartaal gunstiger dan in een der perioden na 1932.

Nam de invoerwaarde in het tweede kwartaal van dit jaar duidelijk merkbaar af, de waarde van den uitvoer was iets grooter dan in het voorafgaande kwartaal. Corrigeert men de cijfers van de uitvoerwaarde op seizoensschommelingen, dan wordt de volgende reeks gevonden.

1933				1934	
(in miljoenen guldens)					
1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.
192	186	177	171	181	180

Wat den invoer betreft, zullen de komende maanden aantoonen, waaraan de vermindering daarvan hoofdzakelijk is toe te schrijven. Was de vermindering tijdelijk, dan heeft vermoedelijk de komende omzetbelasting en de daarop volgende reactie de vermindering veroorzaakt; blijkt zij van blijvenden aard te zijn, dan hebben de contingenteringen en uiteindelijk ook de afneming van de koopkracht onzer volksgemeenschap hierop een grooteren invloed uitgeoefend.

De cijfers van den uitvoer van eenige belangrijke agrarische producten, over de eerste helft van 1933 en 1934, daarnaast gedurende de eerste kwartalen van dit jaar, zijn door ons in de volgende tabel verzameld.

	Uitvoer in ton				Pr. p. ton br.	
	1933	1934	1934	1934	1933	1934
	1e helft	2e helft	1e kw.	2e kw.	1e h.	2e h.
Boter	17.283	20.744	6.325	14.419	f 577	f 574
Kaas	30.989	29.565	13.184	16.381	f 449	f 444
Eieren	31.325	37.160	16.891	20.269	f 374	f 374
Gecond.melk	91.379	82.146	38.583	43.563	f 135	f 159
Bacon en spek ...	34.197	21.017	11.373	10.644	f 398	f 477
Varkensvleesch...	10.050	4.447	2.050	2.397	f 358	f 333
Margarine.....	5.817	4.914	2.671	2.243	f 313	f 245
Sla	28.285	24.656	724	23.932	f 133	f 156
Tomaten	17.562	17.595	—	17.595	f 270	f 210
Komkommers ...	17.524	21.667	233	21.434	f 114	f 91
Kleiaardappelen ..	92.881	69.728	36.546	33.182	f 13	f 24
Pootaardappelen ..	20.929	38.994	34.671	4.323	f 23	f 38

Van een gelijke tendens kan hier niet worden gesproken. Er zijn artikelen, waarvan de export zich goed handhaaft of zelfs toeneemt, andere daarentegen, waarvan de uitvoer achteruitgaat. Ook ten aanzien van de prijzen bestaan groote verschillen.

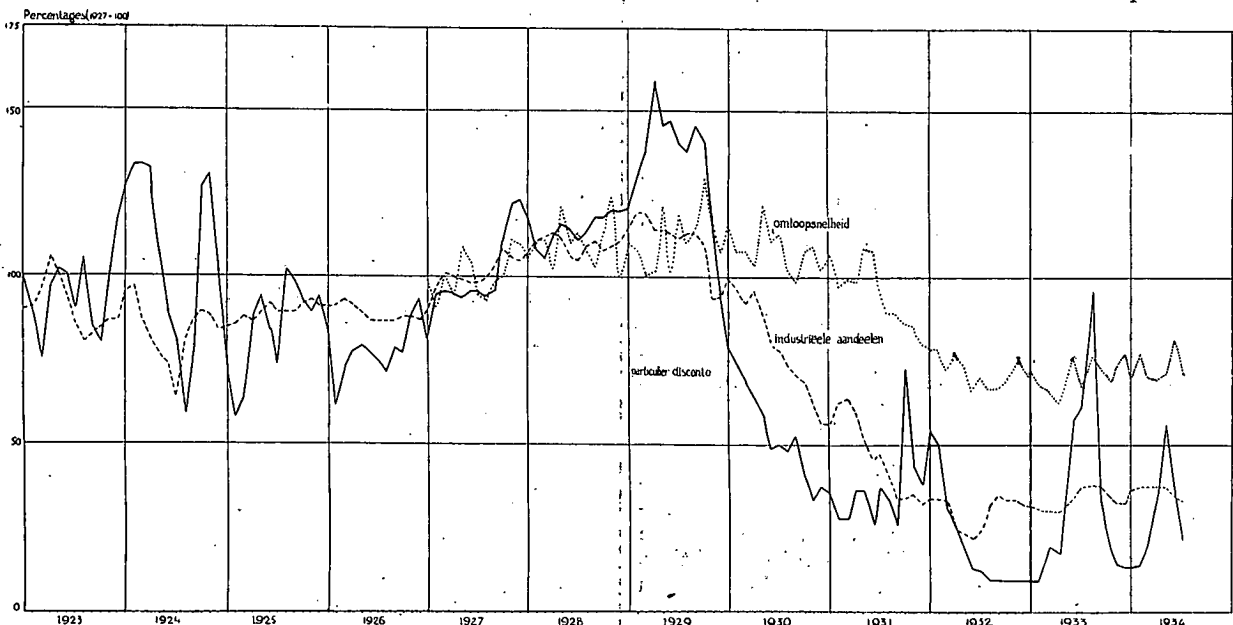
Het verheugende feit, dat onze boterexport zich bijna tot het peil der gunstige jaren heeft kunnen herstellen, tenminste indien de uitvoer in de tweede helft van dit jaar in denzelfden omvang van de eerste helft wordt voortgezet, wordt overschaduwd door het feit, dat wij deze hoeveelheid slechts tegen ongekend lage prijzen konden verkoopen. Zulks blijkt nog niet uit het boven gegeven totaalcijfer. Men moet daarbij bedenken, dat wij naar Duitschland boter verkoopen voor ca. f 1.— per kg, in overeenstemming met den door de Deutsche regeering vastgestelden minimumprijs. In de eerste helft van dit jaar is Engeland echter onze grootste afnemer geweest met precies 10.000 ton, die wij voor 36 cent per kg bruto hebben geleverd.

De kaasexport heeft zich in omvang ongeveer op het peil van verleden jaar kunnen handhaven bij nagenoeg gelijk gebleven prijs, terwijl, eveneens bij dezelfde prijzen, de eierexport grooter is, denklijk omdat in 1933 Duitschland juist in de maanden van den grootsten export plotseling zijn grenzen voor dit product sloot.

Bij een gestegen prijs is de export van gecondenseerde melk bedenklijk gedaald, hetgeen de moeilijke positie van melk en ondermelk ongunstig beïnvloedt.

Niet alleen de baconexport naar Engeland is verminderd, maar ook de uitvoer van versch en gezouten varkensvleesch naar andere landen. Wel is de baconprijs gestegen in vergelijking met verleden jaar, de prijs van versch varkensvleesch is evenwel gedaald.

Bij groenten is het beeld zeer verschillend. Sla geeft een verminderden uitvoer tegen hooger prijs te zien, tomaten en vooral komkommers precies het

omgekeerde. De aardappelprijzen zijn belangrijk beter dan verleden jaar. Hier speelt echter de grootte van den oogst van de diverse producten een zoo belangrijke rol, dat er van jaar tot jaar wel groote veranderingen moeten optreden. In het algemeen zou men kunnen zeggen, dat de positie ten aanzien van den uitvoer van tuinbouwproducten niet ongunstiger is dan verleden jaar.

Ook bij den uitvoer van *industriële producten* treffen wij hetzelfde verschijnsel aan. In verschillende gevallen kan men van een besliste verbetering spreken, zooals bij verschillende soorten machines en electromotoren, in andere gevallen van een verderen achteruitgang. In het algemeen is de toestand niet ongunstiger geworden voor de meelindustrie en de chemische industrie, welke producten in dezelfde of toenemende mate worden uitgevoerd in vergelijking met de eerste helft van 1933. Tegenover een verbetering bij den uitvoer van ongebleekte katoenen stoffen staat een achteruitgang bij gebleekte, bedrukte en bontgeweven stoffen. Van eenige belangrijke artikelen laten wij de cijfers in onderstaande tabel volgen.

	Uitvoer in ton				Prijs per ton	
	1933	1 9 3 4	1933	1934	1933	1934
	1e helft	1e helft	1e kw.	2e kw.	1e h.	1e h.
Radio-artikelen	2624	2416	1303	1113	f 6580	f 6060
Gloeilamp. meer dan 16 V. 1) ..	9,1	6,8	3,4	3,4	f 4062	f 4022
Katoenenweefsels	3539	2901	1583	1418	f 1735	f 1636
Kunstzijden garens	4090	4312	2207	2105	f 2236	f 2030
Krantenpapier ..	7136	5187	3071	2116	f 735	f 695
Stroocarton	104539	129717	72839	56878	f 39	f 41
Arbeidswerktuig.	2204	2324	1014	1810	f 1128	f 1006
Fijn aardewerk	2713	2309	1113	1196	f 361	f 285

1) In mill. stuks. 2) Prijs per 1000 st.

Bij de industriële producten overheerscht derhalve een belangrijke prijsdaling, waarop alleen stroocarton van de hier beschouwde artikelen een uitzondering maakt. In het algemeen is ook de hoeveelheid dalende, ofschoon hierop kunstzijden garens, stroocarton en arbeidswerktuigen een uitzondering maken.

Monetaire Indices.

Op de geld- en kapitaalmarkt heeft het proces van herstel, dat reeds eenigen tijd aan den gang was, zich verder voortgezet. Het belangrijkste feit is zonder twijfel de voortgezette daling van de kapitaalrente, die in een sterke koersstijging van staatsobligaties met een laag rentetype (2½ à 3 pCt.) tot uiting kwam. Zoo bereikten de 2½ en 3 pCt. grootboekobligaties koersen van resp. 80 en 91^{15/16} pCt., hetgeen overeenkomt met een rendement van resp. 3,1 en 3,3 pCt. Enkele provincies zijn dan ook reeds overgegaan tot het emitteren van een 3½ pCt. leening, zij het weliswaar onder pari. Het opmerkelijke van deze ontwikkeling is, dat de toestand van het bedrijfsleven, noch die van de openbare financiën, hiermede in overeenstemming zijn.

In overeenstemming met het grooter vertrouwen op de kapitaalmarkt blijft de omzetsnelheid van saldi bij den Postchèque- en Girodienst zich nog steeds op een hooger niveau bewegen dan in de overeenkomstige maanden van 1932 en 1933. Daarentegen is de omloopssnelheid van de saldi bij De Nederlandsche Bank in Juni kleiner geweest dan in dezelfde maand van 1933.

In hoeverre het herstel op de kapitaalmarkt een begin kan vormen voor een verbetering van het bedrijfsleven valt niet te beoordeelen. Zooals wij reeds in het begin van deze beschouwing hebben uiteengezet, moeten hiervoor eveneens andere voorwaarden worden vervuld. Dit blijkt ook wel uit het feit, dat de koersen van aandeelen van industriële ondernemingen zich nog niet bij het herstel op de obligatiemarkt hebben aangesloten. Integendeel, deze bewegen zich in de laatste maanden zelfs in dalende richting, hetgeen wellicht mede aan seizoensinvloeden kan worden toegeschreven.

CRISISWETGEVING IN NEDERLANDSCH-INDIË.

Wij publiceeren hieronder een overzicht van de wettelijke maatregelen, die door de Indische Regeering in verband met de crisisonstandigheden in den loop der laatste jaren zijn genomen. Het ligt in de bedoeling dit overzicht van tijd tot tijd aan te vullen, teneinde ook voor het Aziatische deel van den Nederlandschen Staat voortdurend een zooveel mogelijk volledig overzicht van de crisismaatregelen te verkrijgen.

HANDELSPOLITIEKE MAATREGELLEN IN ENGEREN ZIN.

Ia. Verhooging der invoerrechten.

Bij de wet van 31 December 1930, (Stbl. 516, Ind. Stbl. 1930, No. 453) werden tijdelijk 10 opcenten op de invoerrechten in Nederl.-Indië ingesteld voor den duur van het jaar 1931.

Deze opcenten zijn verhoogd tot 20 voor het jaar 1932 bij de wet van 31 December 1931 (Stbl. No. 566, Ind. Stbl. 1931 No. 535). In den loop van dat jaar werden de opcenten echter verhoogd tot 50, behalve die op gebleekte en ongebleekte katoenen stoffen, mits niet bontgeweven, geverfd of bedrukt. (Wet van 6 Juni 1932, Stbl. No. 237, Ind. Stbl. No. 321). Deze verhoogde opcenten op de invoerrechten werden voor 1933 ongewijzigd verlengd bij de wet van 24 December 1932. (Stbl. No. 631, Ind. Stbl. 1932, No. 642), en voor 1934 bij de wet van 22 December 1933 (Stbl. No. 710, Ind. Stbl. No. 515). Bij de wet van 29 December 1933, Stbl. No. 772 (Ind. Stbl. 1934 No. 1) werd het nieuwe tarief van invoerrechten voor Nederlandsch-Indië afgekondigd, waarbij tevens werd bepaald, dat de 50 opcenten ook voor 1934 voor dit tarief zouden gelden, met dezelfde uitzonderingen van vroeger, (20 opcenten voor textielgoederen en vrijstelling van eenige andere artikelen, die voor den invoer onbelangrijk zijn).

Ib. Aanvulling van de Indische Tariefwet en wijziging van het tarief van invoerrechten in Ned.-Indië. (Gedrukte Stukken Tweede Kamer, Zitting 1933/34, No. 427).

Dit wetsontwerp heeft een tweeledige strekking. In de eerste plaats heeft het ten doel eenige verbeteringen aan te brengen in het geldende tarief van invoerrechten. Daarnaast wordt de oprichting van nieuwe industriële bedrijven bevorderd. Indien het voor het economisch belang van Nederlandsch-Indië noodig is, wordt er vrijstelling of teruggaaf van invoerrechten verleend voor machinerieën, werktuigen of toestellen voor de inrichting van nieuwe industriële bedrijven of van nieuwe onderdeelen van bestaande bedrijven, die de vervaardiging van nieuwe eindproducten ten doel hebben, gedurende een tijdvak van ten hoogste 2 jaren.

II. Rijstinvoer.

a. Beperking van den invoer. (N.-I. Stbl. 1933, No. 116 en 299/300).

Bij eerstgenoemde ordonnantie werd de invoer van rijst voor 4 maanden verboden, ingaande 1 April 1933, behoudens voor zoover van dit verbod ontheffing zou worden verleend. De ordonnanties, afgekondigd in laatstgenoemde staatsbladen regelen den verderen invoer na het tijdelijk verbod. Thans is invoer slechts mogelijk met vergunning, terwijl bij het verstrekken dier vergunningen aan firma's rekening wordt gehouden met de invoeren in vroegere jaren. In aanvulling hierop is bij ordonnantie, afgekondigd in N.-I. Stbl. 1933, No. 499, de interinsulaire afscheepverboden van rijst uit voor rijstinvoer openstaande gewesten, (Sumatra's Oostkust, Westerafd. v. Borneo, Djambi, Riouw en Banka), naar andere deelen van het Indische tolgebied. Dit verbod is van kracht vanaf 20 December 1933.

b. Licentieheffing ter zake van den invoer. (N.-I. Stbl. 1934, No. 85 en 155).

Bij de ordonnantie in eerstgenoemd Staatsbladnummer werd de mogelijkheid geopend om voor de afgifte van invoervergunningen per haven van invoer een nadere vergoeding te heffen, waarvan de grootte verband houdt met het verschil tusschen den prijs van de in te voeren buitenlandsche rijst en den binnenlandschen marktprijs en ook met de noodzakelijke uitgaven aan een gelijkmatige distributie van rijstvoorraden binnen Ned.-Indië verbonden. Laatstbedoelde uitgaven bestaan in invoerpriemien voor het overbrengen van rijst uit Ned.-Indische gebiedsdeelen met een rijstoverschot naar gebiedsdeelen met een tekort aan rijst.

De licentieheffing bedraagt thans voor kleefrijst (ketan) f 1,50 per 100 KG. netto bij den invoer in het tolgebied

van Ned.-Indië met uitzondering van de gewesten Oostkust van Sumatra, Riouw en Onderhoorigheden en Bangka en Onderhoorigheden.

c. *Rijstvervoer-ordonnantie* (N.-I. Stbl. 1934 No. 371 en 372).

Vervoer van gepelde en ongepelde rijst uit voor den rijstimport uit het buitenland opengestelde, binnen het tolgebied van Nederlandsch-Indië gelegen gewesten, kan worden verboden. Het vervoer van rijst uit de gewesten Sumatra's Oostkust, Westerafdeeling van Borneo, Djambi, Riouw en Banka en onderhoorigheden naar andere tot het tolgebied van Ned.-Indië behorende gewesten, gelegen op andere eilanden dan waaruit voornoemde rijst wordt afgescheept, is verboden.

III. *Invoer van kedelee (soja-boonen), soja en taotjo.* (Ind. Stbl. 1934, No. 85, 86, 87 en 127).

a. *Beperking van den invoer.*

De dreigende ontwijking van de binnenlandsche markt voor kedelee maakte een beperking van den invoer noodzakelijk en daarnaast tevens van de verwerkingsproducten van kedelee, t.w. soja en taotjo.

b. *Licentieheffing ter zake van den invoer.*

Op overeenkomstige wijze als ten aanzien van de rijst is voor de drie hier bedoelde producten een licentieheffing mogelijk gemaakt. Krachtens Ind. Stbl. 1934 No. 180 bedraagt deze heffing bij den invoer van kedelee in Java en Madoera, Bali en Lombok thans f 1,25 per 100 KG. netto.

IV. *Crisis-Invoer Ordonnantie.* (N.-I. Stbl. 1933, No. 349).

Deze Ordonnantie geeft de Indische regering de bevoegdheid om den invoer van goederen in Indië tijdelijk te verbieden, voorzover waarde of hoeveelheid grooter zijn dan een door de Indische Regeering te bepalen getal. De regeringsverordeningen, op grond van deze ordonnantie uitgevaardigd, zijn ten hoogste gedurende 10 maanden van kracht, zoodat zij binnen dien termijn verlengd dienen te worden.

De regering heeft de bevoegdheid om uitzonderingen toe te staan op de contingenten, die op grond van deze ordonnantie zullen worden vastgesteld.

V. *Crisis-Uitvoer Ordonnantie.* (N.-I. Stbl. 1933, No. 353).

In dringende omstandigheden kan bij regeringsverordening in het belang van de voorziening in de eerste behoeften der bevolking of ter voorkoming van ongewenschten uitvoer van in Ned.-Indië verkregen plantmateriaal tijdelijk de uitvoer worden verboden dan wel aan beperkende bepalingen worden onderworpen:

a. van bepaalde goederen of groepen van goederen uit Ned.-Indië;

b. het vervoer van deze goederen naar andere deelen van het tolgebied van Ned.-Indië.

Een regeringsverordening, die de onderhavige materie regelt, houdt op van kracht te zijn binnen 6 maanden na haar inwerkingtreding.

VI. *Crisis-Cement Ordonnantie en Verordening.* (N.-I. Stbl. 1933, No. 282, 283 en 1934 No. 149).

Vanaf 28 Juni 1933 is een drie-maandelijksch contingent voor den invoer van cement vastgesteld op 12.750 ton. Dit contingent wordt over de importeurs verdeeld naar evenredigheid van hun vroegere invoeren. Bij verlenging van dit contingent (N.-I. Stbl. 1933, No. 358) is de contingentteeringstermijn tot 6 maanden verlengd, van 27 Sept. 1933 tot 27 Maart 1934, terwijl het invoercontingent voor die periode op 35.062 ton is vastgesteld. Van 27 Mrt. 1934 tot 27 Juli 1934 is de contingentteering verlengd; de invoer gedurende die periode mag 19.805.000 ton bedragen. De invoer bedroeg per kwartaal in 1931 gemiddeld 29.500 ton, in 1932 gemiddeld 33.000 ton.

VII. *Crisis-Bier Invoerverordeningen.* (N.-I. Stbl. 1933, No. 484 en 1934, No. 126 en 363).

Voor de periode 13 Dec. 1933—13 Maart 1934 is het contingent, dat aan bier mag worden ingevoerd, op 1.175.000 Liter vastgesteld. Bij de verdeling der invoervergunningen over importeurs wordt de geregelde invoer in het jaar 1931 en naar landen van herkomst wordt 1932 als basisjaar beschouwd. In dat jaar bedroeg de bierinvoer per kwartaal gemiddeld 4.600.000 Liter.

Voor de periode 13 Maart—13 Juni 1934 is het invoercontingent gesteld op 1.116.000 Liter.

Voor de 4 maandelijksche periode van 13 Juni 1934 af is het biercontingent gesteld op 1.488.000 Liter.

VIII. *Crisis-Textiel-Invoer Verordening 1934.* (N.-I. Stbl. 1934, No. 60 en 301).

Vanaf 14 Febr. 1934 is voor den duur van 3 maanden de invoer van sarongs van katoenen, kunstzijden en zijden

sarongs gecontingenteerd, benevens de invoer van katoenen bontgeweven kleedingsstoffen. Voor alle groepen goederen, met uitzondering van „loeriks”, is een maximale hoeveelheid vastgesteld, voor loeriks is de hoeveelheid op 80 pCt. van die van 1930 bepaald. Invoervergunningen worden slechts verleend aan importeurs, die reeds in 1930 de gecontingenteerde goederen hebben ingevoerd, in verhouding tot den omvang van hun vroegeren import. Er kunnen hierop uitzonderingen worden gemaakt op grond van art. 10 der verordening.

Volgens art. 2 moet 42—45 pCt. van de ingevoerde goederen uit Nederland afkomstig zijn, terwijl zulks in 1933 slechts met ca. 3 pCt. het geval was. Het thans vastgestelde percentage komt overeen met de verhouding in 1928 en 1929.

Van 14 Mei 1934 af is voor den duur van 6 maanden de invoer van sarongs etc. verder gecontingenteerd met geringe wijzigingen in de samenstelling der rubrieken.

IX. *Gbleekte Stoffen Invoerverordening 1934.* (N.-I. Stbl. 1934, No. 98 en 114).

Vanaf 1 Maart 1934 is voor een tijdperk van 10 maanden de invoer van gbleekte katoenen stoffen in Ned.-Indië beperkt tot 119,7 miljoen Yard, hetgeen met het invoerniveau van 1932 overeenkomt. Het aandeel van Nederland in den invoer der diverse soorten is voor cambrics op 61—80 pCt., voor shirtings op 43 pCt., voor de overige goederen laag (5—17 pCt.) gesteld. Ook deze verhouding komt met de toestanden in 1932 overeen.

Ook hierbij is een regeling gemaakt, waardoor 90 pCt. van den invoer via „erkende importeurs” moet geschieden. De regeling is iets minder streng dan voor sarongs. Deze beide invoerverordeningen laten de mogelijkheid van bijzondere invoervergunningen open.

MAATREGELEN IN VERBAND MET DE CULTURES. SUIKER.

I. *Suikeruitvoerordonnantie.* (N.I. Stbl. 1931, No. 114; 1932, No. 198).

Deze ordonnantie, waarbij de uitvoer van suiker uit Ned.-Indië zonder schriftelijke vergunning door de regering is verboden, was een uitvoerbevel van de toetreding van Ned.-Indië tot het Chadbourne plan. Zij geldt voor den duur van vijf jaar, denzelfden duur van het Chadbourne plan, en bepaalt, dat uitvoervergunning slechts wordt verleend voor een jaarlijks te bepalen maximum-hoeveelheid.

De ordonnantie is verder uitgewerkt en van uitvoeringsbepalingen voorzien in de suikeruitvoerordnening 1931, (N.-I. Stbl. 1931, No. 175), waarbij in overeenstemming met het Chadbourne-plan de maximum-hoeveelheid, die uitgevoerd mocht worden, voor de periode 1 April 1931—31 Maart 1932 bepaald is op 2,3 miljoen ton. Voor volgende jaren wordt deze hoeveelheid telkenmale met 100.000 ton verhoogd.

II. *N.I.V.A.S. Verbandsuikerordonnantie* (N.-I. Stbl. 1932, No. 643). *Verbandsuikerverordening* (N.-I. Stbl. 1932, No. 644). Instelling van een regeringscommissaris bij de Nivas (N.-I. Stbl. 1932, No. 645).

Bij deze wettelijke maatregelen is verkoop van suiker buiten de Nivas om verboden. Zij bevatten de bepalingen, die in de statuten van deze organisatie moeten voorkomen. Voorts wordt de regeling afgekondigd tot het afgeven van vergunningen voor den uitvoer van suiker. Door deze monopolistische organisatie is het mogelijk het areaal, dat op Java met suiker beplant wordt, van jaar tot jaar vast te stellen. De statuten der N.I.V.A.S. zijn opgenomen in de E.-S. B. van 8 Maart 1933, blz. 192 e.v.

III. *Suikerinvoerordonnantie.* (N.-I. Stbl. 1934 No. 194).

Voor den duur van een jaar wordt de invoer van alle riet- en bietsuiker in Ned.-Indië verboden. Doordat de Nivas, in concurrentie met andere landen, zeer goedkoop suiker moest aanbieden in Britsch-Indië en elders, hebben handelaren daarvan gebruik gemaakt, om suiker te betrekken, deze in dergelijke landen in entrepôt op te slaan en dan weer naar Ned.-Indië terug te verkopen tegen lagere prijs dan waarvoor de Nivas de suiker in Indië afgeeft. Door het invoerverbod wordt aan deze practijken een einde gemaakt.

THEE.

I. *Thee-uitvoerordonnantie en verordening.* (N.-I. Stbl. 1933, No. 220 en No. 222, 1934 No. 154).

Na bereikte overeenstemming tusschen de theeproducenten in Nederlandsch- en Britsch-Indië is de thee-uitvoerordonnantie afgekondigd, terwijl in de verordening de uit-

voerende bepalingen zijn opgenomen. Volgens deze maatregelen is het gedurende ten hoogste 5 jaar verboden thee uit te voeren zonder vergunning van de regeering. Jaarlijks wordt een maximum voor den totalen export vastgesteld. Dit totaal wordt verdeeld naar evenredigheid van de standaardproductie der verschillende ondernemingen, terwijl ook voor de bevolkingsthee een evenredig aandeel van de vroegere productie is gereserveerd. Het uitvoerpercentage was eerst op 85 pCt. van den uitvoer in 1932 vastgesteld, en is later verhoogd tot 87,5 pCt.

Blijkens N.-I. Stbl. 1934 No. 120 is het exportquotum voor het licentiejaar 1 April 1934—1 April 1935 gesteld op 68.899.000 KG.

II. Beperking van den thee-aanplant. (N.-I. Stbl. 1933, No. 221).

Hierbij wordt uitbreiding van den thee-aanplant zonder regeeringsvergunning verboden. Deze vergunning zal worden verleend voor ten hoogste 880 H.A. Het thee-areaal bedroeg in 1932 in totaal 136.000 H.A.

III. Uitvoerterhod van theezaad en plantmateriaal. (N.-I. Stbl. 1933, No. 326).

Deze ordonnantie kondigt een verbod aan van den uitvoer van theezaad en van plantmateriaal, waarmede vermenigvuldiging van den theeplant langs vegetatieve weg mogelijk is. Zij is 4 Aug. 1933 in werking getreden en vervalt gelijktijdig met de thee-uitvoerordonnantie No. 220.

KINA.

I. Beperking van den uitvoer van kina, kinazaad en plantmateriaal. (N.-I. Stbl. 1934, Nos. 69 en 71).

Hierbij wordt voor den duur van drie licentie jaren, loopende van 1 Maart 1934 tot 1 Maart 1937, de uitvoer van kinabast verboden boven een hoeveelheid, die jaarlijks door de regeering wordt vastgesteld. Eveneens is de uitvoer van kinazaad en plantmateriaal verboden, om te voorkomen, dat uitbreiding der kinacultuur in andere landen met Indisch plantmateriaal tot stand zal komen. Tenslotte is het, afgezien van een overgangsbepaling, verboden kinabastproducten in Ned.-Indië te bereiden uit andere kinabast dan die waarvoor een uitvoervergunning is verleend. Hiermede wordt dus tevens de export van de kinabastproducten aan banden gelegd. Teneinde een prikkel tot prijsstijging zooveel mogelijk weg te nemen, is bepaald, dat een licentiejaar voor het einde daarvan kan worden beëindigd zoodra de betrokken kininefabrieken zonder toestemming der regeering den prijs van haar producten, bestemd voor gebruik binnen Ned.-Indië, verhoogen.

II. Beperking van den kina-aanplant. (N.-I. Stbl. 1934, No. 70).

Hierbij wordt, behoudens een uitzondering, verboden, kina te zaaien en te planten, indien daardoor een nieuwe kina-aanplant ontstaat dan wel de uitgestrektheid van een bestaanden kina-aanplant wordt uitgebreid.

Ofschoon er reeds een vrijwillige overeenkomst tot beperking der productie bestond tusschen producenten, die ca. 95 pCt. van alle Ned.-Indische kinabast leveren, waren de outsiders in staat hun productie onbeperkt op te voeren en de overeenkomst in gevaar te brengen. Op grond hiervan achtte de regeering verplichte productiebeperking noodzakelijk.

RUBBER.

I. Ondernemingsrubberuitvoer-ordonnantie. (N.-I. Stbl. 1934 No. 342 en 347).

Op 7 Mei 1934 werd te Londen een internationale overeenkomst gesloten inzake rubberrestrictie. In aansluiting hieraan is het gedurende een tijdperk van ten hoogste 4 jaren en 7 maanden verboden, zonder uitvoervergunning en certificaat van herkomst, ondernemingsrubber uit te voeren. Uitvoervergunningen worden verleend voor elke licentieperiode tot ten hoogste de hoeveelheid van het exportquotum voor ondernemingsrubber.

De grondslag voor den uitvoer van rubber bedraagt:

voor het kalenderjaar 1934:	357.632.000	kg	droge	rubber
" " " 1935:	406.400.000	"	"	"
" " " 1936:	450.088.000	"	"	"
" " " 1937:	474.472.000	"	"	"
" " " 1938:	492.760.000	"	"	"

De grondslag voor den uitvoer van ondernemingsrubber bedraagt:

voor het kalenderjaar 1934:	208.532.000	kg	droge	rubber
" " " 1935:	236.968.000	"	"	"
" " " 1936:	262.442.000	"	"	"
" " " 1937:	276.660.000	"	"	"
" " " 1938:	287.324.000	"	"	"

De standaardproductie wordt vastgesteld volgens de gemiddelde jaaropbrengst over de 4 basisjaren (1929 t/m.

1932) en een accrescorrectie voor rubberaanplantingen van het plantjaar 1921 en jonger.

Het is aan een ieder met uitzondering van rubberondernemers en erkende rubberhandelaren verboden meer dan 100 kg droge rubber niet door assignaties of uitvoerbons

Ondernemers en handelaren mogen alleen de aan hen toegestane voorraden hebben.

II. Bevolkingsrubberuitvoer-ordonnantie. (N.-I. Stbl. 1934 No. 341, 343, 348, 349 en 360).

Gedurende ten hoogste 4 jaren en 7 maanden is het verboden bevolkingsrubber uit te voeren zonder certificaat van herkomst, hetwelk eerst wordt afgegeven na voldoening over de ten uitvoer aangeboden hoeveelheden van de bijzondere uitvoerrechten.

Met uitzondering van erkende tusschenhandelaren en exporteurs mag niemand meer dan 200 kg droge bevolkingsrubber in voorraad hebben. Producenten, die meer dan 2 ha tapbare rubberaanplant exploiteeren, mogen niet meer bevolkingsrubber in voorraad hebben dan 100 kg per ha tapbare aanplanting.

Van bevolkingsrubber buiten Java en Madoera worden bijzondere uitvoerrechten geheven van

I. f 10 per 100 kg droge rubber, die machines heeft gepasseerd.

II. f 5 per 100 kg ruwe rubber.

Met ingang van 1 Juli 1934 is het uitvoerrecht van bevolkingsrubber verhoogd als volgt:

I. voor droge rubber f 16 per 100 kg;

II. voor ruwe rubber f 8 per 100 kg;

III. voor de rest verscheept van:

a) Atjeh, Riouw, Sumatra's Westkust, Banka, Sabang, Samboc, Tarempah f 13.20 per 100 kg;

b) voor alle overige uitvoerhavens f 11.20 per 100 kg.

III. Rubberplantmateriaaluitvoer-ordonnantie. (N.-I. Stbl. 1934 No. 344).

De uitvoer van rubberplantmateriaal en van rubberzaad uit Ned.-Indië is verboden.

IV. Rubberinvoer-ordonnantie. (N.-I. Stbl. 1934 No. 345).

De invoer van rubber is verboden.

V. Rubberaanplant-ordonnantie. (N.-I. Stbl. 1934 No. 346).

Het is verboden:

a) rubber te planten;

b) rubber te herplanten, mits op gronden, welke vóór de inwerkingtreding dezer ordonnantie reeds met rubber beplant waren en met een schriftelijke vergunning voor beplanting van een zeker percentage der uitgestrektheid.

DIVERSE CULTURES.

Crisisordonnanties voor cultures. (N.-I. Stbl. 1933, No. 202 t/m. 209).

Deze ordonnaties zijn afgekondigd voor de volgende producten: rubber, thee, kina, koffie en cacao, terwijl evenveel verordeningen de uitvoerende bepalingen bevatten.

Voor al deze producten worden centrales ingesteld, zonder welke vergunning het product niet mag worden afgevoerd van de onderneming. De opbrengst der betalingen voor deze vergunningen wordt aangewend ter bestrijding van de kosten van particuliere proefstations voor deze producten en van den arbeid ter bevordering van het gebruik dier artikelen. De ordonnaties zijn 9 Mei 1933 in werking getreden, de strafbepalingen 1 Aug. De regelingen vervallen met ingang van 1 Januari 1936.

FINANCIEELE MAATREGELEN TEN BEHOEVE VAN DE SCHATKIST.

I. Verhooging van den accijns op gasoline, petroleumbenzine, enz.

In N.-I. Stbl. 1931, No. 519, werd een accijnsverhoging op deze producten van 20 pCt. afgekondigd, die voor 1932 van kracht was. Bij ordonnantie, afgekondigd in N.-I. Stbl. 1932, No. 93, werd de accijns van 16 Maart—31 Dec. 1932 op 33½ pCt. gebracht. Dit laatste percentage is ongewijzigd verlengd voor 1933 en 1934 bij N.-I. Stbl. 1932, No. 595 en 1933, No. 505.

II. Tabaksaccijns-ordonnantie. (N.-I. Stbl. 1932, No. 517 en 530).

Op 16 November 1932 werd ingevoerd een accijns van 20 pCt. van den kleinhandelsprijs van sigaren, sigaretten, strootjes, gekorven tabak, snuif, enz. De accijns wordt niet geheven van binnen het tolgebied geteelde, onverpakte of op de gebruikelijke inheemsche wijze verpakte gekorven tabak.

III. Verhooging van den accijns op Inlandsch gedistilleerd. (N.-I. Stbl. 1932, No. 140).

De accijns op Inlandsch gedistilleerd wordt hierbij verhoogd van f 150 tot f 200 per H.L. bevattende 50 Liters alcohol. Deze maatregel is als ordonnantie afgekondigd, waarbij art. 16 der Indische comptabiliteitswet, dat wijziging van een belasting slechts bij de begrooting toestaat, buiten werking is gesteld.

Het invoerrecht op buitenlandsch gedistilleerd onderging daardoor dezelfde verhooging.

IV. Bieraccijns. (N.-I. Stbl. 1931, No. 488; 1933 No. 488 en 489; 1934, No. 3).

Nadat bij eerstgenoemd Staatsblad de bieraccijns was vastgesteld op f 5,— per H.L., doch daarbij tevens voor de jaren 1932 en 1933 werd verlaagd tot f 3,—, werd eerstgenoemd bedrag met ingang van 10 Januari 1934 met 50 pCt. verhoogd.

V. Suikeraccijnsordonnantie. (N.-I. Stbl. 1933, No. 351).

Er wordt een accijns van f 2 per 100 KG. suiker ingesteld. Vrijgesteld is Inlandsche suiker, door de inheemsche bevolking op eigen wijze bereide suiker, waarbij geen gebruik wordt gemaakt van door mechanische beweegkracht gedreven werktuigen, alsmede andere door inheemschen vervaardigde rietsuiker, wanneer wordt aangetoond, dat de bedoelde werkzaamheden reeds in 1931, 1932 of 1933 werden verricht en de met suikerriet beplante oppervlakte niet grooter is dan deze op eenig tydstip in die jaren is geweest.

Afgewerkte melasse en stroop zijn niet aan accijns onderworpen, indien de saccharose-zuiverheid lager is dan 50.

Bij suikeraccijnsverordening 1933 (N.-I. Stbl. No. 440) zijn bepalingen voor de uitvoering der ordonnantie afgekondigd.

VI. Heffingen op het inkomen.

a. Crisisheffing op het inkomen. (N.-I. Stbl. 1932, No. 92, 585 en 1934 No. 49).

Onder den naam „Crisisheffing 1932 op het inkomen” wordt over het jaar 1932 een directe belasting geheven, waaraan diegenen onderworpen zijn, die volgens de ordonnantie op de inkomstenbelasting van 1920 belastingplichtig zijn. Deze heffing was progressief en begon bij een inkomen van f 250 met f 0,20 van elke f 10 boven f 250 inkomen, om bij f 24.000 te eindigen met f 950,80 plus f 6 van iedere f 100 boven dit bedrag in inkomen. De andere bovenvermelde Staatsbladen kondigen deze heffing voor 1933 en 1934 af met telkens hogere tarieven.

b. Verhooging van de inkomstenbelasting. (N.-I. Stbl. 1930, No. 59; 1931, No. 187 en 522; 1932, No. 111, 325; 1934, No. 50 en 106).

Terwijl reeds over 1929 op de inkomstenbelasting 24 procenten werden geheven, werd dit percentage voor 1930 gehandhaafd en voor 1931 verhoogd tot 30 en voor 1932 tot 40.

Met ingang van 1 Jan. 1933 kwam een nieuwe ordonnantie op de inkomstenbelasting tot stand, waarvan de hoogte overeenkwam met de vorige inkomstenbelasting, vermeerderd met een deel der procenten daarvan. Daarnaast is tegelijkertijd de hiervoren sub a. vermelde crisisheffing op het inkomen ingesteld.

Op de nieuwe inkomstenbelasting zijn geen procenten geheven behalve voor 1934 ten bedrage van 50 pCt. voorzover betreft de niet in Ned.-Indië wonende Landsgepen-sionneerden, enz.

VII. Verhooging van de vennootschapsbelasting. (N.-I. Stbl. 1930, No. 60; 1931, No. 88 en 523; 1933, No. 141 en 1934, No. 95 en 106).

Voor het tijdvak medio 1929—medio 1930 werden evenals het jaar tevoren 20 procenten geheven, voor 1930—1931 25, voor 1931—1932 en 1932—1933 40 en voor 1933—1934 100 procenten.

VIII. Ordonnantie op de vermogensbelasting. (N.-I. Stbl. 1932 No. 405).

Met ingang van 1 Januari 1932 werd ingevoerd een vermogensbelasting, in het algemeen overeenkomende met de Nederlandsche. De belastbaarheid begint echter vanaf een zuiver vermogen van f 25.000, terwijl voorts ook het tarief eenigszins anders is dan in Nederland. De belasting geldt niet voor buitenlandsche vennootschappen.

IX. Ordonnantie op de couponbelasting. (N.-I. Stbl. 1933 No. 516; 1934 No. 48, 74 en 75).

Met ingang van 25 Februari 1934 werd ingevoerd een couponbelasting, ongeveer overeenkomende met de Nederlandsche. De heffing bedraagt evenals die in Nederland 2 pCt., doch laat de buitenlandsche effecten vrij.

X. Conversie van Dollarleeningen.

Deze maatregel is onder de Nederlandsche crisiswetgeving opgenomen in verband met het feit, dat de Nederlandsche Staat zich voor de geconverteerde leening garant heeft gesteld.

XI. Pondenverlies van de Javasche Bank. (Ind. Begrooting 1931/32. bijl. No. 42).

De Nederlandsch-Indische regeering sloot met de directie van de Javasche Bank een overeenkomst tot aankoop op termijn van f 2,5 miljoen ter vervroegde aflossing van een deel der uitstaande pondenleeningen 1921 C en 1923 B. De koers van overname was ongeveer f 9,50. Het Pondenverlies van de Javasche Bank bedroeg in totaal f 6,7 miljoen op de buitenlandsche portefeuille en rond f 3,7 miljoen uit hoofde van belegd kapitaal en reserves.

DIVERSE MAATREGELLEN.

Arbeiders, die buiten Ned.-Indië in dienst zijn genomen of aangeworven.

a. Terugzending van dergelijke arbeiders. (N.-I. Stbl. 1932, No. 97).

De arbeider, die op of na 1 Januari 1932 in dienst was of is van een werkgever, die hem buiten Ned.-Indië in dienst heeft genomen of aangeworven, heeft bij beëindiging van de dienstovereenkomst door den werkgever recht op onmiddellijke terugzending op kosten van den werkgever voor zich en zijn gezin, naar het land van indienstneming of aanwerving.

b. Opzeggingstermijn bij dergelijke arbeiders. (N.-I. Stbl. 1932, No. 98).

De termijn van opzegging door de arbeiders is gelijk aan den tijd, welke gewoonlijk tusschen twee opevolgende uitbetalingen van loon verstrikt; is het loon bij de maand of langer vastgesteld, dan is de termijn van opzegging de laatste dag der daaropvolgende maand.

Voor den werkgever is de termijn van opzegging ten minste gelijk aan den tijd tusschen den dag van opzegging en den laatsten dag der daaropvolgende maand. Deze termijn wordt verlengd met 1 maand voor ieder vol jaar, dat de dienstbetrekking onafgebroken heeft geduurd, behoudens een maximale verlenging van 3 maanden.

SALARIS- EN PENSIOENKORTINGEN.

Naast de bovenvermelde maatregelen ter verhooging van de inkomsten der Indische schatkist zijn nog een groot aantal maatregelen getroffen ter bezuiniging op de uitgaven. Van deze bezuinigingsmaatregelen vermelden wij hier, als de bepalingen, die het meest van zich hebben doen spreken, de diverse kortingen op de salarissen der gouvernementsambtenaren en de korting op de Indische pensioenen.

Salariskortingen.

Bij besluit, afgekondigd in N.-I. Stbl. 185, 1931, werd met ingang van 1 Juli 1931 een korting ingevoerd op alle salarissen van burgerlijke landsdienaren boven de f 50 per maand van 5 pCt. Per 1 Januari 1932 werd deze korting verhoogd tot 10 pCt., (N.-I. Stbl. 1931, No. 475), per 1 Januari 1933 tot 17 pCt., (N.-I. Stbl. 1932, No. 593), terwijl ook de grens, waarvoor deze korting gold, tot f 35 per maand werd verlaagd. In al deze besluiten is voor de lagere salarissen, boven de f 20, later f 15 per maand, een korting tot een lager percentage toegepast volgens een in de ordonnaties vermelde schaal.

Met ingang van 1 April 1934 werd een geheel nieuwe salarisregeling vastgesteld, waardoor de salarissen gemiddeld 30 pCt. kwamen onder het niveau dat tijdens de oude regeling (zonder aftrek der crisiskortingen) had golden. Ter vergemakkelijking van den overgang werd bepaald, dat de per 1 April effectief toegepaste vermindering in geen geval meer dan 25 pCt. mocht bedragen en dat het overige moest worden ingelopen door het achterwege laten van periodieke verhoogingen.

Pensioenkorting. (Nederlandsch Stbl. 1933, No. 763).

Van 1 Januari 1934 tot 1 Januari 1936 wordt een korting van 17 pCt. toegepast op alle Indische pensioenen boven de f 2200 per jaar. Voor lagere pensioenen is de korting resp. 18 en 22 pCt., al naar gelang de betrokkenen in of buiten Ned.-Indië verblijf houden, echter met vrijstelling in die gevallen van resp. f 200 en f 500 van iedere korting. Voor de periode 1 Jan.—1 April 1934 wordt de korting voor 40 pCt., voor 1 April—1 Juli 1934 voor 75 pCt. toegepast.

Voor kinderen onder de 19 jaar, die op een inrichting van onderwijs gaan, ondergaat de korting een vermindering.

CRISISWETGEVING IN NEDERLAND.

Wij vervolgen hiermede ons driemaandelijksch overzicht van de voornaamste crisismaatregelen, die door onze regering in de achter ons liggende periode zijn getroffen, of die zich in voorbereiding bevinden.

HANDELSPOLITIEKE MAATREGELEN IN ENGEREN ZIN.

I. *Wet tot instelling, afschaffing, verhooging of verlaging van invoerrechten op korten termijn.* (Wet van 17 Mei 1934, Stbl. No. 260).

Het wetsontwerp tot instelling, etc. van invoerrechten op korten termijn, besproken in het Kwartaalbericht van 25 April 1934, is thans na eenige wijziging wet geworden. Artikel 2 dezer wet geeft thans de omstandigheden aan, waaronder tot een zoodanige instelling, etc. zal worden overgegaan, nl. „ten einde het te gronde gaan van Nederlandsche bedrijven door hun bestaan bedreigende buitenlandsche maatregelen te voorkomen of ten einde met het buitenland gemaakte tariefafspraken onmiddellijk van kracht te doen zijn.” Bovendien is bepaald, dat de wet vervalt met ingang van 1 Januari 1937.

Op grond van deze wet, is bij Kon. Besluit van 15 Juni 1934, Ned. Stert. No. 115, bepaald dat het op 15 Juni ingediend wetsontwerp tot vaststelling van een nieuw tarief van invoerrechten voorloopig met ingang van 1 Juli 1934 wordt toegepast als ware het ontwerp reeds tot wet verheven. Het K. B. bevat enkele uitzonderingsbepalingen en nadere regelen.

II. *Nieuwe invoerrechten.* (Gedrukte Stukken Tweede Kamer, Zitting 1933—1934, No. 447).

Bij Kon. Boodschap van 15 Juni 1934 is ingediend een wetsontwerp tot vaststelling van een nieuw tarief van invoerrechten.

De aan een invoerrecht onderworpen goederen worden verdeeld in drie hoofdgroepen, nl. 1o. halffabrikaten, waarvan in het algemeen 3 tot 6 pCt. rechten worden geheven; 2o. bedrijfshulpmiddelen, waarvan in het algemeen 6 pCt. geheven zal worden, met uitzondering van snelslijtende bedrijfshulpmiddelen, waarvoor 3 pCt. invoerrecht betaald moet worden; 3o. eindfabrikaten, welke als regel een recht van 12 pCt. te dragen krijgen.

Een groot aantal uitzonderingen komt op den algemeenen regel voor: sommige halffabrikaten als plaat- en profielijzer, industrie-garens en droge verf worden in het belang van de verwerkende industrie vrijgesteld. Andere halffabrikaten, b.v. gietijzer en looden buizen, worden juist hooger belast, nl. met 8 pCt. in het belang der betrokken Nederlandsche industrieën.

Automobielen worden evenals onder het oude tarief tot een hooger percentage belast dan de andere eindfabrikaten, nl. met 15 pCt. en evenzoo worden een aantal luxe-artikelen met 30 pCt. belast.

Het nieuwe tarief brengt dus een uitbreiding van de heffing tot goederen, welke tot nu toe onbelast waren (bedrijfshulpmiddelen), benevens een verhooging der rechten, waartegenover echter de opheffing komt te staan van de algemeene verhooging van het tarief van 8 op 10 pCt., van de 30 opcenten op sommige invoerrechten en van de opcenten op de accijnzen op bier en suiker.

Tevens zijn voor sommige goederen specifieke in plaats van waarderechten getreden of als minimumrecht aan het waarderecht toegevoegd, b.v. voor sommige soorten aardewerk en glaswerk.

Bovendien worden door deze herziening enkele tijdelijke invoerrechten bestemd, zooals die op paarden, sommige vleeschsoorten, aardappelen en verschillende zuidvruchten.

(Zie ook het betreffende artikel in de E.-S. B. van 27 Juni 1934, No. 965).

III. *Crisisinvoerwet.* (Wet van 23 December 1931, Stbl. No. 535, gewijzigd bij de wet van 17 Nov. 1933, Stbl. No. 596).

A. De volgende contingentteeringen zijn sinds het verschijnen van het vorig bericht nieuw afgekondigd.

Aardewerk. Bij Min. Besch., Ned. Stert. van 12 April 1934, dient vanaf 16 April onder het gecontingenteerde aardewerk ook opgenomen te worden het z.g. „biscuit” (ongeglazuurd aardewerk).

Calcium-hypochloriet, natrium-hypochloriet en gecombineerd chloorgas. De invoer van deze chemische stoffen is vanaf 1 Mei 1934 voor 12 maanden gecontingenteerd en wel voor calcium-hypochloriet (chloorkalk) tot 60 pCt. van de hoeveelheid, gemiddeld in de jaren 1932 en 1933 ingevoerd; voor natrium-hypochloriet (natronchlorbleek-

loog) en gecombineerd chloorgas, w.o. vloeibaar chloor tot 75 pCt. van de hoeveelheid, welke in 1933 is ingevoerd. (K. B. van 24 Mei 1934, Ned. Stert. van 25/26 Mei 1934, No. 99).

Aal en paling. (K. B. van 13 Juni 1934, Ned. Stert. No. 116). Aanvangende 1 Juni 1934 tot en met 31 Mei 1935 is gedurende 12 maanden de invoer beperkt tot 25 pCt. van de hoeveelheid, gemiddeld in de jaren 1931 tot en met 1933 ingevoerd.

Haarden en kachels. (K. B. 9 Juli 1934, Ned. Stert. No. 131). Gedurende de 5 maanden, vanaf 1 Juli t/m. 30 Nov. 1934, is de invoer van haarden en kachels, benevens gietwerk, bestemd voor het vervaardigen dezer artikelen, beperkt tot 40 pCt. van de hoeveelheid, welke gemiddeld per 5 maanden in 1933 ingevoerd werd.

B. Ten aanzien van de volgende goederen zijn de contingentteeringen verlengd, met wijziging van de invoerpercentages en/of van de basisjaren, waarop deze percentages betrekking hebben.

Schoeisel en leestklaar schoenwerk. De invoer is beperkt tot 1 Mei 1935, van schoenen, laarzen, etc. grootdeels van leder tot 35 pCt. van de hoeveelheid, welke gemiddeld per 12 maanden gedurende 1929, 1930 en 1931 ingevoerd werd; van schoenen, etc. grootendeels uit caoutchouc, rubber, etc. vervaardigd, tot 35 pCt. van de hoeveelheid, welke in 1930 en 1931 werd ingevoerd en van leestklaar schoenwerk tot 100 pCt. van de hoeveelheid, welke in 1930 en 1931 werd ingevoerd. (K. B. van 26 April, Ned. Stert. van 27/28 April 1934, No. 81).

Leder. Tot 1 Januari 1935 is de invoer beperkt van zoolleder, drijfriemleder etc., tot 40 pCt. van de hoeveelheid, welke gemiddeld per 8 maanden in 1930 en 1931 werd ingevoerd; van overleder en ander leder, waaronder zeemleder en voeringleder tot 40 pCt. van het gemiddeld per 8 maanden in 1931 en 1932 ingevoerde kwantum. (K. B. van 26 April 1934, Ned. Stert. No. 81).

Gloeilampen. De invoerbeperking van metaalraadgloeilampen is verlengd tot en met 31 October 1934 tot een hoeveelheid van 100 pCt. van het kwantum, dat gemiddeld per 3 maanden in het tijdvak van 1 Juli 1931 tot en met 30 Juni 1933 ingevoerd werd. (K. B. van 27 April 1934, Ned. Stert. van 30 April 1934, No. 82).

Veekoeken. Verlengd tot en met 31 Juli 1934; de invoerbeperking tot 100 pCt. van het kwantum, dat gemiddeld per 3 maanden ingevoerd werd tusschen 1 Juli 1931 en 1 Juli 1933. (K. B. van 30 April 1934, Ned. Stert. No. 82).

Lucifers. Met 3 maanden verlengd tot 31 Augustus 1934 tot 30 pCt. van het gemiddeld per 6 maanden gedurende 1932 en 1933 ingevoerde. (K. B. van 30 Mei 1934, Ned. Stert. van 31 Mei 1934, No. 103).

Gort. Aan het K. B. van 26 Januari is toegevoegd, dat de invoer slechts mag geschieden via de Nederlandsche Meelcentrale.

Zakdoeken en overhemden. (K. B. van 23 Juni 1934, Ned. Stert. No. 122). Contingenteering verlengd met 12 maanden van 1 Juli 1934 tot 30 Juni 1935, tot 30 pCt. van de waarde en 50 pCt. van het gewicht, gemiddeld in 1930 en 1931 ingevoerd.

Stikstofhoudende meststoffen. (K. B. van 23 Juni 1934, Ned. Stert. No. 122). Verlengd met 6 maanden tot 31 December 1934, tot 100 pCt. van de hoeveelheid in het tweede halfjaar van 1933 ingevoerd.

LANDBOUW.

I. *Cichorei.* Crisis-Steunbeschikking 1934 XI. (Ned. Stert. van 7 Mei 1934, No. 87).

Hierbij is op grond van het Kon. Besluit van 11 April 1934, Stbl. No. 142, erkend, dat producenten van cichorei, voor zoover erkend door de Stichting Nederlandsche Cichoreicentrale, producenten zijn van crisisproducten. Het Reglement Cichoreisteun, 1934 bepaalt, dat aan erkende telers uit het Landbouwcrisisfonds tot een maximumbedrag van f 61.200 steun zal worden verleend voor eenzelfde oppervlakte als waarop in 1933 cichorei werd geteeld (360 ha). Per 1000 kg aan een Nederlandsche drogery geleverde cichoreiwortelen wordt f 5.— vergoed, met een maximum van f 170.— per ha, gedurende 1934 en 1935. Deze steun wordt verlaagd, indien de gemiddelde marktnotering te Kortrijk in Guldens hooger wordt dan f 4,50 per 100 kg gedroogd product.

II. *Mout en Gerst.* Crisis-Restitutiebeschikking 1934 VII. (Min. Beschikking van 27 April 1934, Ned. Stert. van 27/28 April 1934).

Hierbij is bepaald, dat met ingang van 1 Mei 1934 uit het Landbouwcrisisfonds na verwerking van gerst en mout tot bier aan de fabrikanten vergoed zal worden per 100

kg f 1,50, resp. f 2,25; met uitzondering van die, welke afkomstig is uit Tsjecho-Slowakije. Bij Min. Beschikking van denzelfden datum wordt bepaald, dat vanaf 1 Mei 1934 voor gerst en mout afkomstig uit Tsjecho-Slowakije, geen monopolieheffing wordt betaald. Voor bier, dat geheel of gedeeltelijk uit gerst en mout bereid wordt, zal de vergoeding geregeld worden volgens de verwerkte hoeveelheden en met inachtneming van het rendement bij den betrokken verwerker en de kwaliteitsverschillen der producten.

Het bepaalde voor Tsjecho-Slowakije geldt ook voor Duitsland (Min. Besch. 5 Juli 1934, Ned. Stc. No. 128).

III. *Granen*. Crisis-Restitutiebeschikking 1934 VI. (Min. B. van 26 Mei 1934, Ned. Stcrt. No. 100).

Ingetrokken is de Min. Besch. van 5 April 1934. Bepaald wordt, dat aan verwerkers van granen bij verwerking tot zetmeel, stijfsel, dextrine, zetmeelstroop of massé vergoedingen zullen worden gegeven: voor maïs (Java-, Madoera- en Celebesmaïs inbegrepen) f 1,50, voor tarwe f 1,50, voor rijst en rijstmeel f 1,—, voor sagomeel f 5,25, voor tapioca's f 3,50, tarwebloem f 6,75 en voor maïsmeel f 1,50.

IV. *Maïs*. Crisis-Graanbesluit 1933. (Min. Besch. van 14 April 1934, Ned. Stcrt. van 16 April 1934).

Hierbij wordt bij den invoer van Java-, Madoera- en Celebesmaïs ontheffing verleend van het betalen van een monopolieheffing, zooals die voor andere maïs geldt.

V. *Rijst*. (Min. Besch. van 2 Juni 1934, Ned. Stcrt. No. 105).

Hierbij is de Min. Besch. van 5 April 1934 gewijzigd, zoodat nu tot 31 Maart 1935 ongepelde rijst, uit Nederlandsch-Indië afkomstig, tot een hoeveelheid van 20.000 ton in Nederland kan worden ingevoerd vrij van het monopolie recht van f 1,— per 100 kg.

VI. *Crisis-Aardappelbesluit 1934 I*. (Kon. Besluit van 16 Mei 1934, Stbl. No. 258).

Dit K. B. regelt de teelt, het vervoer en de verkoop van aardappelen. Ingetrokken wordt het Crisis-Aardappelbesluit 1933 I, zooals dat was gewijzigd bij K. B. van 1 Nov. 1933.

Ten aanzien van de teelt wordt bepaald, dat de te betelen oppervlakte aan een maximum wordt gebonden, waarvoor een vergunning door den Minister wordt verleend aan aangeslotenen bij een Crisis-Organisatie voor den duur van een teeltperiode (1 Febr. tot en met 31 Dec.). Deze vergunning houdt voor de verschillende aardappelsoorten in de percentages van de in de vorige teeltperiode beplante oppervlakte, welke mogen worden beteeld, terwijl de basis ook kan zijn het gemiddelde van de beteelde oppervlakte in de vorige en de daaraan voorafgaande twee teeltperiodes. Het telen van aardappelen voor eigen gebruik, op grond welke geen eigendom is van den teler, is goorloofd aan hem, die zulks ook in 1933 deed op een oppervlakte niet grooter dan door hem in dat jaar beteeld, welke beperking niet geldt voor het telen door werkloozen en armlastigen op gronden door Gemeentebesturen in gebruik gegeven.

Van fabrieksaardappelen bepaalt het K. B., dat het telen slechts toegestaan is op grond van een pootvergunning, het vervoer slechts op grond van een vervoersvergunning.

VI. *Crisis-Aardappelbeschikking 1934 I*. (Min. Besch. van 6 Juni 1934, Ned. Stcrt. No. 108).

Deze Besch. vervangt de Crisis-Aardappelbeschikking 1933 I, zooals die is gewijzigd bij Min. Besch. van 28 Dec. 1933.

Artikel 3 noemt de met de zaken belaste gewestelijke crisisorganisaties. De maximumoppervlakte, welke met aardappelen beteeld mag worden, bedraagt 5 aren. Het percentage tot hetwelk de teelt beperkt is, bedraagt 66 pCt. van de oppervlakte, welke in 1933 beteeld werd voor eerstelingen, ideaal, ninetyfold en wilde duc-soorten, voor alle andere soorten is het percentage 100. Kunnen telers aantonen, dat de beteelde oppervlakte in 1933 uitzonderlijk klein was, dan worden deze percentages berekend van de oppervlakte, welke gemiddeld in 1931 tot en met 1933 werd beteeld. Vervoer van aardappelen voor consumptie zonder geleidebiljet is toegestaan tot een maximum van 4 kg, voor maten welke binnen zekere grenzen blijven. Het bedrag der heffing voor vervoer van aardappelen verschuldigd, geldend tot 1 Juli 1935, is vastgesteld op f 1,25 per 100 kg voor „binnenmaatsche" (consumptie-) aardappelen en op f 2,25 per 100 kg voor aardappelen, welke buiten deze maten vallen. De minimumprijzen, welke de teler moet ontvangen van den ver-

voerder bedragen tot 1 Juli 1935 voor consumptie-aardappelen voor klasse I f 3,—, klasse II f 2,—, klasse III f 1,50 en klasse IV f 1,25, alles per 100 kg. Onder klasse I, II en III vallen met name genoemde aardappelsoorten, onder klasse IV vallen alle zand- en veenaardappelen. De maximumhoeveelheid, voor eigen gebruik op te slaan, bedraagt 100 kg.

VII. *Nederlandsche Suikerbietentrale*. (Min. Beschikking II Mei 1934, Ned. Stcrt. No. 90).

Als crisisorganisatie is aangewezen de Stichting Nederlandsche Suikerbietentrale te Bergen op Zoom.

Reglement Suikerbietensteun 1933. (Min. Beschikking II Juni 1934, Ned. Stcrt. No. 110).

Aan het Reglement is toegevoegd de bepaling, dat na 15 Juni nadere voorschotten kunnen worden verstrekt tot een maximum-bedrag van f 7,75 per 1000 kg garantiebieten.

VIII. *Crisis-Steunbeschikking 1934 XII, Griendcultuur*. (Min. Besch. 19 Juni 1934, Ned. Stcrt. No. 116).

Bepaald is, dat aan bewerkers van griend tot hoepels uit het Landbouwcrisisfonds steun verleend wordt tot een bedrag van hoogstens f 25.000.

IX. *Wijziging Landbouwcrisiswet 1933*. (Gedr. Stukken Tweede Kamer No. 409).

Bij Kon. Boodschap van 22 Mei 1934 is ingediend een wetsontwerp tot wijziging van de Landbouwcrisiswet 1933 en intrekking van de Tarwewet 1931, de Crisis-Zuivelwet 1932 en de Crisis-Varkenswet 1932 op nader bij Kon. Besluit te bepalen tijdstippen. Insteede van een wijziging van de laatste drie wetten, welke voorgeschreven was in de Landbouwcrisiswet 1933, worden thans door betrekkelijk geringe wijzigingen van deze wet zelf, de bedoelde drie wetten overbodig gemaakt. De Regeering streeft hiernede naar eenheid in het geheele crisisbeleid en bezuinigingen door sterker centralisatie der betreffende diensten. Daarbij zal de Regeering de grondslagen der bestaande wetten blijven volgen. Het wetsontwerp geeft een volledige opsomming der producten, die thans als crisisproducten zijn aangemerkt, benevens de wijzen waarop de steunmiddelen kunnen worden aangewend.

X. *Crisis-Steunbeschikking 1934 XIII (Gerst)*.

(Min. Besch. 3 Juli 1934, Ned. Stcrt. No. 126).

Hierbij is gerst, oogst 1934, als crisisproduct erkend. Aan de Nederlandsche telers wordt tot een bedrag van f 3.50 per 100 kg gedorschte gerst steun verleend.

TUINBOUW.

I. *Crisis-Tuinbouwbeschikking 1934 I B*. (Min. Beschikking van 5 Juni 1934, Ned. Stcrt. No. 106).

De Crisis-Tuinbouwbeschikking is hierbij gewijzigd en opnieuw vastgesteld. Hoeveelheden boven 10 kg dienen geveild te worden op de door de Stichting Nederlandsche Groenten- en Fruitcentrale te 's-Gravenhage erkende veilingen van aardappelen, groenten en fruit.

II. *Crisis-Tuinbouwbeschikking 1933*. (Min. Besch. 13 Juni 1934, Ned. Stcrt. No. 112).

Het monopolie recht op aardappelen is verhoogd van f 1,25 tot f 3,50 per 100 kg netto. Min. Besch. van 18 Juni, Ned. Stcrt. No. 115: het recht is wederom verhoogd tot f 4,75 per 100 kg.

Bij Besch. van 13 Juni is het recht voor perziken verlaagd tot 3,75 cent per kg bruto (sinds 2 October 1933 7,5 cent).

BOOM- EN BLOEMKWEKERIJ.

I. *Nederlandsche Boom- en Bloemkwekerij Centrale*. (Min. Besch. van 14 Mei 1934, Ned. Stcrt. No. 91).

Als crisis-organisatie is aangewezen bovengenoemde Centrale te 's-Gravenhage, waarvan de Statuten in dezelfde Stcrt. opgenomen zijn.

II. *Crisis-Boomkwekerijbesluit 1934 I*. (Kon. Besl. van 11 Mei 1934, Stbl. No. 243).

Hierbij is bepaald, dat tot en met 31 December 1935 het kweken van boomkwekerijproducten slechts is toegestaan aan aangeslotenen bij een Crisis-Organisatie na Ministerieële vergunning. Van de kweekers wordt door deze organisatie een bedrag geheven per vierkante meter.

Voor nader te bepalen tijdvakken is de in- en uitvoer van boomkwekerijproducten verboden aan anderen dan een door den Minister aan te wijzen monopoliehouder.

III. *Crisis-Bloemteeltbesluit 1934 I*. (Kon. Besl. van 11 Mei 1934, Stbl. No. 244).

Met dit Besluit worden geheel gelijke regelen vastge-

steld voor de bloementeel als blijkens bovengenoemd Besluit voor de Boomkwekerij gelden.

IV. Crisis-Boomkweekerscredietbeschikking 1934.

(Min. Besch. van 14 Mei 1934, N. Stcrt. No. 91).

Hierbij wordt bepaald, dat uit het Landbouwcrisisfonds een bedrag van f 3.500.000 beschikbaar wordt gesteld voor credietverleening aan door bovengenoemde stichting erkende boomkweekers. Beperkende bepalingen zijn, dat slechts crediet wordt verleend, wanneer de verlangde hulp niet op redelijke wijze elders is te verkrijgen, het bedrijf zich gedurende drie jaren staande zal kunnen houden onder de heerschende omstandigheden en uitstaande bankschulden zoo veel mogelijk zullen worden bevroren. Het aan één crediteur te verlenen voorschot is beperkt tot f 20.000 (behoudens uitzonderingen) en wordt gedekt door eerste hypotheek, in welk geval het voorschot kan bedragen 75 pCt. van de geschatte waarde of door tweede hypotheek, waarbij het voorschot maximaal 60 pCt. van de overwaarde kan bedragen. Bovendien moet voor 10 pCt. van het toegestane crediet een borg gesteld worden. De crediettermijn is drie jaren.

V. Crisis-Bloemkweekerscredietbeschikking 1934 I.

(Min. Besch. van 22 Mei 1934, N. Stcrt. No. 96).

Uit het landbouwcrisisfonds zal aan erkende kweekers een crediet beschikbaar worden gesteld van f 600.000, waarbij de algemeene voorwaarden grootendeels gelijk zijn aan die, welke gesteld zijn bij de credietverleening aan boomkweekers. Echter is bepaald, dat de Gemeenten zich voor een te bepalen percentage garant dienen te stellen. Het maximumvoorschot bedraagt per credietnemer f 5.000, de termijn is één jaar. Voor de overwaarde der onderpanden zijn geen percentages vastgesteld. Het rentepercentage wordt berekend volgens de draagkracht, is minstens 2 pCt. en hoogstens gelijk aan de interest door het Rijk verschuldigd op zijn laatst gesloten leening.

VI. Crisis-Bloemkweekerscredietbeschikking 1934 II.

(Min. Besch. van 22 Mei 1934, N. Stcrt. No. 96).

Bij deze Besch. zijn voor de bloemkweekers te Aalsmeer, Haarlemmermeer, Nieuwer-Amstel, Leimuider en Uithoorn bijzondere voorwaarden gesteld. De gemeenten nemen 10 pCt. voor hun rekening van de in hun gemeente verstrekte credieten, wanneer deze een nadeelig saldo opleveren. De telers zijn verplicht hun producten op aangewezen veilingen te verhandelen. Het crediet wordt beperkt tot 20 pCt. van de gemiddeld in 1933 op de veiling verkregen opbrengsten. Het rentepercentage is vastgesteld op het minimum van 2 pCt.

VEENKOLONIËN.

I. Crisis-Fabrieksturfbesluit 1934 I. (K. B. van 11 Mei 1934, Stbl. No. 245).

Bepaald is, dat het produceeren van fabrieksturf slechts toegestaan is aan hen, die als aangeslotenen bij een crisisorganisatie zijn erkend, tot een door den Minister vast te stellen hoeveelheid dagwerken (45 M³. turf), welke door de crisisorganisatie over de aangeslotenen worden verdeeld met een minimum, overeenkomende met een te bepalen percentage van de gemiddelde hoeveelheid, welke door de aangeslotenen in 1929 tot en met 1931 is geproduceerd. De aangeslotenen zijn verplicht alle werklieden te betrekken van door den Minister aan te wijzen arbeidsbeurzen en dit personeel een door den Minister te bepalen loon te betalen.

Bij Min. Besch. van 4 Mei 1934, Ned. Stcrt. No. 86, is als crisisorganisatie aangewezen de Stichting Nederlandsche Turfcentrale te Assen. Bij de Crisis-Fabrieksturfbeschikking 1934 I, van 16 Mei 1934, Ned. Stcrt. No. 93, is het aantal dagwerken vastgesteld op 25.000, terwijl de aangeslotenen niet meer mogen produceeren dan 80 pCt. van de gemiddeld in de jaren 1929 tot en met 1931 geproduceerde fabrieksturf. Deze regeling geldt tot en met 31 Augustus 1935. De loonhoogte is vastgesteld op het loon overeenkomstig het collectief contract in de veenderijen in de campagne 1933 en in Bargercompasuum overeenkomstig het collectief contract, dat voor de campagne 1934 werd afgesloten.

II. Aardappelmeel-Monopoliebesluit 1934 I. (Kon.

Besl. van 8 Mei 1934, Stbl. No. 231).

Besloten is, dat artikel 12, lid I der Landbouwcrisiswet 1933 en het Crisismonopoliebesluit 1933 met ingang van 8 Mei 1934 tot 1 Januari 1935 op aardappelmeel wordt toegepast.

III. Fabrieksaardappelen-Crisissteunbeschikking 1934

X. (Min. Besch. van 24 April, Ned. Stcrt. van 25 April 1934).

Telers van fabrieksaardappelen, oogst 1933, worden er-

kend als verbouwers van crisisproducten. Aan hen wordt uit het Landbouwcrisisfonds steun verleend. Bij het Reglement Fabrieksaardappelensteun 1934 wordt ten behoeve van de verbouwers-leveranciers voor steunuitkeering aan de fabrieken ter beschikking gesteld een bedrag van f 0,30 per hl vermalen aardappelen van 400 gram over een hoeveelheid per verbouwer, die overeenkomt met een oppervlakte als op de uitpootkaart 1933 vermeld.

VEETEELT.

I. Crisis-Rundveebesluit 1934 I. (Kon. Besluit van 4 Mei 1934, Stbl. No. 227).

Hierbij is bepaald, dat het in voorraad hebben of verhandelen van rundvee slechts toegestaan is aan hen, die als rundveehouder of -handelaar aangesloten, resp. erkend zijn. Voorraadhouding, vervoer en het verhandelen is voor rundvee binnen zekere gewichtsgrenzen slechts toegestaan op grond van een identiteitsbewijs, af te geven door een crisisorganisatie. Ook het slachten van zulk vee is voorbehouden aan deze organisatie(s) of aan de gemachtigden.

Bij Kon. Besluit van 14 Mei 1934, Stbl. No. 246 is vervolgens bepaald, dat het bovenstaande Besluit voor mannelijk rundvee geldt van 15 Mei 1934 tot en met 14 Mei 1935 en voor vrouwelijk rundvee van 1 Juli 1934 tot en met 31 Mei 1935.

II. Crisis-Rundveebesikking 1934 I A. (Min. Besch. van 23 Mei 1934, Ned. Stcrt. No. 97).

Hierbij zijn aangewezen de crisisorganisaties, nl. de Stichting Crisis-Rundvee centrale te 's-Gravenhage en 11 Gewestelijke Rundvee centrales.

III. Reglement Rundveeteeltregeling 1934. (Min. Besch. van 23 Mei 1934, Ned. Stcrt. No. 97).

Vastgesteld is het Reglement, met uitvoerige voorschriften betreffende het aantal vaarskalveren en niet geregistreerde stierkalveren, dat door ieder der Gewestelijke Centrales binnen haar gebied mag worden toegewezen tot 1 November 1934. De Crisis-Rundvee centrale stelt de regelen vast, onder goedkeuring van den Minister, overeenkomstig welke de Gewestelijke Centrales de beperking dienen door te voeren, met inachtneming van de volgende regels: Bij grootere rundveestapels wordt naar verhouding de teelt meer beperkt dan bij kleinere. Bij rundveestapels van landbouwbedrijven, waarvan de rundveehouderij een onmisbaar onderdeel vormt, wordt naar verhouding de teelt niet zoo sterk beperkt als bij rundveestapels van bedrijven, waarin de veehouderij als nevenbedrijf wordt uitgeoefend. Ten aanzien van geregistreerde stierkalveren is bepaald, dat deze boven de vastgestelde aantallen kunnen worden toegewezen, indien de moeders voldoen aan de in een bijgevoegde staat uitvoerig omschreven cijfers van melkproductie, rekening houdend met het vetgehalte der melk. Boven de toegewezen aantallen kunnen nog vaarskalveren worden toegewezen aan erkende eigenaars van een stamboekveestapel, fokvereningsveestapel of tuberculosevrijen veestapel.

IV. Stopzetting der afnemning van runderen. (Landbouwcrisismaatregelen, driemaand. verslag per ulto. April 1934).

Besloten is, dat na 12 Mei 1934 voorloepig geen runderen meer door de Crisis-Rundvee centrale zullen worden afgenomen, daar het aanbod van runderen afgenomen is. Van het aantal van 210.000 stuks, waarmede de melkveestapel ingekrompen diende te worden, zijn sinds 17 Oct. 1933 t/m. 22 April 1934 115.781 stuks afgenomen.

VARKENSTEELT.

I. Reglement Varkenshouderij 1934. (Min. Besch. 3 Mei 1934, Ned. Stcrt. No. 85).

Vastgesteld is het Reglement Varkenshouderij 1934 ter regeling en beperking van de varkensteelt. Het aantal door de leden der Gewestelijke Varkens-Centrales te houden varkens, zwaarder dan 20 kg en het aantal hun toe te kennen oormerken wordt vastgesteld door het Bestuur der Gewestelijke Centrales op voorstel van de plaatselijke commissies, welke zich laten leiden door enkele regels, welke het Reglement aangeeft. De Nederlandsche Varkenscentrale stelt de regelen vast volgens welke de Gewestelijke Centrales de beperking van de varkensfokkerij en -houderij dienen te regelen. Grootere veestapels worden naar verhouding meer beperkt dan kleinere, varkensstapels van bedrijven, waarin de varkenshouderij nevenbedrijf is, méér dan die van bedrijven, waar de varkenshouderij een onmisbaar onderdeel vormt. Ten behoeve van het behoud van waardevol fokmateriaal gelden uitvoerige bepalingen.

II. *Crisis-Varkensbeschikking 1933 I.* (Min. Besch. van 17 Mei 1934, Ned. Stert. No. 94).

Bepaald is, dat gesmolten varkensvet vanaf dien datum valt onder het in- en uitvoermonopolie van de Nederlandsche Varkenscentrale.

III. *Destructie van biggen.* (Landbouwerisismaatregelen, driemaandel. verslag per April 1934).

Besloten is, dat de Nederl. Varkenscentrale een aantal biggen (naar de bladen vermelden 350.000 stuks) ter destructie en verwerking tot dierenmeel uit de markt zal nemen, ter verkrijging van een herstel van het evenwicht tusschen de vraag en het te groote aanbod.

VISSCHERIJ.

I. *Crisis-Haringbesluit 1934 I.* (Kon. Besluit van 5 Mei 1934, Stbl. No. 229).

Hierbij is vastgesteld, dat tot 1 Mei 1935 de aanvoer van pekel- en steurharing in Nederland slechts toegestaan is aan bij Crisis-organisaties aangesloten, met schepen toebehoorende aan of ter beschikking staande van deze aangesloten. De Minister bepaalt het aantal en het tijdstip waarop deze schepen ter haringvangst mogen uitvaren, benevens de speerreeplengte van de vleet. Het verwerken van alle soorten haring in verschen, gekoelden of bevroren toestand tot pekel- en steurharing is slechts geoorloofd aan boord van de schepen tijdens de uitoefening der visscherij.

II. *Crisis-Haringbeschikking 1934 I.* (Min. Besch. van 8 Mei 1934, Ned. Stert. No. 89, aangevuld bij Min. Besch. van 23 Juni 1934, N. Stert. No. 120).

Als crisisorganisatie is aangewezen de Stichting voor de Nederlandsche Haringvisscherij te 's-Gravenhage. Het aantal schepen, dat ter haringvangst mag uitvaren, is 280, nl. op 11 Mei 70, op 5 Juni 71, op 28 Juni 68 en op 10 Juli 71. Tevens is vastgesteld de speerreeplengte der vleet, welke de schepen mede mogen nemen.

III. *Crisis-Ansjovisbesluit 1934 I.* (K. B. van 9 Mei 1934, Stbl. No. 237).

Bepaald is, dat artikel 10 der Landbouwerisiewet 1933 van toepassing zal zijn op ansjovis, in Nederlandsche waten gevangen en in Nederland gezouten, evenals op vreemde ansjovis in Nederland ingevoerd. De uitvoer is mitsdien slechts toegestaan aan door een crisisorganisatie erkenden, in een verpakking, voorzien van het controlemerk van de Ansjoviscontrolevereniging of van een stempelmerk van een crisisorganisatie, welke verkregen wordt tegen betaling van zekere heffing.

PLUIMVEETEELT.

I. *Crisis-Restitutiebeschikkingen 1934 I, II en III. Eieren, slachtgevoegelte en eierproducten.* (Min. Beschikkingen van 27 April 1934, Ned. Stert. No. 81 en Min. Besch. van 31 Mei 1934, Ned. Stert. No. 103).

De termijn der crisis-restitutiebeschikkingen is verlengd tot en met 31 Aug. 1934.

II. *Eieren-Monopoliebeschikking 1933.* (Min. Besch. 20 Dec. 1933, Ned. Stert. 1933, No. 250 en 4 Mei 1934, Ned. Stert. No. 86).

In de eerste beschikking zijn eenige wijzigingen aangebracht. De monopolieheffing voor niet meer in schaal aanwezige bestanddelen van vogeleieren is thans gesteld op f 0,25 per kg netto (vroeger f 0,15 per kg bruto).

III. *Crisis-Pluimveebesluit 1933.* (Min. Besch. 25 April 1934, Ned. Stert. No. 79).

In afwijking van het vroeger bepaalde wordt toegestaan na 3 Mei 1934 broedeieren in voorraad te hebben van dwerghoenderrassen of van sierrassen van eenden en voor wetenschappelijk onderzoek. Na 1 Juni 1934 is het tevens toegestaan broedeieren in voorraad te hebben van Noord-Hollandsche Blauwen.

VERMINDERING VAN VASTE LASTEN.

I. *Wet op de vergadering van houders van schuldbrieven aan toonder.* (Obligaties zonder trustverband). (Wet van 31 Mei 1934, Stbl. No. 279).

Het wetsontwerp (zie Kwartaalbericht van 25 April 1934) is tot wet verheven. De wet is thans van toepassing op debiteuren, welke schuldbrieven aan toonder hebben uitstaan tot minstens f 50.000 nominaal. De wet is niet van toepassing op schuldbrieven, welke onder trustverband staan en waarbij de trustakte een regeling inhoudt over het houden van vergaderingen, op obligaties welke worden uitgegeven na de inwerkingtreding der wet en op obligaties ten laste van den Staat en andere publiekrechtelijke lichamen.

II. *Dwangaccoord buiten faillissement.* (Gedr. Stukken Tweede Kamer No. 424).

Ingediend is een wetsontwerp, gevende een nieuwe regeling van de surséance van betaling. Het ontwerp opent de mogelijkheid, ook bij surséance van betaling den crediteuren een accoord aan te bieden, terwijl dit accoord bindende kracht heeft voor een minderheid, wanneer $\frac{2}{3}$ der erkende en toegelaten schuldeischers, welke $\frac{3}{4}$ der erkende en toegelaten schuldvorderingen vertegenwoordigen, hierin toestemmen.

Anderzijds voorziet het ontwerp in een tusschentijdsche opheffing van een surséance bij gebleken noodzakelijkheid.

WERKVERRUIMING.

I. *Arbeid door vreemdelingen.* (Wet van 16 Mei 1934, Stbl. No. 257).

Het ontwerp van wet, genoemd in het Kwartaalbericht van 25 October 1933, is wet geworden. Bij Kon. Besluit kan bepaald worden, dat werkgevers arbeid of bepaald aangeewezen arbeid niet mogen doen verrichten door vreemdelingen tenzij met schriftelijke vergunning.

II. *Afleggen van universitaire examens, etc. door vreemdelingen.* (Wet van 31 Mei 1934, Stbl. No. 285).

Bij K. B. kan bepaald worden, dat vreemdelingen niet toegelaten worden tot het afleggen van examens aan de Technische Hoogeschool te Delft, van universitaire examens en van examens, welke de bevoegdheid geven tot het bekleden van bepaalde ambten (arts, tandarts, apotheker, vroedvrouw, apothekersbediende), tenzij deze personen reeds vóór 1 April 1933 aan bedoelde hoogeschool, resp. universiteiten ingeschreven waren of reeds in het bezit zijn van een bevoegdheid, deze examens af te leggen, op grond van een in Nederland of Nederlandsch-Indië afgelegd examen.

BANK- EN GELDWEZEN.

I. *Nederlandsch Clearinginstituut.* (Kon. Besluit van 8 Mei 1934, Stbl. No. 232).

Ter uitvoering van de wet van 25 Juli 1932, Stbl. No. 375 worden de betrokken Ministers belast met het in het leven roepen van een stichting, genaamd „Nederlandsch Clearinginstituut”, welke tot taak heeft medewerking te verlenen aan de uitvoering der verdragen, in bovengenoemde wet bedoeld. De stichting wordt voor Nederland als vereffeningsbureau aangewezen.

MAATREGELEN TEN BEHOEVE VAN DE SCHATKIST.

I. *Nieuwe invoerrechten.*

Zie: „Handelspolitieke Maatregelen in engeren zin” in dit overzicht.

II. *Technische herziening van het tarief der inkomstenbelasting.* (Wet van 26 April 1934, Stbl. No. 217).

Met ingang van 1 Mei 1934 zijn wijzigingen gebracht in het tarief der Inkomstenbelasting. (Zie Kwartaalbericht van 25 October 1933).

STEUN AAN NOODLIJDENDE GEMEENTEN. *Wet van 22 Dec. 1933, Stbl. No. 715.*

Bij K. B. van 16 Juni 1934, Stbl. No. 319 is bepaald, dat bovengenoemde wet tot steunverlening aan noodlijdende gemeenten met ingang van 1 Juli 1934 in werking treedt. (Zie Kwartaalbericht van 25 Oct. 1933).

WERKLOOZENSTEUN.

Gewijzigde steunregeling.

De Minister van Sociale Zaken heeft bij schrijven aan de gemeentebesturen met ingang van 1 Juli een nieuwe steunregeling ingevoerd, welke een verlaging beteekent van de grondbedragen boven f 8.—. De gemeenten worden in 9 klassen ingedeeld in verband met den geldenden levensstandaard. De normen, welke in de eerste vier gemeenteklassen f 13,50, f 13.—, f 12,50 en f 12.— bedroegen, worden met f 1,50 verlaagd voor de gehuwde uitgetrokken. De gezinsbijslag is met 15 ct. verminderd. De percentages van het loon, welke als steun kunnen worden uitgekeerd, zijn veranderd en wel varieerend naar gelang van loonhoogte en kindertal in gunstigen zin voor de werklozen met laag loon en groot aantal kinderen.

Voorts is de kinderbijslag, welke tot nu toe voor dubbel-uitgetrokken en ongeorganiseerden lager was dan voor uitgetrokken, aan die van de laatste gelijk gemaakt. De huurbijslag wordt voortaan niet meer berekend over het geheele bedrag, waarmee de huur een zeker bedrag te boven gaat, doch slechts over $\frac{1}{2}$ deel hiervan.

CRISISWETGEVING IN DE VEREENIGDE STATEN. Maatregelen tot het stimuleeren van het bedrijfsleven.

„Home Owners' Loan Corporation Bill”.

Op 27 April teekende Roosevelt deze wet, welke de „Home Owners' Loan Act” van 1933 amendeert (zie Kwartaalbericht van 19 Juli 1933).

De belangrijkste bepaling is, dat nu niet alleen de interest, maar ook de hoofdsom der leeningen door de „Home Owners' Loan Corporation” (de organisatie, opgericht ter herfinanciering van hypotheeken op huizen) uitgegeven, door den Staat wordt gegarandeerd, waardoor de Regeering een nieuwe garantieverplichting op zich genomen heeft tot het maximumbedrag van de \$ 2 milliard 18-jarige obligaties dezer instelling.

De interest op de obligaties is thans vastgesteld op 3 pCt., terwijl de wettelijk toegestane interest 4 pCt. is. De overgenomen hypotheeken moeten minstens 4 pCt. rente dragen.

De wet machtigt de organisatie ook tot het verstrekken van een voorschot tot een bedrag van \$ 200 miljoen voor onderhoud, reparaties en verbouwingen van huizen, welke de vennootschap herfinancierd heeft. Anderzijds beperkt de wet de overneming van hypotheeken tot die, welke werkelijk ongezond zijn, daar misbruik is voorgekomen doordat hypotheekhouders de eigenaars presten tot aflossing ten einde hun hypotheeken omgezet te krijgen in „home loan bonds”.

Housing Act.

Op 18 Juni heeft het Congres een wet aangenomen, door middel waarvan de huizenbouw in de Ver. Staten krachtig gestimuleerd zal kunnen worden.

De wet amendeert de Home Loan Bank Act in dien zin, dat de Home Loan Banks bevoegdheid krijgen, steun te geven aan het program van moderniseering van bestaande gebouwen. Verder worden de fondsen van de HOLC (Home Owners' Loan Corporation) aanzienlijk uitgebreid, nl. met \$ 1 milliard, waarvan \$ 900 miljoen dienen als aanvulling op de \$ 2 milliard, welke reeds beschikbaar zijn voor herfinanciering van hypotheeken op huizen en \$ 100 miljoen als aanvulling op een fonds van \$ 200 miljoen, waarover de HOLC reeds beschikt ter verstrekking van leeningen voor reparaties en moderniseering van huizen. (Zie „Home Owners' Loan Corporation Bill”).

De wet creëert een Federal Housing Administration (FHA), welke onder leiding van den President de richtlijnen aangeeft van het bouw- en moderniseeringsprogram, welke de wet beoogt. Het is de bedoeling, de bouw en de verbouwing van huizen met particulier kapitaal aan te moedigen, doch met de hulp en onder controle van de Regeering.

De wet voorziet voorts in verzekering van financiële instellingen welke hypothecaire leeningen verstrekken en in het geven van leeningen aan deze instellingen. De verzekering blijft beperkt tot \$ 200 miljoen en de leeningen aan deze instellingen zullen \$ 1 milliard niet mogen overschrijden.

Opgericht wordt ook een Savings and Loan Insurance Corporation, welke de rekeningen zal verzekeren van „building and loan associations” en „federal savings and loan associations”. De \$ 100 miljoen kapitaal voor dit verzekeringsinstituut zullen gefourneerd worden in den vorm van obligaties van de HOLC, welke voor de Regeering een garantieverplichting vormen. Daarnaast mag de Savings and Loan Insurance Corporation tot onbepaalde bedragen vreemde middelen opnemen.

Relief and Deficiency Bill.

Het Huis van Afgevaardigden nam 4 Juni het wetsontwerp aan, waarbij \$ 1.178 miljoen uitgetrokken worden voor directe, nieuwe steunverlening en publieke werken, terwijl machtiging werd verleend daarbij nog potentiëel \$ 5 milliard uit te geven en wel door den President te machtigen over alle kasmiddelen en het crediet te beschikken, welke de Reconstruction Finance Corporation nog onder zich heeft evenals die van de Public Works Administration.

De direct toegewezen middelen zullen als volgt worden verdeeld: Voor directen steun, publieke werken, Civil Conservation Corps en Tennessee Valley \$ 900 miljoen, waarbij voor publieke werken niet meer dan \$ 500 miljoen besteed mogen worden. \$ 40 miljoen als eerste termijn voor den bouw van 20 nieuwe oorlogsschepen; voor publieke wegen \$ 100 miljoen; voor nieuwe federale gebouwen \$ 65 miljoen; voor hulp aan Federale Landbanken en andere nooduitgaven \$ 96 miljoen, etc.

Wegenaanleg.

Op 18 Juni heeft de President de Cartwright bill geteekend, welke de noodige fondsen uittrekt voor een driejarig program van wegeaanleg. Op het Federale budget wordt een vast bedrag uitgetrokken van \$ 500 à \$ 600 miljoen, waarbij een bedrag van \$ 250 miljoen gevoegd dient te worden, wanneer de individueele Staten besluiten een gelijk bedrag ter beschikking te stellen.

Directe credietverlening aan de industrie.

In aansluiting aan het vermelde in het Kwartaalbericht van 25 April 1934 onder het hoofd: „Wet tot stichting van regionale industriecredietbanken” dient het volgende te worden opgemerkt.

Op 20 Juni is een wet aangenomen, waarbij door de Federal Reserve banks en de Refico credieten zullen worden verleend aan kleinere industriële ondernemingen. Hiermede is eindelijk een einde gekomen aan een reeks van wetsvoorstellen, welke de industriële credietverlening tot doel hadden. Van deze voorstellen geven wij hieronder een kort overzicht.

Op 15 Maart was in den Senaat een wetsontwerp ingediend door den leider van de Refico, de z.g. „Jones bill”, welke verschillende amendementen op de RFC-Act inhield, beoogende een verruiming van de bevoegdheid tot credietverlening, ook aan kleinere industriële en handelsondernemingen.

Tegelijkertijd had Eug. E. Black, Gouverneur van de Federal Reserve Board een voorstel ingediend, dat industriële credietverlening beoogde onder leiding van de Federale Reserve banks. Dit voorstel werd door Senator Glass overgenomen, met deze wijziging, dat de Federale Reserve banks zelf de credieten zouden verstrekken zonder tusschenschakeling van andere instellingen.

Op 19 Maart nu diende de Regeering een wetsvoorstel in, waarbij bijzondere regionale credietbanken zouden worden opgericht.

Op 17 April werd een compromis bereikt tusschen de voorstellen van Black en Glass. Deze „Glass bill” machtigde de Federale Reserve banks tot een credietverlening aan de industrie tot ca. \$ 278 miljoen.

Op 2 Mei werd als aanvulling op deze Glass bill in den Senaat een ontwerp ingediend, dat de Refico machtigde tot het verstrekken van \$ 250 miljoen industriële credieten, de z.g. Barkley bill. Op 14 Mei d.a.v. werd door den Senaat de gecombineerde Glass-Barkley bill aangenomen. Het aandeel der Federale Reserve banks zou bestaan uit de \$ 140 miljoen „surplus”, waarover zij beschikten, vermeerderd met de fondsen, welke reeds gestort waren in de Federal Deposit Insurance Corporation. De onttrekking van deze middelen aan de FDIC zou worden hersteld door een storting door de Schatkist uit de „goudwinst”.

Op 23 Mei nam het Huis van Afgevaardigden een dergelijk voorstel aan, waarbij de Refico \$ 300 miljoen aan kleinere industrieën zou leenen (inclusief \$ 75 miljoen voorschotten aan scholen), terwijl de Federale Reserve banks ca. \$ 140 miljoen mochten leenen.

Tenslotte is eindelijk op 20 Juni de wet geteekend, welke een compromis is van de verschillende voorstellen. De inhoud dezer wet is nu, dat de Refico \$ 300 miljoen voorschotten mag verlenen ten behoeve van kleinere industriële ondernemingen met een maximalen looptijd van 5 jaren en een maximumbedrag per credietnemer van \$ 500.000. De Federale Reserve banks mogen in eerste instantie \$ 140 miljoen aan dergelijke voorschotten verstrekken, overeenkomend met hun momenteele reserve. Wanneer de banks dit maximum hebben verbruikt, heeft de Schatkist de bevoegdheid hun \$ 140 miljoen te restitueeren op de door hen ten behoeve van de Federal Deposit Insurance Corporation gedane stortingen, welk bedrag eveneens voor industriële credietverlening kan worden gebezigd. De Schatkist zal het depositoverzekeringsfonds in dat geval aanvullen uit de „goudwinst”, welke het gevolg was van de Goudwet van 1934.

In plaats van de indertijd voorgestelde regionale industriecredietbanken treden dus de Federale Reserve banks zelf als credietverleeners op, geadviseerd door een Advisory Board voor ieder der 12 districten.

Vinson Act.

Bij deze wet is het besluit genomen, om in een periode van zes jaren de sterkte der Amerikaansche oorlogsvloot op het peil te brengen, zooals dit door het geldende Vlootverdrag met buitenlandsche mogendheden veroorloofd wordt. Het betreft den aanbouw van 101 oorlogsschepen van verschillend type.

Landbouw.

A. Productieregeling.

De „Bankhead Cotton Control Bill”.

Op 21 April teekende de President deze wet ter regeling van de katoenproductie der Ver. Staten, waardoor de bestaande vrijwillige productiebeperking, door het meeren-deel der katoenplanters toegepast, thans dwingend wordt voorgeschreven voor alle planters.

De wet beperkt de hoeveelheid katoen, welke vrij van belasting mag worden geoogst, voor het seizoen 1934/1935 tot 10.000.000 balen, terwijl hiervan aan iederen Staat een bepaalde quote wordt toegewezen, welke binnen den Staat over de individuele planters wordt verdeeld. Over hetgeen boven de toegewezen hoeveelheid wordt geproduceerd, zal een belasting moeten worden betaald van 50 pCt. van de marktwaarde met een minimum van 5 cts per pond.

De president heeft de bevoegdheid, de wet ook van toepassing te verklaren op den oogst 1935/1936.

De „Sugar Control and Allotment Bill”.

Op 9 Mei werd de „Costigan-Jones bill”, welke de suikerproductie onder contrôle stelt, aangenomen.

Op basis van een geschatte consumptie van 6.452.000 ton suiker worden aan de suikerproducenten bepaalde quota's toegewezen, nl. ruim 1.550.000 ton aan de bietsuiker- en 260.000 ton aan de rietsuikerproducenten in de Ver. Staten, terwijl de resterende productiequote toegewezen wordt aan de producenten in Cuba, Hawaii, de Philippijnen, etc.

Van alle binnenslands geconsumeerde suiker wordt een accijns geheven, uit welke opbrengst de inheemsche suikerproducenten door middel van subsidies schadeloos worden gesteld voor de gedwongen productiebeperking. Teneinde de lasten niet geheel door den consument te doen dragen is tegelijkertijd het invoerrecht op suiker met 25 pCt. verlaagd, nl. van 2 cts. op 1,5 cts. per pond, terwijl bepaald is, dat de binnenslands geheven accijns niet hooger mag zijn dan het bedrag der tariefreductie.

Volgens nadere besluiten is later 17.000 ton beschikbaar gesteld voor import uit het buitenland tegen het volle recht, terwijl Hawaii 917.000 ton, Puerto Rico 803.000 ton, de Philippijnen 1.015.000 ton, Cuba 1.902.000 ton en de Virginia-eilanden 5.000 ton als invoercontingent toegewezen kregen.

Kerr Tobacco Production Bill.

Evenals dit het geval is met katoen en suiker, heeft thans de Federale regering ook ingegrepen in de productie van tabak en wel door de bepaling, dat alle tabak, geteeld onder de bepalingen, welke op productiebeperking gericht zijn, vrij zullen zijn van belasting, terwijl de productie boven de vastgestelde contingenten en de geheele productie van die planters, welke het contract met de Agricultural Adjustment Administration niet ondertekend hebben, met 25 tot 33½ pCt. worden belast.

B. Vermindering van lasten.

Frazier-Lemke Farm Bankruptcy Bill.

Op den laatsten zittingsdag nam het Congres de wet aan, waarbij het den landbouwers mogelijk wordt gemaakt, hun schulden- en rentelast te verlagen. Door middel van een beroep op de rechtbank kunnen zij hun crediteuren een accoord aanbieden, op grond van een her-taxatie van de eigendommen. De vastgestelde schuld kan vervolgens in termijnen over een periode van 6 jaren worden afgedaan.

De Frazier-Lemke Farm Mortgage Bill, krachtens welke ongeveer \$ 2500 miljoen nieuw circulatiemiddel uitgegeven zou worden ter herfinanciering van hypotheeken op landerijen, is verworpen.

C. Steun.

Steun aan door de droogte getroffen gebieden.

Een Presidentiële Boodschap aan het Congres van 9 Juni heeft \$ 525 miljoen aangevraagd, teneinde de door de droogte getroffen gebieden te steunen, welke als volgt besteed zouden worden. Voor directen steun aan de getroffen \$ 125 miljoen, voor aankoop van vee \$ 75 miljoen, voor de distributie van vee \$ 100 miljoen, voor leeningen aan landbouwers voor voedselaankopen \$ 100 miljoen, voor verplaatsing van landbouwfamilies \$ 50 miljoen en voor aankoop van zaden \$ 25 miljoen.

Op 13 Juni beperkte de Senaat den steun tot \$ 450 mill.

Cattle Relief Act.

Hierbij is een bedrag van \$ 200 miljoen beschikbaar gesteld voor steun aan de veehouderij onder leiding van de Agricultural Adjustment Administration.

Contrôle op het bedrijfsleven.

Critiek op de NRA.

De strijd tegen de maatregelen van de National Recovery Administration culmineerde eind Mei in de publicatie van het Darrowrapport. Op 7 Maart 1934 had Roosevelt de National Recovery Review Board ingesteld onder leiding van Darrow, welke tot taak had te rapporteeren of de „codes of fair competition” de tendens hadden, monopolies te scheppen of kleinere bedrijven te belemmeren. Het rapport bespreekt gedetailleerd de werking der codes in acht bedrijfstakken waaronder de staalindustrie, de electro-technische industrie, de fabricage van rubberschoenen, de filmindustrie.

Het rapport komt tot de conclusie, dat de codes inderdaad de tendens hebben monopolies te vormen en de grootindustrie te steunen ten koste van het kleinbedrijf, terwijl zij in vele gevallen schadelijk zouden werken voor den consument. Een ander bezwaar is, dat de Code Authorities, zoo b.v. in de staalindustrie gevormd worden uit de belanghebbende grootindustriëelen zelf.

Tegelijkertijd verscheen een scherp verweer van Richberg, adviseur van de NRA en van Johnson, NRA-administrator, welke met cijfers aantoonen, dat het rapport op vele punten onjuist en oppervlakkig is, hetgeen in een minderheidsrapport ook erkend wordt door Sinclair.

Wijzigingen in de politiek van de NRA.

De NRA kondigde op 7 Juni aan, dat zij een nieuwe politiek zou gaan volgen, welke een herziening van vele codes noodig zou maken, met het doel een vrijere concurrentie mogelijk te maken en prijsvaststellingen op te heffen. Minimumprijzen zullen voortaan slechts in noodgevallen worden vastgesteld. Intusschen blijven de bepalingen, betrekking hebbend op prijsvaststelling, gelden voor die bedrijfstakken, waar reeds codes in werking zijn.

Bij Presidentiële order van 27 Mei zijn die bedrijfstakken, welke diensten verleenen, zooals wasscherijen en ververijen, autoparkeer en -stallingzaken, kappersbedrijven, schoenmakerijen, etc. vrijgesteld van die bepalingen der codes, welke prijscontroleerend werken of dienen om eerlijke concurrentie te handhaven. De bepalingen betreffende het verbod van kinderarbeid, maximumwerkuren en minimumloonen blijven echter gelden.

Bepaald werd, dat deze bedrijfstakken een locale code ingevoerd kunnen krijgen, wanneer 85 pCt. der bedrijven hierin toestemt.

Een en ander beteekent dus een principiële wijziging in de politiek der NRA.

Contrôle op de effectenbeurzen.

In het Kwartaalbericht van 25 April 1934 werd het wetsontwerp, regelende de effectenbeurzen in de Ver. Staten, uitvoerig besproken. Deze „Fletcher-Rayburn bill” is op 6 Juni tot wet geworden onder den naam „Securities Exchange Act of 1934”.

In het ontwerp zijn enkele amendementen aangebracht, zoo ten aanzien van de marge, welke bij prolongatie vereischt wordt, welke thans lager is gesteld. Belangrijker echter is de wijziging, dat deze marges voorloopige zijn, daar aan de Federal Reserve Board de bevoegdheid is gegeven, de marges naar goedgevoelen te verlagen of te verhoogen.

Van belang is ook nog het amendement, waarbij de contrôle op de beurzen niet wordt overgelaten aan de Federal Trade Commission, doch aan een nieuw ingestelde commissie, de „Securities and Exchange Commission”, welke 5 leden door den President op voordracht en met goedkeuring van den Senaat worden benoemd uit verschillende politieke partijen. Het is hun verboden eenig belang te hebben bij effectenzaken.

Contrôle op het emissiebedrijf.

Tijdens de behandeling van het ontwerp in de Senaat is een amendement op de „Securities Act of 1933” toegevoegd als een „rider” op de „Securities Exchange Act”, welk amendement onder Titel II wet is geworden.

In financiële kringen bestond tegen de wet op emissies van 1933 sterk verzet, daar deze wet, welke een reactie was op de misbruiken, die in zoo sterke mate bij emissies hadden plaats gehad, groote aansprakelijkheid oplegt aan emittenten en andere aan de emissie deelhebbenden. Dit zou tot gevolg hebben, dat de emissiebedrijvigheid en daarmee de opleving stagneerde.

Het amendement komt aan deze bezwaren gedeeltelijk tegemoet, hoewel niet in die mate als aanvankelijke amendementen deden verwachten. Enkele voor emittenten gunstiger bepalingen zijn de volgende: Een eisch tot schadevergoeding kan slechts ingediend worden binnen drie jaar

(volgens de bestaande wet 10 jaar) na het uitgeven van het prospectus. Degeen, die voor schadevergoeding wordt aangesproken, mag thans aantoonen, dat het door klager geleden verlies geheel of gedeeltelijk andere dan de aangevoerde oorzaken heeft, waardoor hij gedeeltelijk of geheel bevrijd wordt. Onder de bestaande wet kan een eisch tot schadevergoeding worden ingediend na de registratie van het prospectus, thans eerst nadat 12 maanden gepasseerd zijn sedert het verschijnen van het prospectus en over deze periode een winststaat is gepubliceerd. Tenslotte kan de rechtbank eischen, dat de kosten van juridischen bijstand worden gedragen door de verliezende partij, terwijl geëischt kan worden, dat hiertoe een waarborgsom gestort wordt.

Ook na deze wijziging blijven de meeningen over de gevolgen van deze verzachtingen van de aansprakelijkheid op de emissiebedrijvigheid verdeeld.

Depositoverzekering.

Op 16 Juni werd de „Bank Deposit Insurance Bill” door den President geteekend. Deze wet beteekent een uitstel van het permanente plan van depositoverzekering en verlengt de bestaande wet met eenige wijziging tot 1 Juli 1935.

Het maximum aan verzekerde deposito's is thans gesteld op \$ 5.000, tegen \$ 2.500 onder de oude regeling. De periode, waarbinnen State banks zich aan moeten sluiten bij het Federale Reserve systeem, teneinde in de depositoverzekering te kunnen deelnemen, is met een jaar verlengd tot 1937. Bij deze wet is de Refico gemachtigd, tot steun aan de depositanten van die banks, welke tusschen 31 Dec. 1929 en 31 Jan. 1934 gesloten werden, van deze banks activa over te nemen of op deze activa voorschotten te verstrekken, waarbij de activa gewaardeerd dienen te worden op hun waarschijnlijke latere opbrengst.

Ook wordt een afzonderlijk fonds gecreëerd voor de verzekering van tegoeden bij spaarbanks.

Verlaging van vaste lasten.

Municipal Bankruptcy Bill.

Op 24 Mei is de wet aangenomen, welke beoogt om het de publieke lichamen als gemeenten, graafschappen, „school districts”, etc. te vergemakkelijken met hun crediteuren en obligatiehouders tot een vergelijk te komen. Die gemeenten, steden, etc. welke op dit oogenblik of binnen twee jaar in staat van insolventie geraken, kunnen met goedkeuring van houders van 51 pCt. der uitstaande schuld bij de rechtbank een verzoek tot een accoord indienen. Indien de houders van $\frac{1}{2}$ van het aantal stukken van iedere soort effecten en $\frac{1}{4}$ van het totale uitstaande bedrag hun toestemming geven, wordt het accoord gerechtelijk erkend, en bindend verklaard voor alle crediteuren.

Op 30 Jan. 1934 verkeerden naar schatting 2019 publieke lichamen in betalingsmoeilijkheden, waarbij men op ca. \$ 2 milliard obligaties rente of aflossing achterstallig was. Detroit had een achterstand op leeningen ten bedrage van \$ 400 millioen, Chicago ten bedrage van \$ 150 millioen. Verder waren vooral de publieke lichamen in Florida en Noord-Carolina achterstallig als gevolg van een roekelooze leeningspolitiek, welke gebaseerd was op een wilde grondspeculatie.

Corporation Bankruptcy Bill.

Op 7 Juni teekende Roosevelt de wet, die reorganisatie van ondernemingen vergemakkelijkt. Anders dan vroeger is het niet meer noodig, een obstructie voerende minderheid van belanghebbenden bij een reorganisatie te dwingen, zich naar het besluit der meerderheid te voegen door middel van een faillissementsaanvraag bij de rechtbank of ter vermijding hiervan deze „strikers” tegemoet te komen. De wet bindt thans alle crediteuren aan het door de rechtbank goedgekeurd reorganisatiebesluit, waarin houders van $\frac{1}{2}$ van het schuldbedrag toegestemd hebben.

Frazier-Lemke Farm Bankruptcy Bill.

Zie Landbouw (Vermindering van lasten).

Sociale maatregelen.

Arbeidswetgeving.

Als gevolg van de toenemende dreiging der stakings-epidemie, vooral in de staalindustrie, is de „Wagner Labor Disputes Bill” in gewijzigden vorm onder den naam van „National Labor Act” op verzoek van de Regeering wederom door het Congres in behandeling genomen. Het ontwerp ontmoette echter bij de werkgevers en in het Congres veel tegenstand, daar men de regeling zeer eenzijdig achtte, terwijl men de vrees uitte, dat de wet eerder de stakingsgolf zou aanwakkeren.

Het ontwerp dient ter uitwerking van sectie 7 A van

de NIRA, welke de werknemers het recht geeft zich te organiseren tot het sluiten van collectieve overeenkomsten. Ingesteld zou worden een National Industrial Adjustment Board in de plaats van de bestaande National Labor Board. Toetreding tot een organisatie van werknemers wordt niet geëischt. De Board heeft ook niet het recht, arbeidsvoorwaarden vast te stellen: dit wordt overgelaten aan de onderhandelende partijen.

De belangrijkste bepalingen zijn, dat de Board een vrije verkiezing door de werknemers van hun vertegenwoordigers garandeert, na onderzoek de arbeidersorganisatie kan aanwijzen, welke de meerderheid vertegenwoordigt en deze organisatie het uitsluitend recht kan geven arbeidsvoorwaarden met de werkgevers overeen te komen, welke voor alle werknemers in het bedrijf bindend zijn. Het systeem van evenredige vertegenwoordiging is dus niet uitgesloten, terwijl ook in het voorgaande geval de minderheid het recht behoudt van reclame. Het ontwerp verbiedt verder enkele „unfair labor practices”: de werkgever mag de vorming van werknemersorganisaties op geenerlei wijze tegengaan, hij mag deze organisaties niet geldelijk steunen of op andere wijze beïnvloeden, en hij mag een werknemer niet aanmoedigen of belemmeren tot bepaalde organisaties toe te treden, b.v. door discriminerende behandeling. Den werknemers is het verboden, de vorming van werkgeversorganisaties te verhinderen.

Verder bepaalt het ontwerp, dat geen regeling getroffen mag worden, welke den werkgever verbiedt, een overeenkomst aan te gaan met een vakvereniging, die de meerderheid der werknemers vertegenwoordigt, waarbij slechts aangeslotenen bij die vakvereniging aangenomen zullen worden (closed shop). Tegen deze bepaling rees verzet, daar men machtsuitbreiding vreesde van de American Federation of Labor. Ook ziet men in het verbod van steun aan werknemersorganisaties een aanval op de goede verhouding, welke bestaat in verschillende bedrijfs-werknemersverenigingen, waar samengewerkt wordt met de werkgevers.

Intusschen heeft Pres. Roosevelt op 13 Juni een resolutie aan het Congres ter aanneming gezonden ter vervanging van de Wagner bill, waarin de President wordt gemachtigd, „boards” in te stellen teneinde arbeidsconflicten dwingend tot oplossing te brengen en verkiezingen onder werknemers te leiden ter vaststelling van eigen vertegenwoordigers bij collectieve onderhandelingen. De orders van deze „boards” zullen dwingend zijn en de naleving daarvan zal afgedwongen kunnen worden door de Federale rechtbanken. De President zal de opperste macht behouden, terwijl niet nakoming gestraft zal kunnen worden met boete van \$ 1000 en/of gevangenisstraf van 1 jaar. Deze resolutie werd aangenomen.

Railroad Labor Bill.

Op 21 Juni werd deze wet, welke de Railway Labor Act van 1926 vervangt, geteekend. Ingesteld wordt een National Adjustment Board, bestaande uit 4 afdelingen, welke samengesteld zijn uit een gelijk aantal vertegenwoordigers der spoorwegen en der werknemers. Daarnaast kunnen regionale commissies ingesteld worden, welke gelijke bevoegdheden verkrijgen.

Tevens wordt ingesteld een National Mediation Board van 3 leden. De besluiten van deze organen hebben bindend karakter en kunnen civiel- en strafrechtelijk afgedwongen worden.

De wet garandeert voorts organisatievrijheid, terwijl het den spoorwegen ook verboden is, steun te verleenen aan werknemersorganisaties. De meerderheid der werknemers stelt de vertegenwoordigers aan, welke het geheele vak vertegenwoordigen.

Railway Pension Act.

Deze wet heeft de bedoeling de afvloeiing van spoorwegpersoneel te bevorderen en maakt het mogelijk, werknemers op 65-jarigen leeftijd te pensionneeren op basis van hun diensttijd en genoten inkomsten.

Roosevelt's Sociaal Program.

Op 8 Juni 1934 richtte Pres. Roosevelt zich in een Boodschap tot het Congres met een programma van sociale hervormingen, waarin hij in hoofdzaak drie plannen uitstippelt.

10. Een voortzetting gedurende de komende jaren van den steun aan den huizenbouw door Federale en locale autoriteiten in samenwerking met particulieren.

20. Het opstellen, uitwerken en uitvoeren van een nationaal plan tot ontwikkeling van de natuurlijke hulpbronnen der Ver. Staten, een juistere demografische verdeling in overeenstemming met de natuurlijke geschiktheid van den bodem. Het plan zal o.a. dienen te omvat-

ten de irrigatie, den strijd tegen erosie, de herbebossing, den aanleg van waterkrachtwerken, de normalisatie van rivieren, etc. Daarbij dient een vastomlijnd plan voor een groote reeks van jaren te worden gevolgd, voor welker uitvoering vaste bedragen moeten worden uitgetrokken, zoodat de doorvoering onder alle omstandigheden verzekerd is.

30. De sociale verzekering. In de eerste plaats wordt gedacht aan invoering van een werkloosheidsverzekering en ouderdomspensioen, terwijl ziekteverzekering ook op het program staat. Het doel is de sociale onrust en de economische demoralisatie te bestrijden, die het gevolg zijn van de onzekerheid. Bij de uitvoering dient een maximum aan samenwerking te bestaan tusschen de Staten en de Federale regeering, terwijl Roosevelt een systeem van contributies zou prefereren boven een verhooging van de belastingen.

Deze plannen zullen het Congres in den vorm van wetsontwerpen in de a.s. herfstzitting worden voorgelegd.

Monetaire maatregelen.

Zilverwetgeving in de Ver. Staten.

Door de aanneming van de „Silver Purchase Act” vervolgen de Ver. Staten de politiek van steun aan het zilver als monetaire basis. Naar aanleiding hiervan geven wij een overzicht van de onder het regiem van Roosevelt aangenomen zilverwetten.

Het „Thomas amendement” op de „Agricultural Adjustment Act” (Farm Relief Bill) van 12 Mei 1933.

Dit amendement machtigde den President den Dollar te depreciëren tot, zoo noodig, 50 pCt. van de oude goudwaarde, doch machtigde hem bovendien \$ 200 miljoen in zilver als betaling van rente en aflossing der oorlogsschulden aan te nemen, tegen 50 dollarcenten per ounce. Op deze wijze is ongeveer \$ 11 miljoen geaccepteerd.

Van de machtiging, naast goud ook zilver in onbeperkte hoeveelheden aan te munten, is geen gebruik gemaakt.

De presidentiële proclamatie van 21 December 1933.

Hierbij vaardigde de President, onder de machtiging van het Thomas amendement en in overeenstemming met de bereikte overeenkomst op de Monetaire en Economische Wereldconferentie te Londen, de order uit, dat de munten alle nieuwe zilverproductie der mijnen zouden aannemen tegen \$ 1,29 per ounce, onder aftrek van 50 pCt. muntloon, zoodat de werkelijke aankoopprijs bedroeg \$ 0,645. Tot 11 Mei 1934 waren op deze wijze 6.118.817 ounces zilver aangenomen, met een „statutaire” waarde van \$ 7.900.000, waarvan de helft uitbetaald is aan verkoopers, terwijl de andere helft in de schatkist is gevloeid.

„Silver Purchase Act of 1934”.

Bij Presidentiële Boodschap van 22 Mei 1934 werd, tegelijk met de indiening van een wetsontwerp, een meerder gebruik van zilver aanbevolen, „to broaden the metallic base of our monetary system and stabilize the purchasing and debt-paying power of our money on a more equitable level”, mede als voorloopige maatregel in afwachting van eene internationale regeling.

Na amendeering is dit ontwerp thans aangenomen. De zilverwet machtigt den „Secretary of the Treasury” zilver aan te koopen, zoo lang tot de hoeveelheid zilver ¼ bedraagt der waarde van de totale metaaldekking. Het zilver kan in het binnen- of buitenland gekocht worden tegen een niet hooger prijs dan de monetaire waarde (\$ 1,29 per ounce) en voor zilver, dat op 1 Mei 1934 in de Ver. Staten aanwezig is, tegen een prijs niet hooger dan 50 Dollarcenten per ounce fijn. Omgekeerd wordt de schatkist gemachtigd, zilver te verkoopen, zoodra de hoeveelheid zilver meer bedraagt dan 25 pCt. van den totalen metaalvoorraad of ook wanneer de marktprijs van het zilver de monetaire waarde te boven gaat.

Tegen aankoop van zilver worden zilvercertificaten afgegeven, tot minstens den aankoopprijs van het metaal en omgekeerd zullen de zilvercertificaten aflosbaar zijn in zilver, waardoor dus de marktprijs nimmer hooger kan worden dan de monetaire waarde van het zilver.

De „Treasury” wordt met presidentiële toestemming gemachtigd, alle zilvertransacties, evenals import- en exporttransacties te regelen of te verbieden. Verder wordt de President gemachtigd alle zilver tegen een bilijken prijs te nationaliseeren. Teneinde speculatie niet te bevorderen wordt 50 pCt. belasting geheven van alle winst gemaakt op zilver in muntvorm.

De gevolgen van deze wet zijn nog onzeker, daar de uitvoering van de wet geheel wordt overgelaten aan de discretie der regeering.

Belastingwetgeving.

„Revenue Act of 1934”.

Op 10 Mei werd door den president de „Revenue Act of 1934” geteekend. Deze wet ontsproot uit den wensch, de belastingontduikingen te keeren onder de oude wet, waardoor meerdere inkomsten zouden worden verkregen tot een bedrag van \$ 258 miljoen. (Zie Kwartaalbericht van 25 April 1934).

Bij amendementen is de wet echter dienstbaar gemaakt aan belastingverhoogingen, zoodat thans geschat wordt, dat \$ 417 miljoen meerdere opbrengst zal worden verkregen. De inkomstenbelasting is sterker progressief geworden: tegenover een verlichting voor kleinere inkomens staat een verzwareing voor inkomens boven \$ 20.000.

Het misbruik, dat voortvloede uit de mogelijkheid, kapitaalsverliezen af te trekken van de inkomsten, wordt belet door de nieuwe bepaling, dat deze thans slechts afgetrokken mogen worden van kapitaalswinsten behoudens geringe bedragen, welke uit de inkomsten mogen worden bestreden.

De belasting op het kapitaal van vennootschappen en op „excess profits” wordt weer in eere hersteld overeenkomstig den eisch in de N.R.A. gesteld. Persoonlijke holding-companies betalen een extra belasting. Verliezen van onderhoorige instellingen mogen niet in mindering worden gebracht van eigen inkomsten der holding company, behalve bij spoorwegmaatschappijen, welke dan echter 2 pCt. extra belasting moeten betalen op deze z.g. „consolidated returns”.

Tevens is bepaald, dat publiciteit moet worden gegeven aan de wijze van winstvaststelling.

Handelspolitieke maatregelen.

De „Johnson Bill”.

Het wetsontwerp, dat reeds een jaar geleden werd ingediend, is op 13 April wet geworden. De wet verbiedt civiel- en strafrechterlijk de koop en verkoop van obligaties en andere effecten van buitenlandsche staten, gemeenten, etc. en de verstrekking van leeningen aan die regeeringen, welke haar financiële verplichtingen tegenover de Ver. Staten niet zijn nagekomen.

De bepaling geldt niet ten opzichte van de leeningen en emissies van buitenlandsche particuliere maatschappijen, terwijl de wet het den Amerikaanschen staatsburger ook niet onmogelijk maakt de effecten op buitenlandsche beurzen te koopen. Het blijft eveneens een open vraag, of de bepaling ook geldt tegenover landen, die een „token payment” hebben verricht. Men krijgt aldus den indruk, dat de wet uitsluitend gericht is tegen Sovjet-Rusland, teneinde de erkenning van de schuld van \$ 187 miljoen af te dwingen.

Nieuwe Tariefwet.

Op 12 Juni teekende Roosevelt de „Reciprocity Tariff Bill”, welke den President machtigt, zonder goedkeuring van den Senaat, met buitenlandsche mogendheden handelsverdragen af te sluiten op basis van wederkerigheid. De Regeering krijgt de bevoegdheid, de tarieven met maximaal 50 pCt. te verhoogen of te verlagen. De wet elimineert automatisch de extratarieven op een aantal goederen van landen, welke een hooger tarief hebben op dezelfde goederen, welke uit de Ver. Staten worden geïmporteerd, dan overeenkomt met het basistarief der Ver. Staten.

Motieven voor de groote machtsdelegatie aan de Regeering waren, dat de tariefregeling een onmisbare schakel vormt in het economisch opbouwplan en de wijzigingen met de noodige voortvarendheid doorgevoerd moeten kunnen worden. Bij Senaatsamendement is de bepaling opgenomen, dat van een voorgenomen tariefsherziening kennis moet worden gegeven aan belanghebbenden, welke hun stem op „hearings” kunnen doen hooren.

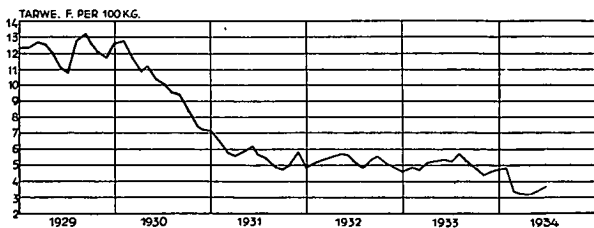
De wet is mede het resultaat van pogingen, welke Cordell Hull gedurende 20 jaar in het werk heeft gesteld, een tariefs hervorming tot stand te brengen. Deze wensch de wet te bezigen voor het verkrijgen van een herstel der handelsbetrekkingen, welke weer zal kunnen leiden tot een internationale stabilisatie der valuta's.

Intusschen wijst de „Financial Chronicle” er op, dat, waar de N.R.A. bepalingen de tendens hebben de productiekosten binnenslands te verhoogen, de Regeering van de gegeven bevoegdheden gebruik zal moeten maken, de tarieven te verhoogen, zooals b.v. reeds speciale invoerrechten gelegd zijn op katoenen kledjes, teneinde den overmatigen invoer hiervan te remmen.

HET PRIJSVERLOOP VAN GROOT-HANDELSARTIKELEN GEDURENDE HET TWEEDE KWARTAAL VAN 1934.

TARWE.

Steeds spelen in het tweede kwartaal de weersomstandigheden en in verband daarmee de oogstvooruitzichten op het noordelijk halfrond een belangrijke rol en is de stemming aan de graanmarkten in hooge mate afhankelijk van weer en oogstberichten. Ook worden in Mei de eerste ramingen van de opbrengsten bekend gemaakt, gebaseerd op in de landbouwgebieden van Europa en Noord-Amerika verzamelde rapporten. In de afgelopen drie maanden zijn het vooral berichten geweest over droogte, welke werden verspreid, achtereenvolgens in bijna alle graanverbouwende streken van het noordelijk halfrond. Italië, Spanje, Portugal en gedeeltelijk de Scandinavische landen maakten daarop een uitzondering. In Italië echter was het weder ook niet gunstig, het gewas had daar te lijden van regen en kou. De eerste klachten over droogte kwamen uit Zuid-Oost Europa, weldra ook uit midden Europa. Sedert heeft het overal flink geregend, doch in vele gevallen is de regen te laat gekomen. Vooral voor rogge, gerst en haver was dat het geval. Tarwe is een veel sterkere plant, wordt op zwaarderden grond verbouwd en heeft het best de droogte doorstaan. Toch moet met kleinere opbrengsten in Oost- en midden Europa rekening gehouden worden. Roemenië en Bulgarije zijn er zelfs toe overgegaan den uitvoer van graan geheel of bijna geheel te verbieden en Hongarije verdween als verkoper van tarwe van de West-Europeesche markt, omdat de prijzen er te hoog stegen om verderen uitvoer toe te laten. Uit Rusland zijn de berichten schaarsch, doch ook daar heeft blijkbaar de droogte ernstige schade veroorzaakt. Nauwelijks waren de droogteberichten uit Oost en midden-Europa verstomd en was daar in ruime mate regen gevallen, of Noord-Amerika kwam aan de beurt. Berichten over droogte, hitte en zandstormen kwamen uit de Ver. Staten en Canada en spoedig werd de toestand alarmeerend genoemd. Eindelijk kwam in het begin van Juni door overvloedige

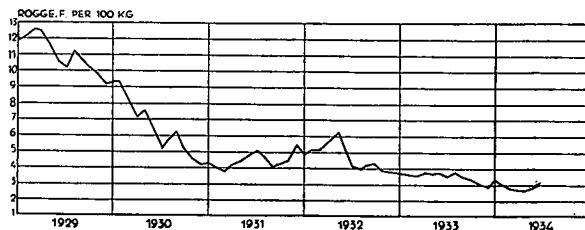

regen ook hier een einde aan de droogte en verbeteren de vooruitzichten. In menige streek in de Ver. Staten echter kwam de regen te laat en de oogstramingen van 1 Juli zijn dan ook slechts weinig hoger dan die van 1 Juni. In Canada is de regen op tijd gekomen en daar zijn de vooruitzichten weder gunstig, slechts in enkele streken in het Zuiden zijn de nadeelgevolgen der droogte nog niet overwonnen. Nog waren de klachten over droogte niet afgelopen, want nu kwamen zij uit West-Europa. In Frankrijk had het gewas sterk van de droogte te lijden en was de in de tweede helft van Juni gevallen regen onvoldoende, in Duitsland was het vooral in het Oosten op de lichte gronden dat de droogte een nadeelige uitwerking had. De Duitse regering heeft den uitvoer van granen verder verboden, hoewel zij geruststellende mededeelingen deed over de dekking der inlandse behoefte uit den eigen oogst. Tengevolge van de slechte oogstberichten is het aanbod van Duitse, Hongaarsche en Zuid-Slavische tarwe, dat het geheele najaar en voorjaar de markt had gedrukt, opgehouden. Behalve 50.000 tons Fransche tarwe, welke onlangs met regeeringssteun voor uitvoer werden verkocht, wordt geen Europeesche tarwe meer aanbode-

den. In hoofdzaak moet in de importbehoefte voorzien worden door Canada, Argentinië en Australië; de laatste tarwesoort wordt in Europa bijna uitsluitend in Engeland gekocht. Door het afnemen van het aanbod van Europeesche tarwe, zijn voor de andere soorten in den loop van het laatste kwartaal de prijzen verhoogd. Echter is die verhooging vrij matig geweest doordat Argentinië doorlopend dringend met tarwe aan de markt is. Reeds eenigen tijd geleden was de hoeveelheid bereikt, welke Argentinië volgens de Londensche tarweconferentie tot 31 Juli mocht uitvoeren, en het vroeg om verhooging van de toegestane hoeveelheid. Daarover is met andere exportlanden onderhandeld zonder resultaat en intusschen gaat Argentinië voort in ruime mate te verschepen. De opbrengst van den laatsten oogst is onderschat geweest en dezer dagen als 3½ miljoen quarters grooter opgegeven dan in het begin van het jaar was geschat.

ROGGE.

De door de Nederlandsche regering in compensatie gekochte Duitse rogge is in Nederland aangevoerd en heeft haar weg gevonden naar het binnenland, grootendeels voor veevoeder. Deze rogge en aanbod van Hongaarsche rogge hebben de markt langen tijd gedrukt. Ook is een partij Poolsche rogge naar hier verkocht. De voorraden zijn grootendeels geruimd tot prijzen welke stegen naarmate het aanbod afnam. Nieuw aanbod bestaat er weinig en is in hoofdzaak beperkt tot eenige partijen Hongaarsche in de tweede hand en een enkele in de eerste hand, welke laatste echter wegens compensatiemoeilijkheden niet kon worden ingevoerd. De vooruitzichten van den nieuwen oogst waren reeds geruimen tijd slecht door de droog-

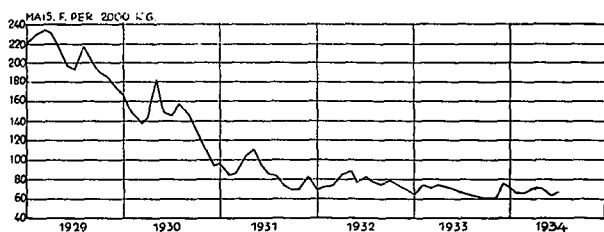

te, welke den opbrengst in Hongarije tot op de helft van dien in het vorige jaar moet hebben verminderd. In Polen verwacht men niet meer dan voor de eigen behoefte noodig zal zijn en ook in Duitsland wordt slechts een matige opbrengst verwacht. Ook in de Donaulanden is dat het geval. Uit Rusland komen weinig berichten, doch het is niet waarschijnlijk dat daar een overvloedige oogst zal worden binnen gehaald. De laatste maatregel der Nederlandsche regering, dat aanvoeren van graan uit de Donaulanden alleen mogen geschieden in compensatie, zal de zaken nog bemoeilijken. Dit geldt niet alleen voor rogge doch ook voor andere granen.

MAIS.

In het begin van het afgelopen kwartaal waren de aanvoeren van mais uit Argentinië, waar de oude oogst teneinde liep, niet groot. Voor oude stoomende partijen en ook voor de eerste af te laden nieuwe Plata-mais werden flinke prijzen betaald. Toen de verschepingen groter werden, daalden de prijzen spoedig en bleef Argentinië ook voor latere aflading dringend aan de markt. De prijzen aan de termijnmarkten in Argentinië bewogen zich boven de door de regering vastgestelde minimumprijzen en bleven ook daarboven toen het aanbod groter werd en de prijzen daalden. Het laagste punt werd bereikt omstreeks einde April, waarna een verbetering intrad, welke tot aan het einde van het kwartaal aanhield. Een der redenen dezer verbetering was het afnemen van aanbod van andere voerartikelen, vooral van Europeesche roggesoorten. Ook verminderde het aanbod van gerst en de opgeslagen voorraden van voederartikelen wer-

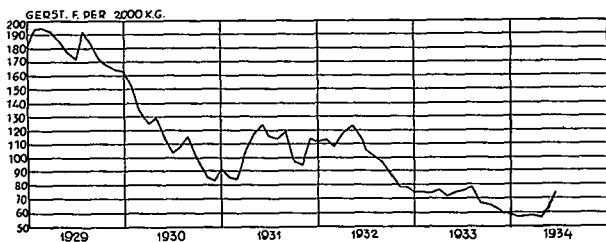
den gaandeweg kleiner. In het begin van het afgelopen kwartaal werden nog vrij belangrijke hoeveelheden Donaumaïs aangevoerd, waarvan de kwaliteit over het algemeen slecht was, waardoor die maïs moeilijk te verkoopen was en de prijzen gedrukt werden. Sedert is het aanbod van den Donau verminderd en later klein geworden, nadat de uitvoer uit Roemenië is verboden behalve van reeds voor uitvoer bestemde partijen. Argentinië bleef dus praktisch de eenige leverancier van maïs en aangezien de verschepingen vrijwel gelijk waren aan de behoefte in Europa, bleef prijsverlaging na de verbetering in de maand Mei uit.

De maïs oogst in Zuid-Afrika is dit jaar overvloedig en verscheiden zaken zijn daarin tot stand gekomen. De witte soorten, waarvoor een premie wordt betaald, gaan in hoofdzaak naar Engeland voor de industrie. De andere voor de voer bestemde, werden voor ongeveer dezelfde prijzen verkocht als Plata-maïs per Augustus/September en September/October aflading. Gedurende de laatste weken zijn de offertes uit Zuid-Afrika weder teruggetrokken. Behalve naar Europa werden flinke hoeveelheden Zuid-Afrikaansche maïs naar Canada verkocht.

GERST.

In het begin van het laatste kwartaal waren groote voorraden Russische en Donaugerst aanwezig, terwijl Argentinië dringend aan de markt was met gerst. Door het groote aanbod en mede door de concurrentie van rogge werden de prijzen gedrukt. Het aanbod van nieuwe verschepingen van den Donau was wel niet groot, doch ook deze gerstsoort bleef geregeld komen. Russische gerst werd door de Russen zelf niet meer aangeboden. Ook voor gerst werden einde April de laagste prijzen bereikt, daarna begonnen zij te stijgen tengevolge van het opraken der disponibele voorraden, de betere stemming voor voergranen in het algemeen, vermindering van het Argentijnsche aanbod, en slechte oogstvooruitzichten aan den Donau. Wel werd de uitvoer van gerst uit Roemenië slechts zeer

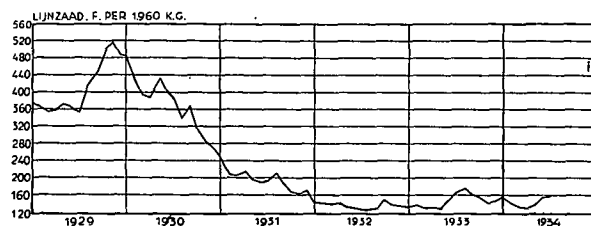

korten tijd verboden en daarna weer toegestaan, doch er werd slechts zeer weinig aangeboden. De stijging der prijzen hield tot ver in Juni aan, daarna is weder een kleine verlaging ingetreden, doordat flinke hoeveelheden stoomende Platagerst in de tweede hand aan de markt waren en afladers hunne prijzen moesten verlagen om daarmee te concurreren. Sedert eenige dagen is de Donau aan de markt gekomen met gerst van den nieuwen oogst. Deze gerst mag in Nederland alleen ingevoerd worden in compensatie met uitvoer van Nederlandsche producten en daarom is niet te verwachten, dat de zaken in Donaugerst van grooten omvang zullen worden. Ook heeft Roemenië dit jaar slechts een kleinen gersttoegst.

LIJNZAAD.

Na de groote daling in prijzen, die de noteringen voor lijnzaad in Maart van dit jaar op f 130 gebracht heeft, heeft een stijging ingezet, tevoorschijn geroepen door een verbeterde vraag van de consumptie, zowel in Europa als in andere landen.

Deze vraag werd gestimuleerd door ongunstige berichten omtrent de Britsch-Indische lijnzaad-oogst, terwijl berichten omtrent droogte in Noord-Amerika geleid hebben tot de verwachting, dat de Vereenigde Staten genoodzaakt zouden zijn, op nog grotere schaal dan het vorig jaar hun behoeften in Argentinië te dekken. Niettegenstaande alle mogelijke regeerings-maatregelen in vrijwel alle landen ter wereld en niettegenstaande het feit, dat de prijzen van lijnzaad tegenover die van andere oliehoudende zaden als te hoog worden beschouwd, is toch de consumptie van dit artikel niet noemenswaard teruggedaan en bedragen de verschepingen van lijnzaad vanaf 1 Januari tot 1 Juli 1934 van Argentinië 864.000 tons en van Britsch-Indië 127.600 tons. Opmerkelijk is hierbij, dat de oogst in de Vereenigde Staten, welke het vorig jaar uitermate slecht is geweest en slechts 175.000 tons heeft bedragen, dit jaar niet alleen niets grooter, doch, volgens betrouwbare particuliere berichten, eerder kleiner zal zijn, terwijl dit land desondanks slechts een geringe belangstelling toont.

Intusschen zijn de prijzen regelmatig opgelopen tot f 160 begin Juni. Sindsdien is een reactie gevolgd, die wel hoofdzakelijk teweeg is gebracht door de maatregelen van de Duitse Regeering, die door het verbod van inkoop voor oliezaden, hetwelk einde Mei van kracht werd, den grootsten consument van deze zaden op de wereldmarkt heeft uitgeschakeld. Hoe lang dit embargo duren kan, is moeilijk te beoordeelen, maar in ieder geval zijn de oogsten, niet alleen in Duitschland, maar in geheel Europa, minder gunstig dan het vorig jaar en het is duidelijk, dat de weersgesteldheid een uitermate slechten invloed heeft gehad op de productie van voermiddelen, zoodat hiervoor in het komende seizoen zonder eenigen twiffel een ruime vraag verwacht zal mogen worden, welke zeker niet zonder invloed op de lijnzaadprijzen zal blijven.

BOTER.

Het aanbod op onze botermarkt onderging in het tweede kwartaal de gewone seizoensuitbreiding, welke dit jaar, in verband met de beperking t.a.v. de kaasproductie zich wat sterker accentueerde dan in het voorjaar van 1933. Door de bemoeiing der C.Z.C. heeft de afzet naar de nog overgebleven vrije markten — practisch alleen Engeland — een zeer grooten omvang aangenomen. De Engelsche markt was evenwel ver van gunstig gedisponeerd. In tegenstelling met de dominiale boters, welke gedurende het geheele kwartaal prijshoudend bleven, onderging de markt voor de versche soorten, tengevolge van het veelal dringend aanbod van Scandinavische en Baltische boter opnieuw een verslechtering. In April werd voorloopig het laagste punt bereikt en volgde een kleine verbetering, doch gedurende het geheele kwartaal bleven de prijsverschillen tusschen de versche boter en die uit de Dominions abnormaal klein.

De Leeuwarder noteeringscommissie stelde begin April een recordprijs van 41 ct. per kg vast. Niettemin kwam in deze noteeringsverlaging de teruggang

	GRANEN EN ZADEN										TUINBOUWARTIKELEN						VLEESCH			
	TARWE 80 K.G. La Plata loco Rotterdam/ Amsterdam per 100 K.G. 2)		ROGGE 74 K.G. Bahia Blanca loco R'dam/A'dam per 100 K.G. 3)		MAIS La Plata loco R'dam/A'dam per 2000 K.G.		GERST 64/65 K.G. La Plata loco Rotterdam/ A'dam per 2000 K.G. 4)		LIJNZAAD La Plata loco R'dam/A'dam per 1960 K.G.		KOMKOM- MERS le soort per 100 st. Berkel- Rodenrijs		TOMATEN A per K.G. Westland		VROEGE AARD- APPELEN p. 100 K.G. Groote- broek		RUND- VLEESCH (versch) Gem.v. 3kw. per 100 KG. Rotterdam		VARKENS- VLEESCH (versch) per 100 KG. Rotterdam	
	f.	%	f.	%	f.	%	f.	%	f.	%	f.	%	f.	%	f.	%	f.	%	f.	%
1925	17,20	100,0	13,07	100,0	231,50	100,0	236,00	100,0	462,50	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1926	15,90	92,4	11,75	89,9	174,25	75,3	196,75	83,4	360,50	77,9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1927	14,75	85,8	12,47	95,4	176,00	76,0	237,00	100,4	362,50	78,4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1928	13,47	78,3	13,15	100,6	226,00	97,7	228,50	96,8	363,00	78,5	7,49	100,0	20,—	100,0	4,93	100,0	93,—	100,—	77,50	100,—
1929	12,25	71,2	10,87	83,2	204,00	88,1	179,75	76,2	419,25	90,6	7,79	104,0	16,—	80,0	3,15	63,9	96,40	103,7	93,12	120,2
1930	9,67	56,3	6,22	47,6	136,75	59,1	111,75	47,4	356,00	77,0	5,24	70,0	20,—	100,0	4,12	83,6	108,—	116,1	72,90	94,1
1931	5,55	32,3	4,55	34,8	84,50	36,5	107,25	45,4	187,00	40,4	3,62	48,3	14,50	72,5	4,95	100,4	88,—	94,6	48,—	61,9
1932	5,22	30,4	4,62	35,4	77,25	33,4	100,75	42,7	137,00	29,6	5,71	76,2	11,50	57,5	1,69	34,3	61,—	65,6	37,50	48,4
1933	5,01	29,2	3,54	27,1	68,50	29,6	70,00	30,0	148,00	32,0	5,57	74,4	8,21	41,1	0,85	17,2	52,—	55,9	49,50	63,9
Jan. 1932	5,05	29,4	5,07	38,8	71,25	30,8	114,00	48,3	142,50	30,8	—	—	—	—	—	—	70,—	75,3	40,—	51,6
Febr. " "	5,30	30,8	5,07	38,8	74,00	32,0	108,50	46,0	142,25	30,8	—	—	—	—	—	—	68,—	73,1	34,—	43,9
Maart " "	5,52	32,1	5,80	44,4	86,75	37,5	118,00	50,0	143,25	31,0	—	—	—	—	—	—	67,—	72,0	32,—	41,3
April " "	5,65	32,7	6,22	47,6	88,75	38,3	124,50	52,8	135,25	29,2	—	—	—	—	—	—	63,—	67,7	28,—	36,1
Mei " "	5,60	32,6	5,30	40,5	78,00	33,7	116,00	49,2	130,25	28,2	—	—	—	—	—	—	63,—	67,7	26,—	33,5
Juni " "	5,22	30,4	4,15	31,7	80,75	34,9	105,75	44,8	128,75	27,8	—	—	—	—	—	—	67,—	72,0	34,—	43,9
Juli " "	4,90	28,5	4,—	30,6	78,75	34,0	100,25	42,5	129,75	28,1	5,71	76,2	15,50	77,5	2,07	42,0	64,—	68,8	35,50	45,8
Aug. " "	5,20	30,2	4,07	31,2	77,50	33,5	98,25	41,6	133,00	28,8	—	—	8,—	40,0	1,31	26,6	62,—	66,7	40,50	52,2
Sept. " "	5,47	31,8	4,20	32,1	78,50	33,9	88,50	37,5	150,75	32,6	—	—	5,50	27,5	—	—	55,—	59,1	42,50	54,8
Oct. " "	5,25	30,5	3,92	30,0	74,50	32,2	79,50	33,7	138,25	29,9	—	—	17,—	85,0	—	—	51,—	54,8	44,—	56,8
Nov. " "	4,90	28,5	3,90	29,8	71,25	30,8	79,00	33,5	135,25	29,2	—	—	—	—	—	—	53,—	57,0	46,—	59,4
Dec. " "	4,72	27,5	3,80	29,1	66,25	28,6	75,25	31,9	135,00	29,2	—	—	—	—	—	—	53,—	57,0	46,—	59,4
Jan. 1933	4,95	28,8	3,75	28,7	73,00	31,5	75,25	31,9	136,50	29,5	—	—	—	—	—	—	50,50	54,3	44,75	57,7
Febr. " "	4,77	27,8	3,70	28,3	71,00	30,7	74,75	31,7	130,25	28,2	—	—	—	—	—	—	49,25	53,0	45,—	58,1
Maart " "	5,05	29,4	3,82	29,3	73,50	31,7	76,25	32,3	130,50	28,2	—	—	—	—	—	—	46,50	50,0	46,—	59,4
April " "	5,15	29,9	3,75	28,7	72,75	31,4	71,25	30,2	129,50	28,0	—	—	—	—	—	—	49,50	53,2	48,25	62,3
Mei " "	5,40	31,4	3,77	28,9	70,50	30,5	73,25	31,0	146,75	31,7	—	—	—	—	—	—	52,25	56,2	49,—	63,2
Juni " "	5,25	30,5	3,55	27,2	66,00	28,5	75,75	32,1	163,25	35,3	—	—	—	—	—	—	51,25	55,1	48,—	61,9
Juli " "	5,82	33,9	3,85	29,4	64,25	27,8	78,00	33,1	176,25	38,1	5,57	74,4	13,55	67,8	0,83	16,8	49,25	53,0	48,50	62,6
Aug. " "	5,30	30,8	3,55	27,2	61,25	26,5	67,75	28,7	161,50	34,9	—	—	8,—	40,0	0,86	17,4	49,—	52,7	49,25	63,5
Sept. " "	4,95	28,8	3,47	26,6	61,00	26,3	65,25	27,6	159,00	34,4	—	—	2,70	13,5	—	—	50,25	54,0	54,—	69,7
Oct. " "	4,40	25,6	3,—	22,9	60,25	26,0	63,50	27,0	141,25	30,5	—	—	8,60	43,0	—	—	56,25	60,5	54,25	70,0
Nov. " "	4,55	26,5	2,95	22,6	74,50	32,2	60,00	25,4	147,25	31,8	—	—	—	—	—	—	59,50	64,0	54,37	70,2
Dec. " "	4,57	26,6	3,30	25,3	73,50	31,7	59,25	25,1	154,50	33,4	—	—	—	—	—	—	60,75	65,3	53,50	69,0
Jan. 1934	4,75	27,6	3,10	23,7	65,25	28,2	58,00	24,6	144,25	31,2	—	—	—	—	—	—	62,50	67,2	53,75	69,4
Febr. " "	3,40	19,8	2,77	21,2	65,25	28,2	58,50	24,8	133,00	28,8	—	—	—	—	—	—	63,—	67,7	53,50	69,0
Maart " "	3,25	18,9	2,72	20,8	70,75	30,6	58,75	24,9	132,00	28,5	—	—	—	—	—	—	61,75	66,4	50,50	65,2
April " "	3,20	18,6	2,70	20,7	70,50	30,5	56,75	24,0	136,50	29,5	—	—	—	—	—	—	63,50	68,3	49,12	63,4
Mei " "	3,32	19,2	2,87	21,9	62,00	26,8	63,00	26,7	154,50	33,4	—	—	—	—	—	—	65,75	70,7	47,50	61,3
Juni " "	3,67	21,4	3,17	24,3	65,00	28,1	74,75	31,7	156,50	33,8	—	—	—	—	—	—	63,25	68,0	43,75	56,5
2 Juli " "	3,60	20,9	3,10	23,7	64,00	27,6	73,00	30,9	152,00	32,9	5,77	77,0	13,60	68,0	3,05	61,9	63,—	67,7	45,—	58,1
9 " "	3,55	20,6	3,—	22,9	67,00	28,9	74,50	31,6	146,50	31,7	5,98	79,8	7,60	38,0	4,04	81,9	63,—	67,7	44,50	57,4
16 " "	3,60	20,9	3,20	24,5	71,50	30,9	80,00	33,9	151,00	32,6	3,17	42,3	5,43	27,2	—	—	63,—	67,7	44,50	57,4
23 " "	4,10	23,8	3,45	26,4	75,00	32,6	82,50	35,0	153,00	33,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

1) Men zie voor de toelichting op dezen staat de nos. van 8, 15 Aug. 1928, 25 Febr. 1931 en 15 Febr. 1933. 2) Tot Jan. 1931 Hard Winter No. 2 van Jan. 1931 tot 16 Dec. 1929 tot 26 Mei 1930 74/5 K.G. Hongaarsche vanaf 26 Mei 1930 tot 23 Mei 1932 74 K.G. Zuid-Russische; van 23 Mei 1932 tot 2 Oct. 1933 No. 2 Canada. 3) Tot Canada. Van 19 Sept. '32 tot 24 Juli '33 62/63 K.G. Z.-Russ. 4) De jaargemiddelen zijn berekend uit de gemiddelde prijzen van April, Mei en Juni van het betreffende

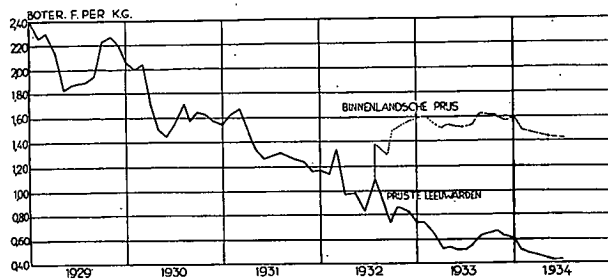
	MINERALEN						TEXTIELGOEDEREN						DIVERSEN							
	STEENKOLEN Westfaalsche/ Hollandsche bunkerolen, ongezeefd f.o.b. R'dam/A'dam per 1000 K.G.		PETROLEUM Mid. Contin. Crude 33 t/m 33,90 Bé s.g. per barrel		BENZINE Gulf exp. 64/66 ⁹⁾ §cts. per U.S. gallon		KATOEN			WOL gekamde Australische, Merino, 64's Av. loco Bradford per lb.		WOL gekamde Australische, Crossbred Colonial Carded, 50's Av. loco Bradford per lb.		KOE- HUIDEN Gaaf, open kop 57-61 pnd.		KALK- SALPETER Gld. per 100 KG. netto				
	f.	%	§	%	§cts.	%	§ cts.	%	pence	%	pence	%	pence	%	f.	%	f.	%		
1925	10,80	100,0	1,68	100,0	14,86	100,—	23,25	100,0	29,27	100,—	9,35	100,—	55,00	100,0	29,50	100,0	34,70	100,0	12,—	100,0
1926	17,90	165,7	1,89	112,5	13,65	91,9	17,55	75,5	16,24	55,5	6,30	67,4	47,25	85,9	24,75	83,9	28,46	82,0	11,61	96,8
1927	11,25	104,2	1,30	77,4	14,86	100,—	17,50	75,3	16,78	57,3	7,27	77,8	48,50	88,2	26,50	89,8	40,43	116,5	11,48	95,7
1928	10,10	93,5	1,20	71,4	9,98	67,2	20,00	86,0	19,21	65,6	7,51	80,4	51,50	93,6	30,50	103,4	47,58	137,1	11,48	95,7
1929	11,40	105,6	1,23	73,2	10,—	67,3	19,15	82,4	17,05	58,2	6,59	70,5	39,—	70,9	25,25	85,6	32,25	92,9	10,60	88,3
1930	11,35	105,1	1,12	66,7	8,77	59,0	13,55	58,3	12,—	41,0	3,92	41,9	26,75	48,6	16,25	55,1	25,36	73,1	9,84	82,0
1931	10,05	93,1	0,58	34,5	5,04	33,9	8,60	37,0	7,33	25,0	3,08	33,0	21,50	39,1	12,00	40,7	18,65	53,7	8,61	71,8
1932	8,00	74,1	0,81	48,2	4,50	30,3	6,45	27,7	5,21	17,8	3,11	33,3	16,00	29,1	8,50	28,8	11,15	32,1	6,15	51,3
1933	7,00	64,8	0,45	26,8	3,61	24,3	6,75	29,0	5,13	17,5	2,78	29,7	19,25	35,0	9,50	32,2	13,26	38,2	6,18	51,5
Jan. 1932	8,25	76,3	0,71	42,3	5,25	35,3	6,65	28,6	5,09	17,4	3,38	36,2	16,50	30,0	9,00	30,5	11,63	33,5	7,10	59,2
Febr. " "	8,25	76,3	0,71	42,3	4,92	33,1	6,90	29,7	5,31	18,1	3,51	37,6	16,25	29,5	9,00	30,5	11,75	33,9	7,25	60,4
Maart " "	8,35	77,3	0,71	42,3	4,62	31,1	6,90	29,7	5,37	18,3	3,30	35,3	16,50	30,0	8,75	29,7	10,25	29,5	7,40	61,7
April " "	8,65	80,1	0,86	51,2	4,34	29,2	6,25	26,9	5,08	17,4	3,08	33,0	16,50	30,0	9,00	30,5	9,25	26,7	7,40	61,7
Mei " "	8,30	76,9	0,86	51,2	4,25	28,6	5,80	24,9	4,57	15,6	2,76	29,5	15,75	28,6	8,25	28,0	8,88	25,6	7,40	61,7
Juni " "	8,25	76,3	0,86	51,2	4,25	28,6	5,25	22,6	4,44	15,2	2,55	27,3	15,25	27,7	7,75	26,3	9,—	25,9	7,40	61,7
Juli " "	8,10</																			

ZUIVEL EN EIERN										METALEN													
BOTER per K.G. Leeuwarder-Comm. Noteering		BOTER p.K.G. Heffing Crisis Zuivel-Centr.		KAAS Edammer Alkmaar Fabrieks-kaas kl. m/merk per 50 K.G.		EIERN Gem. not. Eiermijn Roermond p. 100 st.		KOPER Standaard Locoprijzen Londen per Eng. ton		LOOD Locoprijzen Londen per Eng. ton		TIN locoprijzen Londen per Eng. ton		IJZER Cleveland Foundry No. 3 f.o.b. Middlesb. per Eng. ton		GIETERIJ-IJZER (Lux III) p. Eng. t. f.o.b. Antwerpen		ZINK Locoprijzen Londen per Eng. ton		GOUD cash Londen per ounce		ZILVER cash Londen per Standard Ounce	
fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	£	%	£	%	£	%	sh.	%	sh.	%	£	%	sh.	%	pence	%
1925	2,31	100,0	—	56,-	100,0	9,18	100,0	62,1/6	100,0	36,8/6	100,0	261,17/-	100,0	73/-	100,0	67/-	100,0	36,3/6	100,0	85/6	100,0	32 1/2	100,0
1926	1,98	85,7	—	43,15	77,1	8,15	88,8	58,1/-	93,5	31,1/6	85,3	290,17/6	111,1	86/6	118,5	68/8	102,5	34,2/6	94,3	85/-	99,5	28 1/4	89,3
1927	2,03	87,9	—	43,30	77,3	7,96	86,7	55,14/-	89,7	24,4/-	66,4	290,4/-	110,8	73/-	100,0	64/6	96,3	28,10/-	78,8	85/-	99,5	26 3/4	83,3
1928	2,11	91,3	—	48,05	85,8	7,99	87,0	63,16/-	102,8	21,1/-	57,8	227,5/-	86,8	66/-	90,4	62/8	93,5	25,5/6	69,9	85/-	99,5	26 1/8	81,1
1929	2,05	86,7	—	45,40	81,1	8,11	88,3	75,14/-	121,9	23,5/-	63,8	203,15/6	77,8	70/6	96,6	68/9	102,6	24,17/6	68,8	85/-	99,5	24 1/8	76,2
1930	1,66	71,9	—	38,45	68,7	6,72	73,2	54,13/-	88,0	18,1/6	49,6	142,5/-	54,3	67/-	91,8	59/6	88,8	16,17/-	46,6	85/-	99,5	17 1/8	55,4
1931	1,34	58,0	—	31,30	56,9	5,35	58,3	36,5/-	58,4	12,1/-	33,1	110,1/-	42,0	55/-	75,3	47/6	70,9	11,10/6	31,9	92/6	108,2	13 3/8	41,6
1932	0,94	40,7	—	22,70	40,5	4,14	45,1	22,17/-	36,8	8,12/-	23,6	97,12/-	37,1	42/-	57,5	37/-	55,2	9,16/-	27,1	118/-	138,0	12 1/8	40,1
1933	0,61	26,4	0,96	20,20	36,1	3,71	40,4	22,2/6	35,6	7,17/6	21,6	131,28/-	50,1	41/-	57,2	35/-	52,2	10,12/6	29,4	124 7/8	145,8	12 3/8	38,5
Jan. '32	1,16	50,2	—	25,75	46,0	4,71	51,3	27,14/6	44,7	10,14/-	29,4	98,18/-	37,8	41/6	56,8	42/-	62,7	10,6/6	28,5	120/3	140,7	13 1/8	43,2
Febr. "	1,34	58,0	—	27,75	49,6	3,79	41,3	26,4/-	42,2	10,5/-	28,1	99,2/6	37,9	41/6	56,8	40/-	59,7	10,-/-	27,6	119/6	139,9	14	43,6
Mrt. "	0,98	42,4	—	23,65	42,2	3,42 1/2	37,3	24,18/-	40,1	9,9/-	25,9	96,6/-	36,8	44/-	60,3	40/-	59,7	9,11/-	26,4	114/-	133,5	13 3/4	42,8
Apr. "	0,99	42,9	—	19,60	35,0	2,77 1/2	30,2	23,8/-	37,7	8,16/6	24,2	84,15/6	32,4	45/-	61,6	37/6	56,0	9,2/-	25,2	110/3	129,0	13 1/8	40,9
Mei "	0,82	35,5	—	19,65	35,1	2,88	31,4	21,6/-	34,3	8,-/-	22,0	89,13/6	34,2	44/-	60,3	37/6	56,0	9,9/-	26,1	112/9	132,0	12 5/8	39,3
Juni "	1,11	48,1	—	24,25	43,3	3,08	33,5	20,12/6	33,2	7,5/-	19,9	84,9/-	32,3	44/-	60,3	37/6	56,0	8,13/-	23,9	113/6	132,7	12 5/8	39,3
Juli "	0,96	41,6	0,45	19,55	34,9	3,12 1/2	34,0	19,2/6	30,8	7,3/6	19,7	90,17/6	34,7	42/6	58,2	37/-	55,2	8,6/6	23,0	116/-	135,7	12 5/8	38,5
Aug. "	0,76	32,9	0,58	17,90	32,0	3,72	40,6	22,4/6	35,8	7,17/6	21,6	101,-/-	38,6	42/-	57,5	36/6	54,5	9,13/6	26,7	118/6	138,6	12 1/2	39,9
Sept. "	0,84	36,4	0,65	19,70	35,2	4,64	50,5	25,8/-	40,9	9,0/6	26,1	109,9/6	41,8	42/-	57,5	35/-	52,2	11,2/-	30,7	118/9	138,8	13	40,5
Oct. "	0,82	35,5	0,73	25,50	45,5	3,73	62,4	22,5/6	35,9	8,7/-	22,9	105,13/6	40,4	41/-	56,2	34/6	51,5	10,8/6	28,8	121/6	142,1	12 1/2	38,9
Nov. "	0,81	35,1	0,78	26,50	47,3	6,65	72,4	21,19/-	35,4	8,4/6	22,6	104,7/6	39,9	40/-	54,8	34/6	51,5	10,8/-	28,7	125/9	147,2	12 5/8	38,3
Dec. "	0,73	31,6	0,85	22,55	40,3	5,12 1/2	55,7	19,12/6	31,6	7,9/6	20,5	100,10/6	38,4	39/-	53,4	34/6	51,5	10,7/-	28,6	125/9	147,2	11 1/2	35,8
Jan. '33	0,73	31,6	0,89	21,75	38,8	4,27	46,7	19,17/-	32,0	7,8/-	20,3	100,1/6	38,1	40/6	55,5	34/6	51,5	9,19/-	27,5	122/8	143,5	11 1/2	36,4
Febr. "	0,65	28,1	0,91	20,60	36,8	4,35	47,4	20,3/-	32,5	7,7/-	20,2	104,7/6	39,9	43/-	58,9	34/-	50,7	9,15/-	27,0	120/5	140,8	11 1/2	37,2
Mrt. "	0,53	22,9	0,99	19,40	34,6	2,80	30,5	20,-/6	32,3	7,10/-	20,6	104,18/3	40,1	43/-	58,9	34/6	51,6	10,7/-	28,6	120/5	140,8	12 1/2	38,7
Apr. "	0,54	23,4	1,-	18,55	33,1	2,07 1/2	22,6	20,11/6	33,1	7,12/6	20,9	109,17/-	42,0	43/-	58,9	35/6	53,0	10,8/6	28,8	120/1	140,4	12 1/2	39,9
Mei "	0,52	22,5	1,-	21,80	38,9	2,49	27,1	23,6/6	37,6	8,6/-	22,9	128,17/6	49,2	41/6	56,8	36/6	54,5	10,13/-	29,4	123/6	144,4	13 1/4	41,2
Juni "	0,52	22,5	1,-	23,50	42,0	2,50	27,2	25,7/-	40,8	9,4/-	25,3	151,10/-	57,9	42/-	57,5	37/-	55,2	11,12/6	32,1	122 3/4	143,0	13 1/4	41,2
Juli "	0,55	23,8	1,-	18,50	33,0	2,60	28,3	25,16/-	41,6	9,2/-	25,0	148,1/6	56,5	41/6	56,8	35/-	52,2	12,1/-	33,3	123/10	144,9	12 1/2	38,7
Aug. "	0,63	27,3	1,-	18,90	33,8	3,57 1/2	38,9	24,5/-	39,1	8,4/6	22,6	145,3/-	55,4	41/-	56,2	35/-	52,2	11,7/-	31,4	125/10	147,2	12	37,4
Sept. "	0,66	28,6	0,95	18,40	32,9	3,91	42,6	22,16/6	36,8	7,16/-	21,4	140,17/6	53,8	39/6	54,1	34/6	51,5	10,18/6	30,2	130/11	153,1	11 1/2	37,2
Oct. "	0,68	29,4	0,90	19,45	34,7	4,68	51,0	22,1/-	35,5	7,14/-	21,1	145,5/-	55,5	39/6	54,1	34/6	51,5	10,13/-	29,4	131/1	153,3	12 1/2	37,0
Nov. "	0,65	28,1	0,90	20,80	37,1	5,80	63,2	20,6/6	32,7	7,13/6	21,1	150,8/6	57,5	40/-	54,8	34/6	51,5	9,19/6	27,6	128 1/2	150,1	12 1/4	38,1
Dec. "	0,60	26,0	1,-	20,40	36,4	5,47 1/2	59,6	21,1/-	33,9	7,12/-	20,9	153,8/-	58,6	40/6	55,5	36/6	53,7	9,19/-	27,5	126 1/2	147,6	12 1/2	39,1
Jan. '34	0,50	21,6	1,-	20,40	36,4	5,05	55,0	21,7/-	34,4	7,7/-	20,2	148,3/-	56,8	39/6	54,1	36/-	53,7	9,12/-	26,5	129/6	151,5	12 3/4	39,7
Febr. "	0,47	20,3	1,-	21,55	38,5	3,68	40,1	20,9/6	33,0	7,4/-	19,8	140,13/-	53,7	39/6	54,1	36/5	54,4	9,-/6	24,9	137/1	160,3	12 1/2	38,9
Mrt. "	0,44	19,0	1,-	19,90	35,5	2,71	29,5	20,3/-	32,5	7,3/6	19,7	144,15/6	55,3	40/6	55,5	35/3	52,6	9,2/-	25,2	136/8	159,8	12 5/8	39,3
Apr. "	0,42	18,2	1,-	17,20	30,7	2,72	29,6	20,14/6	33,4	7,4/6	19,8	150,10/6	57,5	41/6	56,8	34/2	51,0	9,7/6	25,9	135 1/2	158,0	12 1/2	38,7
Mei "	0,41	17,7	1,-	16,05	28,7	2,54	27,7	20,4/-	32,5	6,16/6	18,7	144,19/6	55,4	40/6	55,5	32/9	48,9	9,2/-	25,2	136/3	159,4	12 1/2	37,5
Juni "	0,41	17,7	1,-	19,40	34,6	2,74 1/2	29,9	19,18/6	32,1	6,14/-	18,4	140,1/-	53,5	40/6	55,5	31/9	47,4	8,16/-	24,3	137 3/4	161,1	12 1/4	38,1
2 Juli "	0,39 1/2	16,9	1,-	21,50 1/2	38,4	2,75	30,0	19,7/6	31,2	6,15/-	18,5	140,5/6	53,6	40/6	55,5	31/6	47,0	8,6/6	23,0	137/10	161,2	13	40,5
9 " "	0,39 1/2	16,9	1,-	21,50 1/2	38,4	2,80	30,5	18,18/6	30,4	6,13/6	18,3	142,18/-	54,6	40/6	55,5	32/-	47,8	8,8/-	23,2	137 1/10	161,4	12 1/2	40,1
16 " "	0,39 1/2	16,9	1,-	21,50 1/2	38,4	2,75	30,0	18,5/-	29,4	6,15/-	18,5	142,18/-	54,6	40/6	55,5	32/6	48,5	8,3/6	22,6	137 1/10	161,4	12 1/2	39,9
23 " "	0,39 1/2	16,9	1,-	21,50 1/2	38,4	2,80	30,5	18,5/-	29,4	6,12/6	18,2	142,16/6	54,5	40/6	55,5	32/6	48,5	8,5/-	22,8	137 1/10	161,3	12 1/2	38,9

26 Sept. 1932 79 K.G. La Plata; van 26 Sept. 1932 tot 5 Febr. 1934 Manitoba No. 2 *) Tot Jan. 1928 Western; vanaf Jan. 1928 tot 16 Dec. 1929 American No. 2, van Jan. 1928 Maltling; van Jan. 1928 tot 9 Febr. 1931 American No. 2, van 9 Febr. 1931 tot 23 Mei 1932 64 1/2 K.G. Zuid-Russische. Van 23 Mei—19 Sept. 1932 No. 3 jaar. 6) 7 Juli. 7) 14 Juli. 8) 21 Juli. 9) 5 Juli. 10) 12 Juli. 11) 19 Juli. 12) 6 Juli. 13) 13 Juli. 14) 20 Juli.

BOUWMATERIALEN										KOLONIALE PRODUCTEN											
VURENHOUT basis 7" f.o.b. Zweden/Finland per standaard van 4.672 M ³ .		STEENEN binnenmuur per 1000 stuks		buitenmuur per 1000 stuks		CACAO G.F. Accra per 50 K.G. c.i.f. Nederland		COPRA Ned.-ind. f.m.s. per 100 K.G. Amsterdam		KOFFIE Robusta Locoprijzen Rotterdam per 1/2 K.G.		RUBBER 1) Standaard Ribbed Smoked Sheets loco Londen per lb.		SUIKER Witte kristal-suiker loco R'dam/A'dam per 100 K.G.		THEE Afl. N.-I. thee. A'dam gem. pr. Java-en Sumatrathee p. 1/2 K.G.		INDEXCIJFER Grondstoffen		Koloniale producten	
f.	%	f.	%	f.	%	sh.	%	sh.	%	cts.	%	sh.	%	fl.	%	cts.	%	100,0	%	100,0	%
1925	159,75	100	15,50	100,-	19,-	100,-	42/6	100,-	35,87 1/2	100,0	61,375	100,0	2/11,625	100,0	84,5	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1926	163,50	96,1	15,75	101,6	19,50	102,6	49/-	115,3	34,-	94,8	55,375	90,2	1/6,375	67,4	17,50	93,3	94,25	111,5	96,0	102,8	102,8
1927	150,50	100,5	14,50	93,5	18,50	97,4	68/-	160,0	32,62 1/2	90,9	46,875	76,4	1/6,375	51,6	19,12 1/2	102,0	82,75	97,9	87,5	109,1	109,1
1928	151,50	94,8	12,-	77,4	18,50	97,4	57/3	134,9	31,87 1/2	88,9	49,625	80,9	-10,75	30,2	15,85	84,5	75,25	89,1	84,8	97,4	97,4
1929	146,00	91,4	14,-	90,3	21,25	111,8	45/10	107,9	27,37 1/2	76,3</											

van de wereldmarktprijs, welke in verband met de scherpe daling der Deensche prijzen beneden de 40 cts. lag, nog geenszins tenvolle tot uiting. Dat de notering van 41 cents tot de laatste week van Juni onveranderd bleef, hangt voor een groot deel samen met de door de C.Z.O. getroffen regeling voor den uitvoer naar de niet-gecontingenteerde markten. Vooral toen in Mei de Engelsche markt wat vaster werd, ondervond de Nederlandsche boter daar een bevredigende belangstelling. Groote hoeveelheden konden op deze wijze in Engeland afzet vinden; in sommige weken was de uitvoer daarheen meer dan 1.000.000 kg.

In de vraag in Duitschland kwam half April verbetering, nadat daar de ambtelijk vastgestelde prijzen een verlaging hadden ondergaan, zoodat ook de Nederlandsche vraagprijzen lager konden worden gesteld. Tot medio Mei verliep de afzet vlot, daarna verflauwde de handel, sterk onder den invloed van de betalingsmoeilijkheden en de precaire positie van de Mark.

Naar België en Frankrijk konden in April nog hoeveelheden van eenige betekenis verkocht worden. In Mei en Juni stond de uitvoer naar Frankrijk bij gebrek aan licenties nagenoeg stil, terwijl deze naar België, waar het contingent zeer sterk werd gereduceerd, snel terugliep. De binnenlandsche markt kon, wegens de groote uitvoeren naar Engeland geregeld „schoongehouden” worden en bleef tot de laatste weken van Mei vast gestemd. Zoodra evenwel de uitkomsten met den Engelschen handel teleurstelden, werd hier te lande dringender aangeboden en vooral gedurende de maand Juni werd er de stemming steeds flauwer. In de laatste week van het kwartaal waren de verhoudingen dusdanig, dat opnieuw de notering verlaagd moest worden en thans het record van 39 cents bereikt heeft.

Boter in tons.

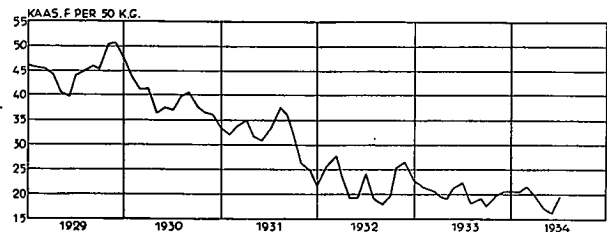
	Invoer				Uitvoer			
	1931	1932	1933	1934	1931	1932	1933	1934
	1e halfj.	1.233	3.792	310	129	18.007	8.400	17.283
2e „	2.798	437	347	—	14.951	11.977	11.090	—
1e kwart.	813	3.165	114	32	6.936	3.824	6.454	6.325
2e kwart.	419	627	196	98	11.073	4.577	10.829	14.419
3e kwart.	812	196	125	—	8.656	4.151	6.287	—
4e kwart.	1.987	241	232	—	6.295	7.826	4.803	—
Jan.	423	1.252	15	12	2.278	1.060	1.905	1.753
Febr. ..	260	1.606	58	8	1.819	853	1.916	1.703
Maart ..	130	307	41	13	2.839	1.911	2.633	2.870
April ..	94	266	128	15	3.473	1.600	2.407	3.847
Mei	152	110	21	38	4.132	1.881	4.047	5.522
Juni	173	251	47	45	3.468	1.096	4.375	5.050
Juli	368	74	24	—	2.914	1.128	2.952	—
Aug.	360	90	36	—	2.977	1.436	1.695	—
Sept.	84	32	64	—	2.765	1.587	1.641	—
Oct.	442	54	81	—	2.793	2.074	1.907	—
Nov.	663	112	75	—	1.653	2.496	1.459	—
Dec.	882	75	66	—	1.849	3.256	1.437	—

KAAS.

In April en Mei heeft de sedert den aanvang van dit jaar vrijwel onafgebroken daling in de prijzen zich nog verder voortgezet. In het bijzonder voor de Friesche fabriekskaas hebben zulke lage prijzen gouden, dat bij het maken dezer kaas vrijwel de ge-

heele opbrengst aan onkosten verloren ging, waardoor de kaas geen reële waarde meer had. De vraag zoolwel voor het binnenland als voor den export was in het algemeen onvoldoende.

Vermeldenswaard is nog eenige toeneming in den export naar de gecontingenteerde landen, doch deze was te kortstondig of te gering van omvang om de algemeene stemming van lusteloosheid langer dan enkele weken op den achtergrond te houden.

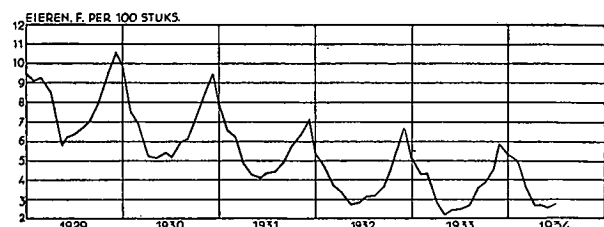
Kaas in tons.

	Invoer				Uitvoer			
	1931	1932	1933	1934	1931	1932	1933	1934
1e halfj.	274	239	162	194	41.364	36.603	30.989	29.565
2e „	336	249	205	—	45.027	40.535	32.923	—
1e kwart.	148	128	90	108	18.934	16.302	15.953	13.184
2e kwart.	127	111	72	86	22.430	20.301	15.036	16.381
3e kwart.	158	109	95	—	24.170	22.161	17.855	—
4e kwart.	179	140	110	—	20.856	18.374	15.067	—
Jan.	50	37	27	31	6.741	5.883	4.910	4.426
Febr. ..	41	44	26	39	5.845	5.457	5.232	3.956
Maart ..	57	47	37	39	6.348	4.962	5.811	4.802
April ..	46	37	25	30	6.988	6.397	4.438	5.101
Mei	36	38	25	35	6.815	6.299	5.064	5.418
Juni	45	36	22	21	8.627	7.605	5.534	5.862
Juli	48	33	31	—	8.916	6.733	5.700	—
Aug.	54	39	22	—	7.716	7.325	6.402	—
Sept.	56	37	42	—	7.538	8.183	5.753	—
Oct.	63	51	34	—	8.058	7.804	5.529	—
Nov.	57	45	43	—	7.229	5.465	5.314	—
Dec.	59	44	33	—	5.569	5.105	4.224	—

EIEREN.

Uitvoer van Eieren in schaal in tons.

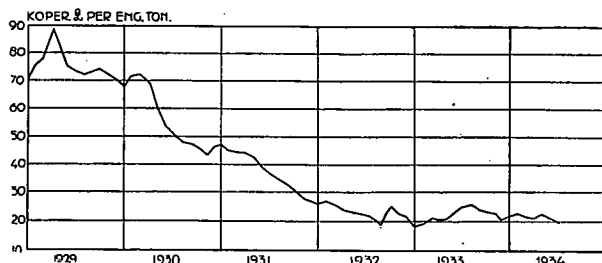
Jaar	Versche eieren			Koelhuis-eieren	Kalk-eieren en op andere wijze geconserv. eieren
	Totale uitvoer	Waarvan naar			
		Duitschland	Groot-Britannië		
1920	433	—	441	—	30
1923	13.522	—	11.383	107	1.374
1925	43.864	31.492	11.826	1.359	3.129
1926	53.598	38.632	14.571	2.258	2.940
1927	63.904	45.593	16.580	3.880	2.714
1928	66.762	46.782	17.716	6.032	2.829
1929	71.827	52.329	16.977	6.872	2.886
1930	76.073	50.888	21.260	6.595	2.285
1931	77.958	52.687	22.117	6.586	1.655
1932	75.020	62.667	10.223	3.964	1.076
1933	53.503	41.842	7.566	2.663	810
1e halfj. '31	47.675	32.056	13.396	334	547
„ '32	48.374	40.904	6.065	700	334
„ '33	31.325	24.374	4.211	134	32
„ '34	37.160	29.279	4.045	235	254

KOPER.

Ofschoon Amerika den prijs van koper voor de binnenlandsche markt heeft verhoogd, is de exportprijs van koper in Amerika steeds gedaald, terwijl ook op de Londensche markt de notering dagelijks lager is. Wij zijn op het oogenblik met de koperprijzen weder op een punt, dat lager is dan een jaar geleden.

Tot de ongunstige factoren, welke op het oogenblik de kopermarkt beïnvloeden, behoort de invoerpolitiek van Duitschland, hetwelk als grootste consument in Europa den invoer van koper geheel heeft stopgezet. Daarnaast blijkt de N.R.A.-politiek van Roosevelt nog steeds niet een dusdanigen invloed op het prijsniveau uit te oefenen, dat een beduidende stijging van de noteringen binnen afzienbaren tijd mogelijk is.

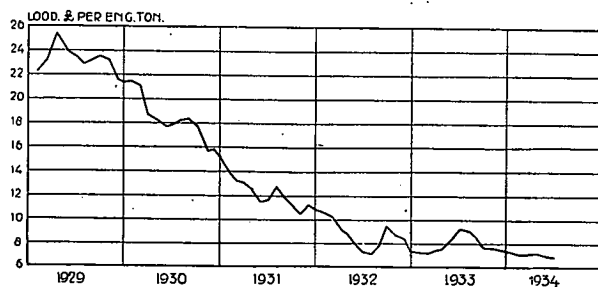

De statistische cijfers, ontleend aan de Metal Statistics 1934 of the American Metalmarket, geven omtrent het verbruik in 1933 en in dit jaar betrekkelijk gunstige aanwijzingen, welke verband houden met een algemeene opleving. Deze stijgende tendens wordt echter door de houding van Duitschland ongunstig beïnvloed.

De wereldconsumptie was over het jaar 1932 1.077.278 tons en bedroeg over 1933 1.260.000 tons. Verder is de consumptie in Amerika in 1933 opgelopen van 259.601 tons tot 332.550 tons.

LOOD.

Dit materiaal is practisch onveranderd in prijs gebleven. Er was tijdelijk een groote vraag naar lood in verschillende landen in verband met de gesubsidiëerde bouwnijverheid.

Ook voor lood zal Duitschland vermoedelijk een invoerverbod afkondigen en het dient nog te worden afgewacht, of dit op de markt ook invloed zal uitoefenen.

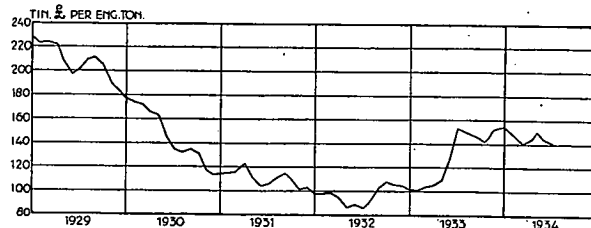
TIN.

Als belangrijke feiten van het afgelopen kwartaal vallen o.a. de beide door het International Tin Committee vastgestelde quota-verhoogen te vermelden.

De eerste verhooging ingaande 1 April ll. bedroeg 10 pCt. van de „Standard tonnage”, waardoor de producties der aangesloten landen Malakka, Bolivia, Nederlandsch-Indië en Nigeria dus 50 pCt. van hun standard tonnages bereikten, afgezien van de extra 4 pCt., welke dient voor verrekningen en alleen geldig is voor het loopende jaar. De verhooging van 10 pCt., welke een meerdere productie van 1380 tons per maand beteekent, is voorloopig slechts vastgesteld voor 6 maanden.

Verder werd definitief besloten tot het vormen van de zoogenaamde „bufferstock”, waarvan het doel is het voorkomen van groote prijsschommelingen op de tinmarkt. De 4 bovengenoemde landen mogen hiertoe ieder een hoeveelheid tin bijdragen gelijkstaande met 5 pCt. van hun standard tonnage, welke hoeveelheid (totaal 8282 tons) extra geproduceerd en geëxporteerd mag worden in de periode van 1 Juni tot eind December 1934.

De prijs van het metaal bewoog zich over 't algemeen in dalende richting. Cash tin noteerde te Londen op 6 April nog £ 244, daalde vervolgens bijna onafgebroken tot £ 222½ op 18 Juni, om zich daarna eenigszins te herstellen en het kwartaal te sluiten op £ 225½.

De totale zichtbare voorraden daalden van 24.414 tons per eind Maart tot 20.066 tons per eind Juni. Bedroeg in de eerste maand van het kwartaal de daling nog ruim 2000 ton, in Juni bedroeg de vermindering nog slechts 931 ton.

Een overzicht van de exporten der vijf bij het restrictie-schema aangesloten landen volgt hieronder:

	1933		1934	
	tons	1e kwartaal	April	Mei
Ned.-Indië	14.181	4.240	1.310	1.760
Malakka	23.760	7.707	2.794	3.125
Bolivia	14.725	4.548	1.663	1.646
Nigeria	3.651	995	439	319
Siam	10.324	2.656	703	701
	66.641	20.146	6.909	7.551

IJZER.

Terwijl er geen enkele opleving op de West-Europese exportmarkt van ruwijzer te bespeuren is, toonen thans de binnenlandsche markten over het algemeen een vaste tendens. Deze opmerking geldt speciaal voor de Fransche markt sinds de eerste week van Juni. Er werd toen bekend gemaakt, dat met ingang van 1 Juli een verkoopkantoor voor gieterij-ijzer in Frankrijk zijn werkzaamheden zou beginnen. Er waren nog enkele besprekingen met de producenten in het Saargebied te voeren, maar tusschen de eigenlijke producenten van gieterij-ijzer in Frankrijk en de tijdelijke fabrikanten van dit product, nl. de staalproducenten, die hun Thomasijzer niet meer konden verwerken en daarom tot de voortbrenging van gieterij-ijzer overgegaan waren, was een overeenkomst tot stand gekomen. Nadat de producenten van gieterij-ijzer even te voren de stichting van een verkoopkantoor nog afhankelijk hadden gesteld van de hernieuwing van de hematietconventie, hebben zij, toen dit laatste niet gelukte, toch het Comptoir opgericht, nu onder de voorwaarde, dat einde October de hematietproducenten daarin zouden worden opgenomen.

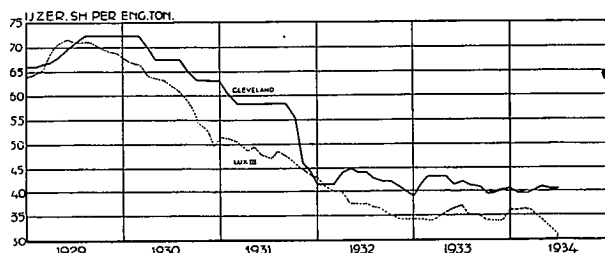
Latere berichten meldten, dat het Comptoir zich voorloopig zou bepalen tot het vaststellen van een minimum prijs voor P.L. No. 3 op de binnenlandsche markt en dat het zou toezien, dat niet onder dit minimum wordt verkocht. Van een toewijzing van orders aan de bij het kantoor aangesloten producenten of van een verkoopmonopolie is dus geen sprake.

Intusschen hebben de producenten wel afgesproken, dat zij in Juli niet meer zouden verkopen dan het gemiddelde van de eerste vijf maanden van dit jaar.

Onder den invloed van deze geheele actie is de Fransche markt aanmerkelijk vaster geworden. In April en Mei werd P.L. No. 3 nog voor 190 francs départ Longwy en zelfs daaronder verkocht. De officiële minimum notering voor levering in Juli werd door het Comptoir des Fontes Phosphoreuses vastgesteld op 210 francs départ Longwy. Reeds in Juni werd verkocht tegen 210/215 francs, terwijl enkele producenten zelfs 220/225 francs vroegen, zonder dat het tegen dezen prijs tot orders kwam. In elk geval blijkt wel, dat men voorzichtig te werk wil gaan en een al te sterke hausse niet in de hand werkt.

De overeenkomst der Fransche producenten is vooral nu zoo belangrijk, omdat de toestand in de Fransche staalindustrie zienderoogen achteruitgaat en het gevaar, dat er weer meer gelegenheidsproducenten van gieterij-ijzer komen, niet van de lucht is. In het gieterijbedrijf heerscht echter blijkbaar de meening, dat het Comptoir krachtig genoeg zal zijn om zich te handhaven. Hoewel de bedrijvigheid bij de gieterijen geenszins toegenomen is, is men den laatsten tijd herhaaldelijk tot dekking overgegaan. Onder invloed van de Fransche markt is ook de prijs van Lux. 3 op de Belgische markt omhooggegaan. Zooals men weet is het Lux. 3, dat hier verkocht wordt, van Fransche herkomst. Voor den verkoop op de Belgische markt bezitten de Franschen reeds lang het z.g. Comptoir belge, dat hier de prijs vaststelt. De prijs van Lux 3 bedraagt hier 310/315 B. francs vrachtbasis grens; aan het begin van dit kwartaal was de prijs nog 290/295 B. francs.

Ondanks de stijging van het binnenlandsche prijsniveau voor Lux. No. 3 is er op de exportmarkt geen spoor van reactie te bekennen. In April kwamen de genoteerde prijzen fob. Antwerpen neer op ruim 34/goud, in Mei op nog geen 33/-, einde Juni was de notering 31/6. Deze prijzen hebben in het algemeen nominale beteekenis; zaken van eenig belang worden er niet afgesloten.

De verkoop van Engelsch ruwijzer in het binnenland is, na een voorjaar van geregelden afzet in Juni achteruitgegaan. De vraag naar ruwijzer ondergaat den invloed van het slappe seizoen, dat door herhaalde vacaties in Schotland en Engeland wordt gekenmerkt. Hoewel de producenten van Cleveland No. 3 voldoende orders hebben om zonder al te veel voorraad te vormen den herfst te kunnen halen, is er thans reeds sprake van een, zij het ook klein, productieoverschot. Dit, ondanks de nog altijd zeer beperkte productie van gieterij-ijzer voor de markt. Men kan verwachten, dat er in de naaste toekomst meer aandacht zal worden besteed aan de exportmarkt, die de laatste maanden verwaarloosd was. Op de binnenlandsche markt heeft men niets te duchten van de producenten van het vasteland. In tegenstelling met sommige soorten staal, waarin de concurrentie van het Continent sterk wordt gevoeld, is het invoerrecht van 33½ pCt. op ruwijzer een onoverkomelijke hinderpaal voor den import. Het is niet te verwachten, dat het niveau van de binnenlandsche prijzen gewijzigd zal worden. Cleveland No. 3 noteert voor het binnenland 67/6 fob. Middlesbrough, 67/3 franco Falkirk, 70/3 franco Glasgow. Mede met het oog op de stijgende grondstoffenmarkt zal men er zeker niet toe overgaan de prijzen te verlagen, doch eerder wanneer dit noodig zou zijn de productie beperken. Voor

den export van Cleveland No. 3 wordt algemeen een notering van 60/- fob. Middlesbrough genoemd. Als men bedenkt, dat de bovengenoemde prijs van Lux. 3 fob. Antwerpen neerkomt op 51 à 52 papieren shillings, dan kan men begrijpen, dat de Clevelandproducenten met hun aanbod tegen 60/- fob. Middlesbrough niet veel succes op de exportmarkt zullen boeken.

De hematietmarkt van het vasteland had in het afgelopen kwartaal een ongunstig verloop. Terwijl de verkoop van het Fransche hematiet op de binnenlandsche markt constant gebleven is (25.000 ton per maand) is het prijspeil aanmerkelijk naar beneden gegaan. De in Februari genoteerde officiële prijs was 360 tot 365 francs franco Nord; thans wordt verkocht tegen 325 francs franco Nord. De Fransche hematietmarkt vertoont dus een tendens omgekeerd aan die van gieterij-ijzer.

De vraag naar hematiet van de Oostkust is niet meer zoo levendig als voorheen en de Engelsche hematietproducenten ontwikkelen een grotere activiteit op de uitvoermarkt. Evenals voor Cleveland No. 3 ligt de exportnotering voor hematite mixed nrs. ver onder de binnenlandsche notering. Terwijl de officiële binnenlandsche prijs voor mixed nrs. 67/6 franco Middlesbrough is, wordt voor den uitvoer aangeboden tegen 60/6 fob. Middlesbrough. In tegenstelling met de Cleveland-producenten hebben de producenten van hematiet wel eenig succes met hun offertes in het buitenland. Dit is o.a. te merken aan de cijfers van de verschepingen van de Tees, die wat de verschepingen naar het buitenland betreft, voornamelijk hematietzendingen aanduiden. Van de in April, Mei en Juni verscheepte 11.000, 15.000 en 13.400 ton ging een grooter wordend aandeel naar het buitenland. De exportverzendingen waren nl. respectievelijk 3100, 3800 en 4600 ton. Tot de voornaamste importlanden behooren Denemarken en Italië.

De toestand in de Deutsche ijzer- en staalindustrie is te kenschetsen als sterk vertraagde vooruitgang, gedeeltelijk zelfs achteruitgang. De uitbreiding van de totale productie van ruwijzer in April bedroeg bijna 11 pCt., in Mei was zij nog slechts ruim 2 pCt. De voortbrenging van ruwstaal toonde in Mei zelfs een achteruitgang van ruim 2 pCt., na een vermeerdering van 8.6 pCt. in April. Een merkwaardige tegenstelling hiermede vertoont de ontwikkeling van de productie van gieterij-ijzer, die in April met ruim 9 pCt. en in Mei met bijna 39 pCt. omhoog ging. De behoefte van sommige gieterijen aan ruwijzer is groot, de meeste echter werken aan orders voor levering op korten termijn.

Onderstaande cijfers geven een overzicht van de productie van ruwijzer in het tijdvak Januari/Mei 1934 en 1933 in West-Europa, alsmede de Ver. Staten van Amerika, in 1000 m.t.:

	1933	1934
	Jan.—Mei	
Frankrijk	2536	2554
Saar	619	735
Duitschland	1857	3178
Engeland	1579	2422
België	1203	1187
Luxemburg	853	779
Totaal West-Europa	8647	10855
Vereenigde Staten	3176	7994

Uit dit overzicht blijkt, dat de productie van Frankrijk en het Saargebied vergeleken met het overeenkomstige tijdvak van verleden jaar slechts een kleine vooruitgang laat zien. Daarentegen is de productie van Engeland en vooral van Duitschland sterk gestegen. Hierbij valt de achteruitgang van de productie in België en Luxemburg, beide exportlanden van staal en stalenproducten bij uitstek, in het oog.

De totale productie in West-Europa in de eerste vijf maanden van dit jaar in vergelijking met verleden jaar is 25½ pCt. gestegen, in de Ver. Staten bedroeg de stijging zelfs 152 pCt.

Desondanks is het peil van de voortbrenging in de Ver. Staten nog lang niet gelijk aan dat van West-Europa. Het peil van de productie van ruwijzer in de Ver. Staten lag in 1929 met 43 miljoen ton niet minder dan 2.350.000 ton boven dat van de totale productie in West-Europa. Deze cijfers illustreeren wel scherp de mate, waarin de Amerikaansche ijzer- en staalindustrie onder de crisis geleden heeft.

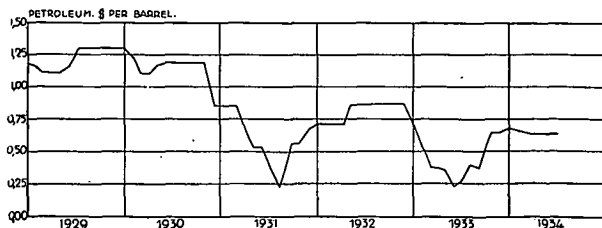
Tenslotte volgt hier nog een overzicht van den uitvoer van ruwijzer van de West-Europeesche landen en Amerika in de eerste maanden van dit jaar, voor zoover de gegevens bekend zijn.

		1934	1933
Frankrijk	Jan./April	52.877	57.705
Nederland	Jan./Mei	91.041	95.324
Engeland	Jan./Mei	51.080	41.556
België	Jan./April	14.327	12.274
Duitschland	Jan./Mei	52.328	34.907
Ver. Staten	Jan./April	1.148	1.007

Engeland en vooral Duitschland boeken een vrij aanzienlijke winst, al heeft ook hier de export nog zeer weinig te beteekenen. De uitvoer van Frankrijk, vroeger onder de groote productielanden van West-Europa het voornaamste exportland, blijft nog altijd ten achter bij 1933.

PETROLEUM.

Na de gesprekken, die sommige leiders van de groote Amerikaansche concerns met hun Europeesche collega's enkele weken geleden in Europa omtrent actueele vraagstukken der petroleumindustrie hadden, staat het vrijwel vast, dat de leiders der groote Europeesche concerns tot een internationale productiebeperking slechts zullen besluiten, indien de Ver. Staten, verreweg de grootste producenten en verbruikers van ruwe olie en hare derivaten, eerst „orde in hun huis gemaakt” zullen hebben. De kansen daarop, dat dit spoedig zal gebeuren, zijn vrij gering geworden, want het Congres heeft de door de regeering voorbereide „Federal Oil Control Bill”, ondanks het aandringen van President Roosevelt niet meer voor het recès in behandeling genomen. Wel heeft het Parlement tot een onderzoek der situatie der petroleumindustrie besloten.

Ondanks dezen tegenslag, dient toch de aandacht op het wetsvoorstel te worden gevestigd, want het is meer dan waarschijnlijk, dat een toekomstige regeling der Amerikaansche petroleumindustrie van gedachten zal uitgaan, zooals zij in dit ontwerp zijn belichaamd. Men wenscht een scherpe contrôle der productie van ruwe olie, en meent reeds daardoor het evenwicht tusschen productie en verbruik te kunnen verzekeren. De regeering, in samenwerking met vertegenwoordigers der petroleumindustrie, zal de totale productie van ruwe olie voor de Ver. Staten, maar desnoods ook voor elk veld en elken producent vaststellen; door het verbod, ruwe olie te transporteeren en te ontvangen, mits zij niet vergezeld gaat van een „certificate of clearance” hoopt men een effectieve contrôle over de productie te bereiken. Men mist echter de geenszins overbodige aanvulling dezer bepalingen door een contrôle der raffinaderijen. Tegen deze zijn vooral de groote ondernemingen opgekomen, en de Staatssecretaris liet zich door haar overtuigen; hij heeft tenslotte erin toegestemd, dat de op de raffinage betrekking hebbende bepalingen van den code worden geamendeerd, om aldus de petroleumindustrie een redelijke kans te geven, de contrôle over de raffi-

nage naar eigen inzichten te regelen. Mocht inderdaad blijken, dat de nieuwe regeling, die eveneens in voorschriften voor de te produceeren hoeveelheden benzine en in een transportverbod voorziet, voldoet, dan zal het de petroleumindustrie vermoedelijk gelukken, aan een ingrijpen van den staat op dit gebied te ontkomen. Inmiddels hebben de groote ondernemingen in sommige deelen van de Ver. Staten besloten, van een mogelijkheid, die de geamendeerde code heeft geboden, n.l. benzine van de kleine maatschappijen op te koopen (waartegen deze zich moeten verplichten, geen „hot oil” meer te verwerken) gebruik te maken, en dit heeft tot een verbetering der benzineprijzen — immers komt er minder benzine à tout prix op de markt — aanleiding gegeven. Maar met dit al, kan niet over het hoofd worden gezien, dat een groot gedeelte van de zomercampagne (April tot en met September) voorbij is, zonder dat de situatie zoo belangrijk verbeterde, als met meer goeden wil mogelijk ware geweest. Het benzineverbruik is belangrijk toegenomen; maar evenredig steeg ook de productie: deze laatste bereikte in de eerste vier maanden van 1934 133.269.000 barrellen tegen 124.218.000 vaten in hetzelfde tijdperk van 1933, of 7.3 pCt. meer; de vraag naar benzine steeg in dit tijdperk van 118.329.000 tot 126.955.000 barrellen of eveneens met 7.3 pCt.; het binnenlandsche verbruik nam van 108.225.000 tot 117.727.000 vaten toe of met 8.8 pCt.; maar de uitvoer verminderde (ondanks Dollardepreciatie) van 10.104.000 tot 9.228.000 barrellen of met 8.6 pCt.

De Russische petroleumindustrie heeft nog steeds met moeilijkheden te kampen, en de cijfers van het plan worden op geen stukken na bereikt. De totale productie van ruwe olie beliep gedurende de eerste vier maanden van 1934 7.801.400 ton, en al is dit 122.8 pCt. van het cijfer van 1933, deze hoeveelheid belooft toch maar 84.1 pCt. van wat volgens het plan had moeten worden bereikt. Niet veel gunstiger is de toestand in de raffinage; er werden in deze vier maanden 6.739.800 ton verwerkt, hetgeen 117.9 pCt. van het cijfer van 1933 is, maar toch slechts 91.3 van het „plan-cijfer”. De benzineproductie bereikte 103.3 pCt. van het cijfer van 1933 en 88.1 pCt. van het plan.

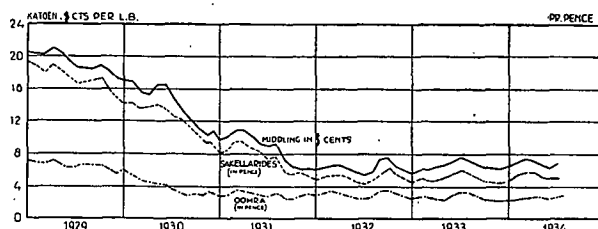
De Roemeensche petroleumindustrie klaagt zeer over den druk der belastingen, die, gezien de lage prijzen voor hare producten, dubbel zwaar te dragen zijn. Het schijnt niet geheel onmogelijk, dat, uitgaande van de gedachte, dat soms „minder kan méér wèzen” de regeering toch nog tot zekere vermindering van den fiscaalen druk besluit. De petroleumprijzen zijn tot midden Juni vrij zwak geweest.

Een gunstig verschijnsel is de toenemende consumptie behalve in de Ver. Staten ook in verscheidene belangrijke Europeesche landen.

KATOEN.

Prijzen voor Amerikaansche katoen hebben in het afgelopen kwartaal al heel weinig gefluctueerd en de noteering was per einde Juni practisch geheel gelijk aan den prijs in het begin van April jl. In den loop van de maand April zijn prijzen ca. 10 pCt. gedaald, zoodat begin Mei het laagste punt bereikt was. Sedertdien zijn prijzen geleidelijk eenigszins gestegen, zonder groote fluctuaties.

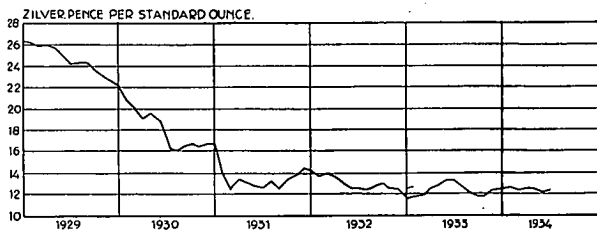
De consumptie van ruwe katoen blijft zich goed handhaven en volgens de beschikbare gegevens is de wereldconsumptie iets grooter dan een jaar geleden.

Wel heeft men in Europa wat minder gebruikt, doch zoowel in de Vereenigde Staten als ook in het Verre Oosten zijn de cijfers wat hoger.

Over den a.s. oogst van Amerika is nog weinig te zeggen. De bebouwde oppervlakte is vrij belangrijk lager dan verleden jaar, terwijl de weersomstandigheden over het algemeen minder gunstig zijn geweest. Er is dus wel reden om te verwachten, dat in het a.s. seizoen de consumptie grooter zal zijn dan de oogst, en voorraden dus zullen verminderen.

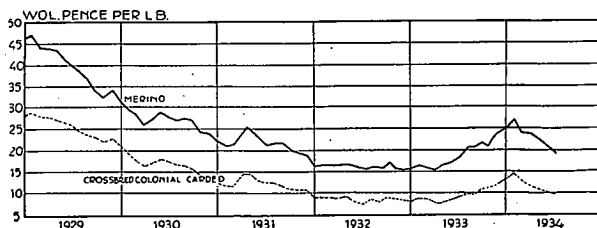
ZILVER.

WOL.

De stemming van de markt gedurende het tweede kwartaal 1934 was bepaald flauw en lusteloos te noemen. Bijzondere factoren die daarop hebben ingewerkt, waren de textielstaking in Verviers, het inkoopverbod in Duitschland en de ontworpen invoercontingenteering in Italië.

De prijzen zijn gedurende den geheelen tijd om bovenvermelde redenen langzaam gedaald.

De omzetten waren middelmatig tot gering, behalve in Duitschland, waar groote omzetten in wol, van partijen, die zich reeds in Duitschland bevonden, plaats vonden.

HOUT.

Sedert ons laatste overzicht, is de toestand op den houthandel hier te lande er niet bepaald beter op geworden. Van optimisme is er zoo goed als niets meer te bespeuren en er is inderdaad geen enkele reden voor een gunstige stemming.

Er is in het najaar van 1933 en het voorjaar van 1934 zeer behoorlijk van Finland en Zweden gekocht, ook al omdat de Russen quasi geen haast hadden en men niet wilde wachten tot de meeste gunstige producties en specificaties waren uitverkocht.

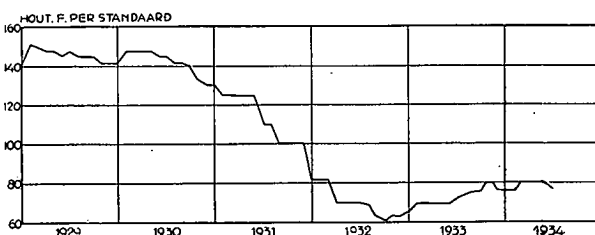
De algemeene verwachting was namelijk, dat er gedurende de zomermaanden wel wat vraag zou zijn en men wilde zooveel mogelijk van een zeventueele opleving in de bouwerij en den export profiteeren. Die verwachtingen zijn evenwel in geen enkel deel waarheid. In de bouwwereld, zoowel als in den export, is de toestand verre van rooskleurig, zoodat de aannemers en de kistenmakers veel te weinig te doen hebben.

Van de e.o.w. partijen moest er al direct een gedeelte worden opgeslagen, terwijl er nog geregeld onverkochte partijen aankomen, waarvan een veel te groot gedeelte nog moet worden geplaatst. De meest gunstige maten kunnen altijd nog wel aan den man worden gebracht, doch met de minder goede gaat het maar matig.

De prijzen, zoowel in Finland als in Zweden, hebben zich vrijwel kunnen handhaven, omdat de producties van die landen grootendeels tot vrij goede prijzen en betrekkelijk vroeg in het seizoen waren verkocht, terwijl ook de Russen den verkoop niet wilden forceeren door het reduceeren van hun prijzen.

Daar er evenwel altijd handelaren en importeurs zijn, die zich niet de weelde kunnen veroorloven den loop van de markt kalm af te wachten, doch integendeel den verkoop van hun onverkocht hout wel degelijk door het accepteeren van lagere prijzen moeten forceeren, zijn er verschillende transacties tot gereduceerde noteringen afgesloten, waardoor de stemming in het algemeen er niet beter op geworden is.

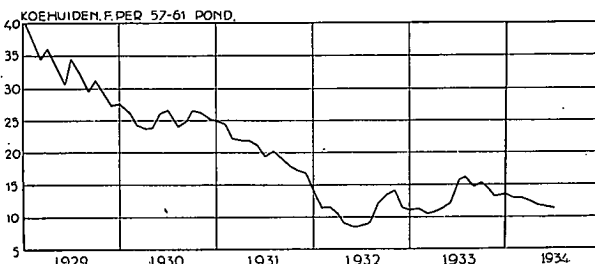
De laatste noteringen uit Finland waren £ 10.- per std. basis 7" met een enkele tweede klasse productie zelfs 10/- sh. lager. Van Zweden wordt er zoo goed als niets aangeboden, doch onder £ 10.- is ook daar niet aan te komen. Men rekent hier op het oogenblik nog met een basisprijs van f 77,50 à f 75 per std. f.o.b. doch voor het najaarshout zullen wel lagere prijzen worden genoteerd, daar men rekening zal

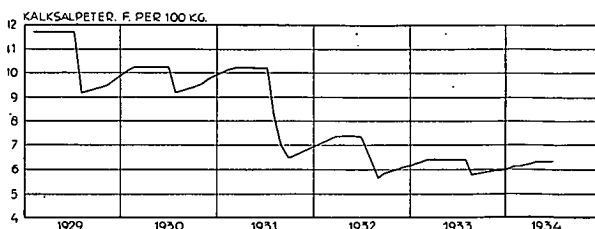
moeten houden met een vrij belangrijke reductie van de Russische prijzen, die eerst f 95 basis 7" c.i.f. waren en later zelfs op f 97 werden verhoogd, tot welke prijzen er evenwel al heel weinig is afgesloten.

Wanneer de toestand in den houthandel zich niet spoedig verbetert, zal men ook in Finland en Zweden de prijzen voor herfstlevering zeer zeker moeten herzien, daar er anders heel weinig kans is tot zaken te komen.

KOEHUDIDEN.

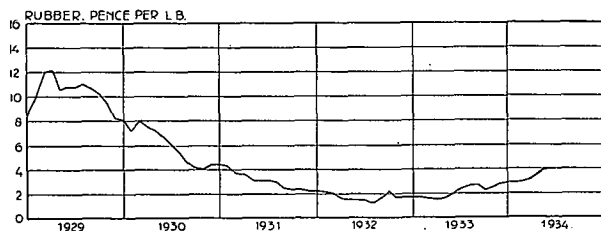
KALKSALPETER.

RUBBER.

De voornaamste gebeurtenis der verslagperiode, de totstandkoming van de rubberrestrictie, werd in onze kolommen reeds zoo uitvoerig besproken, dat met de releveering van dit feit alsmede van het verdere, dat zij op 1 Juni 1934 in de betrokken landen van kracht werd, kan worden volstaan. De verreweg sterkst verbreide indruk was, dat het hier betreft niet slechts het beste plan, dat kon worden uitgevonden, maar ook een plan, dat inderdaad een redelijke kans op succes heeft. Waar aan de publicatie van het plan reeds een belangrijke stijging van den rubberprijs en van de koersen der rubberaandeelen was vooraf gegaan, bleef de invloed van de aanvaarding van het plan, behoudens gedurende enkele dagen, vrij beperkt. Daaraan werd ook niets door de eerste beslissingen van de reguleerings-commissie veranderd, omdat men ook hieruit kon opmerken, dat het voor de leidende

rubberkringen meer om eene geleidelijke aanpassing van productie (uitvoer) aan het verbruik gaat, dan om een forceering ervan en van de prijzen.

Het bijzondere vraagstuk, dat de bevolkingsrubber voor Nederlandsch-Indië als productieland biedt, werd, althans voorloopig, door een dubbele regeling opgelost; door een uitvoerrecht op de in de Buitengewesten geproduceerde rubber en door een stelsel van individueele restrictie, zooals dit ook voor de „Europeesche” cultures van toepassing is, voor de tuinen op Java. Het uitvoerrecht op rubber was, zoomin als de verhouding van de productie der bevolkings- tot de ondernemingsrubber (42 : 58) naar den zin der meerderheid van den „Volksraad”. Zooals te verwachten was, heeft de regeering echter aan deze bepalingen vastgehouden: aan het uitvoerrecht in afwachting, dat het haar mogelijk zal zijn een beter stelsel te vinden, aan de verhouding der beide groote producentengroepen, omdat deze cijfers haar redelijk schenen. Misschien zal de oplossing van het vraagstuk der inlandsche rubber daarin worden gevonden, dat men een algeheel verbod zal afkondigen voor den uitvoer ervan in slab- of scrap-vorm. Men zou de bevolkingsrubber in Indië zelf tot behoorlijke sheets willen verwerken, en aldus aldaar doen, wat tot nu toe in Singapore werd gedaan.

Zooals men weet, is deze gedachte niet bepaald nieuw; maar nu wordt zij ook daarom weer actueel, omdat bij haar verwezenlijking ook een betere controle op de inlandsche productie mogelijk zou zijn, terwijl er ook een eind aan verschillende misbruiken zou kunnen worden gemaakt, die bij het opkopen van dit product zijn ingeslopen. De toewijzing der productiequota's voor de afzonderlijke ondernemingen werd met veel instemming begroet, aangezien daaruit blijkt, dat het de regeering meenens is met haar voornemen, door de toepassing van het plan, rentabiliteit te verzekeren aan de goede producenten. Dit geschiedt daardoor, dat de ondernemingen, die veel clonen (eerste klas jonge aanplant) bezitten, maar niet daarop getapt hebben, een naar verhouding aanzienlijk grooter quotum toebedeeld krijgen dan de ondernemingen met weinig of geen clonen.

Misschien mag bij deze gelegenheid er de aandacht op worden gevestigd, wat een verbetering van den rubberprijs voor de Nederlandsch-Indische huishouding beteekent. Neemt men aan, dat de productie in 1934 350.000 ton zal beloopten (zij was in 1933: 275.949 ton, en de basisquota's 1934/1938 bedragen 504/602.000 ton), dan beteekent de verhooging van den rubberprijs met 1 ct. per pond, een vermeerdering van f 20 per ton, en van f 7.000.000 per oogst.

De invoering der restrictie heeft een vermeerdering der verschepingen, vooral van de Indische, tot gevolg gehad. Nederlandsch-Indië exporteerde in Mei 64.554 ton bruto tegen 43.345 ton in April; het droge equivalent is 55.737 (37.235) ton. In de eerste vijf maanden beliep de uitvoer van ondernemingsrubber 102.213 (58.163) ton en van bevolkingsrubber, droog, 92.257 (31.555) ton. De verschepingen van Malakka hebben in Mei 69.403 ton beloopten tegen 56.748 in April 1934 en 42.902 ton in Mei 1933. De voorraden in de Gefedereerde Maleische Staten en die van de Straits zijn einde Mei slechts 96.971 tegen 97.146 ton einde April geweest; in de vier voornaamste centra beliepen de („wereld”) voorraden 602.412 ton tegen 601.486 ton einde April en 579.120

ton einde Mei 1933. Daarin zijn einde Mei 1934 ongeveer 18.000 ton voorraad in de havens van Nederlandsch-Indië begrepen, waarvoor cijfers vroeger niet beschikbaar waren.

In Juni en Juli zal nog 100 pCt. der standaard-productie kunnen worden geproduceerd, in Augustus en September 90, in October en November 80 en in December 70 pCt. Daardoor belooft de beperking voor de zeven maanden Juni/December slechts 13 pCt. der basisquota; in totaal worden in deze maanden pl.m. 516.500 ton van het zevenmaandelijksche basiscontingent ad 594.412 vrij gegeven.

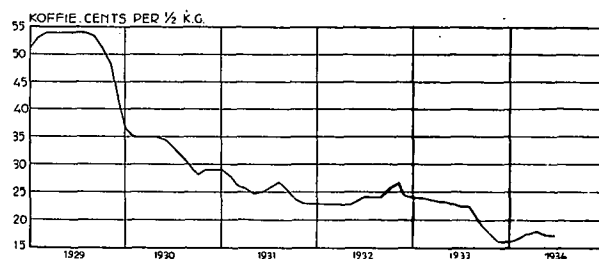
KOFFIE.

In den loop van het tweede kwartaal daalde de notering van loco Robusta van 18 op 17 ct. per $\frac{1}{2}$ kg en die van loco Superior Santos van 19 $\frac{1}{2}$ op 19 ct.

De kost- en vrachtaanbiedingen van Brazilië stegen in de eerste dagen van April voor goed beschreven Superior Santos van 7.5 tot 7.80 goud-dollar per cwt. en liepen daarna geleidelijk terug, totdat zij aan het einde van het kwartaal op 7.— goud-dollar kwamen. De prijs van Rio type New-York 7 met beschrijving, steeg in het begin van April van 7.— goud-dollar per cwt. tot 7.20, zakte eenige dagen daarna in tot 6.60, liep wederom op tot 7.15 en daalde met enkele schommelingen tot 6.30 goud-dollar per cwt., alles prompte verscheping.

De cifprijs op prompte verscheping van Nederlandsch Indië daalde voor Robusta W.I.B., f.a.q. van 17 $\frac{1}{2}$ tot 16 $\frac{1}{2}$. en die van ongewasschen Palembang Robusta van 13 $\frac{3}{4}$ tot 11 $\frac{1}{2}$ ct.

De noteringen aan de Rotterdamsche termijnmarkt bleven tot half Mei, behoudens kleine schommelingen, vrijwel onveranderd. Daarna liepen zij geleidelijk terug en zakten ca. 1 ct. in.

De gang van zaken liet over het algemeen veel te wenschen over. Niettegenstaande in het afgelopen kwartaal in Brazilië ca. 3 miljoen balen werden vernietigd, bleef de stemming weifelend, hetgeen niet te verwonderen is, daar in de eerste helft van dit jaar slechts ca. 3 $\frac{1}{2}$ miljoen balen vernietigd werden tegenover 14 miljoen balen in 1933.

In de maand Juni was de belangstelling zoowel voor loco als voor prompte aflading van Brazilië iets grooter in verband met het feit, dat de Braziliaansche regeering besloten had de „bonus” niet meer te verstrekken voor verschepingen na 30 Juni, behoudens voor verkoopen op latere levering, waarvan de contracten vóór afkondiging van bedoeld besluit reeds waren gedeclareerd. Op de prijzen was dit evenwel van weinig of geen invloed.

THEE.

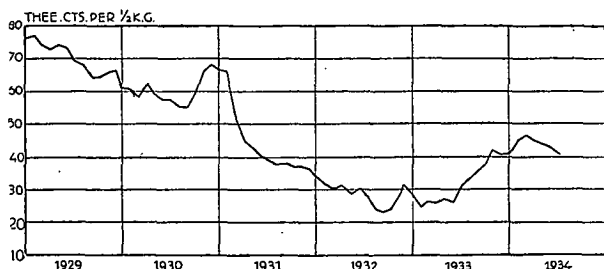
De theemarkt heeft zich het afgelopen kwartaal gekenmerkt door een dalende tendens. De hoogste prijzen werden nog in de veiling van 19 April behaald, maar hierna daalden ze geregeld tot de veiling van 14 Juni, toen zij op het laagste punt van 40 $\frac{1}{2}$ cts. tot stilstand kwamen. In de volgende veiling van 28 Juni was weder eenige verbetering merkbaar, waarvan de afschaffing der 30 opcenten per 1 Juli ongetwijfeld niet vreemd zal zijn geweest.

Overigens is het te betreuren, dat de Minister zijn eertijds aangekondigde rechtenverlaging geen ingang heeft doen vinden, en gemeend heeft te kunnen vol-

staan met de afschafing der reeds tijdelijke 30 opcen-ten. Gezien het zeer hoge invoerrecht op thee ver-geleken bij dat op andere producten en de wensche-lijkheid, die ook in het rapport van de z.g. Commissie Bruins tot uiting is gekomen, om de rechten op In-dische producten niet te hoog te stellen, heeft dit ons wel bevreed.

De middenprijzen van de thee in de afgelopen vei-lingen waren in cts. per hkg in entrepôt:

5 April	Java-thee 45½	Sumatra-thee 41½	Tot. gemidd. 43½
19 "	" 45½	" 42½	" 44½
3 Mei	" 44½	" 42½	" 44½
17 "	" 43½	" 40½	" 42½
31 "	" 41½	" 39½	" 41
14 Juni	" 41½	" 38½	" 40½
28 "	" 41½	" 39½	" 41

Evenals gedurende het eerste kwartaal liep het vei-lingaanbod te Amsterdam, zij het ook in minder sterke mate, achteruit, tengevolge van den vermin-derden (gerestricteerden) uitvoer der voornaamste productielanden:

Veilig-aanbod in kisten te Amsterdam.

	1934	Verschil met	1933
1e kwartaal (6 veilingen)	65.624	35 %	100.456
2e " (7 ")	80.055	23 %	103.967
1e halfjaar	145.679	28½ %	204.423

Voor Londen waren deze cijfers:

	1934	Verschil met	1933
1e kwartaal (13 veilingen)	945.566	15½ %	1.118.016
2e " (13 ")	870.914	8 %	945.460
1e halfjaar	1.816.480	12 %	2.063.476

De voorraden bij het Thee-Etablissement te Amster-dam bedroegen ult. Mei 88.179 kisten Nederlandsch-Indische thee tegen 114.156 kisten in 1933, hetgeen een vermindering van bijna 23 pCt. beteekent. De Londensche voorraden verminderden in het overeen-komstig tijdperk met 13½ pCt. van 257 miljoen lbs. ult. Mei 1933 tot 222 miljoen lbs. ult. Mei 1934.

De aanvoeren en afleveringen te Amsterdam be-droegen (in kisten):

	Aanvoeren		Afleveringen	
	1934	1933	1934	1933
1e kwartaal..	58.562	102.502	63.995	70.812
2e " "	87.571	109.709	73.679	90.327
1e halfjaar ..	146.133	212.211	137.674	161.139

Volgens de gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek bedroeg de aanvoer in Nederland gedu-rende de eerste vijf maanden 6.245 ton (v.j. 9.323), de invoer tot verbruik 3.292 ton (v.j. 2.872) en de uitvoer 2.594 ton (v.j. 2.833 ton). De stijging van den invoer tot verbruik stemt hoopvol voor de toekomst.

SUIKER.

Het afgelopen kwartaal verliep voor suiker zonder gebeurtenissen van eenige beteekenis. Alleen de onze-kerheid omtrent de grootte van den Cuba-oogst is van de baan. Deze zal ca. 2.200.000 tons bedragen, zoodat men kan zeggen, dat de politieke onrust hier geen rol heeft gespeeld. Verder is in de Ver. Staten eindelijk de wet bepalende de hoeveelheden, welke uit de verschillende landen ingevoerd mogen worden, als-mede het maximum van de eigen productie tot stand gekomen. Voor cijfers zij verwezen naar „Aanteeke-ningen" in de Economisch-Statistische Berichten ddo. 6 Juni. Deze regeling, die een zuiver Amerikaansch

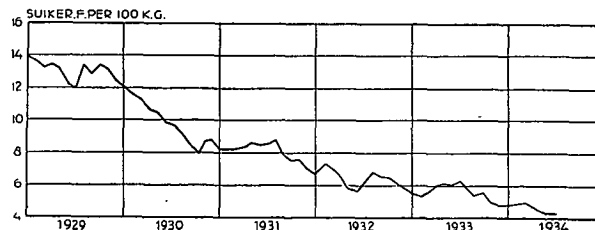
belang dient, miste dan ook niet haar invloed op de New-Yorksche markt. Een eigenaardigheid, die zich thans tengevolge van deze regeling voordoet is, dat de Philippijnen reeds 130.000 tons meer naar de Ver. Staten verscheept hebben dan het toegestane kwantum.

De wereldmarkt voor suiker, die zich reeds in een impasse bevond, kon zich ook gedurende deze verslag-periode nog niet aan de algemeene depressie onttrek-ken. Overal brokkelden de prijzen heel langzaam af totdat Amerika, zooals boven beschreven, orde in eigen huis bracht, hetgeen Europa echter niet zoozeer bleek te interesseeren. In Europa was het gevoel over-heerschend, dat men eenvoudig niet meer lager kon gaan. Belangrijke liquidaties hebben dan ook niet plaats gevonden. Eenige spanning werd veroorzaakt, door de lang aanhoudende droogte en berichten uit belangrijke bietdistricten, dat doordringende regens uiterst noodzakelijk waren, zoodat speculanten à la hausse klaar stonden om op een gegeven moment op te treden, doch de in de laatste week gevallen regens, al waren die nog niet voldoende, hebben de kansen voor een bevredigenden bietenoogst weer vergroot.

De prijsfluctuaties in de Ver. Staten waren niet groot, Spot Centr. bleven geruimen tijd op ca. 3.42 d.c. Pas medio Juni kwam deze notering op 3.15 d.c. te staan om niet noemenswaard meer te veranderen. De New-Yorksche termijnmarkt begon flauw, herstel-de zich heel langzaam en bereikte pas begin Juni het peil van begin April. Het slot kwam rond 12 punten hooger.

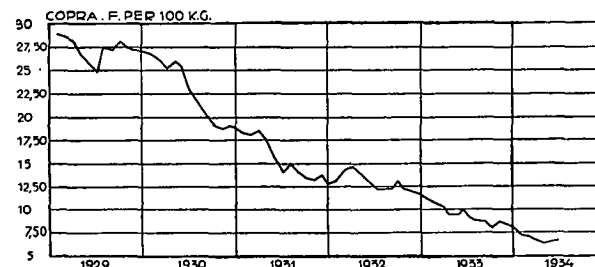
De Londensche termijnmarkt opende het kwartaal met ca. Sh. 4/8 voor Mei, Sh. 4/11 voor Augustus en Sh. 5/3 voor December. De daarop volgende schom-melingen naar beide kanten bedroegen niet meer dan 3 d. Het einde van het verslag kwam in kalme stem-ming met Sh. 4/9¼ voor Augustus en Sh. 5/- voor December.

Onze markt opende met $f 4\frac{1}{2}$ voor Augustus en $f 4\frac{7}{8}$ voor December termijn. Op 1 Mei bereikten wij het laagste punt met $f 4$.— voor Augustus en $f 4\frac{3}{4}$ voor December. Na eenige geringe schommelingen komt het einde van de verslagperiode met koopers tot $f 4\frac{1}{2}$ voor Augustus en $f 4\frac{3}{4}$ voor December.

Op Java heeft de Nivas haar prijzen van $f 4.15$ resp. $f 4.25$ voor Britsch-Indië Westkust resp. Oost-kust successievelijk moeten verlagen tot $f 3.70$ West-kust. Ook de prijzen voor andere destinaties werden al naar gelang het marktverloop van tijd tot tijd ge-wijzigd. De verkopen gedurende het tweede kwartaal beliepen ca. 250.000 tons, waardoor het totaal der verkopen sedert 1 Januari van dit jaar op ca. 540.000 tons gebracht wordt.

COPRA.

DE ECONOMISCHE TOESTAND VAN NEDERLANDSCH-INDIË, DUITSCHLAND, GROOT-BRITTANNIË, VERSTATEN, TSJECHO SLOWAKIJE EN ITALIË.

(Samengesteld in overleg met het Centraal Bureau voor de Statistiek te 's-Gravenhage).

Nederlandsch-Indië.

In het laatste Kwartaalbericht werd voor het eerst over een zekere stabiliteit op een laag niveau van het economisch leven in Nederlandsch-Indië gesproken. Het eerste kwartaal van 1934 was, de gegeven omstandigheden in aanmerking genomen, niet ongunstig. Alleen de openbare financiën blijven zorgwekkend. Ondanks de vele toegepaste versoeringen en de baten der conversie toont de begroting 1935 een tekort van f 75.000.000, nl. f 87.000.000 tekort op den gewonen dienst, waar tegenover een bate van f 12.000.000 staat op den buitengewonen dienst.

Zonder met nieuwe heffingen rekening te houden bedraagt het totaal der ramingen van de ontvangsten voor het jaar 1935 f 245.600.000 of f 41.300.000 minder dan voor 1934 was geraamd. Het bestuursapparaat zal verder versoberd moeten worden.

De uitvoer bleef zich in gunstige richting bewegen. Over het geheele eerste kwartaal 1934 werd 2190 duizend ton uitgevoerd met een waarde van f 134,5 mill., dat is 220 duizend ton en f 19,8 mill. meer dan in hetzelfde tijdvak van het vorige jaar. De sterk toegenomen rubberuitvoer speelde hierbij een groote rol. Deze gestegen rubberuitvoer had plaats in anticipatie van de internationale rubberovereenkomst.

De uitgevoerde theehoeveelheid was tengevolge van de theerestrictie geringer dan in het overeenkomstige vorige kwartaal, de waarde was echter grooter. Koffie en aardoliën vertoonden gunstige uitvoercijfers. Copra en suiker toonen een beeld van ernstigen teruggang. De suikersituatie blijft zorgwekkend; een gedeelte van het productie-apparaat zal blijvend buiten werking komen. De tinuitvoer is vrij stabiel.

De invoer liep weer terug, vooral voor voedings- en genotmiddelen (rijstimportverbod, zie Ned.-Indische crisiswetgeving). Daarnaast heeft de belangrijke verhooging van de invoerrechten op een groot aantal artikelen per 10 Januari dezen gang van zaken beïnvloed (zie eveneens crisiswetgeving). Het invoergewicht van garens en manufacturen nam af door den opnieuw gedaalden import van goenizakken en door de gedurende de maand Maart ingevoerde contingentteering van bontgeweven sarongs en loerikstoffen (zie crisiswetgeving).

In verband met deze contingentteering is een opmerkelijke opleving van de binnenlandsche weefindustrie te bespeuren, welke zich inzonderheid op de productie van de goedkoopere soorten sarongs kan toelagen.

De ontvangsten van het verkeerswezen (spoor-, tramwegen en posterijen) zijn nog steeds dalende. De vrachten naar Amerika uiterst laag, naar Europa licht stijgende.

De invoerbepalingen en de verhooging van de invoerrechten hebben het prijsniveau der importartikelen in het eerste kwartaal van 74 op 77 doen stijgen (vooral de textielprijzen zijn sterk omhoog gegaan).

De stijging der prijzen van rijst, mais, cassave en kedelee (zie crisiswetgeving) deed de kosten van voeding voor de inheemsche bevolking opnieuw rijzen. Daarentegen daalde het indexcijfer van de voedingskosten voor een Europeesch gezin door de daling van de prijzen van boter, rundvleesch en koffie.

De bankbiljettencirculatie is tamelijk stabiel gebleven op een niveau, dat aanmerkelijk lager ligt dan dat van de overeenkomstige periode van 1933.

Het in het vorig Kwartaalbericht vermelde voortgezette deflatieproces in Indië uit zich wederom in een nieuw laagterecord der clearings in Februari en in verder afnemende uitzettingen.

Duitschland.

De Duitse productie-indices vertoonden in het afgelopen kwartaal een voortgaande verbetering; anderzijds werpt de steeds nadeeliger wordende betalingsbalans een schaduw op de geheele ontwikkeling.

De index der totale industriële productie steeg van 62.9 in Jan. 1933 op 79.1 in Jan. 1934 en bedroeg in Mei reeds 89.1. Terwijl in het afgelopen jaar deze stijging hoofdzakelijk door de sterk vermeerderde productie van kapitaalgoederen werd veroorzaakt, neemt nu ook de voortbrenging van consumptiegoederen, welke sedert Juni 1933 stabiel gebleven was, in belangrijke mate toe. De betreffende index bedroeg in Mei reeds 96.3, terwijl de gemiddelde jaar-index voor 1929 94,8 en voor het laagste jaar, 1932, 77.7 was. De index voor de productie van kapitaalgoederen steeg van 56.8 in Mei 1933 op 72.1 in Jan. en 84.3 in Mei 1934.

Het typeerende van deze algemeene opwaartsche beweging is wel, dat zij bijna geheel door de Overheid met haar omvangrijk werkverschaffingsprogramma wordt bewerkstelligd. Het zijn juist de bedrijfstakken, waar de werkverschaffing het meest ingrijpend plaats vond, die de sterkste stijgingen aanwijken. De bouwbedrijvigheid, welke vooral de aandacht heeft, is in het afgelopen jaar meer dan verdubbeld en had in April bijna het peil der jaren 1929 en 1930 bereikt. De voor de bouwbedrijvigheid in den ruimsten zin (autowegen, bruggenbouw, kolonisatie) werkende industrieën, zooals de ijzer-, staal-, cement- en machine-industrie, vertoonen eveneens een aanzienlijke stijging. In de automobiel-, radio- (volkszender), en meubel-industrie (huwelijksleeningen) zijn gelijke verschijnselen waarneembaar.

De werkloosheid ging verder terug en bedroeg in Mei 2.5 miljoen tegen 5 miljoen in Mei 1933. Het aantal in de industrie werkzame personen steeg van 12.7 in April 1933 op 15.3 in April van dit jaar. Het zijn weer de onder de werkverschaffing vallende industrieën, welke het grootste aandeel in de verbetering hebben.

De toegenomen bedrijvigheid uit zich ook in het goederenvervoer op de spoorwegen en in de binnenscheepvaart. Een ander beeld vertoont evenwel de omzetten in den kleinhandel. Deze blijven in het algemeen achter bij den sterk gestegen omvang der productie. De toeneming van de waarde der omzetten bedroeg over de eerste 4 maanden vergeleken met dezelfde periode van het vorige jaar, nog geen 9 pCt., waarbij ook nog met de prijsstijging in die periode rekening dient te worden gehouden. Daartegenover daalden nog de omzetten der warenhuizen met bijna 10 pCt. De omzetten der meubel- en woningbenooidghedenzaken stegen als gevolg der huwelijksvoorschotten met ca. 30 pCt.

De gestegen productie in de consumptiemiddelen-industrie heeft dus nog maar weinig uitwerking op de omzetten in den kleinhandel gehad. Het is dan ook waarschijnlijk, dat de gestegen productie toe te schrijven is aan voorraadvorming, gestimuleerd door de stijgende prijzen en de vrees, dat de invoer van grondstoffen in de komende maanden nog zwaarder belemmerd of wel geheel verboden zal worden.

Vertoonden de omzetten in het binnenland reeds weinig overeenstemming met de gestegen productie, de buitenlandsche afzetten bleven zich zelfs in dalende richting voortbewegen. Hier ligt dan ook een der voornaamste moeilijkheden voor de verdere ontwikkeling. De volgende posten uit de Duitse betalingsbalans voor 1933 maken zulks duidelijk.

Batig saldo Diensten	0.3 mrd.	Schuldendienst	— 1.4 mrd.
„ „ Handelsbal.	0.7 „		
Goudafgifte	0.4 „		

Voor 1934 bedragen de verplichtingen aan de buitenlandse crediteuren 1.1 milliard. Het batig saldo uit de diensten aan het buitenland wordt wederom

op 0.3 milliard begroot. Om de betalingsbalans in evenwicht te brengen, zou de handelsbalans een batig slot van 800 miljoen moeten opleveren, daar de gouden deviezenvoorraad der Rijksbank nog geen 80 miljoen bedraagt, en dus de goudafgifte niet langer kan worden voortgezet, om de nadeelige saldi te vereffenen. Nu is echter in den loop van 1934 het actiefsaldo der handelsbalans in een passiefsaldo omslagen. Voor de eerste zes maanden van 1933 was het uitvoeroverschot nog 291 miljoen, in dezelfde periode van 1934 bedroeg het invoersaldo reeds 197 miljoen. De moeilijkheden werden vooral veroorzaakt door de sterk gestegen behoefte aan grondstoffen, veelal benodigd voor de uitvoering der werkverschaffingsprogramma's en voor de in het algemeen toegenomen productie. Met deze toeneming in de hoeveelheden ging een stijging in de grondstoffenprijzen gepaard. De export daarentegen, voor het grootste gedeelte uit fabrieken bestaande, daalde zoowel wat hoeveelheid als wat prijs betreft. Bovendien werd een gedeelte ervan als z.g. „zusätzliche Export“ met Sperrmarken betaald, hetgeen een mindere opbrengst van deviezen veroorzaakte, zoodat de handelsbalans nog zelfs een geflatteerden indruk maakt.

Invoer grondst. en halfFabr.	Stijging of daling Jan./Apr. 1934 t.o.v. Jan./Apr. 1933
Hoeveelheid	+ 12.5 pCt.
Prijzen	+ 2.5 „
Waarde	+ 15.3 „
Totaal	+ 94 miljoen R.M.
Uitvoer fabrieken	
Hoeveelheid	— 0.4 pCt.
Prijzen	— 9.0 „
Waarde	— 9.3 „
Totaal	— 86 miljoen R.M.

Wanneer men nu bedenkt, dat de benodigde grondstoffen-invoer ca. 60 pCt. van de invoeren, en de export van fabrieken bijna 80 pCt. van de uitvoeren bedraagt, dan begrijpt men, welk een nadeligen invloed een dergelijke ontwikkeling op de betalingsbalans heeft. Daar de industrie voor ca. 45 pCt. op buitenlandsche grondstoffen is aangewezen zal een verdergaande opleving en een voortzetting van de werkverschaffingscampagne onvermijdelijk een stijgenden grondstoffeninvoer met zich mede brengen. Om echter een algeheele uitputting van den goudvoorraad der Rijksbank te voorkomen, werden ingrijpende maatregelen getroffen. De invoer van enige belangrijke grondstoffen, z.a. katoen, onedele metalen, huiden en vellen, werd sterk gecontingenteerd of verboden. Hierdoor werd ca. 25 pCt. van den totalen invoer onder contrôle gesteld. Daar de binnenlandsche productie van deze grondstoffen totaal onvoldoende is, moet voorloopig vooral op de voorraden worden geteerd. Deze kunnen gemiddeld voor 5 à 7 maanden in de behoeften voorzien. Daarna zal echter verhoogde invoer moeten plaats vinden. Volgens berekeningen van het „Institut für Konjunkturforschung“ bedragen de percentages der uit het buitenland betrokken grondstoffen voor de metaal-, textiel- en lederindustrie resp. 85, 77 en 57.

Een „Rohstoffkommissar“, welke de voorziening en meest rationeële verdeling der aanwezige grondstoffen, alsmede de verhooging der binnenlandsche grondstoffenproductie en zoo noodig de uitvoer van grondstoffen moest regelen, werd benoemd. Tevens zal naar „Ersatz“ voor de ingevoerde grondstoffen worden gezocht. De afgifte van deviezen voor den import werd zeer beperkt. Eindelijk werd ook voor 1 Juli een transfermoratorium voor de buitenlandsche schulden afgekondigd. De invoer van ook in Duitschland voortgebrachte levensmiddelen werd tot het uiterste beknot. Daarbij dient in aanmerking te worden genomen, dat de Deutsche uitvoer niet sterker is gedaald dan die van andere landen. Deze regelingen zullen misschien tot resultaat hebben, dat de

betalingsbalans in evenwicht blijft, doch het gevaar, dat gebrek aan grondstoffen ontstaat, is niet onwaarschijnlijk.

De uitvoering der werkverschaffingsplannen heeft ook op ander gebied een moeilijken toestand veroorzaakt. De financiering der plannen geschiedt nl. door middel van wissels, welke naast een tamelijk hoogen rentevoet een garantie van het Rijk bezitten, en daardoor voor de banken een extra aantrekkelijkheid voor liquide beleggingen bieden. Reeds voor een bedrag van ca. een milliard is op deze wijze bij de banken ondergebracht.

De rente op de geldmarkt heeft aan het einde van vorige depressies steeds een dalende tendens gehad. De lage rentevoet deed de op korten termijn belegde middelen naar de kapitaalmarkt overvloeien, waar na verloop van tijd de rentevoet eveneens daalde. Momenteel bedraagt de obligatie-rente 6 à 7 pCt., hetgeen nieuwe emissies van particuliere ondernemingen zo goed als onmogelijk maakt. De aan de Rijksbank toegestane openmarkt-politiek heeft op den koers van obligaties nog weinig invloed gehad, daar de Rijksbank maar weinig gebruik van haar bevoegdheden heeft gemaakt.

De stijgende tendens in de aandelenkoersen stagneert eveneens in de laatste maanden en gaat soms zelfs in kleine dalingen over. Een sterkere daling van de kapitaalrente, welke de particuliere emissiebedrijvigheid weer zou doen opleven, wordt door het hooge niveau van de geldrente ten eenenmale onmogelijk gemaakt. De rentevoet op de geldmarkt zou, gezien de afnemning van de handelswissels bij de banken (bij de Rijksbank en de groote banken ca. een milliard Mark in het laatste jaar), gedaald zijn, indien niet de werkverschaffingswissels een nieuwe compensatie voor deze vermindering hadden gevormd. Het hooge niveau van het particulier disconto, 3.88 pCt.¹⁾ tegen 1 à 2 pCt. in de andere groote geldcentra, bleef daardoor gehandhaafd en verhinderde zodoende een belangrijke daling der kapitaalrente. Het „Institut für Konjunkturforschung“ meent als onmiddellijke hulp te kunnen aanbevelen, de geldmarkt van de werkverschaffingswissels te bevrijden door overbrenging hiervan naar de kapitaalmarkt. De dan ontstaande ruimte op de geldmarkt zou misschien een stimulans voor het particuliere bedrijfsleven vormen. Dat het particuliere bedrijfsleven nog niet op gang is, blijkt ook wel uit het totaalbedrag aan crediteuren bij de groote banken, hetwelk nog altijd geen stijging vertoont na de voortdurende daling in 1933.

Groot-Brittannië.

In het tweede kwartaal van 1934 is eenige stagnatie te bespeuren in de opwaartsche beweging der Engelsche conjunctuur, die sedert ongeveer een jaar was ingetreden. Het algemeene indexcijfer van de bedrijvigheid, hetwelk „The Economist“ maandelijks publiceert, daalde van ruim 109 in Januari en Maart op 105,8 in Mei.

Er is volstrekt geen sprake van een ernstigen terugslag, eerder van een lichte aarzeling in de stijgende tendens. Gunstig blijft de ontwikkeling van de werkloosheid, die nog gestadig afneemt. De opvoering van de productie voor de binnenlandsche markt, b.v. van de ijzer- en staalproductie in verband met de groote bouwbedrijvigheid, blijft nog voortduren.

Het komt ons voor, dat de aarzelende tendens der laatste maanden vooral veroorzaakt is door internationale invloeden van handelspolitieken en monetair aard. Door Duitschland's financiële moeilijkheden wordt b.v. Engeland's wolnijverheid zwaar getroffen; de uitvoer van alle mogelijke fabrieken stuit op steeds nieuwe invoerheffingen en contingentteeringen, waardoor het uitvoertotaal der laatste

¹⁾ In Juni daalde het part. disc. tot 3.76 pCt.

maanden weinig neiging tot stijging vertoont. Het invoertotaal vertoont, vergeleken met den aanvang des jaars, eenige neiging tot dalen, vooral voor grondstoffen. De afneming van de clearings te Londen en van de wisselportefeuille der banken past bij het beeld van lichte stagnatie. Daarentegen is, zooals wij elders reeds mededeelden, de particuliere bedrijvigheid op de emissiemarkt toegenomen. De kosten van levensonderhoud daalden eenigszins, vooral voor voedingsmiddelen, terwijl de loonen stabiel bleven.

Naast de uitvoer is vooral de scheepvaart zeer gevoelig voor den algemeenen wereldtoestand, waardoor ook juist deze tak van bedrijf er nog steeds slecht voorstaat. Begin Juli verleende de regering aan de trampvaart een subsidie van £ 2 miljoen.

Een tweede Britsche regeling uit het tweede kwartaal van 1934, die internationale beteekenis heeft, is het besluit, dat aan Engelsche kroonkoloniën en protectoraten zal worden opgedragen, een contingentenstelsel toe te passen voor den invoer van katoenen en kunstzijden goederen. Als grondslag van deze contingenten zal het gemiddelde van de jaren 1927 tot 1931 gekozen worden, waardoor deze maatregel ongunstige gevolgen zal hebben voor Japan.

Als derde belangrijke maatregel heeft de Britsche regering in Juli 1934 besloten een subsidie van £ 3 miljoen aan de vleeschindustrie te geven. Argentinië heeft geen heffing op den vleeschinvoer in Engeland willen aanvaarden. Den Argentijnschen vleeschinvoer kan de Britsche regering niet contingenten, wanneer zij het niet eveneens die van de Dominions doet. De subsidie is nu alleen een maatregel, die ten doel heeft de regering tijd te geven voor pogingen om een regeling naar haar eigen verlangen te treffen, een regeling n.l. die zoowel invoerbeperking als een heffing op den aldus beperkten invoer omsluit. Men zal met de Dominions en met Argentinië onderhandelen.

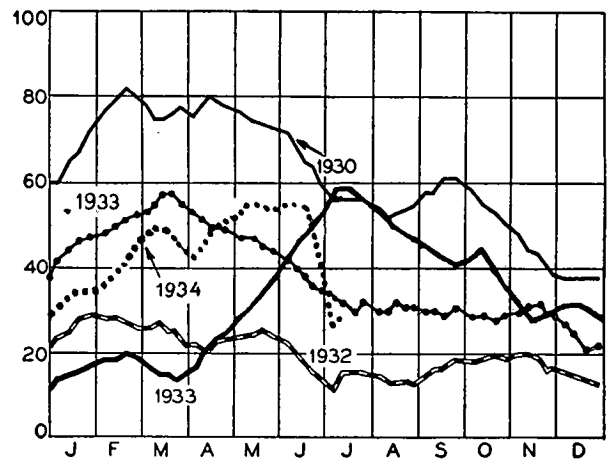
Zoo geeft het geheele tweede kwartaal blijk van de moeilijkheden, die Groot-Brittannië nog te overwinnen heeft vooral met het oog op handel en verkeer met het buitenland.

Vereenigde Staten.

Sedert de ambtsaanvaarding van President Roosevelt is de toestand in de Ver. Staten in het kort als volgt te typeeren; op- en neergaande conjunctuur, die intusschen per saldo tot een vrij aanzienlijk herstel heeft geleid, naast groote onzekerheid. Het is juist dit laatste feit, dat tot dusverre een rem heeft gevormd voor een blijvende verbetering. De onzekerheid is voor een groot deel te verklaren uit het tweeledige doel, dat de President nastreeft, n.l. hervorming en herstel; doeleinden, die op verschillende punten niet in harmonisch verband zijn te brengen. Domineerend zijn de hervormingsmaatregelen, die volgens Pres. Roosevelt tevens tot een herstel moeten leiden. Tot dusverre is er wel reeds veel hervormd, is ook herstel — zij het weliswaar partiëel — tot stand gekomen, maar men ontkomt niet aan den indruk, dat de fundamenteen, waarop dit herstel rust, nog steeds niet hecht zijn.

Hoewel de productie-indices, die tot Mei bekend zijn, (zie den conjunctuurstaat) vanaf het dieptepunt van November een gunstige en gestadige ontwikkeling toonen, beweegt de conjunctuur zich, volgens recente berichten en voorloopige gegevens, sedert Juni in dalende richting. Welken omvang deze stagnatie heeft aangenomen, is nog niet bekend.

De bedrijvigheid in de Amerikaansche staalindustrie heeft, in verband met de dreigende arbeidsconflicten (vervroegde aankopen), zeer sterk gefluctueerd. Terwijl half Juni de productie tot ongeveer 57 pCt. van de capaciteit was opgevoerd, viel zij enkele weken daarna tot ongeveer 23 pCt. van de capaciteit. Hierbij moge echter worden opgemerkt, dat ook in

normale jaren de bedrijvigheid in de staalindustrie in deze periode daalt, zooals ook uit de grafiek volgt.

Men verwacht echter, dat de algemeene bedrijvigheid in den zomer op het verlaagd niveau gehandhaafd zal blijven en in September of reeds eerder weer zal toenemen. Dit is niet onmogelijk, vooral omdat in het najaar waarschijnlijk een aanvang gemaakt zal worden met de uitvoering van de plannen voor den woningbouw.

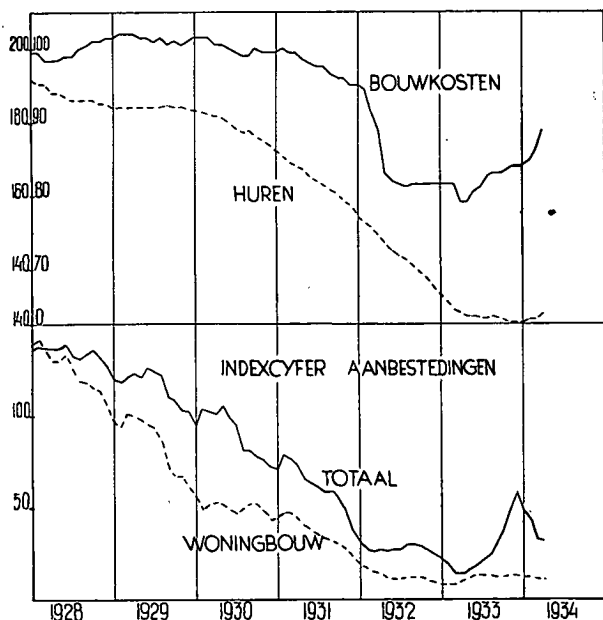
Op dit gebied openbaart zich een van de tegenstrijdigheden in de Amerikaansche conjunctuurpolitiek. Zooals uit het overzicht van de crisiswetgeving in de Vereenigde Staten blijkt, voorziet de Housing Act in een groot plan van federale hulp voor het bouwen en herstellen van huizen, uit te voeren door een nationale Housing Administration met behulp van nationale hypothecaire instellingen en een lichaam, dat de deposito's van de bouwsparekassen (building and loan associations) zal verzekeren; tevens zal het bedrag aan obligaties van de Home Owners' Loan Corporation met 1 milliard Dollar worden verhoogd.

Het beschikbaar stellen van deze nieuwe bedragen voor het bouwbedrijf, mede in verband met de z.g. „slum clearance” plannen (het opruimen van krotwoningen), zal zonder twijfel een stimulerende werking kunnen uitoefenen. De vraag rijst echter, waarom het bouwbedrijf, ondanks het onmiskenbare herstel, dat zich sedert meer dan een jaar in de Vereenigde Staten manifesteert, niet een aanzienlijke verbetering heeft getoond. Hoewel het bouwbedrijf zich meermalen geheel onafhankelijk van de algemeene conjunctuur heeft ontwikkeld, schijnt de oorzaak van dit verschijnsel voor een deel op ander gebied te moeten worden gezocht. In een recente publicatie van C. W. Young and Company wordt als een van de oorzaken in de stagnatie in den woningbouw genoemd de hoogte der bouwkosten¹⁾, vooral wat betreft de loonen. Tengevolge van deze hoge kosten is het bouwen van woonhuizen onrendabel, temeer waar de huren geen neiging tot stijgen vertoont. De verbetering, die in de bouwbedrijvigheid plaats vindt, is dan ook in het geheel niet aan den woningbouw toe te schrijven, maar aan het uitvoeren van openbare werken. Deze feiten zijn duidelijk in de volgende grafiek weergegeven.

Naast de loonen is deze ongunstige ontwikkeling van de bouwkosten eveneens een gevolg van de gestegen prijzen van materialen.

De steun aan het bouwbedrijf vormt een duidelijk voorbeeld van de politiek om de industrieën van kapitaalgoederen te stimuleren. Het zijn juist deze industrieën, die door de crisis het meest hebben geleden en een creditexpansie in deze richting kan daarom

¹⁾ Als andere oorzaken worden genoemd, gebrek aan koopkracht, overproductie en de moeilijkheden voor het verkrijgen van hypotheeken.

waarschijnlijk gunstige resultaten opleveren. De bedenkelijke zijde van deze maatregelen ligt echter in het feit, dat schijnbaar de kosten te hoog zijn om een herstel op normale wijze te bewerkstelligen.

Hetzelfde gold tot dusverre ook voor een ander onderdeel van de productiekosten, eveneens de oorzaak voor het ontbreken van een aanzienlijk herstel in de industrie van andere kapitaalgoederen. Wij doelen hier op den buitengewonen ongunstigen toestand van de kapitaalmarkt, die aan het opnemen van nieuw kapitaal groote moeilijkheden in den weg legt.

Reeds bij het begin van zijn ambtsaanvaarding heeft President Roosevelt den strijd tegen de speculatie aangebonden. Nog geen maand nadat hij aan het bewind was, was de Federal Securities Act al ingediend. Deze wet heeft tot dusverre medegewerkt tot een vrijwel volkomen stagnatie op de markt voor particuliere emissies. In andere conjunctuurperiodes is een toeneming van de industriële productie steeds gepaard gegaan met een grootere emissiebedrijvigheid. Vergelijkt men daarmede den huidige toestand, dan is het beeld geheel anders tengevolge van het feit, dat aan een ontplooiing van de effectenmarkt voortdurend belemmeringen in den weg zijn gelegd. Naast de Securities Act heeft de beurswet, die in Maart is ingediend, veel onzekerheid teweeggebracht.

Intusschen kunnen de verzachtingen, die èn in het wetsontwerp tot regeling van het beurswezen èn in de Securities Act zijn aangebracht, gunstige perspectieven openen voor een herleving van de kapitaalmarkt. In deze richting werkt bovendien de verlaging van de kapitaalrente, die in een koersstijging van obligaties sedert het begin van het jaar tot uiting komt. Van belang is, dat de koersstijging van obligaties niet onderbroken is door de dalende conjunctuur. Dit wijst op een grooter vertrouwen in de monetaire situatie van de Ver. Staten, een vertrouwen, dat ook niet geschokt is door de aanneming van de Zilverwet. Daarentegen vormt de nog steeds stijgende staatsschuld een onzekere zijde van de Amerikaansche conjunctuurpolitiek.

Ook de maatregelen tot verlaging van de vaste kosten o.a. van hypotheekboeren (zie het overzicht van de Crisiswetgeving) zijn niet bevorderlijk voor het herstel van vertrouwen op financieel gebied. Het is overigens wel een bewijs van den geweldigen omvang van de agrarische crisis, dat een devaluatie met 40 pCt. niet voldoende is geweest om het evenwicht tusschen opbrengst en kosten in den Landbouw te herstellen.

Overigens is de agrarische toestand aanzienlijk beter dan een jaar geleden, ondanks de schade, die

de droogte heeft aangericht. Dit is niet alleen een gevolg van de depreciatie van den Dollar, maar ook van de maatregelen tot productiebeperking. Een voorbeeld van de strenge regeling op dit gebied vormt de katoenwet, die de productie tot 10 miljoen balen wil terugbrengen. Overschrijden de boeren het hun toegewezen quotum, dan wordt de meerdere productie zwaar belast. De recente stijging van de Amerikaansche katoenprijzen is een onmiddellijk gevolg van deze wet.

Andere elementen van onzekerheid in de Amerikaansche conjunctuurpolitiek vormen de N.R.A. en het arbeidsvraagstuk. In het overzicht van de industriële productie heeft men reeds kunnen lezen, dat de N.R.A. over het algemeen een ongunstigen invloed op de bedrijvigheid heeft gehad. De starheid, die zich in de Ver. Staten als gevolg van de in de codes vastgestelde minimumprijzen openbaart, heeft reeds tot vele moeilijkheden aanleiding gegeven. Daarom kan de recente koerswijziging van betekenis worden.

Begin Juni kondigde de N.R.A. namelijk een nieuwe politiek aan, volgens welke verschillende codes zullen worden herzien in dien zin, dat zij een groote concurrentievrijheid zullen toelaten en het stelsel van vaste prijzen zal verdwijnen. Weliswaar zal een ongebreidelde prijsverlaging verboden zijn, maar het vaststellen van minimumprijzen zal alleen worden toegelaten in gevallen van duidelijk aanwijsbare moeilijkheden. In dergelijke gevallen zal de N.R.A. het recht hebben den prijs vast te stellen, die de laagste kosten, op redelijke wijze berekend — dus niet een winstgevendende prijs — voor het meerendeel der ondernemingen zal voorstellen. Het stelsel van de z.g. open prijzen zal alleen toegelaten worden onder voorwaarde, dat de prijzen worden opgegeven aan een neutrale instantie, dat zij onmiddellijk effectief zullen zijn, en dat zij gedurende 48 uur niet verhoogd zullen worden, maar wel onmiddellijk verlaagd kunnen worden. Deze nieuwe prijspolitiek zal niet van toepassing zijn op bestaande codes, tenzij overeenkomsten zijn opgesteld in samenwerking met de belanghebbende code-autoriteiten.¹⁾

Het is echter nog niet na te gaan, hoe de veranderingen in de practijk zullen werken. Mochten de codes inderdaad een elastischer prijssysteem toelaten, dan is daarmede zonder twijfel een stap in de goede richting gedaan.

Groote onzekerheid hebben de codes reeds gebracht op het gebied van de organisatie van de arbeiders. De veel gekritiseerde § 7a van de N.I.R.A. inzake het recht van onderhandelen heeft in de laatste maanden reeds geleid tot een dreigend conflict in de metaalindustrie en tot de groote staking in San Francisco. Over het algemeen zijn de moeilijkheden ontstaan door de afwijzende houding van de werkgevers ten opzichte van de Federation of Labour. Nog ernstiger is echter het feit, dat de werkloosheid in de Ver. Staten nog steeds zoo buitengewoon groot is. Dit vraagstuk heeft de N.R.A. tot dusverre nog niet kunnen oplossen.

Uit het bovenstaande blijkt wel voldoende, dat de Amerikaansche conjunctuurpolitiek nog steeds buitengewoon moeilijk valt te beoordeelen. Elke maatregel, dien Pres. Roosevelt neemt, kan later weer gewijzigd en ongedaan gemaakt worden. De tweeledige politiek, die gericht is, niet alleen op herstel, maar ook op hervorming, is hieraan niet vreemd. Bovendien heeft Pres. Roosevelt in zijn laatste boek (On our Way) er zelf op gewezen, dat „the individual parts in this planned program are by no means inflexible or infallible.” Zoolang in de Amerikaansche conjunctuurpolitiek geen vaste lijn te bespeuren valt, zal de onzekerheid aanhouden en daarmede ook een beoordeeling van den toestand bemoeilijken.

¹⁾ Ontleend aan de Juni-aflevering van The Guaranty Survey.

Tsjecho Slowakije.

Gedurende het jaar 1933 werd de toestand in Tsjecho-Slowakije, in tegenstelling met dien in de meeste andere landen, waar een zekere stabiliteit of verbetering te bespeuren was, steeds ongunstiger. De index der industriële bedrijvigheid daalde tot 57.5 tegenover een gemiddelde van 103.6 in 1929. Het aantal werklozen steeg in dat jaar tot een gemiddelde van 738.000, hetgeen een verhooging met bijna 200.000 tegenover 1932 beteekende. De export bedroeg nog slechts ongeveer 30 pCt. van de waarde van de jaren 1928 en 1929, en slechts 79 pCt. van dien in 1932. De toestand in den Landbouw spitste zich ernstig toe, zoodat een voorloopig executieverbod moest worden uitgevaardigd.

Het ongunstig beloop der conjunctuur werd door velen aan de hooge goudwaarde der kroon geweten. Volgens een uiteenzetting van Prof. Engliš, den nieuwen gouverneur der Nationale Bank, was het prijsniveau in den loop van het deflatie-proces met $\frac{1}{6}$ verlaagd, doch moest, om concurrentie tegenover het buitenland mogelijk te maken, verder met $\frac{1}{6}$ dalen. De deflatie was echter op het doode punt gekomen. Daarom werd besloten voor de tweede helft van het deflatie-proces de aanpassing van het goudgehalte der valuta-eenheid aan het binnenlandsche prijsniveau in de plaats te stellen. Deze maatregel beoogde niet een verhoging van de prijzen, daar zij geen inflatorisch karakter bezat. De koopkracht der vaste inkomens bleef nagenoeg onveranderd.

De resultaten der devaluatie zijn de afgelopen maanden, voorzover zulks aan de hand der beschikbare gegevens valt na te gaan, niet ongunstig geweest. Het spreekt intusschen vanzelf, dat men op grond van de ervaring van enkele maanden nog geen definitief oordeel over de gevolge der monetaire politiek kan uitspreken.

Van de productiecijfers vertoont de ijzer- en staalproductie het gunstigste beeld (616.000 ton tegenover 523.000 ton in Jan./Mei 1933), hoewel deze cijfers bij 1932 nog achterblijven. Ook in de machine-industrie was eenige verbetering merkbaar. De productie van steenkool en bruinkool bewoog zich op hetzelfde lage niveau van het vorige jaar. De veel voor den export werkende glas- en aardewerkindustrie had evenals de textielnijverheid een kleine opleving. In de lederindustrie bleef de toestand slecht. De verkoop van nieuwe automobielen kwam weinig boven het peil van het vorige jaar uit. Bepaald ongunstig was de ontwikkeling in de bouwbedrijvigheid en de daarmee samenhangende bedrijfstakken (cement en steenen). Gebrek aan hypotheek is hiervan de oorzaak. Daar deze bedrijfstak een groote werkloosheid veroorzaakt, zal de Regeering zich met de regeling der hypotheek gaan bemoeien.

Door de gestegen bedrijvigheid in verschillende, vooral ook met den export samenhangende gebieden, nam de werkloosheid geleidelijk af, en bedroeg gemiddeld 15 pCt. minder dan in dezelfde periode van het vorige jaar.

De buitenlandsche handel heeft zich in de eerste vijf maanden van 1934 bevredigend ontwikkeld. De invoer steeg met 21 pCt. en de uitvoer met 18 pCt. in vergelijking met dezelfde periode van het vorige jaar. Het is echter waarschijnlijk, dat de stijging in den buitenlandschen handel zich niet in dezelfde mate zal voortzetten, daar zij voor een groot gedeelte slechts een tijdelijk, met de devaluatie in verband staand verschijnsel was. De uitvoer is in de laatste twee maanden dan ook weer gedaald, terwijl de invoer, tegen de normale seizoensbeweging in, in Mei vrij laag was.

Het aantal beladen wagons neemt weer af, nadat er in het binnenlandsch verkeer een kleine opleving geweest was. Men was in het binnenland voor een prijsstijging beducht, zoodat een sterkere voorraadvorming plaats had.

De devaluatie heeft in het binnenland zoo goed als geen prijsstijging veroorzaakt. De groothandels-prijzen stegen in Februari met 3.2 pCt., doch daalden daarna weer iets. De kosten van levensonderhoud daalden in de afgelopen maanden en stegen pas in Mei een weinig. Deze laatste stijging moet evenwel aan seizoensinvloeden worden toegeschreven.

Samenvattend kan gezegd worden, dat er van een opleving over de geheele linie niet gesproken kan worden. Wel heeft daarentegen een partiële verbetering plaats gevonden, hetgeen ook blijkt uit de niet onaanzienlijke daling van de werkloosheid. Of deze resultaten van blijvenden aard zullen zijn, kan nu, zoo kort na de devaluatie, nog niet goed beoordeeld worden.

Italië.

Beschouwen wij enkele conjunctuurgegevens over de periode van 1926 (stabilisatie van de Lire) tot en met 1933, dan blijkt dat tot en met 1929 alle indices een stijging te zien geven, ondanks het bekende feit, dat de Lire gestabiliseerd werd op een peil, dat te hoog was in verhouding tot de binnenlandsche waarde.

De noodige aanpassing werd gedeeltelijk verkregen door een druk op het binnenlandsch prijzenpeil, getuige de daling der groothandelsprijzen van 1927 op 1929 met ca. 12 pCt. en der kosten van het levensonderhoud met ca. 6 pCt.

In het bijzonder nam toe de ijzer- en staalproductie, welke sedert 1926 verdubbelde en de productie van elektrische energie, welke sedert 1927 met ca. 17 pCt. toenam, terwijl ook de kunstzijdeproductie vrijwel verdubbelde. Niettemin is in dezen tijd een stijging der werkloosheid te constateeren van 114.000 in 1926 tot 300.000 in 1929, gevolg van rationalisatie, verminderde emigratie en terugkeer van emigranten.

Wat den buitenlandschen handel aangaat, zien wij den invoer in de haussejaren dalen met ruim 22 pCt., vergeleken met 1925 en den uitvoer met ruim 16 pCt., voornamelijk als gevolg van prijsdaling van in- en uitvoerproducten.

In de na 1929 volgende periode van internationale depressie daalt de index der industriële productie (vgl. het Institut für Konjunkturforschung te Berlijn) tot 1932 met 16 pCt., terwijl de ijzer- en staalproductie met ca. 20 pCt. afneemt. Het spoorwegvervoer voor particuliere rekening daalt met ruim 38 pCt. Hierin moet men echter ook een structuurwijziging zien, zooals zich die elders ook voltrekt, ten gunste van het vervoer over den weg, dat men in Italië sterk begunstigd heeft.

In de drie baissejaren na 1929 neemt de productie van elektrische energie nog in langzaam tempo toe met 11 pCt., terwijl de productie van cement vrijwel niet gedaald is. De kunstzijdeproductie is in 1932 nog even hoog als in 1929.

Aan het internationaal verschijnsel der massale werkloosheid ontkomt Italië echter evenmin. Deze neemt sedert 1929 van 300.000 toe tot 1.000.000 (overeenkomend met bijna 2.4 pCt. der Italiaansche bevolking).

In deze periode valt de „graanveldslag”, welke ten doel heeft Italië onafhankelijk te maken van de buitenlandsche graaninvoer en werkgelegenheid te scheppen voor de bevolking, welk eerste doel zooals bekend, volledig bereikt is. In de cijfers van den buitenlandschen handel komt dit tot uiting in een aanzienlijke daling van den invoer, zoowel naar de hoeveelheid als naar de waarde. De invoer van graan en meel daalt van 2093.5 miljoen Lire in 1930 tot 311.3 miljoen Lire in 1933, d.i. met 85 pCt.

Een herstel vindt in Italië in 1933 plaats, hetgeen uit de verschillende indices duidelijk blijkt.

Het indexcijfer der industriële productie toont een stijging van 79.8 op 83.9, waarmee een cijfer bereikt is, liggend tusschen het niveau van 1931 en 1932. Aan de aanzienlijke toeneming der werkloosheid is in

1933 een einde gekomen; het gemiddeld werkloosheidscijfer is in 1933 slechts 13.000 hoger dan in het voorgaand jaar. De buitenlandsche handel vertoont het beeld van een iets dalenden invoer en uitvoer naar de waarde, waarbij het invoeroverschot practisch gelijk blijft.

De prijsdaling zet zich in 1933 in langzaam tempo voort, de groothandelsprijzen zijn in 1933 56.5 pCt., de kosten van levensonderhoud 74.7 pCt. van die van 1927.

Beschouwen wij thans de jongste periode van 1934 voor zoover ons hierover cijfers ter beschikking staan, dan blijkt, dat het indexcijfer der industriële productie in de eerste drie maanden nog iets gestegen is, nl. tot 87.5 (Maart 1933: 84.9).

In overeenstemming met het geringe herstel in de industriële bedrijvigheid is het werkloosheidscijfer sedert Januari, mede onder seizoensinvloed gedaald en beweegt zich in Mei 1934 op een peil, dat 59.000 lager is dan in Mei 1933. Daar de werkloosheid in den landbouw iets is toegenomen, is de daling der werkloosheid in de industrie nog iets sterker.

De kapitaalmarkt vertoont een beeld van stijgende aandelenkoersen, doch dalende emissiebedrijvigheid.

Het indexcijfer der groothandelsprijzen blijft in langzaam tempo dalen, doch deze daling is in de eerste vier maanden van dit jaar aanmerkelijk geringer dan in de overeenkomstige periode van 1933. De kosten van levensonderhoud dalen in zeer geringe mate.

Moeilijkheden veroorzaakt de loop van den buitenlandschen handel. Sedert November 1933 ziet men het invoeroverschot toenemen en wel doordat enerzijds de invoer een stijgende, de uitvoer echter een dalende tendens vertoont. Het invoeroverschot is in de eerste vier maanden van dit jaar in totaal 410 miljoen Lire grooter dan in de overeenkomstige periode van 1933, hoofdzakelijk als gevolg van een achteruitgang van den uitvoer, vergeleken bij de gelijke periode van het vorig jaar. De vergroting van het invoeroverschot is echter begonnen in December, toen de invoer sterk toenam, welke sindsdien op hoog peil is gebleven. De uitvoer ondervond een sterke daling van December van het vorig jaar op Januari van dit jaar, welke zich niet heeft kunnen herstellen.

Bij den invoer is het voornamelijk de waarde der industriële grondstoffen, welke sterk gestegen is, terwijl bij den uitvoer vooral de fabrikaten een achteruitgang toonen, vooral ook van textielproducten, mede onder invloed van de Japansche concurrentie op de markten van het Verre Oosten en het Oostelijk Middellandsche Zeegebied.

Gebruik makende van de ruimere kapitaalmarkt besloot de Italiaansche regeering in Februari tot een conversie van 61 milliard Lire 5 pCt. geconsolideerde staatsschuld, d.i. bijna $\frac{1}{2}$ der geheele staatsschuld, in een 3.5 pCt. leening met uitbetaling van het renteverskil over 3 jaar in contanten. Deze conversie geeft den Italiaanschen Staat een jaarlijksche rentebesparing van 900 miljoen Lire. Inmiddels leed de 3.5 pCt. leening een belangrijke koersdaling, welke zich in de laatste maand iets herstelde (83 pCt. op ulto. Mei), zoodat de conversie wel op de feitelijke verhouding vooruitgelopen is en neerkomt op een gedwongen renteverlaging beneden het door de markt bepaalde peil.

Deze maatregel past in het kader van de andere maatregelen der Italiaansche regeering, welke is gericht op een verlaging der binnenlandsche productie-kosten, teneinde met handhaving van den gouden standaard de economische positie van het land op de wereldmarkt te versterken.

Op 16 April besloot de Ministerraad een krachtige deflatiepolitiek door te voeren door het treffen van enkele maatregelen, welke direct van kracht werden. De ambtenaarssalarissen werden met 6 tot 12 pCt. verlaagd (waardoor de regeering tevens een bedrag van 500 miljoen bespaart), de huren van woonhui-

zen dienen met 12 pCt., die van bedrijfsruimten met 15 pCt. verlaagd te worden, terwijl de prijzen in de consumptiecoöperaties met 10 pCt. verlaagd werden. Taak der corporaties is het, te zorgen, dat het particuliere bedrijfsleven meewerkt aan een algemeenen afbouw van loonen, salarissen en prijzen.

De buitenlandsche handel tracht men voorts te bevorderen door het afsluiten van handelsverdragen op basis van wederkeerigheid. Zoo is o.a. met Nederland op 1 Maart l.l. een handelsovereenkomst gesloten, evenals met Polen (koleninvoer).

Van beteekenis is ook het streven naar het scheppen van een nauwere economische verbinding met Oostenrijk en Hongarije bij het Pact van Drie, in Rome afgesloten. Hierbij verplicht Italië zich tot de afneming van 1 miljoen centenaars tarwe uit Hongarije, tot het geven van preferentiële rechten aan Oostenrijk voor een aantal industriële producten en hout en houtpulp. Daartegenover verleent Oostenrijk faciliteiten bij den invoer van Italiaansche producten, terwijl Oostenrijk en Hongarije zich verplicht hebben, het handelsverkeer over de havens van Triëst resp. Fiume te bevorderen.

De betalingsbalans was in de eerste maanden van dit jaar ongunstig, waardoor de Lire gedrukt was en de Banca d'Italia van Januari tot April 520 miljoen Lire aan goud en deviezen verloor. Intusschen blijft de gouddekking hiermede voldoende, daar de hoeveelheid goud en deviezen volgens het laatste jaarverslag ca. 7.4 milliard bedroeg bij een opeischbare schuld van ca. 14.8 milliard Lire.

De oorzaken van de ongunstige betalingsbalans waren de ongunstige handelsbalans, de terugtrekking van saldi van Italiaansche emigranten na de Dollarstabilisatie en een belangrijke baissespeculatie.

Deze toestand noodzaakte de regeering tot het treffen van maatregelen. Op 26 Mei werd het internationaal betalingsverkeer aan scherpe controle onderworpen. Wisseltransacties op het buitenland zijn slechts toegestaan voor reële behoeften van nijverheid of handel of reizigersverkeer. Banken, etc. is het verboden aan buitenlandsche beurzen buitenlandsche effecten te koopen of Italiaansche effecten, in het buitenland geëmitteerd. Uitvoer van bankbiljetten, etc. is verboden, reizigers mogen niet meer dan 5000 Lire medenemen. Verschillende wissel- en crediettransacties zijn voorts onderworpen aan de goedkeuring van den Minister van Financiën.

De toestand van de schatkist geeft eenige zorg. De binnenlandsche schuld beliep in Mei 1934: 102.2 milliard Lire, waarvan bijna 10 milliard Lire vlotend. Het deficit van het loopende begrotingsjaar bedraagt 7 milliard Lire, welke voor 2.4 milliard veroorzaakt wordt door de vooruitbetaling der rente over drie jaren van de geconverteerde staatsschuld, de begroting 1934/35 toont een deficit van 3 milliard Lire.

De conversie der staatsschuld en de verlaging van salarissen, een geschatte besparing gevende van 1.4 milliard, zal het deficit niet geheel weg kunnen werken. Zou men tot verlaging van de uitgaven voor publieke werken en vermindering van den steun aan het bedrijfsleven overgaan, dan zal dit naast de deflatie maatregelen een daling van den binnenlandschen koopkracht geven, waartegenover natuurlijk een kostenverlaging staat.

Samenvattend krijgt men den indruk, dat in de sfeer der productie de toestand in de eerste vier maanden verbeterd is, vergeleken met die van het vorig jaar; dat de kapitaal- en geldmarkt een grootere ruimte toonen; dat echter moeilijkheden schuilten in de betalingsbalans, mede als gevolg van een ongunstiger wordende handelsbalans, en in de staatsfinanciën, terwijl uit de genomen maatregelen op het gebied van de prijzen en der handelspolitiek blijkt, dat Italië meer aandacht zal besteden aan het belang van den internationalen ruil, dan tot voor kort het geval is geweest.

Productie en Handel.																							
Datum	Productie.					Invoer 1)						Uitvoer 1)											
	Steenkolen 2)	Scheepsbouw 3)	Aanbestedingen 1)		Indexcijfer der werkloosheid	Totaal	Invoersaldo grondstoffen 1922-1925 = 100	Krachtwerktuigen	Arbeidswerktuigen	Landbouwwerktuigen	Totaal	Fabrikaten	Grondstoffen	Gloeilampen	Radio	Kunstzijde	Margarine	Kaas	Groenten	Invoeroverschot			
			Totaal	Fabrieksbouw																	Totaal	Fabrikaten	Grondstoffen
	1000 tons	1000 B.R.T.	in mill. gld.		in mill. gld.	in mill. K.G.	in mill. gld.	in 1000 tons	in mill. gld.	in 1000 tons	in mill. gld.	in 1000 tons	in mill. gld.	10.000 stuks	in tons	in tons	in 1000 gld.	in 1000 tns	in 1000 tons	in 1000 tons			
1925	593	101	9.55	0.36	—	205	121	2.56	4.12	0.62	151	164	52	631	24	395	31	237	1.280	7.7	6.6	36.5	54
1926	737	148	11.33	0.39	—	203	125	3.04	4.69	0.67	146	193	52	899	28	325	100	444	1.744	7.9	7.0	35.9	58
1927	791	172	11.07	0.48	7,5	212	139	3.28	5.32	0.59	158	210	58	751	29	318	173	579	2.158	7.7	8.1	38.8	54
1928	910	173	13.35	0.57	5,6	224	157	4.02	6.38	0.59	166	225	67	849	27	573	336	633	2.431	7.4	7.7	43.8	58
1929	965	172	14.84	0.68	5,9	229	161	4.27	6.87	0.62	166	228	72	895	27	503	875	717	2.271	6.0	8.0	45.9	63
1930	1.018	187	15.42	0.29	7,8	202	146	3.36	6.52	0.67	143	222	62	929	23	412	908	743	1.992	5.7	7.8	45.0	59
1931	1.075	108	12.66	0.16	14,7	158	128	1.95	4.67	0.54	109	230	45	941	17	243	706	791	1.588	4.5	7.2	39.4	49
1932	1.063	49	7.44	0.10	25,3	108	101	1.57	3.15	0.37	71	204	28	764	12	163	530	686	1.380	1.3	6.4	35.0	38
1933	1.048	32	9.08	0.12	26,8	101	112	1.42	3.42	0.47	61	189	25	704	13	194	564	683	1.356	0.9	5.3	31.3	40
J.'33	1.088	—	5.84	0.12	35,3	95	121	2.29	2.43	0.15	58	180	25	646	12	227	694	588	1.189	1.0	4.9	24.8	37
Feb.	957	32	10.04	0.03	31,7	86	120	0.78	2.43	0.23	55	190	23	540	11	180	478	629	1.245	1.0	5.2	27.1	31
Mrt.	1.137	—	10.56	0.18	27,2	99	108	1.21	3.27	0.31	65	241	28	795	13	197	316	803	1.572	1.2	5.8	28.9	34
Apr.	994	—	9.19	0.19	24,2	90	106	1.14	3.13	0.31	54	185	23	723	11	181	276	662	1.345	0.8	4.4	26.3	36
Mei	1.089	32	13.34	0.18	25, —	97	111	1.26	3.36	0.71	61	192	25	751	13	179	361	699	1.387	0.9	5.1	35.6	36
Juni	1.028	—	11.58	0.15	23,7	97	109	1.47	3.36	0.66	63	170	24	763	14	164	504	656	1.305	0.9	5.5	39.0	34
Juli	1.045	—	8.55	0.11	23,8	104	117	1.48	3.49	0.62	56	173	22	778	12	181	497	616	1.246	1.0	5.7	39.5	44
Aug.	1.071	41	8.07	0.02	24,4	106	113	1.22	3.50	0.65	62	217	24	804	13	189	534	752	1.541	1.0	6.4	41.3	48
Sept.	1.040	—	5.26	0.13	24,4	111	110	1.44	3.33	0.52	74	208	28	771	13	204	590	689	1.334	0.9	5.8	36.6	37
Oct.	1.058	—	10.10	0.18	24,6	109	105	1.45	3.68	0.41	63	199	26	753	13	196	844	674	1.326	0.9	5.5	26.2	46
Nov.	1.047	41	5.38	0.06	25,7	109	109	1.42	4.27	0.29	63	191	26	688	14	206	899	799	1.554	1.0	5.3	30.4	46
Dec.	1.020	—	11.09	0.06	31,9	108	112	1.82	4.73	0.81	52	116	23	531	11	224	780	631	1.231	1.1	4.2	20.4	55
J.'34	1.070	—	7.15	0.08	31,9	100	119	2.05	4.96	0.92	56	202	22	645	13	184	630	655	1.297	0.9	4.4	32.7	44
Feb.	974	51	6.93	0.17	28,9	82	116	1.10	2.49	0.18	51	207	20	643	13	132	359	750	1.488	0.8	4.0	31.6	31
Mrt.	1.070	—	9.19	0.05	26,4	94	126	1.18	2.99	0.39	61	236	23	807	15	166	314	802	1.590	1.0	4.8	34.5	33
Apr.	958	—	11.28	0.28	25,4	86	122	1.19	3.11	0.47	54	197	20	793	14	148	281	675	1.372	0.8	5.1	26.8	32
Mei	1.002	—	9.38	0.15	—	87	125	1.49	3.17	0.73	57	193	21	776	13	135	358	682	1.444	0.8	5.4	29.7	30
Juni	—	—	—	—	—	89	—	—	—	—	59	167	22	811	14	206	474	696	1.472	0.7	5.9	41. —	30

Datum	Kapitaalmarkt										Geldmarkt		Prijzen			Verkeer 1)			Aantal Faillissementen 1)			
	Effectenbeurs				Emissies						Spaarbanken		Prolongatierente 1)	Particulier disconto 1)	Indexcijfers van			Scheepv. verkeer		Ontvangsten van de Spoorwegen	Ontvangsten van Posten, Telegrafie en Telefoon	
	Koersen 5)		Industrie	Scheepvaart	Totaal (zonder conversie)	Conversies	Nederland en Koloniën	Buitenland	Aandeelen	Obligaties	Rijkspost-spaarbank	40 particuliere spaarbanken			Groothandels-prijzen 1)	Prijzen in den landbouw 6)	Kosten van Levensonderh. arbeidersgez. Amsterdam 7)	Inkomend				Uitgaand
	Banken	Handelsondern.											In 1000.000 M ⁸ .	In 1000.000 M ⁸ .						In 1000.000 M ⁸ .		
1925	—	—	—	—	25	18	15	10	5	20	304	191	2,88	3,08	155	—	—	5.00	4.24	13.6	6.31	342
1926	—	—	—	—	39	36	16	23	6	33	299	209	2,92	2,88	145	—	—	5.22	6.10	13.6	6.23	312
1927	—	—	—	—	41	4	13	28	8	33	321	225	3,33	3,76	148	—	—	5.95	4.80	13.5	6.23	296
1928	—	—	—	—	55	4	30	25	23	27	332	242	4,16	4,18	149	—	—	6.14	5.03	14.5	6.42	266
1929	158	168	433	125	38	7	27	11	24	14	343	257	4,89	4,82	142	—	—	6.02	4.12	15.0	6.79	236
1930	149	126	265	83	50	5	29	21	2	48	367	292	2,17	2,06	117	79	91,1	5.95	4.00	14.6	6.62	255
1931	118	94	168	50	28	40	24	4	1	27	429	302	1,56	1,42	97	67	85,5	5.17	3.85	13.7	6.37	284
1932	76	67	116	25	37	23	35	2	0	37	490	294	1,18	0,85	79	51	79,7	4.42	3.16	11.6	6.09	378
1933	84	79	138	23	30	19	29	1	0	30	516	307	1,28	1,08	74	50	78,9	4.62	3.15	10.1v	6.06	382
J.'33	85	80	124	26	120.5	205.4	111.2	9.3	—	111.2	503	300	1,00	0,37	75	48	—	4.30	2.98	11.1	5.57	384
Feb.	83	76	119	24	12.3	—	12.3	—	—	12.3	522	304	1,00	0,37	74	47	—	4.10	2.75	8.6	5.55	356
Mrt.	82	75	118	22	1.4	—	1.4	—	—	1.4	522	305	1,11	0,69	72	46	78,1	4.65	3.00	10.0	5.97	480
Apr.	81	73	121	22	11.8	1.1	11.8	—	0.5	11.3	519	304	1,00	0,62	71	47	—	3.97	2.87	10.3	5.94	325
Mei	89	78	138	25	0.3	—	0.3	—	0.2	0.1	519	303	1,69	2,07	72	48	—	4.95	3.16	9.6	5.80	405
Juni	90	84	149	29	0.8	—	0.8	—	0.8	—	519	303	2,06	2,19	73	47	77,8	4.88	3.14	9.8	6.27	389
Juli	92	88	151	28	—	—	—	—	—	—	518	304	2,64	3,53	73	49	—	4.93	3.35	11.4	6.11	333
Aug.	89	85	150	26	0.2	—	0.2	—	—	0.2	521	306	1,08	1,21	73	51	—	4.72	3.61	11.7	5.94	333
Sept.	86	82	147	22	7.0	4.9	7.0	—	—	7.0	521	306	1,00	0,77	75	55	79,0	4.65	3.40	10.0	5.95	417
Oct.	79	78	139	19	202.9	5.1	202.9	—	—	202.9	518	305	1,00	0,50	76	55	—	4.92	3.23	10.1	6.35	388
Nov.	76	73	145	16	4.4	2.2	4.4	—	0.5	3.9	518	305	1,00	0,47	76	54	—	4.76	3.20	9.2	5.93	435
Dec.	76	80	153	18	0.4	3.8	0.4	—	—	0.4	516	307	1,00	0,50	77	55	80,7	4.57	3.10	10.7	7.22	338
J.'34	79	85	159	19	6.0	1.4	6.0	—	—	6.0	518	312	1,00	0,50	79	55	—	4.72	3.24	10.1	5.86	377
Feb.	81	89	159	19	1.9	306	1.9	—	—	1.9	521	314	1,00	0,75	80	55	—	4.23	3.08	8.1	5.75	388
Mrt.	80	87	157	20	4.2	—	4.2	—	—	4.2	517	313	1,07	1,23	79	55	80,1	4.75	3.17	9.2	6.01	408
Apr.	77	85	158	19	11.5	903	11.5	—	—	11.5	509	308	1,86	2,04	79	58	—	5.01	2.96	8.6	6.17	342
Mei	75	81	156	17	3.6	15	3.6	—	0.6	2.9	507	—	1,22	1,37	77	—	—	5.20	3.47	9.0v	5.68	416
Juni	71	73	154	15	7.1	5.7	7.1	—	—	7.1	—	—	1,00	0,77	—	—	79,2	—	—	8.6v	—	—

*) De jaarcijfers zijn berekend uit de gemiddelde maandcijfers, excl. spaarbanken (Decembercijfers).
 1) Centraal Bureau voor de Statistiek. 2) Vanaf jan. '32 voorloopig. 3) De cijfers van 1925-1927 hebben betrekking op Juni. 4) Bruto gewicht 1030 K.G. 5) Bank voor Handel en Scheepvaart te Rotterdam (Nadruk verboden). 6) Directie van den Landbouw. Nieuwe reeks, begonnen Juli 1929. 7) Bureau van Statistiek der Gemeente Amsterdam. v = voorloopig.

Datum	Productie van 1)					Buitenlandsche Handel 1)																		
	Rubber	Thee	Koffie	Kina	Palmolie en -pitten	Invoer						Uitvoer												
						Totale waarde	Totale hoeveelh.	Ijzer en Ijzerleger.	Machi-nerieën	Garens en Manufact.	Rijst	Totale waarde	Totale hoeveelh.	Ondern. rubber	Bevolkings-rubber	Suiker 2)	Thee	Koffie	Tin en Tinerts	Copra	Aardolien 3)	Uitvoer-overschot		
In 1000 K.G.					in mill. gld.	In millioenen K.G.						in mill. gld.	In millioenen K.G.						in mill. gld.					
1925	—	—	—	—	—	70.0	—	—	—	—	—	—	—	150.1	—	—	—	190.0	4.2	5.8	—	29.3	—	80.1
1926	—	—	—	—	—	74.5	123.4	—	—	—	—	—	—	132.1	234.4	—	—	166.8	5.1	6.2	—	31.4	—	57.6
1927	—	—	—	—	—	75.2	117.4	—	—	—	—	—	—	137.0	630.3	10.5	8.1	193.9	5.5	7.2	—	25.4	—	61.8
1928	—	—	—	—	—	83.6	234.8	—	—	—	—	—	—	131.7	801.4	12.9	10.7	255.0	5.8	9.7	2.8	36.7	231.3	48.1
1929	—	—	—	—	—	88.1	279.7	—	—	—	—	—	60.3	120.3	842.7	13.6	12.4	248.0	6.9	7.0	2.7	37.8	299.4	32.2
1930	12.794	5.341	3.136	849	3.581	69.5	236.0	—	7.0	12.4	52.3	100.3	830.3	13.4	9.9	185.0	6.0	5.2	2.9	31.3	356.0	30.8		
1931	13.901	6.059	3.817	776	4.387	45.7	183.2	—	3.1	10.2	50.7	67.6	675.5	15.0	9.8	129.5	6.6	5.8	2.3	30.0	286.8	21.9		
1932	12.728	5.979	4.884	688	6.091	32.9	143.4	13.0	1.9	10.2	35.3	48.2	714.0	13.3	6.8	125.2	6.5	9.6	1.4	39.9	328.2	15.3		
1933	14.232	5.389	4.207	532	7.318	26.7	138.6	13.7	2.1	10.9	29.6	40.9	707.0	15.0	13.3	96.0	6.0	6.0	1.2	40.5	366.7	14.2		
J. '32	11.930	5.351	16.205	742	6.229	28.5	111.0	12.3	1.4	9.0	24.4	42.5	734.8	13.7	5.1	107.2	6.4	14.6	1.0	43.1	389.8	14.0		
Aug.	10.951	5.270	14.252	797	7.585	31.8	135.7	13.8	1.5	9.7	31.2	42.9	705.5	11.6	6.7	105.8	6.0	17.8	0.5	37.5	333.6	11.1		
Sept.	11.411	4.962	5.606	717	7.653	26.7	123.6	11.7	1.8	9.7	32.0	46.2	799.1	11.9	7.6	129.8	5.1	19.0	1.3	45.9	342.2	19.5		
Oct.	12.236	6.144	1.850	574	7.919	27.6	133.9	12.7	1.8	9.5	35.3	42.6	665.2	12.1	9.4	143.7	6.1	9.9	1.3	44.1	263.9	15.0		
Nov.	13.055	6.912	958	404	7.545	29.2	144.4	17.1	1.6	11.1	41.6	43.0	717.1	11.9	9.3	147.5	7.0	6.7	1.2	38.8	345.5	13.8		
Dec.	13.176	6.515	924	371	6.094	30.3	158.4	16.1	1.7	11.8	39.6	43.3	699.5	13.5	8.9	142.8	7.8	6.4	1.4	44.2	329.6	13.0		
J. '33	12.619	5.909	4.77	486	5.598	28.9	162.5	21.5	1.8	13.0	35.9	37.8	595.1	12.1	6.5	47.5	6.1	3.4	1.4	41.3	350.2	8.9		
Feb.	13.249	6.593	465	572	5.922	26.4	148.9	13.6	1.7	10.7	40.3	37.8	620.5	11.8	5.6	85.3	7.0	3.0	1.3	35.3	328.7	11.4		
Mrt.	13.573	6.000	595	638	6.248	26.9	167.9	11.7	1.8	10.8	53.7	49.2	754.1	13.7	6.1	129.0	12.7	3.9	1.3	38.2	384.0	22.3		
Apr.	13.066	5.769	1.208	616	5.944	25.8	174.3	12.0	1.7	9.1	60.8	38.7	670.0	13.2	7.5	86.6	5.8	4.3	1.3	35.1	393.6	12.9		
Mei	14.172	6.476	2.972	561	5.795	24.9	125.6	12.7	1.7	10.5	23.8	40.9	729.0	16.2	12.7	107.7	7.0	5.3	1.3	40.2	400.3	16.0		
Juni	14.288	4.875	5.895	497	6.632	23.2	114.3	11.3	2.1	8.8	19.7	40.7	748.7	15.4	15.3	97.5	5.0	7.4	1.5	39.2	413.7	17.0		
Juli	15.029	4.555	13.245	526	7.546	24.4	115.5	11.5	1.9	10.5	21.6	39.7	679.7	17.2	17.9	99.0	3.9	9.0	1.4	51.5	319.8	15.3		
Aug.	13.565	4.657	14.331	579	9.326	25.4	118.0	12.7	1.9	9.9	20.7	37.0	650.0	14.8	16.5	84.4	4.2	8.3	0.9	37.0	328.3	11.6		
Sept.	13.940	4.786	6.878	641	9.762	25.6	121.4	12.0	2.6	10.7	20.6	41.4	733.2	15.1	16.8	99.8	4.5	7.5	1.0	36.8	348.2	15.8		
Oct.	15.338	5.195	2.499	521	8.694	26.2	134.7	13.6	2.4	10.3	18.6	43.2	784.0	16.2	16.9	120.6	5.1	7.7	0.9	40.2	383.5	17.0		
Nov.	15.795	4.948	1.111	416	8.162	29.3	134.9	15.9	3.1	13.2	20.1	40.1	708.1	16.7	17.8	97.4	5.1	6.0	1.1	52.3	344.3	10.8		
Dec.	16.153	4.819	811	335	8.181	32.9	145.9	16.2	3.0	13.7	19.1	45.0	811.6	18.1	19.5	97.1	5.6	6.4	1.3	39.2	405.5	12.1		
J. '34	14.382	4.680	575	446	7.397	23.8	109.0	14.8	2.4	9.1	10.8	39.7	716.7	14.5	21.1	54.9	5.4	5.7	1.0	31.9	445.3	15.9		
Feb.	15.317	4.798	736	566	6.009	17.9	100.2	12.0	1.9	7.3	12.5	42.3	685.7	16.5	20.3	70.0	4.4	5.8	1.5	32.2	377.0	24.4		
Mrt.	16.406	4.961	1.183	616	6.493	20.4	125.2	13.9	2.3	9.3	16.0	52.5	787.4	19.4	28.8	94.6	5.6	6.5	—	33.0	405.4	32.1		
Apr.	—	—	—	—	—	23.7	—	—	—	—	—	43.9	—	—	—	68.6	—	—	—	—	—	—	—	

Datum	Effectenbeurs				Geldmarkt 1)						Kapitaalmarkt		Prijzen 1)						Verkeer 1)					
	Indexcijfers van				Bankbiljetten in circulatie	In bankoperatiën belegd kapitaal	Clearing 2)	Balanswaarde Gouvernements-panden	Achterstand Afdelings- en Desabanken 3)	Indexc. uitstaande leen-sommen gem. Dec. 1924 = 100	In Buiteni. gepl. emis.		Indexcijfers van						Ontv. van					
	Rubber	Suiker	Tabak	Thee							Aandeelen	Obligaties	Invoer-artikelen	Uitvoer-artikelen	Inh. artikelen	Uith. artikelen	Voeding v. een Europ. gezin	Europa	Amerika	S. S. Spoor- en Tramwegen	Postijen, Telefoon en Telegrafie			
1924 = 100				In millioenen guldens						In millioenen guldens		1913 = 100						1923/25 = 100		In millioenen guldens				
1925	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34.7	11.5	172	146	169	152	166	104.0	108.0	—	—	—	—	
1926	—	—	—	—	334	81	333	—	—	—	22.4	12.1	165	137	170	148	163	103.8	109.6	—	—	—	—	
1927	—	—	—	—	317	106	349	1.2	—	—	20.9	9.4	160	130	166	147	161	103.0	106.7	6.1	1.6	—	—	
1928	—	—	—	—	100	314	100	318	0.4	—	11.1	30.5	155	125	160	148	161	102.9	103.6	6.4	1.4	—	—	
1929	234	398	487	443	99	305	111	306	1.0	1.8	4.1	61.9	155	123	162	145	161	97.7	100.3	6.5	1.4	—	—	
1930	111	293	361	357	100	270	59	231	5.6	2.9	0.9	115.2	146	88	156	143	163	90.1	100.5	5.5	2.6	—	—	
1931	52	182	242	251	96	243	48	198	9.6	6.6	—	1.6	102.1	115	66	134	133	146	85.9	97.9	4.4	2.4	—	—
1932	27	107	138	176	92	221	49	155	6.1	13.0	86	—	104.4	95	52	107	116	123	80.4	86.1	3.4	2.1	—	—
1933	43	113	136	211	94	199	43	134	5.3	—	—	—	—	82	43	93	105	105	66.9	87.3	2.6	1.9	—	—
J. '33	34	108	147	196	99	205	44	135	5.3	15.9	60	—	—	83	45	98	110	113	71.4	87.3	2.5	2.2	—	—
Feb.	30	103	142	200	96	206	43	136	5.6	16.1	72	—	—	82	45	97	109	111	66.4	87.3	2.3	1.9	—	—
Mrt.	28	110	139	187	95	208	42	138	5.3	16.1	71	—	—	78	44	95	107	108	64.8	87.3	2.3	2.0	—	—
Apr.	32	112	128	185	97	208	42	123	5.5	16.1	68	—	—	75	44	96	106	108	64.7	87.3	2.4	1.8	—	—
Mei	39	125	138	201	93	203	43	143	5.5	16.0	65	—	—	81	45	95	106	106	68.1	87.3	2.6	1.9	—	—
Juni	48	141	155	230	93	201	45	140	5.5	15.9	62	—	—	79	48	93	106	106	68.1	87.3	3.3	1.9	—	—
Juli	53	137	155	241	92	201	45	153	5.4	15.9	59	—	—	78	48	93	105	105	68.1	87.3	3.1	1.9	—	—
Aug.	55	128	145	234	95	196	45	133	5.3	15.8	57	—	—	78	45	92	104	103	68.1	87.3	3.0	1.8	—	—
Sept.	50	109	132	213	95	194	44	133	5.1	15.7	56	—	—	77	41	90	103	102	68.1	87.3	2.7	1.8	—	—
Oct.	48	97	120	220	94	190	42	129	5.0	15.5	55	—	—	75	40	90	103	101	67.0	87.3	2.5	1.9	—	—
Nov.	48	87	108	215	91	188	40	129	4.9	15.3	54	—	—	75	39	89	101	100	64.6	87.3	2.3	1.8	—	—
Dec.	49	97	123	215	93	188	39	116	4.9	15.0	53	—	—	74	40	90	99	100	63.5	87.3	2.3	2.2	—	—
J. '34	52	100	130	230	97	191	38	145	4.7	15.2	52	—	—	74	43	90	99	99	63.5	82.2	2.2	1.9	—	—
Feb.	53	107	136	240	98	191	35	110	—	—	—	—	—	76	43	89	99	97	64.0	82.7	1.9	1.7	—	—
Mrt.	55	104	136	243	98	192	35	116	—	—	—	—	—	77	43	89	99	96	64.7	82.3	2.1	1.7	—	—
Apr.	56	98	138	247	—	190	35	—	—	—	—	—	—	—	—	87	98	95	—	—	—	—	—	—
Mei	68	99	145	253	—	—	—																	

Datum	Productie ¹⁾ , Handel en Verkeer															Invoer- resp. Uitvoer- (+) overschot	Schepvaart- verk v. d. be- langr. havens ²⁾		Ontvangsten van de spoorwegen ³⁾
	Productie-index van								Buitenlandsche handel						In- komend		Uit- gaand		
	Industriële productie	Totaal productie- middelen	Totaal verbruiks- goederen	Steenkolen	Ijzer	Staal	Machine- industrie	Textiel- industrie	Invoer			Uitvoer							
									Totaal	Grond- stoffen	Fabri- katen	Totaal	Grond- stoffen	Fabri- katen					
Gemiddelde van 1928 = 100								in miljoenen R.M.						in 1000 N.R.T.		Mill. R.M.			
1926 ..	80,8	78,7	81,5	96,5	82,7	76,7	60,7	82,8	833	412	114	868	228	596	+	35	3.190	3.183	—
1927 ..	101,1	100,4	101,4	102,0	111,3	112,6	79,7	108,5	1.186	599	212	900	217	644	—	286	3.389	3.374	417,6
1928 ..	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	1.167	602	204	1.023	229	740	—	144	3.678	3.653	428,3
1929 ..	100,4	104,0	94,8	108,3	113,8	112,5	100,9	92,4	1.121	600	189	1.124	244	819	+	3	3.637	3.598	445,5
1930 ..	90,1	88,7	92,3	94,7	82,5	80,5	83,1	90,0	866	459	150	1.003	204	753	+	137	3.671	3.644	380,3
1931 ..	73,6	65,4	85,7	78,7	51,6	57,5	59,5	87,7	561	290	102	800	151	615	+	239	3.366	3.331	319,8
1932 ..	61,2	50,2	77,7	69,0	33,4	40,0	38,2	80,0	389	201	61	478	86	374	+	89	2.943	2.909	240,8
1933 ..	68,9	58,5	84,6	73,2	44,7	53,1	41,9	90,6	350	202	56	406	75	315	+	56	3.015	2.999	242,9
Juli '32	60,0	49,4	76,0	63,7	29,5	34,8	37,4	72,3	366	179	56	431	79	339	+	65	3.067	3.014	253,1
Aug.	58,5	47,5	74,9	62,9	27,0	32,7	38,6	74,7	331	174	50	428	79	334	+	97	3.076	3.058	253,0
Sept.	60,3	49,3	76,7	66,5	28,2	31,9	41,9	80,7	360	194	55	444	81	340	+	84	2.882	2.918	249,4
Oct.	61,0	49,4	78,5	73,3	33,2	42,4	37,4	86,7	308	207	58	482	87	371	+	84	3.200	3.163	258,3
Nov.	62,4	51,4	78,9	80,0	38,5	47,9	36,2	89,7	393	215	59	475	82	371	+	82	2.924	3.014	236,0
Dec.	62,1	51,4	78,2	76,9	36,3	41,2	39,4	86,6	423	232	60	491	84	387	+	68	3.128	3.025	240,4
Jan.'33	62,9	53,1	77,6	72,7	40,3	44,1	31,0	83,7	368	214	51	390	75	299	+	23	2.712	2.708	208,4
Febr.	64,6	55,0	78,9	73,5	37,5	40,8	34,2	82,1	347	200	52	374	74	284	+	26	2.483	2.468	201,5
Maart	64,9	55,0	79,8	68,3	42,5	45,8	35,4	83,2	362	200	56	426	76	337	+	64	2.931	2.843	229,6
April	65,5	54,3	82,3	68,6	38,8	48,8	39,4	84,2	321	177	55	382	69	302	+	61	2.741	2.693	221,1
Mei	67,9	56,8	84,5	70,0	41,6	54,3	38,9	83,1	333	190	54	422	76	333	+	89	3.106	3.127	231,7
Juni	69,5	57,8	87,1	71,4	43,7	58,7	42,9	90,0	357	212	58	384	72	299	+	28	3.201	3.240	246,1
Juli ⁵⁾	70,6	58,6	88,7	70,3	44,0	52,2	45,6	94,7	360	218	58	385	76	298	+	25	3.344	3.288	260,0
Aug.	70,7	59,0	88,3	69,5	47,5	55,3	47,6	96,6	347	210	54	413	78	320	+	66	3.437	3.489	262,8
Sept.	71,0	59,7	88,0	72,3	45,3	51,3	49,1	97,3	337	201	58	432	77	336	+	95	3.048	3.144	260,3
Oct.	71,9	61,9	87,0	75,7	49,3	58,1	43,9	97,2	347	195	60	445	83	343	+	98	3.165	3.037	258,3
Nov.	73,2	64,4	86,5	81,8	52,7	63,8	42,9	96,6	351	195	54	394	74	303	+	43	3.071	3.038	259,5
Dec.	75,1	66,1	88,6	83,9	53,3	64,2	52,4	97,7	374	208	60	424	74	331	+	50	2.941	2.903	275,7
Jan.'34	79,1	72,1	89,6	82,6	54,3	66,5	41,9	98,3	372	225	56	350	78	259	—	22	2.824	2.808	239,1
Febr.	82,4	75,4	93,0	82,0	60,8	72,4	49,6	101,2	378	238	57	343	71	260	—	35	2.637	2.694	232,7
Mrt.	84,2	77,6	94,1	80,2	65,1	75,6	58,7	103,7	378	245	62	401	72	315	+	23	3.171	3.133	271,9
April	86,4	80,0	95,9	81,1	72,0	86,0	62,2	102,2	398	253	63	316	66	240	+	82	3.137	3.042	249,4
Mei	89,1	84,3	96,3	79,6	73,8	90,8	—	—	380	240	62	337	61	265	—	43	3.379	3.464	—
Juni	—	—	—	—	—	—	—	—	377	226	64	339	64	267	—	38	—	—	—

Datum	Kapitaalmarkt ³⁾													Geldmarkt ²⁾			Prijzen		Aantal Faillissementen	Aantal werklozen ⁴⁾				
	Effectenbeurs Indexcijfer van						Emissies ²⁾							Tegoe- bij Spaarbank ⁴⁾	Callrente	Parti- culier Disconto	Rente van maandgeld	Indexcijf. v. Groothand. prijzen			Kosten van Levens- onderhoud			
	319 Aandelen	25 Credit- banken	6 Steenkolen ondern.	12 Metaal- industrieën	14 Electro- techn. ondern.	26 Chemische ondern.	Totaal	Binnen- landsche	In het buitenland opgenomen	Aandelen	Obligaties ³⁾	Privaat- rechtelijke ondern.	Publiek- rechtelijke lichamen									in %	1913= 100	1913/4 = 100
1926 ..	109	118	121	97	121	113	500	368	133	82	418	310	189	3.089	5,31	4,91	6,57	134	141	1.003	—			
1927 ..	158	162	163	130	174	155	479a	361a	118	120	359	358	121a	4.693	6,05	5,47	7,82	138	148	475	—			
1928 ..	148	159	128	101	174	142	477b	355b	122	112	365	321	156b	6.990	6,74	6,54	8,22	140	152	665	—			
1929 ..	134	153	120	85	168	123	253	224	29	82	171	174	78c	9.016	7,68	6,87	8,97	137	154	821	1.915			
1930 ..	109	130	111	73	139	94	388	290	98	46	342	224	164	10.400	5,06	4,43	6,14	125	147	945	3.139			
1931 ..	—	—	—	—	—	—	194	165	29	53	140	136	57	9.722	8,37	6,78	8,71	111	136	1.133	4.573			
1932 ..	—	—	—	—	—	—	81	81	—	13	68	37	44	9.917	6,23	4,95	6,73	97	121	717	5.580			
1933 ..	67,3	56,2	74,4	46,7	68,0	74,4	126	126	—	8	118	39	87	10.808	5,11	3,88	5,78	93	119	326	4.733			
Jan.'33	64,6	57,1	70,5	39,8	66,3	66,9	133	133	—	19	115	51	82	10.228	5,06	3,88	5,79	91	117	539	6.014			
Febr.	64,8	57,3	72,2	40,2	65,5	67,9	105	105	—	12	94	38	67	10.365	5,09	3,88	5,79	91	117	475	6.001			
Maart	70,3	58,3	77,7	44,5	72,5	76,3	142	142	—	6	136	44	98	10.396	5,12	3,88	5,79	91	117	467	5.599			
April	72,8	60,3	80,3	46,7	75,8	81,1	112	112	—	4	108	31	81	10.459	5,21	3,88	5,79	91	117	373	5.331			
Mei	73,3	59,0	81,8	51,2	75,1	81,7	124	124	—	8	117	27	97	10.478	5,12	3,88	5,79	92	118	394	5.039			
Juni	71,6	57,0	81,3	52,0	70,7	80,0	115	115	—	6	108	30	85	10.467	5,11	3,88	5,79	93	119	264	4.857			
Juli ⁵⁾	68,5	55,9	78,4	50,9	67,0	77,0	129	129	—	3	126	36	93	10.490	5,04	3,88	5,79	94	119	262	4.464			
Aug.	66,2	55,2	74,1	49,6	65,9	75,3	134	134	—	12	123	38	96	10.545	5,11	3,88	5,79	94	118	255	4.124			
Sept.	62,5	53,3	67,7	46,7	63,7	70,3	121	121	—	9	111	39	82	10.561	5,16	3,88	5,79	95	119	218	3.849			
Oct.	62,1	52,5	66,7	45,5	61,8	70,2	134	134	—	5	129	41	93	10.618	5,12	3,88	5,79	96	120	250	3.745			
Nov.	64,0	53,2	67,7	45,8	63,3	72,0	129	129	—	5	124	50	79	10.684	5,05	3,88	5,74	96	120	221	3.714			
Dec.	67,4	55,1	73,8	47,3	68,7	74,6	115	115	—	2	112	36	78	10.808	5,14	3,88	5,69	96	121	197	4.059			
Jan.'34	70,2	56,6	76,0	49,5	71,9	77,3	128	128	—	10	118	57	71	11.234	4,78	3,88	5,18	96	121	270	3.773			
Febr.	73,9	58,9	81,2	52,3	75,5	82,2	141	141	—	18	123	52	89	11.565	4,85	3,88	5,06	96	121	227	3.373			
Mrt.	77,0	58,7	86,4	54,6	78,3	87,1	82	82	—	6	76	35	47	11.621	4,93	3,88	5,06	96	121	274	2.798			
April	75,0	56,1	85,0	53,7	76,3	85,6																		

Productie, Handel en Verkeer.

Datum	Productie-index 1) van																		Buitenlandsche handel						Scheepvaartverkeer			
	Index van de industriële productie	Steenkolen	Ruwruiz	Staal	Scheepsbouw	Andere metall. industrieën	Olie- en chemische industrie	Katoen	Kunstzijde	Aantal werklozen	Invoer			Uitvoer			Invoer-respuitvoer (+)oversch.	Inkomend	Uitgaand	Indexcijf. v.		Ontvangsten van de spoorwegen						
											Totaal	Grondstoffen	Fabrieken	Totaal	Fabrieken	Totaal				Vrachten	Tijd-chart.		Vrachten					
																								Mill. £	Mill. £	0000 tons	1924 = 100	Mill. £
Gemiddelde van 1924 = 100										1000	Mill. £						0000 tons	1924 = 100	Mill. £									
1925..	97,5	91,7	85,4	90,2	69,7	106,0	93,0	123,6	—	1.338	110,3	35,5	26,7	64,4	51,4	45,9	463	519	95	86	8,65							
1926..	75,3	46,1	33,4	43,4	52,0	113,8	81,6	106,7	—	1.506	103,6	32,7	26,3	54,3	44,8	49,3	534	392	111	98	7,12							
1927..	108,1	94,6	99,8	111,0	103,6	122,0	97,6	120,5	159	1.166	101,7	29,3	26,9	59,1	47,0	42,6	501	529	107	95	9,15							
1928..	102,5	89,6	90,5	104,0	90,6	114,9	101,2	107,8	214	1.290	99,8	27,9	26,5	60,3	48,3	39,5	504	537	97	87	8,88							
1929..	110,6	96,8	103,7	118,4	105,9	116,1	102,8	108,4	225	1.263	101,9	28,3	27,9	60,8	47,8	41,1	522	573	107	84	8,92							
1930..	98,5	91,8	84,8	90,5	91,7	115,7	91,3	84,1	193	1.991	87,1	20,9	25,6	47,5	36,6	39,6	531	549	77	65	8,29							
1931..	84,3	83,0	51,4	63,8	37,7	106,5	81,7	81,5	216	2.717	71,9	14,5	21,8	32,4	24,2	39,5	502	486	61	67	7,54							
1932..	84,9	79,4	48,9	64,8	20,4	98,2	89,3	89,0	287	2.828	58,6	13,7	13,1	30,4	23,0	28,2	495	462	58	64	6,23							
1933..	90,4	78,5	56,5	86,3	21,4	109,2	89,1	94,0	332	2.567	56,6	15,1	12,6	30,6	23,4	26,0	504	464	62	61	6,23							
Juli '32									271	2.921	51,9	10,8	11,4	29,3	22,4	22,6	533	501	—	56	5,47							
Aug.	77,8	69,3	44,5	61,4	17,3	92,0	81,8	73,3	219	2.947	53,3	11,7	13,1	28,6	21,7	24,7	544	468	45	59	5,73							
Sept.									270	2.925	54,3	11,2	12,1	26,2	19,8	28,1	521	500	55	64	6,14							
Oct.									300	2.810	60,8	11,9	13,5	30,4	22,7	30,4	518	456	61	63	6,38							
Nov.									313	2.849	61,5	13,7	13,2	31,1	22,5	30,4	462	457	58	65	6,55							
Dec.	87,2	83,9	45,3	67,0	16,5	99,3	90,1	87,9	262	2.776	60,6	15,6	12,7	32,4	23,6	28,2	481	447	62	67	6,12 ²							
Jan. '33									281	2.955	54,1	15,1	11,5	29,2	22,1	24,9	440	440	60	64	6,02 ²							
Febr.	88,0	85,5	48,7	75,1	18,4	87,3	88,0	95,7	257	2.915	49,1	13,2	10,5	27,9	21,4	21,2	403	409	61	63	6,33							
Mrt.									315	2.821	56,3	14,1	12,8	32,6	25,4	23,7	476	443	—	60	6,45							
April									245	2.738	51,2	13,0	11,4	26,4	20,5	24,8	464	420	—	58	5,77							
Mei	88,8	73,0	55,3	83,7	21,0	115,9	94,1	89,7	340	2.626	57,3	14,5	12,6	30,8	23,5	26,5	524	478	64	59	6,16							
Juni									317	2.498	53,8	14,0	12,2	28,5	21,7	25,3	531	485	64	61	5,60							
Juli									362	2.508	53,7	14,9	12,0	29,8	22,8	23,9	549	482	64	61	5,85							
Aug.	87,9	71,1	58,4	87,2	22,1	110,1	84,4	91,3	340	2.459	56,8	16,4	13,0	31,0	23,9	25,8	565	512	61	60	5,55							
Sept.									384	2.375	57,8	14,5	13,1	32,2	24,6	25,6	558	516	61	56	6,13							
Oct.									404	2.335	61,8	15,0	14,2	34,1	26,1	27,7	543	476	64	61	6,43							
Nov.	97,4	84,4	63,4	99,1	24,2	123,3	101,1	99,3	406	2.309	63,7	17,0	14,5	34,4	25,7	29,3	498	478	60	64	6,87							
Dec.									373	2.263	63,2	18,9	13,6	30,4	22,6	32,8	491	424	64	70	7,10 ²							
Jan. '34									401	2.407	64,7	21,3	13,9	31,6	24,2	33,1	481	449	68	64	6,68 ²							
Febr.	102,2	90,5	74,4	109,6	35,0	139,3	100,0	99,0	346	2.343	57,4	18,2	13,2	30,1	22,7	27,3	425	414	64	64	6,75							
Mrt.									399	2.224	62,0	18,2	14,8	33,1	25,6	28,9	499	455	58	62	7,00							
April									334	2.148	56,3	17,1	13,5	30,1	23,7	26,2	497	425	56	60	7,13							
Mei									336	2.097	61,7	16,9	14,9	32,8	25,1	28,9	530	476	85	60								
Juni														32,1														

Datum	Kapitaalmarkt								Geldmarkt						Prijzen					
	Effectenbeurs 3)		Emissies 4)						Geldmarkt						Indexcijfers v. grooth.prijzen 7)			Kosten van levensonderhoud 8)	Index van gemiddelde weekloon 9)	Aantal faillissementen 10)
	Koersen van		Totaal	Groot-Britannië	Britische Bezittingen	Buitenland	Clearing te Londen 5)	Deposito's	Voorschotten	Wissels	Callrente	3-maandsdisconto	Totaal	Voedingsmiddelen	Grondstoffenfabrieken					
	Index van de industriële aandelen	Vaste rente- en drag. fonds.														Index van koersen	Ind. v. rente- en drag. fonds.	Mill. £	Mill. £	Mill. £
1925.....	109	98,3	101,8	18,3	11,0	4,8	2,5	2.983	1.662	856	226	3,47	4,15	95,9	100,4	93,5	100	100,6	413	
1926.....	114	96,4	103,8	21,1	11,7	4,4	5,0	2.946	1.665	892	216	4,01	4,49	89,1	93,1	87,0	98	100,7	370	
1927.....	124	96,9	103,2	26,2	14,7	7,3	4,2	3.068	1.713	928	218	3,71	4,24	85,1	91,4	81,8	96	100,6	381	
1928.....	142	99,2	100,8	30,2	18,3	7,1	4,8	3.276	1.766	948	237	3,56	4,16	84,4	91,6	80,7	94	99,7	365	
1929.....	139	96,3	104,3	21,1	13,3	4,5	3,3	3.328	1.800	991	229	4,58	5,31	82,2	87,4	79,4	94	99,3	345	
1930.....	112	99,4	100,7	19,6	10,6	5,8	3,2	3.232	1.801	963	264	2,36	2,62	72,0	76,2	69,7	90	98,2	369	
1931.....	87	98,7	101,8	7,4	3,5	3,1	0,8	2.651	1.760	957	270	2,92	3,53	62,7	67,0	60,3	84	97,0	389	
1932.....	84	112,4	90,3	9,4	7,0	2,4	—	2.319	1.791	843	308	1,64	1,94	61,1	66,5	58,4	82	95,3	415	
1933.....	103	124,3	80,7	11,1	7,9	2,5	0,7	2.310	1.953	759	354	0,66	0,71	60,7	62,2	60,0	80	94,0	367	
Januari 1933	95	122,3	82,2	8,3	7,9	0,3	0,1	2.250	1.983	764	431	0,75	0,92	60,3	64,1	58,4	81	94,4	395	
Februari	96	123,6	81,3	7,2	4,9	1,8	0,5	2.268	1.957	766	386	0,75	0,88	59,5	62,8	57,8	80	94	411	
Maart	92	122,4	82,1	13,5	12,3	1,2	—	2.574	1.925	766	348	0,58	0,68	58,7	61,4	57,4	79	94	486	
April	93	125,3	80,2	8,3	7,3	—	1,1	2.039	1.930	764	338	0,63	0,66	58,5	60,6	57,3	78	94	336	
Mei	96	123,1	81,5	14,6	9,3	5,0	0,3	2.253	1.944	775	346	0,58	0,53	59,7	61,4	58,8	78	94	398	
Juni	101	123,1	81,5	17,5	16,0	1,1	0,4	2.070	1.978	775	352	0,58	0,48	61,2	62,3	60,6	79	94	381	
Juli	108	121,6	82,5	6,0	5,2	0,3	0,5	2.465	1.973	768	362	0,58	0,51	61,5	61,0	61,8	80	94	330	
Augustus	106	124,3	80,7	21,2	1,3	15,6	4,3	2.142	1.966	758	359	0,62	0,40	61,7	62,3	61,3	81	94	302	
September	110	126,2	79,3	7,1	6,7	0,2	0,2	2.332	1.958	750	355	0,63	0,42	62,0	63,1	61,4	81	94	351	
October	115	126,3	79,3	10,0	6,8	3,0	0,2	2.491	1.951	747	343	0,75	0,72	61,8	62,4	61,4	81	94	351	
November	114	126,4	79,4	12,8	12,2	0,5	0,1	2.498	1.928	737	317	0,75	1,07	61,9	62,5	61,5	82	94	335	
December	113	127,5	78,4	6,4	5,1	0,9	0,4	2.234	1.941	736	311	0,75	1,22	61,9	61,9	61,8	81	94	331	
Januari 1934	118	129,6	77,4	10,9	8,7	1,8	0,4	2.548	1.920	735	284	0,90	0,98	63,0	62,8	63,1	81	94	366	
Februari	116	128,8	77,7	7,0	5,3	1,4	0,5	2.845	1.867	742	250	0,88	0,94	63,4	62,5	63,9	80	94		
Maart	122	130,8	76,6	7,1	6,0	0,9	0,2	2.926	1.831	753	202	0,88	0,94	62,5	60,6	63,5	80	94		
April	124	130,9	76,6	9,6	8,7	0,9	0,1	2.506	1.852	759	212	0,88	0,97	61,9	59,8	63,1	79	94		
Mei	127	130,7	76,7	22,4	11,4	10,9	0,04	2.274	1.858	755	222	0,79	0,90	61,7	60,1	62,5	79	94		
Juni	124	130,3	76,9	12,0	7,0	4,6	0,4					0,88	0,91				94			

*) Alle jaarcijfers zijn berekend uit de gemiddelde maancijfers. 1) Productie-index van de London and Cambridge Economic Service, met uitzondering van dien van kunstzijde, welke aan de Board of Trade is ontleend. 2) 4 wekelijkse gemidd. na 1931, dus 13 cijfers per jaar. 7.10 behoort bij Nov. 6.68 bij Dec. 3) London and Cambridge Economic Service. 4) Volgens Midland Bank Ltd. 5) London Banker's Clearing-House Returns. 6) Wekelijkse gemiddelden. 7) Board of Trade. 8) Ministry of Labour. 9) London and Cambridge Economic Service. 10) Société des Nations. 11) Leening Australische regering.

Datum	Productie ¹⁾ , Handel en Verkeer																			
	Index van de industriële productie	Productie-index van											Buitenlandsche handel							
		Fabrikaten	Mineralen	Steenkolen	Ruwe Petroleum	Rubberbanden	Ijzer en Staal	Textielgoederen	Auto-mobielen	Bouwbedrijvigheden	Wagonladingen	Katoenverbruik	Aantal tewerkgestelden	Betaalde loonen	Invoer		Uitvoer		Uitvoeroverschot	
															Totaal	Grondstoff.	Totaal	Fabrikaten		
Gemiddelde van 1923—1925 = 100											1923—1925 = 100		Mill. \$							
1925	104	105	99	99	104	116	106	104	107	122	103	—	99.4	100.6	352	146	409	154	57	
1926	108	108	108	110	105	116	113	104	108	129	106	109 ^a	101.2	103.8	369	149	401	163	32	
1927	106	106	107	99	122	120	104	113	86	129	103	122	98.9	101.8	349	133	405	165	56	
1928	111	112	106	96	122	144	119	107	110	135	103	107	98.9	102.4	341	122	427	188	86	
1929	119	119	115	102	137	135	130	115	135	117	106	115	104.8	109.1	367	130	437 ^{b)}	211	70	
1930	96	95	99	89	122	100	94	91	85	92	92	87	91.5	88.7	255	84	320	158	65	
1931	81	80	84	72	115	96	59	94	60	63	75	88	77.4	67.5	174	54	202	93	28	
1932	64	73	71	58	106	78	31	83	35	28	57	81	64.1	46.1	110	30	134	52	24	
1933	77	76	72	63	122	90	55	98	48	26	58	102	69.0	48.5	121	35	140	51	19	
Juli '32	58	57	64	46	104	89	25	69	33	27	51	63	58.9	39.8	79	20	107	47	27	
Aug.	60	59	65	50	104	68	23	90	23	30	51	82	60.1	40.6	91	22	109	46	18	
Sept.	66	65	70	58	104	64	28	104	24	30	54	99	63.3	42.9	98	27	132	46	34	
Oct.	66	65	74	67	104	68	31	99	17	29	57	96	64.4	44.7	105	27	153	49	48	
Nov.	65	64	75	66	106	73	31	92	31	27	57	95	63.4	42.9	104	28	139	47	34	
Dec.	66	64	77	66	96	67	28	91	60	28	58	93	62.1	41.5	97	29	132	45	35	
Jan. '33	65	64	73	57	107	59	30	87	48	22	56	88	60.2	39.5	96	27	121	44	25	
Februari	63	61	79	63	110	54	31	83	33	19	54	87	61.1	40.2	84	21	102	42	18	
Maart	60	56	81	51	122	41	22	76	27	14	50	86	58.8	37.1	95	24	108	47	13	
April	66	66	72	55	108	65	35	85	44	14	53	91	59.9	38.8	88	21	105	48	17	
Mei	78	78	78	57	134	94	49	108	51	16	56	113	62.6	42.7	107	25	114	46	7	
Juni	92	93	84	64	134	115	72	133	66	18	60	139	66.9	47.2	122	34	120	46	— 2	
Juli	100	101	90	76	132	143	100	130	70	21	65	135	71.5	50.8	143	46	144	53	1	
Aug.	91	91	91	75	134	111	80	114 ^v	61	24	61	120	76.4	56.8	155	51	132	50	—23	
Sept.	84	84	87	65	125	103	66	99 ^v	56	30	60	103	80.0	59.1	147	48	160	54	13	
Oct.	77	76	81	61	120	90	61	91 ^v	46	37	58	95	79.6	59.4	151	47	194	61	43	
Nov.	72	71	81	65	116	97	47	89 ^v	32	48	60	89	76.2	55.5	129	37	184	62	55	
Dec.	75	73	85	66	119	108	61	78 ^v	47	58	62	77	74.4	54.5	133	36	193	64	60	
Jan. '34	78	77	88	67	120	97	56	87	58	49	64	91	73.3	54.0	136	36	172	61	36	
Februari	81	80	91	74	118	121	64	91 ^v	73	44	64	95	77.7	60.6	133	37	163	61	30	
Maart	85	82 ^v	100	84	122	129	67	94 ^v	80	33	66	97	80.8	64.8	158	45	191	81	33	
April	85	85	91	72 ^v	125 ^v	118	77	90 ^v	87	32	62	97	82.3	67.3	147	41	179	83	32	
Mei																				

Datum	Kapitaalmarkt														Staatschuld einde van de maand	Geldmarkt		Prijzen				
	Effectenbeurs						Emissies ⁴⁾									Prima bank-accepten (90 dagen)	Prima handelspapier (4-6 mnd.)	Indexcijfer van groot-hand.prijs.	Landbouwproducten ⁷⁾	Kosten van Levens-onderhoud		
	Indexcijfer van						Binnen- en buitenl.				Binnenlandsche											
	421 Aandeelen	351 Industr.aandeelen	33 Spoorweg-aandeelen	37 Aand.van public utilities	60 Obligaties	Makelaars-leeningen ³⁾	Totaal (zonder conversie)	Conversies	Aandeelen	Obligaties	Totaal Binnenland	Privaat-rechtelijke	Publiek-rechtelijke	Buitent. Emissies								
1926 = 100						in millioenen dollars														in %	1926 = 100	1923 = 100
1925	90	88	90	95	95.3	—	517	76	96	421	427	300	127	90	20.5	3-1/2	3 3/4-4 1/2	104	110	103.8		
1926	100	100	100	100	97.0	3.292	526	91	91	435	433	313	120	94	19.6	3 1/2	3 3/4-4 1/2	100	100	103.8		
1927	118	118	119	116	98.9	4.432	649	179	123	526	519	388	131	130	18.5	3 1/2	4 1/4-4 1/2	95	99	101.6		
1928	150	154	129	149	98.7	6.440	676	155	247	429	566	446	120	110	17.6	4 1/2	4 1/2-5 1/2	97	106	100.4		
1929	190	189	147	235	95.6	3.990	848	117	494	354	786	667	119	63	16.9	3 3/4-5 1/2	5 1/2-6 1/2	95	105	100.0		
1930	150	141	125	215	98.3	1.894	585	55	125	460	500	374	126	84	16.2	1 1/2-3 1/4	2 1/2-5 1/2	86	88	96.2		
1931	94	87	72	148	96.1	587	258	76	26	232	238	129	109	19	16.8	1 1/2-3 1/4	2 1/2-3 1/4	73	65	86.7		
1932	49	46	26	79	81.1	347	99	45	2	97	96	27	69	2	19.5	1 1/2	2 1/2	65	48	77.7		
1933	64	67	38	78	84.0	845	59	28	10	49	59	13	46	—	22.3	1 1/2	1 1/2	66	52	74.8		
Jan.'33	49	46	28	82	84.1	359	65	47	3	62	65	22	43	—	20.8	1 1/2	1 1/2	61	43	73.7		
Febr.	45	43	27	73	82.5	360	20	37	—	20	20	1	19	—	20.9	1 1/2	1 1/2	60	41	72.1		
Mrt.	43	42	26	67	76.7	311	16	3	3	13	16	3	13	—	21.3	1 1/2-3 1/4	1 1/2-4 1/2	60	43	71.8		
Apr.	48	49	26	64	75.4	322	25	20	1	24	25	17	8	—	21.4	1 1/2-1 1/4	2-3 1/4	60	45	71.5		
Mei	63	65	38	79	82.0	529	44	16	3	41	44	4	40	—	21.9	2 1/2	2 1/2	63	50	72.1		
Juni	75	77	44	97	86.8	780	110	112	9	101	110	12	98	—	22.5	1 1/2	2 1/2	65	53	72.8		
Juli	80	84	53	98	89.6	916	117	45	53	64	117	53	64	—	22.6	1 1/2	3 1/2	69	60	75.2		
Aug.	75	79	49	87	89.9	917	46	7	14	32	46	14	32	—	23.1	1 1/2	1 1/2	70	58	76.9		
Sept.	75	81	47	80	87.9	897	64	30	9	55	64	9	55	—	23.1	1 1/2	1 1/2	71	57	77.9		
Oct.	70	76	40	75	86.5	776	59	1	3	56	59	3	56	—	23.1	1 1/2	1 1/2	71	56	78.0		
Nov.	69	77	38	70	82.6	789	88	2	6	82	88	6	82	—	23.5	1 1/2	1 1/2	71	57	77.8		
Dec.	70	79	40	67	83.6	845	57	18	16	41	57	16	41	—	23.8	1 1/2-1 1/4	1 1/2	71	56	77.3		
Jan.'34	76	84	46	73	88.3	903	48	42	6	42	48	6	42	—	25.1	1 1/2	1 1/2	72	59	77.5		
Feb.	81	88	50	81	92.9	938	79	8	1	78	79	13	65	—	26.1	1 1/2	1 1/2	74	61	78.3		
Mrt.	77	85	48	76	95.1	981	97	50	5	92	97	16	81	—	26.2	1 1/2	1 1/2	74	61	78.5		
Apr.	80	88	49	76	97.0	1.088	143	93	5	138	143	43	100	—	26.1	1 1/2	1 1/2	73	60	78.4		
Mei	72	80	43	70	97.6	—	103	39	3	101	103	42	61	—	—	—	—	74	60 ^v	78.6		
Juni		81					123	183	9	114	123	21	102	—	—	—	—	74		78.8		

*) De jaarcijfers zijn berekend uit de maandelijksche gemiddelden.
 1) De indexcijfers betreffende de productie, de wagonladingen, het katoenverbruik, het aantal tewerkgestelden en de betaalde loonen zijn ontleend aan het Federal Reserve Bulletin. De index van de industriële productie is samengesteld uit de gegevens van 58 industrieën n.l. 50 van fabrieken en 8 van mineralen. 2) Gemiddelde van Maart—Dec. 3) Einde v. h. jaar (resp. maand). 4) Ontleend aan the Commercial and Financial Chronicle. Hieronder zijn niet opgenomen de leningen van de Reconstruction Finance Corporation en die van verdere herstelorganisaties aan Staten en Gemeenten. 5) Stock exchange call loans. 6) Renewal rate. 7) Bureau of Labor Statistics. 8) Volgens „Survey of Current business” 435. v) = voorloopig.

Datum	Productie, Handel en Verkeer													Kapitaalmarkt			Prijzen									
	Productie						Werkloosheid ³⁾ in duizenden	Buitenlandsche handel ⁴⁾				Vervoer			Aandelen- emissies ¹⁾	Koersen van obligaties ¹⁾	Koersen van van aandeelen ¹⁾	Particuliere disconto ¹⁾	Groothandels- index (Bachij) ⁵⁾	Kosten van ⁵⁾ levensonderh.						
	Ind. industr. triële prod. 1)	Electriche energie ²⁾	Ijzer- en staalprod. ²⁾	Cement ²⁾	Super- 2) fosfaat	Kunstzijde ²⁾		Invoer ³⁾	Uitvoer ³⁾	Invoer ³⁾	Uitvoer ³⁾	Inv. industr. triële ³⁾ grondstoff.	Uitvoer van fabrikaten ³⁾	Goederen- vervoer ³⁾ per spoor							Scheepv.- beweg. uit- gaande schepen ³⁾	mill. Lire	1925=100	%	1913= 100	6.'27 =100
1925	—	—	198	—	—	109	2183	1523	100	100	—	—	4836	1387	746	100	100	7,3	596	—						
1926	—	654	200	236	—	1390	114	2157	1555	98,5	96,8	621	736	4885	1476	478	—	82,9	8,0	603	—					
1927	—	650	307	232	—	2034	279	1698	1303	96,1	100,6	603	792	4693	1581	264	97,1	72,2	7,8	495	100,0					
1928	100	704	360	256	871	2167	324	1827	1213	112,9	105,5	630	801	4724	1697	450	102,5	85,0	5,5	462	92,2					
1929	—	758	398	291	1089	2695	301	1805	1270	112,1	114,9	669	810	5029	1777	607	100,6	85,8	6,7	446	93,9					
1930	98,9	835	329	290	1157	2512	425	1446	1010	103,7	109,3	473	633	4467	1774	514	101,7	77,8	5,9	383	90,7					
1931	89,8	826	277	256	668	2882	734	970	851	88,2	113,1	314	529	3683	1644	361	104,1	61,0	5,9	328	81,9					
1932	79,8	834	257	265	556	2673	1006	688	568	80,0	89,0	248	337	3088	1599	304	105,6	46,8	5,8	304	78,1					
1933	83,9	922	317	295	836	3096	1019	616	495	82,2	91,0	262	282	2813	1672	278	109,8	53,8	3,9	280	74,7					
J. '33	83,8	870	271	166	829	3088	1225	668	453	81,6	80,1	340	254	2613	—	137	108,7	53,4	4,4	292	76,4					
Feb.	85,2	795	266	180	801	2851	1229	605	476	75,9	83,9	271	260	2587	—	129	108,4	51,1	4,3	286	75,7					
Mrt.	84,9	867	322	275	914	3104	1082	654	564	80,6	100,4	284	340	2927	—	270	108,8	50,8	4,2	281	75,1					
Apr.	84,7	837	296	335	836	2910	1026	605	487	76,4	85,9	250	284	2585	—	480	109,2	50,7	4,0	279	74,5					
Mei	85,1	909	352	369	833	3102	1000	592	510	78,2	95,8	267	298	2785	—	396	109,0	52,3	4,0	279	74,7					
Juni	85,2	894	350	340	782	3062	884	794	636	109,2	115,4	365	346	2680	—	333	109,0	52,8	4,0	281	74,3					
Juli	80,1	983	338	353	821	3120	824	505	431	66,4	80,0	229	227	2945	—	149	108,6	51,3	4,0	279	73,5					
Aug.	81,2	952	293	350	810	2900	889	531	458	71,9	85,0	232	270	2928	—	134	109,0	53,3	4,0	278	73,9					
Sep.	80,2	963	336	350	826	3157	907	583	464	77,1	88,0	258	269	3185	—	443	110,8	55,4	3,7	276	73,9					
Oct.	85,4	1001	344	344	832	3341	963	588	516	81,0	93,8	243	259	3169	—	168	111,9	55,9	3,5	274	73,7					
Nov.	84,4	997	331	258	872	3212	1066	578	478	82,8	90,3	234	250	2802	—	149	112,0	58,8	3,5	273	74,0					
Dec.	87,0	993	300	215	877	3308	1132	710	507	100,0	102,4	272	298	2548	—	559	112,6	58,7	3,2	275	74,8					
J. '34	86,5	941	301	187	983	3495	1158	643	405	82,8	76,9	338	227	2683	—	84	113,2	60,7	3,0	276	74,1					
Feb.	87,0	852	293	203	957	3367	1104	689	410	89,6	79,8	359	227	2633	—	118	112,0	62,4	3,0	275	73,8					
Mrt.	87,5	977	342	305	1.005	3491	1057	678	461	88,2	87,8	337	250	2815	—	254	113,1	62,7	3,0	275	73,7					
Apr.	—	—	—	—	—	—	996	635	405	—	—	—	—	2455	—	—	113,4	57,1	3,0	273	69,8					
Mei	—	—	—	—	—	—	941	619	439	—	—	—	—	—	—	—	113,8	57,7	3,0	273	—					
Juni	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—					

1) Viertelj. Instit. f. Konjunktur. 2) Bollettino di Notizie Economiche. 3) Bulletin Mensuel, Volkenbond.

2) De cijfers van in- en uitvoer houden in de maanden Juni en December de postzendingen over het halfjaar in.

CONJUNCTUURGEGEVENS BETREFFENDE TSJECHO SLOWAKIË. *)

Datum	Productie						Handel en Verkeer						Kapitaalmarkt				Geldmarkt		Prijzen ¹⁾																				
	Index industr. bedrijvigheid	Ijzer en Staal ²⁾	Steenkool en bruinkool ²⁾	Verk. nieuwe automobielen	Aantal werklozen	Invoer ¹⁾	Uitvoer ¹⁾	Invoer van ²⁾ grondstoffen	Uitvoer van ²⁾ grondstoffen	Uitvoer van ²⁾ fabrikaten	Uitvoer van textielgoederen	Beladen wagens	Emissies ¹⁾	Rendement staatsleeningen	Totale beursindex	Index koersen industr. aan- deelen ¹⁾	Tegoo bij de Sparbanken	Partic. Disconto	Groothandels- prijzen (papier)	Groothandels- prijzen (goud)	Kosten van levensonderh.																		
																						1928= 100	In duiz. tons	in stuks	1000	In mill. Kc.						in duiz.	Mill. Kc.	in %	3/1 '27 =100	3/1 '27 =100	Milli- arden Kc.	in %	VII 1914=100
																						—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1925..	78.6	220	2.597	—	113)	1.467	1.565	—	—	—	—	—	—	—	—	88	12.3	—	997	—	—																		
1926..	77.2	203	2.724	—	68	1.273	1.479	—	—	—	—	—	—	—	—	80	13.6	5.76	944	—	716																		
1927..	89.8	246	2.803	—	53	1.496	1.677	—	—	—	—	—	—	—	—	100	15.4	4.84	968	—	747																		
1928..	100.0	295	2.917	—	39	1.598	1.766	762	305	1.213	167	524	60	5.72	135	142	16.9	4.87	969	—	748																		
1929..	103.6	320	3.257	—	42	1.662	1.707	815	286	1.216	170	537	55	5.75	137	143	18.2	5.01	913	—	744																		
1930..	90.6	271	2.802	—	105	1.307	1.455	594	233	1.072	150	495	38	5.69	117	117	19.3	4.46	811	118.6	746																		
1931..	81.1	223	2.586	—	291	977	1.092	415	170	827	121	452	42	5.75	97	93	21.6	4.77	738	107.9	713																		
1932..	59.0	94	2.209	1.035	554	622	611	275	115	426	139	388	27	6.50	79	74	21.8	5.15	682	99.7	700																		
1933..	57.5	104	2.146	738	738	483	487	242	112	337	109	354	21	6.00	84	81	20.3	3.57	658	96.2	693																		
Jan.1933	56.4	85	2.306	348	873	380	387	178	97	261	93	298	5	6.32	80	76	21.8	4.3	661	96.3	708																		
Febr.	54.2	91	2.093	307	920	368	441	173	98	306	117	284	45	6.31	80	74	21.9	3.5	659	95.5	705																		
Maart	52.8	106	2.176	658	878	452	474	222	97	334	123	324	8	6.35	78	73	21.5	3.5	653	94.6	690																		
April	55.1	107	1.866	993	796	427	410	201	80	286	92	317	13	5.31	79	76	21.3	3.5	647	96.3	687																		
Mei	59.6	134	1.983	1.163	727	473	465	204	102	319	92	347	8	5.52	86	83	20.9	3.5	658	98.3	696																		
Juni	58.5	116	1.859	1.115	676	499	454	226	98	315	95	334	68	5.58	85	83	21.0	3.5	673	98.3	702																		
Juli	58.5	96	1.912	1.038	640	479	497	279	103	351	108	334	11	5.85	87	86	20.8	3.5	672	97.4	696																		
Aug.	57.4	105	1.995	1.043	626	523	443	232	97	352	114	355	1	5.97	87	87	20.7	3.5	666	96.5	689																		
Sept.	58.4	105	2.173	705	623	489	548	276	122	392	132	384	30	6.16	89	88	20.5	3.5	660	96.2	687																		
Octob.	59.7	110	2.408	679	630	530	575	278	139	395	126	511	41	6.14	86	85	20.5	3.5	658	95.7	687																		
Nov.	60.9	112	2.484	472	691	598	563	326	164	356	105	419	8	6.17	86	84	20.4	3.5	654	95.0	688																		
Dec.	58.8	79	2.506	339	780	583	587	313	147	413	116	339	11	6.29	84	82	20.3	3.5	650	94.6	681																		
Jan.1934	—	84	2.263	374	839	373	395	201	121	257	95	305	9	6.29	84	84	20.7	3.5	647	94.3	685																		
Febr.	—	90	2.101	436	844	504	447	287	109	316	114	303	44	5.80	89	89	20.5	3.5	645	81.1 ⁵⁾	680																		
Maart	—	140	2.178	678	790	568	631	317	131	460	141	372	4	5.59	90	88	20.4	3.5	666	80.8	680																		
April	—	146	1.938	754	704	575	551	320	129	393	125	334	12	5.70	88	86	20.4	3.5	663	80.2	679																		
Mei	—	156	1.916	1.226	625	523	540	285	128	378	120	340	4	5.65	87	85	20.3	3.5	658	80.5	684																		
Juni	—	—	—	—	587	—	—	—	—	—	—	—	—	5.74	85	—	—	—	—	—	—																		

1) Bulletin Mensuel de Statistique. 2) Vierteljahrsheft zur Konjunkturforschung. 3) Gemiddelde van laatste 3 kwartaal-cijfers. 4) Tot einde 1928: bruinkool en steenkool, beschikbaar voor de verkoop. 5) Sedert Febr. 1934 volgens nieuwe goudpariteit (deval. 16.66 %). *) De jaarcijfers zijn maandgemiddelen. Voorzover niet anders vermeld, ontleend aan „Monatsberichte der Tschechoslovakischen Nationalbank“.